DOCUMENT RESUME

ED 353 828 FL 020 921

AUTHOR	Walczynski, Waldemar
TITLE	Reading Authentic Polish, Volume II.
INSTITUTION	Center for Applied Linguistics, Washington, D.C.
SPONS AGENCY	Office of International Education (ED), Washington, DC.
PUB DATE	93
NOTE	321p.; For Volume I, see ED 339 217; for related document, see FL 020 930. Newspaper clippings will not copy well.
AVAILABLE FROM	Center for Applied Linguistics, 1118 22nd St. N.W., Washington, DC 20037.
PUB TYPE	Guides - Classroom Use - Teaching Guides (For Teacher) (052)
EDRS PRICE	MF01/PC13 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Advanced Courses; Communications; Conservation (Environment); Cultural Context; Education; Food; Housing; Industry; Newspapers; Periodicals; *Polish; Politics; *Reading Comprehension; *Reading Instruction; Reading Strategies; Recreational Activities; Second Language Learning; Transportation; *Uncommonly Taught Languages
IDENTIFIERS	*Authentic Materials

ABSTRACT

The second volume on reading authentic Polish is the continuation of a supplementary textbook to be used either in the classroom or in independent study. The materials included in it are unaltered authentic texts from Polish newspapers, magazines, and other mass media that provide exposure to the context and format of everyday reading matter. The varied readings, exercises, and suggestions on developing and using reading strategies are intended to help Americans become more skillful in reading Polish. The textbook consists of 20 units in 2 groups, for advanced and advanced-plus proficiency levels on the American Council of the Teaching of Foreign Languages scale. Each unit and accompanying exercises focus on one topic. Topics include: transportation; food; housing; health; commerce; communications; entertainment; education; politics; and environmental conservation. An introductory section discusses the process of reading and describes common reading strategies to be emphasized in the materials. Each unit consists of a series of texts with comprehension exercises. Most texts are photocopies and some have photographs. Answer keys to the exercises, a list of references for each unit, and a list of copyrights for texts are appended. (MSE)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED353828

Reading Authentic Polish

Volume II

1993

Waldemar Walczyński

FL020921

CAL
Center for Applied Linguistics
1118 22nd St., N.W.
Washington, D.C. 20037

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

☒ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality

- Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy

BEST COPY AVAILABLE

TABLE OF CONTENTS

Preface i

Introduction iii

Level: Advanced

Transportation. Unit 31 1

Food. Unit 32 17

Housing. Unit 33 29

Health. Unit 34 43

Commerce. Unit 35 55

Communications. Unit 36 67

Entertainment. Unit 37 79

Education. Unit 38 93

Politics. Unit 39 107

Environment. Unit 40 121

Level: Advanced-Plus

Transportation. Unit 41 133

Food. Unit 42 143

Housing. Unit 43 159

Health. Unit 44 171

Commerce. Unit 45 185

Communications. Unit 46 201

Entertainment. Unit 47 213

Education. Unit 48 227

Politics. Unit 49 239

Environment. Unit 50 253

Answer Keys

Advanced. Units 31-40 265

Advanced-Plus. Units 41-50 298

Appendix A. References

Appendix B. Copyrights

PREFACE

Reading Authentic Polish, Volume II is the continuation of a supplementary textbook published in 1991. As the previous one, it is to be used either in the classroom or by individual students at home. It is not meant to replace other textbooks that focus on the intensive teaching of Polish grammar and vocabulary as it contains neither grammatical explanations nor vocabulary lists. One of the most important features of this book is its use of unaltered Polish authentic materials. The materials presented here are the same as those that Poles see every day in newspapers, magazines, offices etc. The authentic materials found here cannot be used as guides to the current situation in Poland. Since Poland is undergoing rapid economic and political changes at the present time, no special attention should be paid to details like prices or names of public figures. What readers should rather pay attention and become accustomed to are: 1) the context in which these details appear and 2) the format of the materials. Familiarity with the context of the materials and the format in which they appear will provide an invaluable aid in understanding everyday life in Poland.

The present volume focuses on a single skill: reading. The varied readings, exercises, and suggestions on developing and using reading strategies contained in this book are meant to help American users become more skillful readers in Polish. Improvement in reading proficiency may be achieved through the use of appropriate reading strategies which are explained in the introduction.

Reading Authentic Polish consists of twenty units which have been grouped into two parts based on the following levels of the ACTFL Proficiency Guidelines.

• Advanced	At this level "reader is able to read somewhat longer prose of several paragraphs in length, particularly if presented with a clear underlaying structure. Reader gets the main ideas and facts and misses some details. Comprehension derives not only from situational and subject matter knowledge but from increasing control of the language."
• Advanced Plus	Reader is "able to read with almost complete comprehension in areas of special interest or knowledge. Such texts can be conceptually abstract and linguistically complex, and/or texts which create unfamiliar topics and situations. (The reader) is able to comprehend the facts and to make inferences though misunderstanding may occur."

There are ten units at each level. Each unit and its accompanying exercises focus on materials grouped under basic topics. A knowledge of these topics is indispensable for understanding printed information concerning matters of everyday life in Poland, such as transportation, food, housing, health, commerce, communications, entertainment, education, politics, environment.

The reader has the option of moving from one level to the next or choosing topics s/he is interested in and studying them at different levels.

The completion of this volume was possible thanks to a competitive grant awarded to the Center for Applied Linguistics by the International Research and Studies Program of the U.S. Department of Education.

The author wishes to thank Ms. Sarah Bernhardt for writing the general introduction on reading. Thanks are also due to Ms. Krystyna Wachowicz, who kindly agreed to review all the units in this book, for her comments, criticism, and all the corrections she has made. Mrs. Julie Muffett-Czechowski and Mrs. Kathleen Marcos were patient enough to edit the English part of the volume. i would like to thank Mrs. Julie Muffet-Czechowski, Mrs. Elise B. Ginsburg and Ms. Patrice McMahon for testing the units in this book. I also want to thank Ms. Marianna Czechowska and Ms. Grażyna Privorotsky-Kabat for their help in collecting authentic materials. Last but not least, I would like to thank Dr. Charles W. Stansfield for his contributions and his general supervision of the project. I assume responsibility for all omissions and mistakes in this book.

W. Walczyński, Washington D C, February 1993

INTRODUCTION

The purpose of this introduction is to have you think about what reading means in real life. In this workbook we approach reading not as an exercise of your skills, but as an activity engaged in by native speakers in daily life. The texts you will read are authentic and presented in the same form as a native speaker would read them. When you complete these workbooks, you should be able to handle reading situations that you would come across in daily life in Poland.

What is reading?

Reading is an active process requiring input from both the reader and the text. The text carries information which the author wants to relay to readers. The author has a purpose and audience in mind when writing the text. For instance, the author may want to sell a product or an idea to a target population or s/he may want to entertain his/her audience. Identifying the author's purpose in writing is part of the reading process.

The reader provides input to the reading process from his/her point of view. His/her individual experiences and knowledge play a large role in how s/he perceives information in a text. A reader usually has a reason for reading a text. This reason also affects how s/he reads and perceives a text.

What do we read in daily life?

Real life reading materials include an assortment of texts from books, magazines, newspapers, letters, application forms, memos, telephone messages, maps and so on. The Polish texts you will be reading in this workbook are authentic reading materials for native speakers. The texts are from magazines, newspapers, application forms, and other sources that appear in every day life in Poland. This workbook will enable you to prepare yourself for the type of reading you will do in Poland.

How do we read?

Look back at your list and think about how you read each of these texts. Do you read them all the same way? Probably not. When reading a newspaper, we look at the headlines of articles and either glance through the article quickly to get the main points or read it closely if we are especially interested in the topic. Reading your history textbook for a test requires intensive reading. However, if you were looking for one specific fact in the history textbook, you would scan through the text for that fact and ignore other parts. You read texts differently depending upon your purpose. The exercises in this workbook are designed to give you purposes for reading similar to those in real life.

What are reading strategies?

Reading strategies are special techniques, practices or tools good readers use to read more efficiently. You probably already use them when you read in your native language. However, as you are learning Polish you need to make a conscious effort to transfer these strategies to reading Polish. These workbooks give you opportunities to practice using reading strategies. The more you practice using strategies, the more efficiently you will be able to read.

This section is devoted to describing some of the reading strategies you will encounter in these workbooks.

Recognizing Cognates: Cognates are words that are similar in two or more languages. As you begin reading Polish, recognizing cognates can help you easily build your vocabulary base. You already know the words in your native language and you only need to practice recognizing them in Polish. Sometimes the spelling might be different. Try saying the Polish words aloud to see if they sound like a word you know in another language. Be careful when learning cognates because sometimes words look similar in two language but the meanings are different.

Grouping: Grouping is a strategy to help you learn vocabulary. Grouping means putting similar words or phrases into categories to facilitate memorization. The grouping creates mental links between the words which helps you to recall the words better. Grouping is an individual process. You create groups which mean something to you personally. The units in these workbooks are thematically oriented, so for instance, in the units on food you can practice grouping food related vocabulary. Grouping is especially important as you begin reading because the more words you learn, the easier it is for you to read. At the end of each unit you may want to make an inventory of the new words you would like to learn. You can make your own groups using the space provided for notes in each unit.

Using Your Background Knowledge: Remember that reading requires as much input from the reader as from the text. Using what you already know can help you fill in comprehension gaps. Your background knowledge includes more than what you know about the world, history and other facts, it also includes what you know about the format and scripts of texts. For instance, you know what types of information are included in TV and movie schedules, menus, and ads for apartments or houses. If you know something about the topic beforehand, you can use your background knowledge to anticipate the kinds information you expect to find in the text.

Predicting is also part of using your background knowledge. Try to guess at what comes next in a text. Use your background knowledge to make predictions based on the titles of texts, the topic sentences or accompanying photographs.

Skimming: Skimming means reading for the gist or general idea of the text. We often skim a text first to find out the main topic. Then, if we are interested in the topic we read the text in more detail. Skimming can help you activate your background knowledge. For instance, once you know the topic of an ad is movies, you can use your knowledge of movie ads to anticipate the kinds of specific information you think will be in the ad. When we skim, we look at the title, any accompanying pictures, large lettering, the first sentence of the text, and also the format of the text. These clues can usually give you the topic of the text. Don't try to read every word of the text when you skim. Skip over words you don't know for the time being, you can always go back to them later. Sometimes recognizing the cognates can give you the topic of the text.

Scanning: Scanning involves looking for specific information in a text. We scan when we want to find an address and telephone number, the specific name of a political party in a text on politics, dates in biographical texts, etc. Scanning means having a specific purpose for reading and looking only for this information you need. In real life, we usually have a specific purpose for reading. Identifying this purpose can save you time when reading. If you know what to look for, then you can quickly find the information.

Inferencing: Inferencing refers to guessing the meaning of words by looking at the surrounding context. You can also check if the word looks like another word you know in

Polish. Try to figure out if it is a noun, verb, or adjective. All of these clues can help you figure out the meaning. Looking up every unfamiliar word you come across while reading is a very time consuming process. When you see unfamiliar words in your native language you can usually figure out the meaning of the word based on the context. Try to guess the meanings of unfamiliar words in Polish. To verify your guess, see if the meaning you came up with fits with the general content of the text. If you are still uncertain you can always check by looking in a dictionary or asking a native speaker or your teacher.

Summarizing: Summarizing is a good technique for checking your comprehension and remembering information. It is a very basic skill which we use daily to convey the essence of a text (The newspaper said that the President spoke at the U.N.) Write a short summary of the text in your own words after reading it.

The texts in this workbook have been chosen to represent a variety of topics. Remember as you learn that the purpose of these texts is to help you learn how to read Polish. The exercises in these workbooks help you practice reading strategies. You need to practice the reading strategies so that using them becomes automatic. There may be other topics you are interested in which are not covered in these workbooks. The reading strategies can be transferred to any text. After you finish these workbooks you should be ready to read authentic materials of your own choosing.

Sarah Bernhardt

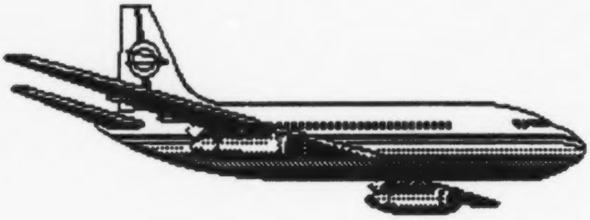

TRANS-PORTATION

UNIT
31

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1
The words and phrases below come from some of the texts you are going to read in this unit. Divide them into the three following categories:
- words and phrases related to accidents (10 of them) and mark each with the letter A,
- words and phrases related to an automobile show (4) and mark them S, and
- words and phrases related to moving from one place to another (3) and mark them M.

1. katastrofa kolejowa - ________________
2. najechać na - ________________
3. pokazać - ________________
4. ponieść śmierć - ________________
5. przebywać w szpitalu - ________________
6. przelecieć się - ________________
7. przyczyny wypadku - ________________
8. rozbił się - ________________
9. start w kolejny rejs - ________________
10. targi samochodowe - ________________
11. wozić - ________________
12. wykoleić się - ________________
13. wypadek kolejowy - ________________
14. wystawiać - ________________
15. zaginął zaraz po starcie - ________________
16. zaprezentować - ________________
17. zostać rannym - ________________

YOUR NOTES

Exercise 2

The following list of words comes from the text below. Scan the text and locate these words. Think of what you know about active verbs, passive verbs, and adjectives in Polish. Which of these words belongs to which category? Write the appropriate category next to each of these words.

1. potwierdzili - ______________________________
2. znajdowały się - ______________________________
3. poniosły - ______________________________
4. rozbił się - ______________________________
5. poinformowano - ______________________________
6. zaginął - ______________________________
7. leciał - ______________________________
8. położonego - ______________________________

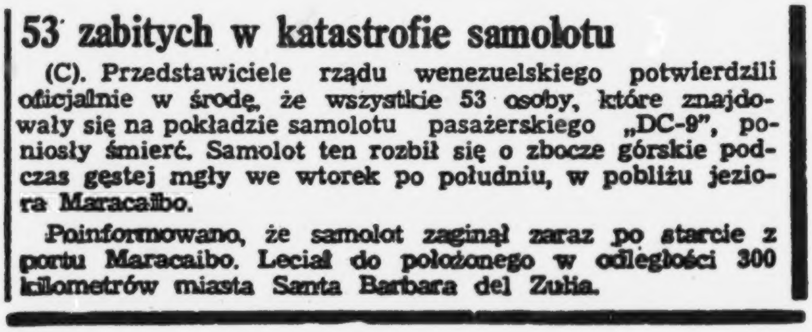

53 zabitych w katastrofie samolotu

(C). Przedstawiciele rządu wenezuelskiego potwierdzili oficjalnie w środę, że wszystkie 53 osoby, które znajdowały się na pokładzie samolotu pasażerskiego „DC-9", poniosły śmierć. Samolot ten rozbił się o zbocze górskie podczas gęstej mgły we wtorek po południu, w pobliżu jeziora Maracaibo.

Poinformowano, że samolot zaginął zaraz po starcie z portu Maracaibo. Leciał do położonego w odległości 300 kilometrów miasta Santa Barbara del Zulia.

Exercise 3

As you can see, the text reproduced in exercise 2 is a typical text covering an airplane crash. It gives you the information about *what? when? where? why?* etc. Scan the text once more and find the information necessary to fill in the table below. Write your answers in Polish.

Type of the plane	
Airlines	
Route	
Location of the crash	
Date of the crash	
Cause of the crash	
Number of casualties	

YOUR NOTES

Exercise 4
Here are two articles reporting on a train collision.

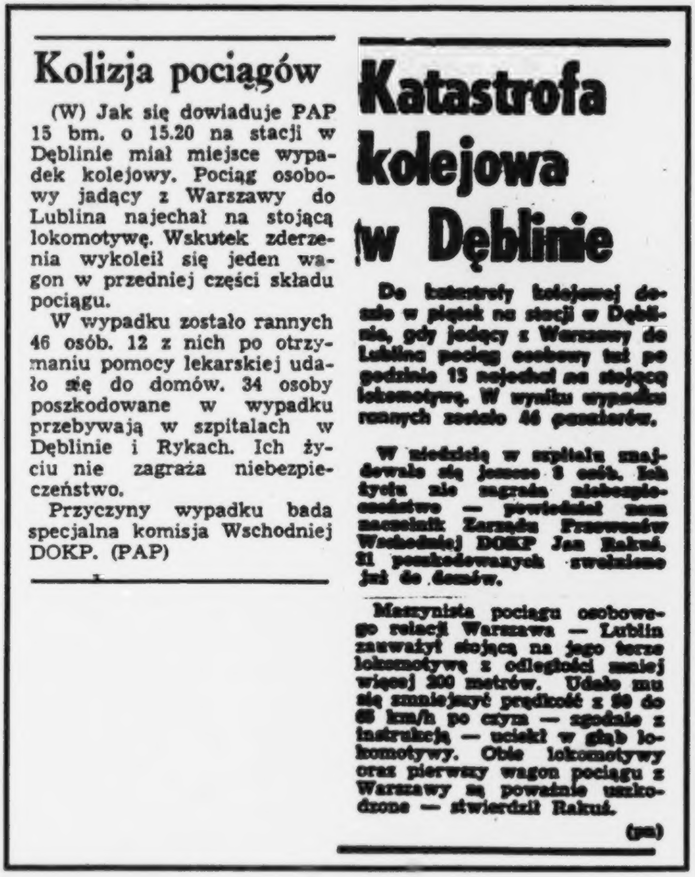

Kolizja pociągów

(W) Jak się dowiaduje PAP 15 bm. o 15.20 na stacji w Dęblinie miał miejsce wypadek kolejowy. Pociąg osobowy jadący z Warszawy do Lublina najechał na stojącą lokomotywę. Wskutek zderzenia wykoleił się jeden wagon w przedniej części składu pociągu.

W wypadku zostało rannych 46 osób. 12 z nich po otrzymaniu pomocy lekarskiej udało się do domów. 34 osoby poszkodowane w wypadku przebywają w szpitalach w Dęblinie i Rykach. Ich życiu nie zagraża niebezpieczeństwo.

Przyczyny wypadku bada specjalna komisja Wschodniej DOKP. (PAP)

Katastrofa kolejowa w Dęblinie

Do katastrofy kolejowej doszło w piątek na stacji w Dęblinie, gdy jadący z Warszawy do Lublina pociąg osobowy tuż po godzinie 15 najechał na stojącą lokomotywę. W wyniku wypadku rannych zostało 46 pasażerów.

W niedzielę w szpitalu znajdowało się jeszcze 8 osób. Ich życiu nie zagraża niebezpieczeństwo — powiedział nam naczelnik Zarządu Przewozów Wschodniej DOKP Jan Rakuś. 21 poszkodowanych zwolniono już do domów.

Maszynista pociągu osobowego relacji Warszawa — Lublin zauważył stojącą na jego torze lokomotywę z odległości mniej więcej 200 metrów. Udało mu się zmniejszyć prędkość z 90 do 65 km/h po czym — zgodnie z instrukcją — uciekł w głąb lokomotywy. Obie lokomotywy oraz pierwszy wagon pociągu z Warszawy są poważnie uszkodzone — stwierdził Rakuś.

(pa)

1. Read the two texts. Look for similarities and differences in the two reports. Then, find at least five cognates in both texts and write them down in the spaces provided. Some of these cognates will help you locate the information necessary to answer questions in exercises 4 and 5.
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________
   d. ______________________________
   e. ______________________________

2. Scan these texts and on the map on the next page mark the following places:
   a. the route of the train (draw a line)
   b. the location of the collision
   c. the location of the hospitals the casualties were taken to

PŁOCK
WARSZAWA
Sochaczew
Wołomin
Mińsk Maz.
Otwock
Żyrardów
SKIERNIEWICE
Grójec
Garwolin
Siedlce
Sokołów Podl.
Siemiatycze
Kobrin
BRIEST
Łuków
BIAŁA PODL.
Radzyń Podl.
Parczew
Włodawa
ŁÓDŹ
Tomaszów Maz.
Rawa Maz.
Białobrzegi
Kozienice
RADOM
Zwoleń
Ryki
Puławy
Lubartów
Opoczno
Przysucha
Szydłowiec
Końskie
Lipsko
Bełżyce
LUBLIN
CHEŁM
Opole Lub.
Bychawa
Kraśnik
Krasnystaw
Hrubieszów
ZAMOŚĆ
Skarżysko-Kamienna
Starachowice
Ostrowiec Świętokrzyski
KIELCE
Włoszczowa
Opatów
Janów Lub.
Biłgoraj
Tomaszów Lub.
Jędrzejów
Sandomierz
TARNOBRZEG
Staszów
Stalowa Wola
Busko-Zdrój
Pińczów
Miechów
Kolbuszowa
Leżajsk
Lubaczów
Rawa Ruska
Proszowice
Dębica
Ropczyce
TARNÓW
RZESZÓW
Jarosław
LWÓW
Bochnia
Brzesko
Strzyżów
PRZEMYŚL
Gródek
Sudowaja Wisznia
Myślenice
Limanowa
KROSNO
Jasło
Gorlice
Brzozów
Sanok
Sambor
NOWY SĄCZ
Lesko
Nowy Targ
Zakopane
Stryj
Dolina

3. Read the texts once more to find answers to the following questions. Write your answers in English in the spaces provided.

   a. On which day of the week and at what time did the collision take place?

   b. What kinds of trains collided?

   c. According to the locomotive engineer, what happened?

   d. What damage was done?

   e. How many casualties were there?

Exercise 5

Here is another exercise containing two texts on the same topic. . . .

Imagine you are interested in auto industry and you spotted two notes about an auto show in Warsaw (reproduced on the next page.) The notes contain some complementary pieces of information that you will need to answer the questions that follow. Scan the two texts and find answers to the questions.

YOUR NOTES

1. Which article is the later one? What makes you think so? Write the title of the article and the appropriate phrase or sentence which led you to your answer.

   ____
   ____
   ____

2. List the makes of the cars shown on the exhibition and the countries they are made in. Write the names in English.

   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____

3. Which cars could visitors buy? Write their names in English.
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________
   d. ______________________________
   e. ______________________________

4. What names for the show can you find in the articles?
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________

5. Which of the following items were shown at the exhibition? Check the appropriate boxes.
   - ☐ a. auto accessories
   - ☐ b. chemical products for maintaining automobiles
   - ☐ c. lubricants
   - ☐ d. spare parts
   - ☐ e. tools
6. What curiosity was also shown?

____

____

Targi samochodowe na Torwarze

"Torwar" przygotowuje się do Międzynarodowych Targów Samochodowych zwanych również"Autosalonem warszawskim". Pierwsza tego rodzaju impreza na taką skalę trwać będzie od 1 do 6 maja. Zagraniczni i polscy dostawcy zaprezentują wszystko, co dotyczy motoryzacji.

Pokazane będą najnowsze modele samochodów japońskich (suzuki, hondy, toyoty oraz terenowe - vitara i samuraj), francuskich i nie mieckich. Oprócz samochodów wystawiane będą najnowsze akcesoria samochodowe, części zamienne, narzędzia oraz środki chemiczne do konserwacji pojazdów.

W Warszawie

Międzynarodowe targi samochodowe

Jak już informowaliśmy, od 1 do 6 maja na warszawskim „Torwarze" odbędą się po raz pierwszy międzynarodowe targi samochodowe „Autosalon '91". Na pewno warto będzie obejrzeć stoiska BMW, Nissana, Renault.

Zwiedzający targi będą ponadto mogli obejrzeć, a nawet kupić samochody honda i suzuki, amerykańskiego pontiaka, autobusy dab z Danii czy rodzime autosany. Ciekawostką będzie zapewne skuter wodny firmy Yamacha, który w USA i Kanadzie, a także Europie Zachodniej ma już wielu zwolenników.

Fot. R. Baranowski

Cultural Note

Torwar is the name of an indoor ice rink in Warsaw.

YOUR NOTES

Exercise 6

The text that follows is about new visa requirements for Americans visiting Poland. Scan the text. Find the main verb phrases (predicates) in the sentences and write them down next to these noun phrases. Doing this will clarify the text and therefore help you read it faster.

1. Krzysztof Skubiszewski - ______________________
2. Lech Wałęsa - ______________________
3. posunięcie - ______________________
4. Wojciech Gilewski - ______________________
5. polskie placówki - ______________________
6. najtańsza wiza - ______________________
7. każdy obywatel amerykański - ______________________

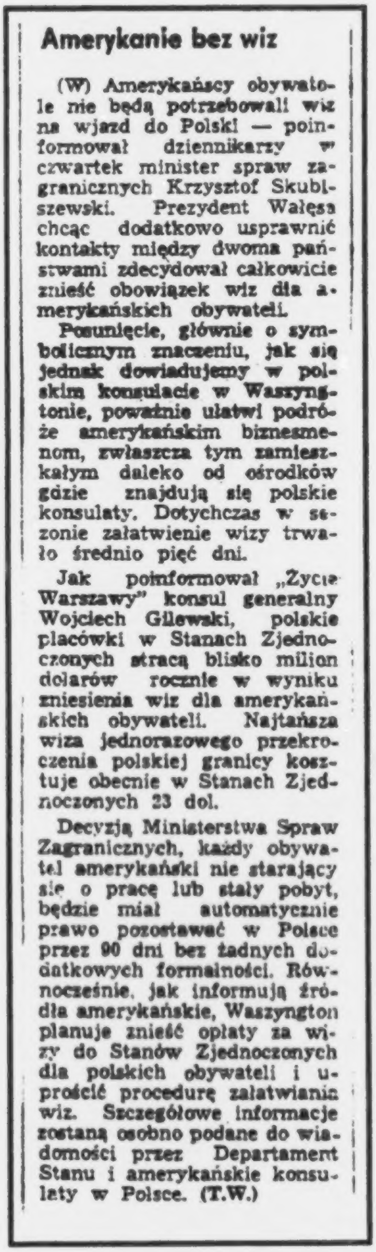

Amerykanie bez wiz

(W) Amerykańscy obywatele nie będą potrzebowali wiz na wjazd do Polski — poinformował dziennikarzy w czwartek minister spraw zagranicznych Krzysztof Skubiszewski. Prezydent Wałęsa chcąc dodatkowo usprawnić kontakty między dwoma państwami zdecydował całkowicie znieść obowiązek wiz dla amerykańskich obywateli.

Posunięcie, głównie o symbolicznym znaczeniu, jak się jednak dowiadujemy w polskim konsulacie w Waszyngtonie, poważnie ułatwi podróże amerykańskim biznesmenom, zwłaszcza tym zamieszkałym daleko od ośrodków gdzie znajdują się polskie konsulaty. Dotychczas w sezonie załatwienie wizy trwało średnio pięć dni.

Jak poinformował „Życia Warszawy" konsul generalny Wojciech Gilewski, polskie placówki w Stanach Zjednoczonych stracą blisko milion dolarów rocznie w wyniku zniesienia wiz dla amerykańskich obywateli. Najtańsza wiza jednorazowego przekroczenia polskiej granicy kosztuje obecnie w Stanach Zjednoczonych 23 dol.

Decyzją Ministerstwa Spraw Zagranicznych, każdy obywatel amerykański nie starający się o pracę lub stały pobyt, będzie miał automatycznie prawo pozostawać w Polsce przez 90 dni bez żadnych dodatkowych formalności. Równocześnie, jak informują źródła amerykańskie, Waszyngton planuje znieść opłaty za wizy do Stanów Zjednoczonych dla polskich obywateli i uprościć procedurę załatwiania wiz. Szczegółowe informacje zostaną osobno podane do wiadomości przez Departament Stanu i amerykańskie konsulaty w Polsce. (T.W.)

Exercise 7

You want to verify and/or to refresh your memory of the information you received at the Polish consulate. Scan the text again and find answers to the following questions.

YOUR NOTES

1. Read the first paragraph. Which phrase in the second sentence has a similar meaning to "*nie będą potrzebowali wiz*" in the first sentence? Write the appropriate words below.

Answer these questions in English.

2. How long did it use to take to get a Polish visa?
3. Who will be the primary beneficent of this move?
4. What did Wojciech Gilewski, the general consul, say?
5. What used to cost $23?
6. Who will be allowed to stay for 90 days in Poland without any additional formalities?
7. What was the United States planning to do?

Exercise 8

You are thinking of spending your next vacation in Egypt. The following note attracts your attention. It is about an unconventional way of seeing Egyptian monuments. First think about the names of famous places of historical interest you know about. Then look for all the cognates that appear in the text. Finally, scan the text and find which of the following sentences are true (T) and which are false (F). Check the appropriate boxes.

	T	F
1. William Spreadbury is an American entrepreneur.	☐	☐
2. His clients are people from all over the world.	☐	☐
3. Spreadbury's venture is not able to serve all the people interested in his services.	☐	☐
4. He started the business a few years ago.	☐	☐
5. He has two balloons.	☐	☐
6. Flying 18 meters over the monuments is a memorable experience.	☐	☐
7. The photo shows one of Spreadbury's balloons flying over the Memmon colossi.	☐	☐

Balonem w starożytność

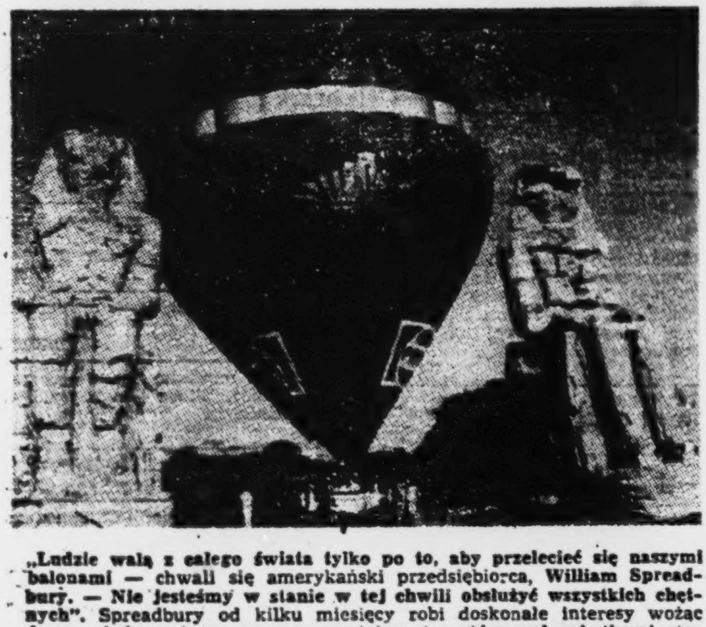

„Ludzie walą z całego świata tylko po to, aby przelecieć się naszymi balonami — chwali się amerykański przedsiębiorca, William Spreadbury. — Nie jesteśmy w stanie w tej chwili obsłużyć wszystkich chętnych". Spreadbury od kilku miesięcy robi doskonałe interesy wożąc dwoma balonami na ogrzane powietrze turystów nad zabytkami starożytnego Egiptu. Ponoć lot na wysokości 18 metrów nad kolosami Memmona, murami świątyni w Luksorze i słynną Doliną Królów to niezapomniane przeżycie. **Na zdjęciu: Jeden z balonów W. Speadbury'ego na krótko przed startem w kolejny rejs.** **(wk)**

walić - to rush along

YOUR NOTES

Exercise 9
The text in this unit is about Polish-American cooperation in civil aviation.

1. Here are four sentences from the text. Underline and mark subjects (S) and predicates (P). This exercise is similar to exercise 6. Go back and read the instruction to exercise 6 again.

   a. 770 tys. dolarów bezzwrotnego kredytu dostało polskie lotnictwo na opracowanie generalnego planu rozwoju do 2005 roku.
   b. Umowę w tej sprawie podpisali 27 sierpnia Główny Inspektor Lotnictwa Cywilnego Zbigniew Dąbkowski i Charge d'Affairs ambasady USA Daryl Johnson.
   c. W przyszłym tygodniu zostanie w USA ogłoszony przetarg na zrobienie tego planu.
   d. Firmę konsultingową, która będzie opracowywać plan, wybierze wspólna komisja Inspektoratu i Amerykańskiego Biura Handlu i Rozwoju (Trade Development Plan), które dało nam kredyt.

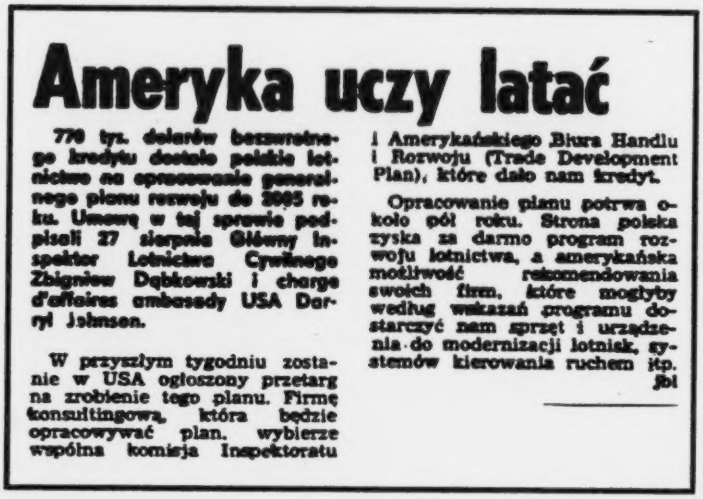

Ameryka uczy latać

770 tys. dolarów bezzwrotnego kredytu dostało polskie lotnictwo na opracowanie generalnego planu rozwoju do 2005 roku. Umowę w tej sprawie podpisali 27 sierpnia Główny Inspektor Lotnictwa Cywilnego Zbigniew Dąbkowski i charge d'affaires ambasady USA Daryl Johnson.

W przyszłym tygodniu zostanie w USA ogłoszony przetarg na zrobienie tego planu. Firmę konsultingową, która będzie opracowywać plan, wybierze wspólna komisja Inspektoratu i Amerykańskiego Biura Handlu i Rozwoju (Trade Development Plan), które dało nam kredyt.

Opracowanie planu potrwa około pół roku. Strona polska zyska za darmo program rozwoju lotnictwa, a amerykańska możliwość rekomendowania swoich firm, które mogłyby według wskazań programu dostarczyć nam sprzęt i urządzenia do modernizacji lotnisk, systemów kierowania ruchem itp.

jbl

BEST COPY AVAILABLE

2. Now scan the text and find the missing information in the summaries of the paragraphs below. Fill in the empty spaces in English.

Aug 27, 1990

An agreement was signed between the Polish Civil Aviation Association and the Trade Development Plan concerning ______________________________.
______________________ by the General Inspector of Civil Aviation, Zbigniew Dąbrowski, and Charge d'Affairs of the American Embassy, Daryl Johnson.
______________________ by the Trade Development Plan is $770,000.

The following week

The consulting firm for preparing the plan will be chosen by a commission ____.

Sept. '90 - Feb. '91

______________ the plan. Poland will get ______________ and the American side will be given the right to ______________________________.

Exercise 10

Reports on accidents do not differ much in their rhetoric in both Polish and English. They answer the same questions in the same order. Below you have one more report on the train collision you read about earlier. You also have phrases that 'summarize' each sentence in the report. Match the sentences with the phrases by writing numbers of appropriate sentence next to each phrase.

YOUR NOTES

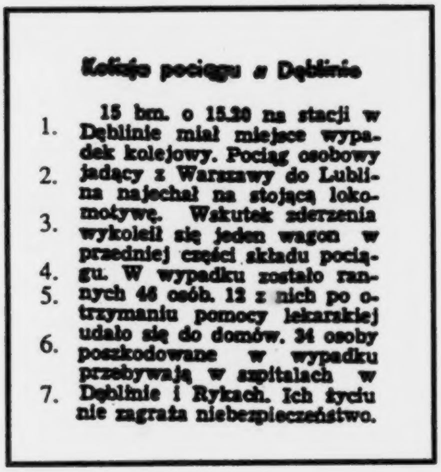

Kolizja pociągu w Dęblinie

15 bm. o 15.20 na stacji w
1. Dęblinie miał miejsce wypa-
dek kolejowy. Pociąg osobowy
2. jadący z Warszawy do Lubli-
na najechał na stojącą loko-
3. motywę. Wskutek zderzenia
wykoleił się jeden wagon w
przedniej części składu pocią-
4. gu. W wypadku zostało ran-
5. nych 46 osób. 12 z nich po o-
trzymaniu pomocy lekarskiej
6. udało się do domów. 34 osoby
poszkodowane w wypadku
przebywają w szpitalach w
7. Dęblinie i Rykach. Ich życiu
nie zagraża niebezpieczeństwo.

a. casualties' condition - ________________
b. casualties' placement - ________________
c. number of casualties - ________________
d. the collision - how it happened - ________________
e. the result of the collision - ________________
f. time and place of the collision - ________________

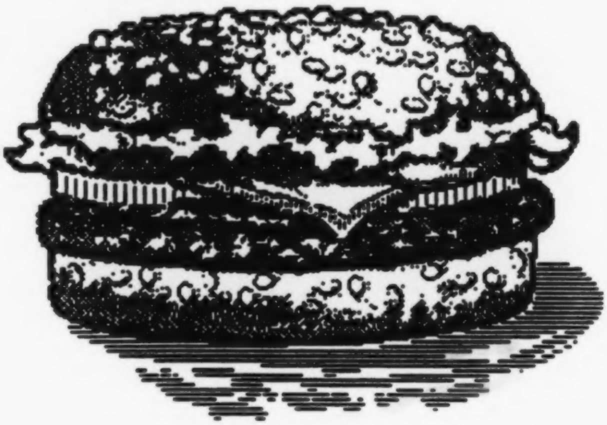

FOOD

UNIT
32

(ACTFL Level: Advanced)

Exercises 1 thru 6 are based on fragments of an article about exotic cuisines (*"To i owo o kuchniach egzotycznych"*).

. . .

YOUR NOTES

Exercise 1

Fill in the empty spaces by using the words provided below. Use your knowledge of vocabulary, parts of speech, and case-agreement.

Truizmem jest to stwierdzenie, a jednak je powtórzę: najstarszą ze wszystkich sztuk pięknych jest kuchnia. To Chińczycy pierwsi przed tysiącami lat udowodnili, że ________________ (1) potraw wymaga artyzmu, a ich ________________ (2) może być nie tylko zaspakajaniem głodu, ale i przyjemnością.

Stare chińskie powiedzenie przypomina: "Gotując pamiętaj o trzech rzeczach: potrawa musi być ładna dla ________________ (3), musi roztaczać przyjemny ________________ (4) i musi być ________________ (5)". Dobór składników, kolorystyka, sposób podania potraw powinny dawać ________________ (6), a wonie pobudzać ________________ (7) i wzmagać ____________ (8). Zestaw dań winien również stanowić określoną kompozycję estetyczną i smakową, potrawy stymulujące organizm winny być uzupełniane ____________ (9), pikantne ________________ (10), słonawe ________________ (11) itd.

apetyczna
łagodnymi
łaknienie
oka
poczucie piękna
słodkawy
soki trawienne
sporządzanie
spożywanie
uspokajającymi
zapach

Exercise 2
Scan the fragment of the text about meat on the next page and complete the following exercises.

1. Find all the types of meat mentioned in the paragraph. List them below and write their English equivalents.

2. Find and underline all verb phrases in the text.

3. Find the equivalents of the following verbs and write them in their infinitive forms in the space provided.
   a. to approve of - ____________________
   b. to avoid - ____________________
   c. to be considered - ____________________
   d. to end up in pots - ____________________
   e. to be popular - ____________________
   f. to dominate - ____________________
   g. to loathe - ____________________
   h. to prefer - ____________________

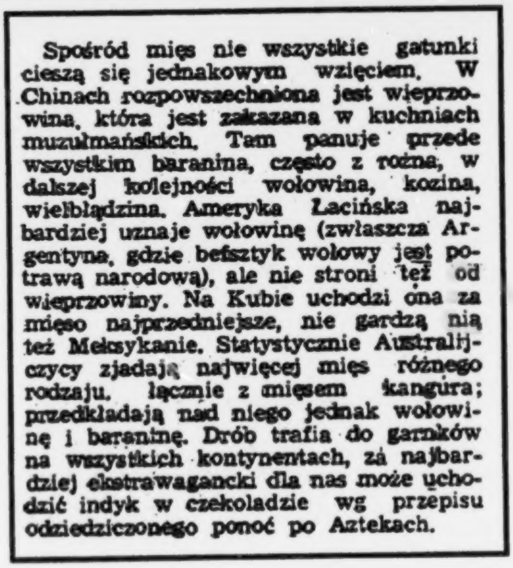

Spośród mięs nie wszystkie gatunki cieszą się jednakowym wzięciem. W Chinach rozpowszechniona jest wieprzowina, która jest zakazana w kuchniach muzułmańskich. Tam panuje przede wszystkim baranina, często z rożna, w dalszej kolejności wołowina, kozina, wielbłądzina. Ameryka Łacińska najbardziej uznaje wołowinę (zwłaszcza Argentyna, gdzie befsztyk wołowy jest potrawą narodową), ale nie stroni też od wieprzowiny. Na Kubie uchodzi ona za mięso najprzedniejsze, nie gardzą nią też Meksykanie. Statystycznie Australijczycy zjadają najwięcej mięs różnego rodzaju, łącznie z mięsem kangura; przedkładają nad niego jednak wołowinę i baraninę. Drób trafia do garnków na wszystkich kontynentach, za najbardziej ekstrawagancki dla nas może uchodzić indyk w czekoladzie wg przepisu odziedziczonego ponoć po Aztekach.

YOUR NOTES

Exercise 3

Read the text again to find the answers to the following questions. Write your answers in Polish in the spaces provided.

1. What does the second sentence say about pork?

   ____

   ____

2. What does the pronoun *tam* in the third sentence refer to?

   ____

   ____

3. What do Argentineans like best?

   ____

   ____

4. What does the text say about Australians?

   ____

   ____

5. What is considered the most extravagant poultry dish?

   ____

   ____

Exercise 4

The paragraph in this exercise is on the subject of milk.

A. Scan the paragraph and match nationalities (points 1 thru 5) with their attitudes towards milk (points a thru e). Write the number of the appropriate nationality in front of the description of its milk-drinking preferences.

1. Hindu
2. Chinese
3. Japanese
4. Arabs
5. Kirghiz, Kazakh

_____ a. do not drink cow milk at all
_____ b. drink buffalo milk
_____ c. drink cow, goat, and camel milk
_____ d. recently learned to drink milk
_____ e. mare milk is a delicacy for them

B. What does the text say about coconut milk? Answer the questions in English.

1. Where do people drink milk mainly for its nutritional value?

____

2. What can milk be made of, with the exception of a fresh fruit of coconut?

____

3. What other product can be obtained from it?

____

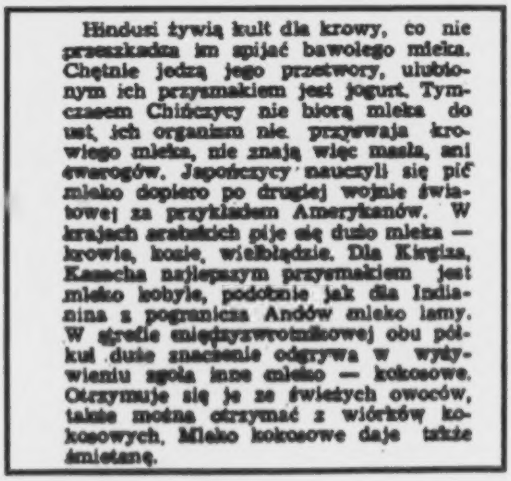

Hindusi żywią kult dla krowy, co nie przeszkadza im spijać bawolego mleka. Chętnie jedzą jego przetwory, ulubionym ich przysmakiem jest jogurt. Tymczasem Chińczycy nie biorą mleka do ust, ich organizm nie przyswaja krowiego mleka, nie znają więc masła, ani twarogów. Japończycy nauczyli się pić mleko dopiero po drugiej wojnie światowej za przykładem Amerykanów. W krajach arabskich pije się dużo mleka — krowie, kozie, wielbłądzie. Dla Kirgiza, Kazacha najlepszym przysmakiem jest mleko kobyle, podobnie jak dla Indianina z pogranicza Andów mleko lamy. W strefie międzyzwrotnikowej obu półkul duże znaczenie odgrywa w wyżywieniu zgoła inne mleko — kokosowe. Otrzymuje się je ze świeżych owoców, także można otrzymać z wiórków kokosowych. Mleko kokosowe daje także śmietanę.

Exercise 5

The section on page 24 is about various seasonings and their use in exotic cuisines. Scan the text first and then answer the questions below.

Your Notes

1. The second sentence is a list of various seasonings. Some of them are cognates, some are not. How many English equivalents of these words can you give? Write your answers below.

   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____

2. According to the article, is the opinion that exotic cuisines are hot justified?
   a. Yes
   b. No

3. According to the paragraph, why are some dishes served in some Polish restaurants called Chinese?

   ____
   ____

4. According to the article, what is the characteristic feature of Chinese food?

   ____
   ____

5. According to the author, in what regions of the world is the food especially hot and spicy?
   a. ______________________________
   b. ______________________________

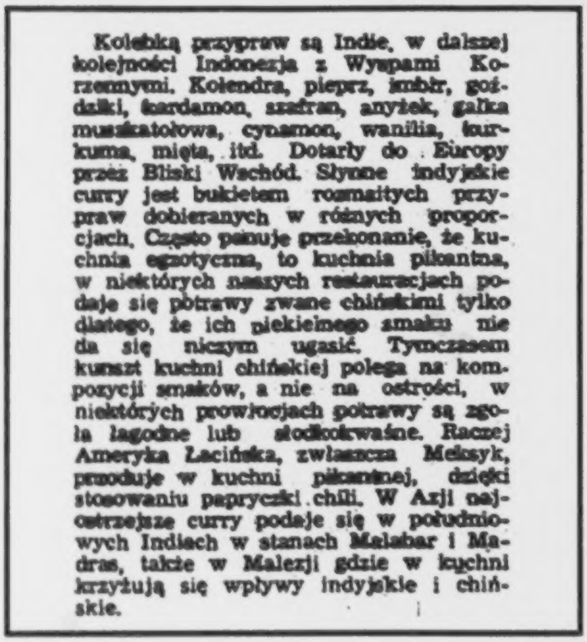

Kolebką przypraw są Indie, w dalszej kolejności Indonezja z Wyspami Korzennymi. Kolendra, pieprz, imbir, goździki, kardamon, szafran, anyżek, gałka muszkatołowa, cynamon, wanilia, kurkuma, mięta, itd. Dotarły do Europy przez Bliski Wschód. Słynne indyjskie curry jest bukietem rozmaitych przypraw dobieranych w różnych proporcjach. Często panuje przekonanie, że kuchnia egzotyczna, to kuchnia pikantna, w niektórych naszych restauracjach podaje się potrawy zwane chińskimi tylko dlatego, że ich piekielnego smaku nie da się niczym ugasić. Tymczasem kunszt kuchni chińskiej polega na kompozycji smaków, a nie na ostrości, w niektórych prowincjach potrawy są zgoła łagodne lub słodkokwaśne. Raczej Ameryka Łacińska, zwłaszcza Meksyk, przoduje w kuchni pikantnej, dzięki stosowaniu papryczki chili. W Azji najostrzejsze curry podaje się w południowych Indiach w stanach Malabar i Madras, także w Malezji gdzie w kuchni krzyżują się wpływy indyjskie i chińskie.

Exercise 6

The paragraph on the next page discusses the causes for the existence of different cuisines, what influences them, etc. Scan the paragraph and find the logical endings to these sentences.

1. Cooking was brought to the stage of art by

____

2. The multi-decade crossing of different cultures is reflected in

____
____
____

3. Diets and taste preferences have been changed by

____
____

4. The differences between cuisines are caused by

____
____
____

Stare cywilizacje azjatyckie — podobnie amerykańskie, afrykańskie — wyniosły kucharzenie do rangi sztuk. Pietyzm szczególny zachowały dla niej po dzisiejszy dzień kraje Azji Południowo-Wschodniej. Wielowiekowe wzajemne przenikanie się kultur znalazło również odbicie w kuchniach poszczególnych kontynentów, regionów, narodów. Wprowadzenie nowych upraw, importowanie nie znanych przedtem specjałów przyprawowych zmieniły diety i upodobania smakowe wielu ludów. Chociaż generalnie właśnie w kulinariach ludzkość okazuje się konserwatywna. Na odmienność kuchni wpływają liczne uwarunkowania — geograficzne, klimatyczne, a także w nie mniejszym stopniu religijne, etniczne, obrzędowe itp.

Exercise 7
First, read the questions below. Then read the text on the following page about a new grocery store in Warsaw and do the following.

1. The text consists of two parts. Underline the sentence where the second part begins.

2. What two words/phrases are used in the paragraph to refer to the supermarket?

   ____

3. Find all the names of food products in the text and write them below.

   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____

4. What do the following abbreviations in the text stand for? Explain in English.
   a. m kw. - ____________________________________
   b. proc. - ____________________________________

BACKGROUND NOTE

Służewiec is a part of the Ursynów quarter of Warsaw.

BEST COPY AVAILABLE

Nowa placówka handlowa na Służewcu

Supermarket jak na Zachodzie

TAKIEGO sklepu w Warszawie dawno nie było. Z nim mógłby chyba tylko konkurować przedwojenny magazyn braci Jabłkowskich. Znana już nie tylko w stolicy firma MarcPol p. Marka Mikuśkiewicza uruchomiła kolejną placówkę handlową tym razem na Ursynowie przy ul Dereniowej 8. Jest supermarket, którego nie powstydziłaby się żadna zachodnia stolica europejska.

Bogactwo towarów i nowoczesna technika i obsługa. Tak prezentuje się wnętrze ursynowskiego supermarketu

Fot. Andrzej Marzec

Supermarket zaczął handlować w minioną sobotę. Sklep ma powierzchnię 1000 m kw., z czego ponad 700 przypada na handel. Bogactwo towarów spożywczych jest ogromne. Sery, wędliny, ryby, makarony, owoce sprowadzane niemal z całego świata. Sklep jest czynny przez cały tydzień, również w niedzielę. 26 osób personelu, nowoczesny, funkcjonalny wystrój, automatyczne wagi i kasy. Sprzedaż samoobsługowa i w systemie tradycyjnym. Słowem Europa.

— Jak doszło do otwarcia tej placówki? — z tym pytaniem zwracamy się do jej właściciela, M. Mikuśkiewicza.

— Nie jest to mój pierwszy sklep w Warszawie. Dwa z odzieżą cieszą się dużym uznaniem warszawiaków. Postanowiłem więc pokazać jak powinno handlować się żywnością. Skontaktowałem się z władzami ursynowskiej spółdzielni i wspólnie doszliśmy do wniosku, że właśnie tutaj na Ursynowie najbardziej potrzebna jest taka placówka. Otrzymałem bardzo korzystne warunki finansowe. Za 1 metr kw. płacę 15 tys. zł. Skorzystał na tym przede wszystkim klient. W moim supermarkecie jest taniej niż w innych sklepach. Marża handlowa nie przekracza 7.5 proc. Oprócz artykułów luksusowych, są towary bardzo tanie. Mleko, pieczywo, niektóre gatunki serów i wędlin są tańsze niż gdzie indziej.

— Ile Pan zainwestował w ten sklep?

— W wyposażenie wnętrz i w sprzęt włożyłem ponad 200 tys. dolarów. Remont całej placówki przeprowadziliśmy w ciągu dwóch tygodni.

— Gratulujemy i życzymy powodzenia. (sl)

Exercise 8

When reading an article, you are often not interested in all details. Now scan the text and find answers to the questions that may be of some interest to an average reader. Write your answers in Polish in the spaces provided.

1. You are living and working in Mokotów in Warsaw. Would doing shopping at the store described in the article be convenient for you? Why or why not?
2. What is the name of the company that opened and owns the store?
3. When is the store open?
4. Is the store expensive?
5. What made lower prices possible?

Exercise 9

Scan the simple recipe on page 28 and find answers to the following questions.

1. In the spaces provided, write in English what you should do with the ingredients.
    - a. Cottage cheese -
    - b. Eggs -
    - c. Radishes -
    - d. Cucumber -
    - e. Onions and onion sprouts -

2. What ingredients should you add to the salad?

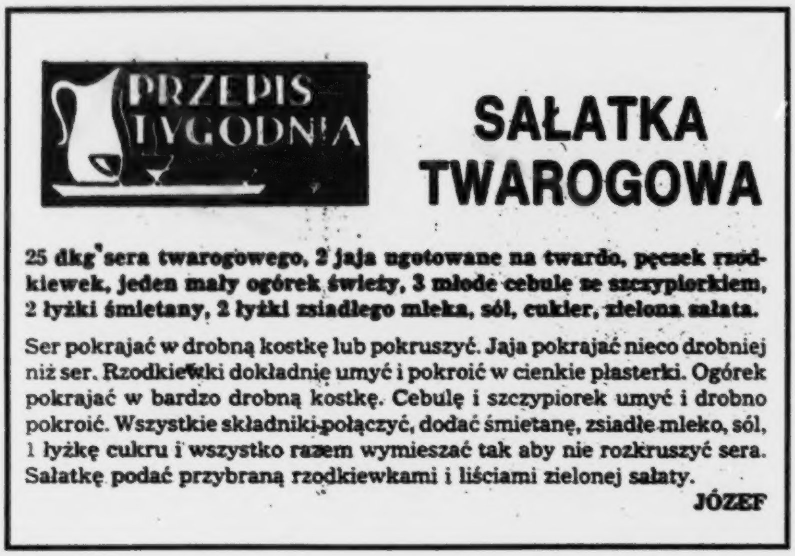

PRZEPIS TYGODNIA

SAŁATKA TWAROGOWA

25 dkg sera twarogowego, 2 jaja ugotowane na twardo, pęczek rzodkiewek, jeden mały ogórek świeży, 3 młode cebule ze szczypiorkiem, 2 łyżki śmietany, 2 łyżki zsiadłego mleka, sól, cukier, zielona sałata.

Ser pokrajać w drobną kostkę lub pokruszyć. Jaja pokrajać nieco drobniej niż ser. Rzodkiewki dokładnie umyć i pokroić w cienkie plasterki. Ogórek pokrajać w bardzo drobną kostkę. Cebulę i szczypiorek umyć i drobno pokroić. Wszystkie składniki połączyć, dodać śmietanę, zsiadłe mleko, sól, 1 łyżkę cukru i wszystko razem wymieszać tak aby nie rozkruszyć sera. Sałatkę podać przybraną rzodkiewkami i liściami zielonej sałaty.

JÓZEF

Exercise 10

Skim the following article and choose the correct title from among the ones given below. Circle the appropriate letter.

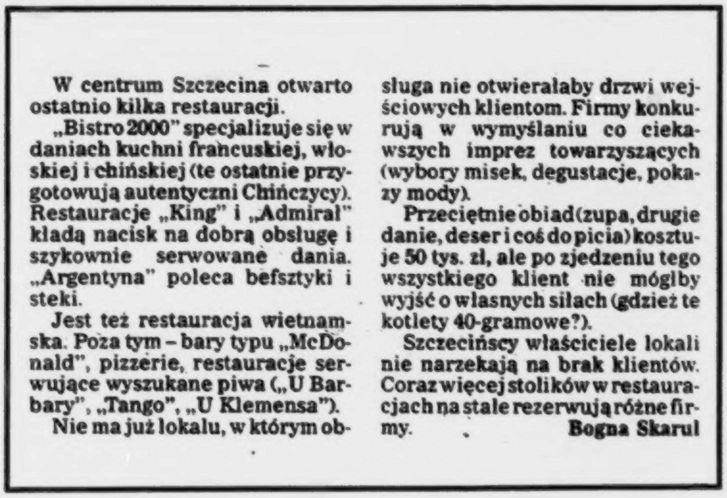

W centrum Szczecina otwarto ostatnio kilka restauracji.

„Bistro 2000" specjalizuje się w daniach kuchni francuskiej, włoskiej i chińskiej (te ostatnie przygotowują autentyczni Chińczycy). Restauracje „King" i „Admirał" kładą nacisk na dobrą obsługę i szykownie serwowane dania. „Argentyna" poleca befsztyki i steki.

Jest też restauracja wietnamska. Poza tym – bary typu „McDonald", pizzerie, restauracje serwujące wyszukane piwa („U Barbary", „Tango", „U Klemensa").

Nie ma już lokalu, w którym obsługa nie otwierałaby drzwi wejściowych klientom. Firmy konkurują w wymyślaniu co ciekawszych imprez towarzyszących (wybory misek, degustacje, pokazy mody).

Przeciętnie obiad (zupa, drugie danie, deser i coś do picia) kosztuje 50 tys. zł, ale po zjedzeniu tego wszystkiego klient nie mógłby wyjść o własnych siłach (gdzież te kotlety 40-gramowe?).

Szczecińscy właściciele lokali nie narzekają na brak klientów. Coraz więcej stolików w restauracjach na stałe rezerwują różne firmy.

Bogna Skarul

a. W Szczecinie można zjeść taniej
b. Coraz więcej restauracji narodowych w Szczecinie
c. Różnorodna i atrakcyjna oferta szczecińskich restauracji
d. W szczecińskich restauracjach trudno o stolik

HOUSING

UNIT
33

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1

The following text is about prices at hotels in Warsaw in 1990. As the title implies, prices are very high, sometimes even higher than in the West.

YOUR NOTES

1. Find at least five names of hotels and write them down below.

   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____
   ____

2. Find in the text the equivalents of the following words and phrases:
   a. pokój jednoosobowy - ______________________
   ____
   b. dwójka - ______________________________
   ____
   c. z pięcioma gwiazdkami - ____________________
   ____

3. Now answer these questions in Polish.

   a. What costs $2,500?

   ____
   ____

   b. What is the class of the Victoria hotel?

   ____
   ____

   c. How much does one have to pay for a suite which includes a Swedish breakfast and antique furniture?

   ____
   ____

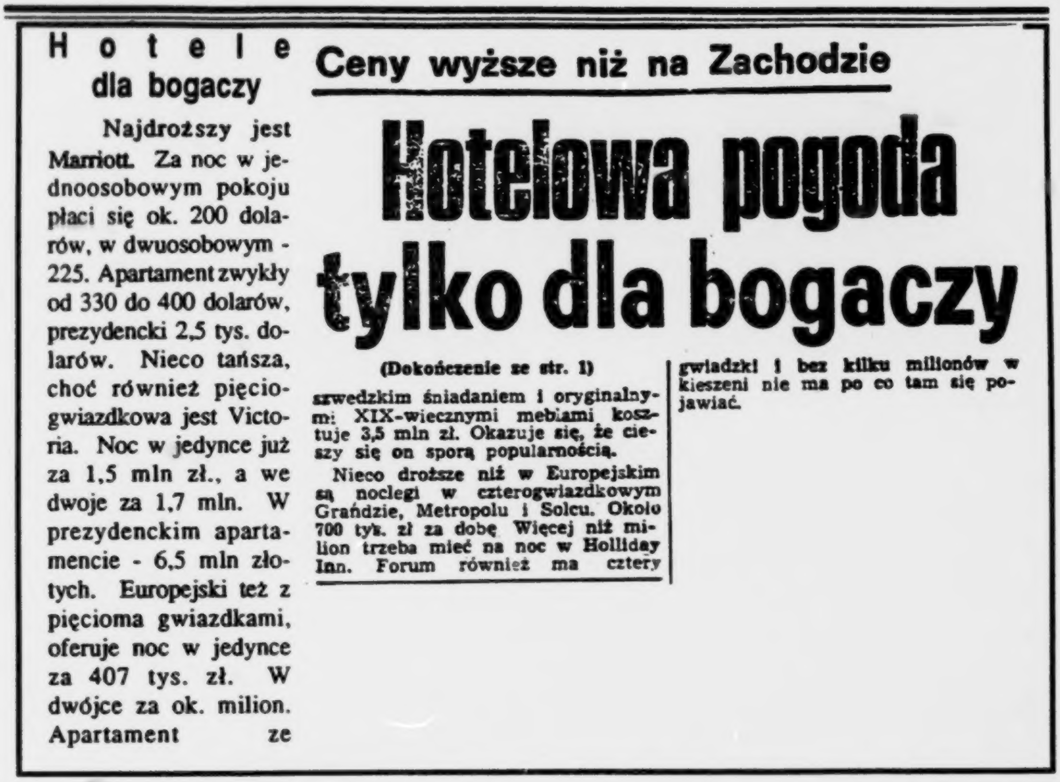

Hotele dla bogaczy

Najdroższy jest Marriott. Za noc w jednoosobowym pokoju płaci się ok. 200 dolarów, w dwuosobowym - 225. Apartament zwykły od 330 do 400 dolarów, prezydencki 2,5 tys. dolarów. Nieco tańsza, choć również pięciogwiazdkowa jest Victoria. Noc w jedynce już za 1,5 mln zł., a we dwoje za 1,7 mln. W prezydenckim apartamencie - 6,5 mln złotych. Europejski też z pięcioma gwiazdkami, oferuje noc w jedynce za 407 tys. zł. W dwójce za ok. milion. Apartament ze

Ceny wyższe niż na Zachodzie

Hotelowa pogoda tylko dla bogaczy

(Dokończenie ze str. 1)

szwedzkim śniadaniem i oryginalnymi XIX-wiecznymi meblami kosztuje 3,5 mln zł. Okazuje się, że cieszy się on sporą popularnością.

Nieco droższe niż w Europejskim są noclegi w czterogwiazdkowym Grandzie, Metropolu i Solcu. Około 700 tys. zł za dobę. Więcej niż milion trzeba mieć na noc w Holliday Inn. Forum również ma cztery gwiazdki i bez kilku milionów w kieszeni nie ma po co tam się pojawiać.

Exercise 2

The text below is about constructing a bank building which will change the sky line of Warsaw. Scan the text and find out which of the following statements are true (T) and which are false (F).

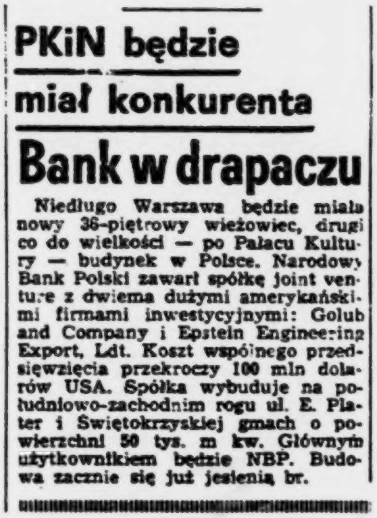

PKiN będzie miał konkurenta

Bank w drapaczu

Niedługo Warszawa będzie miała nowy 36-piętrowy wieżowiec, drugi co do wielkości — po Pałacu Kultury — budynek w Polsce. Narodowy Bank Polski zawarł spółkę joint venture z dwiema dużymi amerykańskimi firmami inwestycyjnymi: Golub and Company i Epstein Engineering Export, Ldt. Koszt wspólnego przedsięwzięcia przekroczy 100 mln dolarów USA. Spółka wybuduje na południowo-zachodnim rogu ul. E. Plater i Świętokrzyskiej gmach o powierzchni 50 tys. m kw. Głównym użytkownikiem będzie NBP. Budowa zacznie się już jesienią br.

Abbreviation:
PKiN = *Pałac Kultury i Nauki* - the Palace of Science and Culture, the highest bulding in Warsaw, built after the 2nd World War by the Soviets and presented to Poles as a gift

		T	F
1.	The skyscraper mentioned in the text is thirty-six stories high.	☐	☐
2.	It is the second highest building in Poland.	☐	☐
3.	The National Polish Bank entered into a joint venture with Golub and Company and Epstein Engineering Export, Ltd.	☐	☐
4.	The common enterprise will cost less than 10 million in US dollars.	☐	☐
5.	The area of the building will be 50, 000 m^2.	☐	☐
6.	The National Polish Bank will be the sole occupant of the building.	☐	☐
7.	The building will be ready by autumn of this year.	☐	☐

Exercise 3
Here is another text about a new building in Warsaw. Scan the text and find the answers to the following questions. Answer the questions in English.

1. Who is Mr. Niemczycki?

2. Where is Curtis Plaza to be situated?

3. How much is it going to cost?

4. What companies will occupy the building?

5. Who will build the building?

Curtis Plaza na Mokotowie

Potęga finansowa **Zbigniewa Niemczyckiego** (3 miejsce na liście rankingowej najbogatszych Polaków tygodnika „Wprost") powiększy się o obiekt usługowo-biurowy Curtis Plaza. Powstanie on w trakcie 16 miesięcy u zbiegu ulic Komarowa i Domaniewskiej. Inwestycja jest oceniana na 20 mln dolarów. 3/4 pomieszczeń już zostało wynajęte. Będzie tu m.in. siedziba Banku PKO SA, poliklinika amerykańska St. Vincent Hospital oraz pomieszczenia biurowe do aranżacji przez użytkowników. W sumie 17 000 m kw. powierzchni użytkowej.

Curtis Plaza jest początkiem większego zamierzenia firmy pragnącej zagospodarować tę część Mokotowa na drobny przemysł, usługi, biura, hotel. Warto zaznaczyć, że do budowy obiektu wykorzystane będą polskie przedsiębiorstwa budowlane, które wygrały przetargi.

(eba)

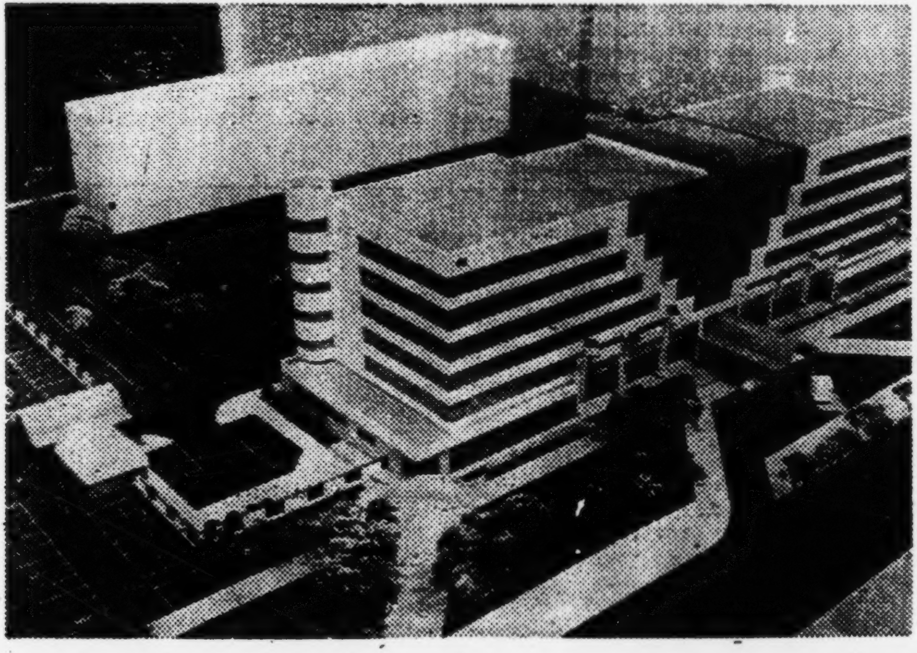

Fot Ryszard Baranowski

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 4

The text below was published in 1991. It is about building a new hotel in Warsaw. Scan the text and complete these exercises.

YOUR NOTES

1. Re-write the first sentence in Polish in a more understandable version.

   ____

   ____

   ____

2. In the text find two other sentences also describing the occupants of the hotel. In the spaces provided below write down the first three words of each sentence.

   a. ____________________________________

   b. ____________________________________

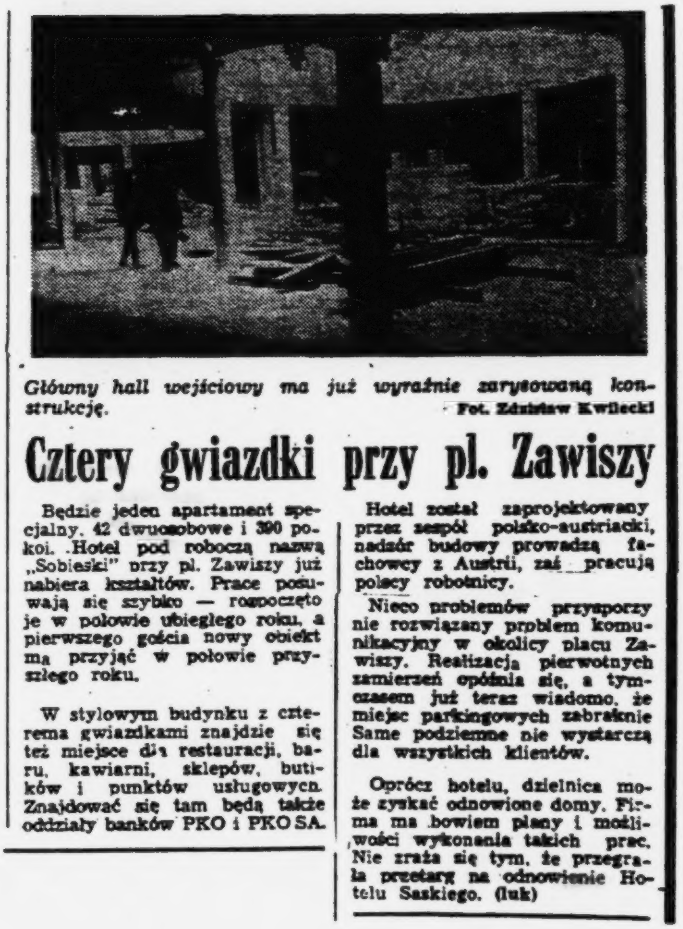

Główny hall wejściowy ma już wyraźnie zarysowaną konstrukcję.
Fot. Zdzisław Kwilecki

Cztery gwiazdki przy pl. Zawiszy

Będzie jeden apartament specjalny. 42 dwuosobowe i 390 pokoi. Hotel pod roboczą nazwą „Sobieski" przy pl. Zawiszy już nabiera kształtów. Prace posuwają się szybko — rozpoczęto je w połowie ubiegłego roku, a pierwszego gościa nowy obiekt ma przyjąć w połowie przyszłego roku.

W stylowym budynku z czterema gwiazdkami znajdzie się też miejsce dla restauracji, baru, kawiarni, sklepów, butików i punktów usługowych. Znajdować się tam będą także oddziały banków PKO i PKO SA.

Hotel został zaprojektowany przez zespół polsko-austriacki, nadzór budowy prowadzą fachowcy z Austrii, zaś pracują polscy robotnicy.

Nieco problemów przysporzy nie rozwiązany problem komunikacyjny w okolicy placu Zawiszy. Realizacja pierwotnych zamierzeń opóźnia się, a tymczasem już teraz wiadomo, że miejsc parkingowych zabraknie. Same podziemne nie wystarczą dla wszystkich klientów.

Oprócz hotelu, dzielnica może zyskać odnowione domy. Firma ma bowiem plany i możliwości wykonania takich prac. Nie zraża się tym, że przegrała przetarg na odnowienie Hotelu Saskiego. (luk)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 5
Now scan the text on the same new hotel and answer these questions in Polish.

1. When did construction of the hotel start?
2. What is the completion date?
3. What kind of rooms will be in the hotel?
4. What else will be located on the premises of the hotel?
5. Who designed the hotel?
6. Who is overseeing the construction work?
7. Who is working on the construction?
8. What problem has been encountered?
9. What is the cause of this problem?
10. What else can the Austrians do?

Exercise 6
Scan the text titled "*Amerykanie wybierają Florydę i Teksas*" and complete this exercise.

1. Find in the text all the Polish equivalents of the words *'to increase,' 'increase'* (noun), *'increasing'* (adjective) and write them down below.

2. Circle the letters of the following Polish verbs referring to moving and give their English equivalents.

   a. *odnotowywać* - ______________________
   b. *opuszczać* - ______________________
   c. *przenosić się* - ______________________
   d. *wynikać* - ______________________

3. Find the phrases that describe warmer and less polluted regions/cities and write them down below.

____

____

____

Your Notes

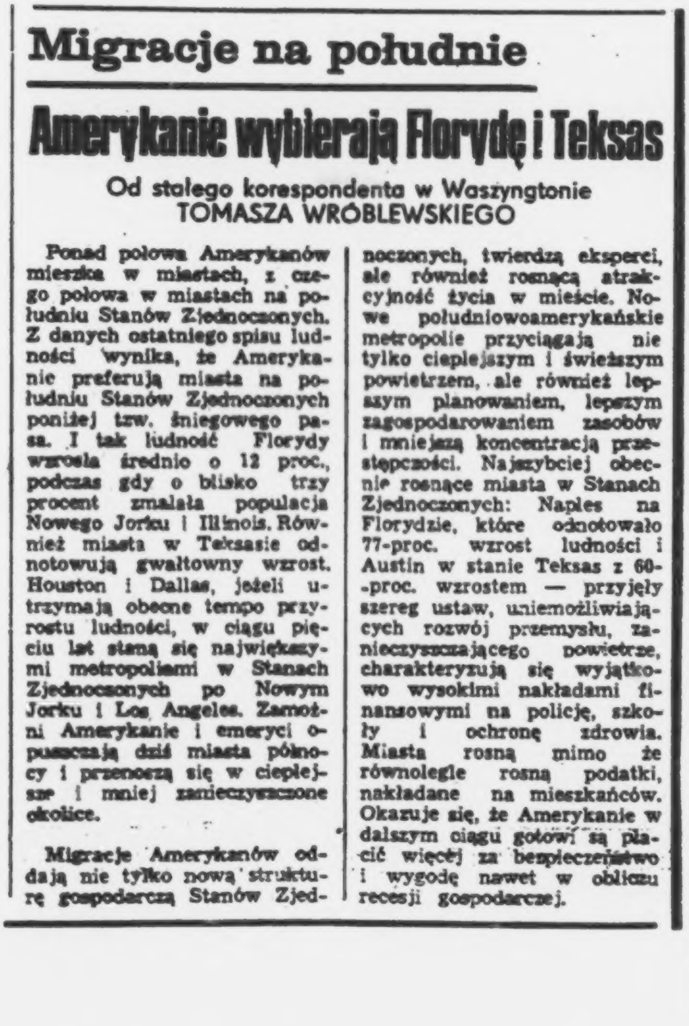

Migracje na południe

Amerykanie wybierają Florydę i Teksas

Od stałego korespondenta w Waszyngtonie
TOMASZA WRÓBLEWSKIEGO

Ponad połowa Amerykanów mieszka w miastach, z czego połowa w miastach na południu Stanów Zjednoczonych. Z danych ostatniego spisu ludności wynika, że Amerykanie preferują miasta na południu Stanów Zjednoczonych poniżej tzw. śniegowego pasa. I tak ludność Florydy wzrosła średnio o 12 proc., podczas gdy o blisko trzy procent zmalała populacja Nowego Jorku i Illinois. Również miasta w Teksasie odnotowują gwałtowny wzrost. Houston i Dallas, jeżeli utrzymają obecne tempo przyrostu ludności, w ciągu pięciu lat staną się największymi metropoliami w Stanach Zjednoczonych po Nowym Jorku i Los Angeles. Zamożni Amerykanie i emeryci opuszczają dziś miasta północy i przenoszą się w cieplejsze i mniej zanieczyszczone okolice.

Migracje Amerykanów oddają nie tylko nową strukturę gospodarczą Stanów Zjednoczonych, twierdzą eksperci, ale również rosnącą atrakcyjność życia w mieście. Nowe południowoamerykańskie metropolie przyciągają nie tylko cieplejszym i świeższym powietrzem, ale również lepszym planowaniem, lepszym zagospodarowaniem zasobów i mniejszą koncentracją przestępczości. Najszybciej obecnie rosnące miasta w Stanach Zjednoczonych: Naples na Florydzie, które odnotowało 77-proc. wzrost ludności i Austin w stanie Teksas z 60-proc. wzrostem — przyjęły szereg ustaw, uniemożliwiających rozwój przemysłu, zanieczyszczającego powietrze, charakteryzują się wyjątkowo wysokimi nakładami finansowymi na policję, szkoły i ochronę zdrowia. Miasta rosną mimo że równolegle rosną podatki, nakładane na mieszkańców. Okazuje się, że Amerykanie w dalszym ciągu gotowi są płacić więcej za bezpieczeństwo i wygodę nawet w obliczu recesji gospodarczej.

Exercise 7
Scan the text on the previous page and find the information necessary to complete this exercise.

1. Over the half of the population of the United States lives in
   - ☐ a. the South.
   - ☐ b. cities.

2. Fill in the table below. Where possible, write the percentage, or put a check if the percentage is not given.

	Increase	Decrease
Florida		
New York		
Illinois		
Texas		
Naples, Florida		
Austin, Texas		

3. In five years Houston and Dallas
   - ☐ a. will become bigger metropolises than New York and Los Angeles.
   - ☐ b. will become the second biggest American metropolises after New York and Los Angeles.

4. What are the features of the cities in the south? Check the ones that are NOT mentioned in the text.
   - ☐ a. They are safer.
   - ☐ b. They are warmer.
   - ☐ c. They are less polluted.
   - ☐ d. The taxes are lower.
   - ☐ e. The cost of living is lower.
   - ☐ f. The houses are cheaper.
   - ☐ g. They spend more on law enforcement.
   - ☐ h. They spend more on health care.

Exercise 8
Scan the text on the next page for the following information. Answering these questions will prepare you to better grasp the meaning of the text.

YOUR NOTES

1. What is the full form of the abbreviation of "*pl.*"? Find it in the text and write it below.

   ____

2. The word "*pierzeja*" (*pierzei*, Gen. sing.) is a technical word and rarely seen in newspapers. You are in a similar situation as a lot of Poles who have also never seen or heard of this word before. You can find the meaning of the word explained in the text. Which word is the equivalent to this word? Write it down below.

   ____

3. What does the word "*przedsięwzięcia*" (Gen. sing.) in the second sentence of the main text refer to?

   ____

4. Which of the following phrases are prepositional phrases describing location and direction? Check the ones that do NOT belong to these two categories. If necessary consult the text for clarification.

   ☐ a. za fasadą
   ☐ b. pod placem
   ☐ c. na 150 mln. dolarów
   ☐ d. w Polsce
   ☐ e. pod kierunkiem
   ☐ f. na zabudowę
   ☐ g. vis a vis gmachu
   ☐ h. na wzniesienie
   ☐ i. nad Trasą W-Z
   ☐ j. na świecie
   ☐ k. na inwestycje

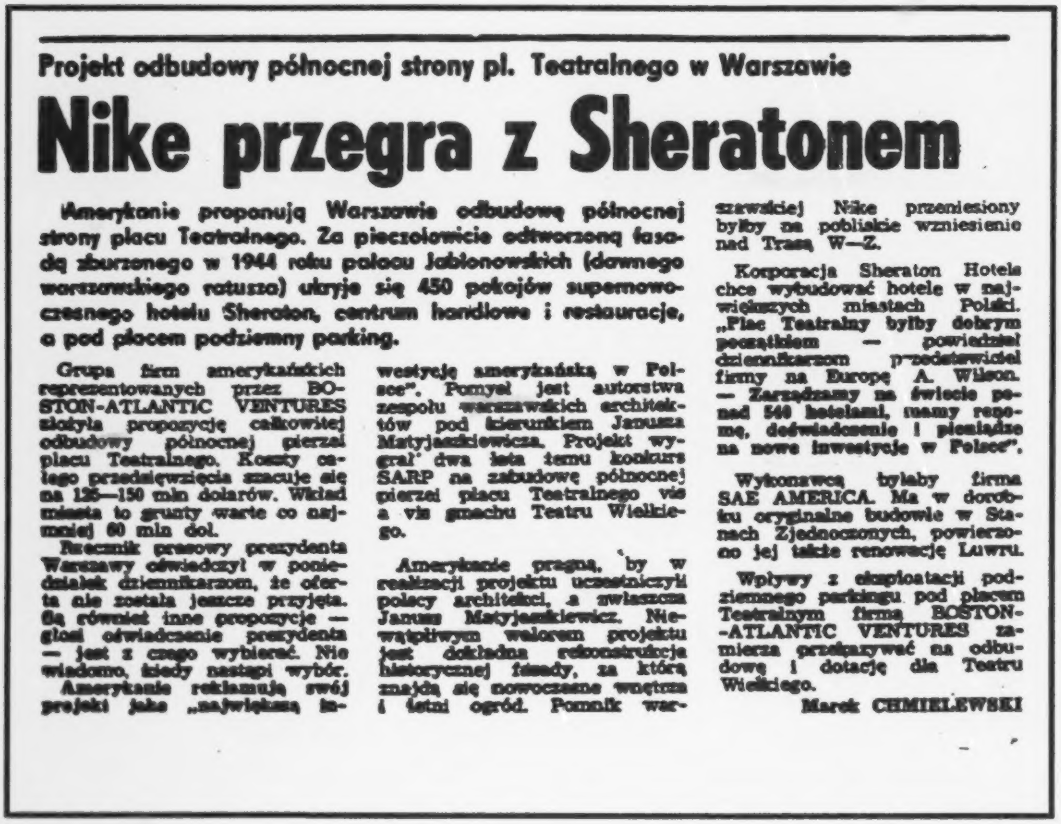

Projekt odbudowy północnej strony pl. Teatralnego w Warszawie

Nike przegra z Sheratonem

Amerykanie proponują Warszawie odbudowę północnej strony placu Teatralnego. Za pieczołowicie odtworzoną fasadą zburzonego w 1944 roku pałacu Jabłonowskich (dawnego warszawskiego ratusza) ukryje się 450 pokojów supernowoczesnego hotelu Sheraton, centrum handlowe i restauracje, a pod placem podziemny parking.

Grupa firm amerykańskich reprezentowanych przez BOSTON-ATLANTIC VENTURES złożyła propozycję całkowitej odbudowy północnej pierzei placu Teatralnego. Koszty całego przedsięwzięcia szacuje się na 125—150 mln dolarów. Wkład miasta to grunty warte co najmniej 60 mln dol.

Rzecznik prasowy prezydenta Warszawy oświadczył w poniedziałek dziennikarzom, że oferta nie została jeszcze przyjęta. Są również inne propozycje — głosi oświadczenie prezydenta — jest z czego wybierać. Nie wiadomo, kiedy nastąpi wybór.

Amerykanie reklamują swój projekt jako „największą inwestycję amerykańską w Polsce". Pomysł jest autorstwa zespołu warszawskich architektów pod kierunkiem Janusza Matyjaszkiewicza. Projekt wygrał dwa lata temu konkurs SARP na zabudowę północnej pierzei placu Teatralnego vis a vis gmachu Teatru Wielkiego.

Amerykanie pragną, by w realizacji projektu uczestniczyli polscy architekci, a zwłaszcza Janusz Matyjaszkiewicz. Niewątpliwym walorem projektu jest dokładna rekonstrukcja historycznej fasady, za którą znajdą się nowoczesne wnętrza i letni ogród. Pomnik warszawskiej Nike przeniesiony byłby na pobliskie wzniesienie nad Trasą W—Z.

Korporacja Sheraton Hotels chce wybudować hotele w największych miastach Polski. „Plac Teatralny byłby dobrym początkiem — powiedział dziennikarzom przedstawiciel firmy na Europę A. Wilson. — Zarządzamy na świecie ponad 540 hotelami, mamy renomę, doświadczenie i pieniądze na nowe inwestycje w Polsce".

Wykonawcą byłaby firma SAE AMERICA. Ma w dorobku oryginalne budowle w Stanach Zjednoczonych, powierzono jej także renowację Luwru.

Wpływy z eksploatacji podziemnego parkingu pod placem Teatralnym firma BOSTON-ATLANTIC VENTURES zamierza przeznaczać na odbudowę i dotację dla Teatru Wielkiego.

Marek CHMIELEWSKI

SARP = *Stowarzyszenie Architektów Polskich* - Society of Polish Architects

Exercise 9
Scan the text again for the information necessary to complete the sentences below.

1. The Boston-Atlantic Ventures is ______________________________ .
2. The Boston-Atlantic Ventures proposed ______________________________ .
3. Warsaw will give ______________________________ .
4. The offer ____________________ and there are ______________ .
5. A group of Warsaw architects ______________________________ .
6. The project proposes to ______________________________
with ______________________________ behind it.
7. The Sheraton Hotels Corporation wants to ______________________________ .
8. The Boston-Atlantic Ventures wants to use the income from ______________
______________________________ .

Exercise 10
Fill in the empty spaces in the text below with the appropriate words or phrases from the box below.

YOUR NOTES

Najsłynniejszy ________________ (1) świata - nowojorski Empire State Building, mający ______________ (2) i liczący już sobie ____________________ (3), został wystawiony na sprzedaż za stosunkowo niewielką sumę ________________ (4). Eksperci oceniają, że budynek wart jest co najmniej 600 mln, ale specyficzne warunki jego ________________ (5) wiążą ręce obecnym i przyszłym właścicielom ________________ (6). Prudential Life Insurance Co of America, do której należy ________________ (7), liczy, iż oferty napłyną z wielu państw, zwłaszcza jednak z Azji. Japończycy kupili ostatnio sporo ________________ (8) w USA, m.in. nowojorski Rockefeller Center.

50 mln dolarów
60 lat
102 piętra
drapacz chmur
dzierżawy
nieruchomości (pl.)
obiektu
wieżowiec

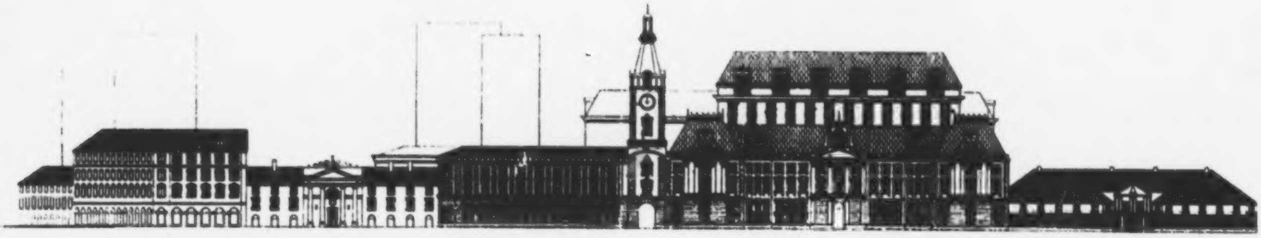

Projekt rekonstrukcji północnej strony placu Teatralnego

HEALTH

UNIT
34

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1

You will see the vocabulary listed below in some of the texts in this unit. Match the Polish words for body organs with their English equivalents by drawing lines between them. Doing this exercise will help you understand the texts better.

1. mózg
2. oskrzela
3. płuca
4. tarczyca
5. trzustka
6. wątroba
7. żołądek

a. liver
b. brain
c. lungs
d. bronchi
e. stomach
f. pancreas
g. thyroid gland

Exercise 2

The sentences below come from the texts you will read in this unit. The sentences can stand as a whole without the underlined parts. The underlined parts provide supporting details to what appears earlier. Read each sentence and, in English, describe the role of each underlined part.

1. Najważniejszy jest tam Opthalmic Unit – kombajn okulistyczny, który z niewiarygodną precyzją i szybkością potrafi "powiedzieć" lekarzowi wszystko o oczach pacjenta.

   ____

2. Oba urządzenia zostały wyprodukowane przez japoński koncern TOPCON – najlepszą na świecie firmę w tej specjalności.

   ____

3. Pacjent – emerytowany lekarz – nie dał jednak za wygraną.

   ____

4. I dziś, w trzy lata po fatalnej diagnozie, w organizmie doktora nie ma śladu raka!

   ____

5. Zespół pod kierunkiem chirurga, Janusza Stępnia, przeprowadził skomplikowaną operację serca.

   ____

6. 37-letniego mężczyznę z raną serca przywieziono do szpitala w stanie bardzo ciężkim – bez tętna, bez oznak życia.

   ____

7. Mój specyfik podawany jest doustnie w opłatkowej kapsułce – mówi *Expressowi Wieczornemu* prof. Jan Nowacki.

Exercise 3
The text below is about two in devices used in a medical examination. Scan the text and underline the parts that describe what the autorephractometer and the Ophatalmic Unit do.

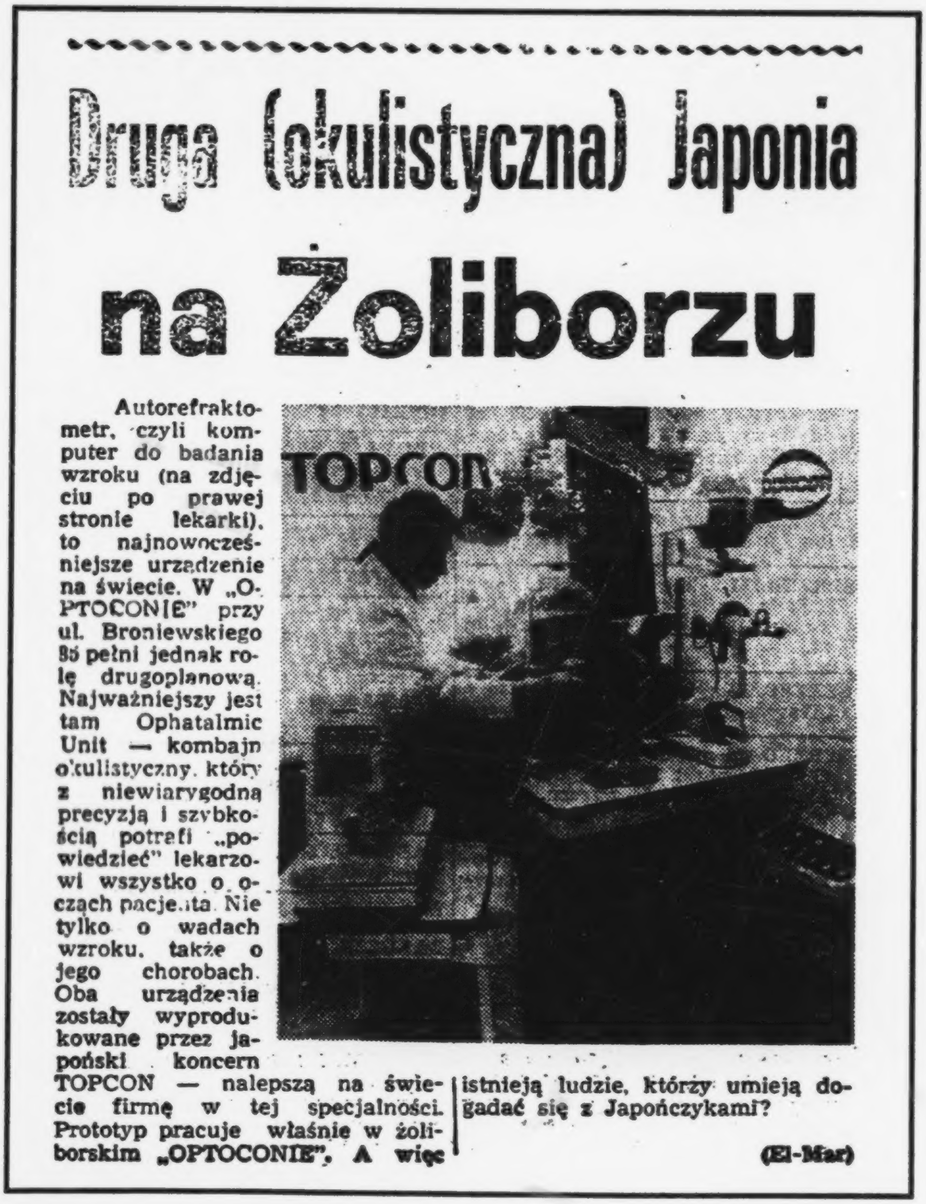

Druga (okulistyczna) Japonia na Żoliborzu

Autorefraktometr, czyli komputer do badania wzroku (na zdjęciu po prawej stronie lekarki), to najnowocześniejsze urządzenie na świecie. W „OPTOCONIE" przy ul. Broniewskiego 85 pełni jednak rolę drugoplanową. Najważniejszy jest tam Ophatalmic Unit — kombajn okulistyczny, który z niewiarygodną precyzją i szybkością potrafi „powiedzieć" lekarzowi wszystko o oczach pacjenta. Nie tylko o wadach wzroku, także o jego chorobach. Oba urządzenia zostały wyprodukowane przez japoński koncern TOPCON — nalepszą na świecie firmę w tej specjalności. Prototyp pracuje właśnie w żoliborskim „OPTOCONIE". A więc istnieją ludzie, którzy umieją dogadać się z Japończykami?

(El-Mar)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 4

Scan this text about strikes in Polish hospitals and find answers to the following questions. Write your answers in Polish in the spaces provided.

YOUR NOTES

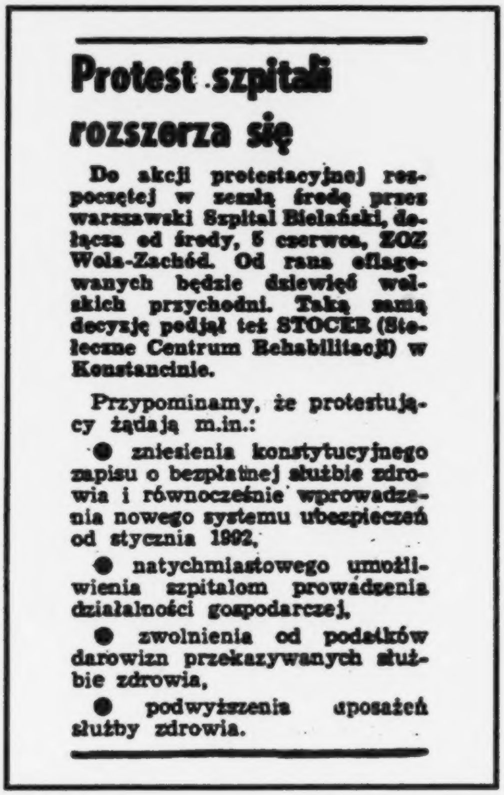

Protest szpitali rozszerza się

Do akcji protestacyjnej rozpoczętej w zeszłą środę przez warszawski Szpital Bielański, dołącza od środy, 5 czerwca, ZOZ Wola-Zachód. Od rana oflagowanych będzie dziewięć wolskich przychodni. Taką samą decyzję podjął też STOCER (Stołeczne Centrum Rehabilitacji) w Konstancinie.

Przypominamy, że protestujący żądają m.in.:

- zniesienia konstytucyjnego zapisu o bezpłatnej służbie zdrowia i równocześnie wprowadzenia nowego systemu ubezpieczeń od stycznia 1992,
- natychmiastowego umożliwienia szpitalom prowadzenia działalności gospodarczej,
- zwolnienia od podatków darowizn przekazywanych służbie zdrowia,
- podwyższenia uposażeń służby zdrowia.

Abbreviation:
ZOZ = *Zespół Opieki Zdrowotnej* - Health Care Complex

1. Who started the strike?

   ____

2. Where are the nine protesting clinics located?

   ____

3. Name all the health organizations that are planning to join the strike.

   ____
   ____
   ____

4. Number the striking medical personnel's demands as they appear in the text:

________ a. pay increase
________ b. new system of health insurance
________ c. gifts for medical service should not be taxed
________ d. allowing hospitals to conduct commercial activity

Exercise 5
The article below is about a man who was diagnosed with an incurable illness. Scan the text and find which of the following statements are true (T) and which are false (F).

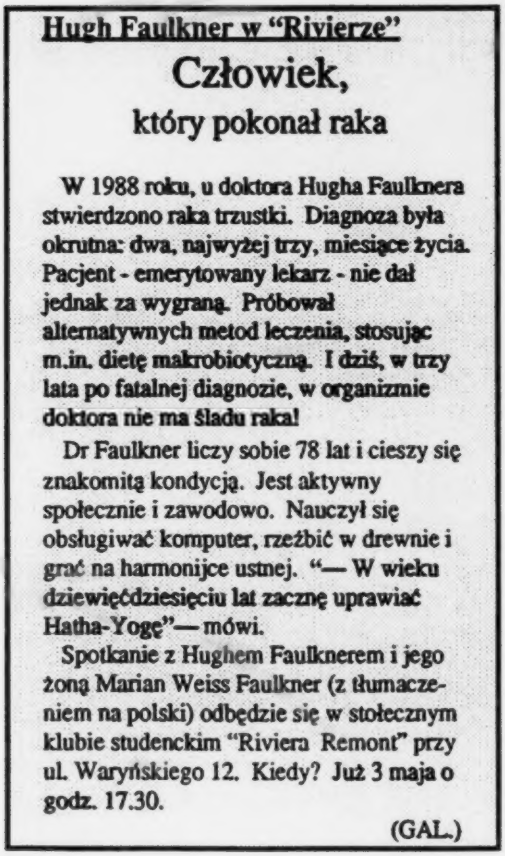

Hugh Faulkner w "Rivierze"

Człowiek,

który pokonał raka

W 1988 roku, u doktora Hugha Faulknera stwierdzono raka trzustki. Diagnoza była okrutna: dwa, najwyżej trzy, miesiące życia. Pacjent - emerytowany lekarz - nie dał jednak za wygraną. Próbował alternatywnych metod leczenia, stosując m.in. dietę makrobiotyczną. I dziś, w trzy lata po fatalnej diagnozie, w organizmie doktora nie ma śladu raka!

Dr Faulkner liczy sobie 78 lat i cieszy się znakomitą kondycją. Jest aktywny społecznie i zawodowo. Nauczył się obsługiwać komputer, rzeźbić w drewnie i grać na harmonijce ustnej. "— W wieku dziewięćdziesięciu lat zacznę uprawiać Hatha-Yogę"— mówi.

Spotkanie z Hughem Faulknerem i jego żoną Marian Weiss Faulkner (z tłumaczeniem na polski) odbędzie się w stołecznym klubie studenckim "Riviera Remont" przy ul. Waryńskiego 12. Kiedy? Już 3 maja o godz. 17.30.

(GAL.)

	T	F
1. In 1988, Dr. Hugh Faulkner was diagnosed with cancer of the pancreas.	☐	☐
2. He was told he had 2-3 months left to live.	☐	☐
3. Doctors encouraged him to try alternative methods of healing, like the macrobiotic diet.	☐	☐

	T	F
4. There are no traces of cancer in his organism.	☐	☐
5. He has learned to work with computers, carve in wood, and play the mouth organ.	☐	☐
6. He plans to stop practising Yoga when he is 90.	☐	☐
7. An interpreter of Polish will be present at the meeting with Dr. Faulkner and his wife.	☐	☐

YOUR NOTES

Exercise 6
The text below is about a successful operation in a hospital in Końskie, a small city in central Poland. Scan the text and find the answers to the questions that follow. Write your answers in Polish in the spaces provided.

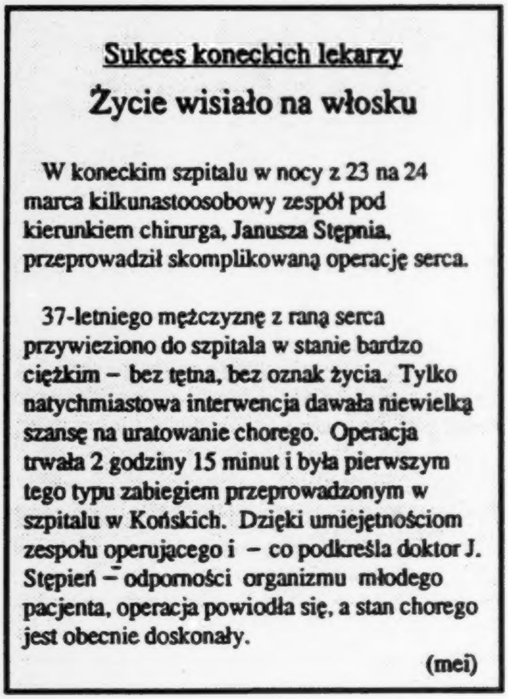

Sukces koneckich lekarzy

Życie wisiało na włosku

W koneckim szpitalu w nocy z 23 na 24 marca kilkunastoosobowy zespół pod kierunkiem chirurga, Janusza Stępnia, przeprowadził skomplikowaną operację serca.

37-letniego mężczyznę z raną serca przywieziono do szpitala w stanie bardzo ciężkim – bez tętna, bez oznak życia. Tylko natychmiastowa interwencja dawała niewielką szansę na uratowanie chorego. Operacja trwała 2 godziny 15 minut i była pierwszym tego typu zabiegiem przeprowadzonym w szpitalu w Końskich. Dzięki umiejętnościom zespołu operującego i – co podkreśla doktor J. Stępień – odporności organizmu młodego pacjenta, operacja powiodła się, a stan chorego jest obecnie doskonały.

(mei)

1. What two adjective forms in the text are formed from the name of the city of *Końskie*?

a. ______________________________

b. ______________________________

BEST COPY AVAILABLE

2. The first sentence answers a few basic questions, like who, what, etc. Locate the answers to the questions below and write them down in the spaces provided.
   a. what? - ______________________________
   b. when? - ______________________________
   c. where? - ______________________________
   d. who? - ______________________________

3. In what condition was the patient when he was brought to hospital?

   ____

   ____

4. How long did the surgery last?

   ____

5. What factors made a successful operation possible?

   ____

   ____

Exercise 7
The text below is about 'Novit', a new, supposedly miraculous, drug. Scan the text and find the appropriate endings to the sentences below. Check the appropriate boxes.

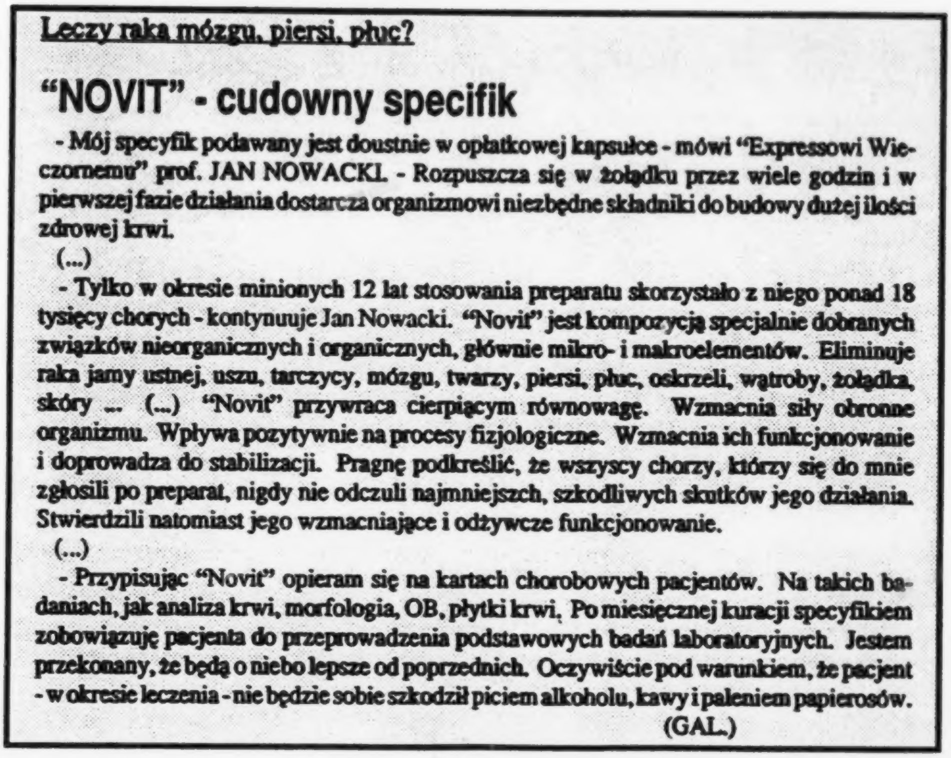

Leczy raka mózgu, piersi, płuc?

"NOVIT" - cudowny specifik

- Mój specyfik podawany jest doustnie w opłatkowej kapsułce - mówi "Expressowi Wieczornemu" prof. JAN NOWACKI. - Rozpuszcza się w żołądku przez wiele godzin i w pierwszej fazie działania dostarcza organizmowi niezbędne składniki do budowy dużej ilości zdrowej krwi.

(...)

- Tylko w okresie minionych 12 lat stosowania preparatu skorzystało z niego ponad 18 tysięcy chorych - kontynuuje Jan Nowacki. "Novit" jest kompozycją specjalnie dobranych związków nieorganicznych i organicznych, głównie mikro- i makroelementów. Eliminuje raka jamy ustnej, uszu, tarczycy, mózgu, twarzy, piersi, płuc, oskrzeli, wątroby, żołądka, skóry ... (...) "Novit" przywraca cierpiącym równowagę. Wzmacnia siły obronne organizmu. Wpływa pozytywnie na procesy fizjologiczne. Wzmacnia ich funkcjonowanie i doprowadza do stabilizacji. Pragnę podkreślić, że wszyscy chorzy, którzy się do mnie zgłosili po preparat, nigdy nie odczuli najmniejszch, szkodliwych skutków jego działania. Stwierdzili natomiast jego wzmacniające i odżywcze funkcjonowanie.

(...)

- Przypisując "Novit" opieram się na kartach chorobowych pacjentów. Na takich badaniach, jak analiza krwi, morfologia, OB, płytki krwi, Po miesięcznej kuracji specyfikiem zobowiązuję pacjenta do przeprowadzenia podstawowych badań laboratoryjnych. Jestem przekonany, że będą o niebo lepsze od poprzednich. Oczywiście pod warunkiem, że pacjent - w okresie leczenia - nie będzie sobie szkodził piciem alkoholu, kawy i paleniem papierosów.

(GAL.)

This text contains several quotations. The person speaking is using everyday Polish and, as often happens in spoken language, it is imprecise. Here are two corrections:

There is *"Stwierdzili natomiast jego wzmacniające i odżywcze funkcjonowanie."*.
The correct form is: *"Stwierdzili natomiast jego wzmacniające i odżywcze* ***działanie****."*
There is *"(badania) będą o niebo lepsze od poprzednich"*. The correct form is:
*"**wyniki** (badań) będą o niebo lepsze od poprzednich."*

1. "Novit" is administered in the form of
   ☐ a. injections.
   ☐ b. capsules.
   ☐ c. vaccines.
2. It supplies the patient's body with
   ☐ a. components for producing large quantities of healthy blood.
   ☐ b. minerals to strengthen affected organs.
3. ☐ a. During the last twelve years it was given to 18,000 sick people.
   ☐ b. During the last eighteen years it was given to 12,000 sick people.
4. According to Prof. Nowacki, it eliminates cancer of the
   ☐ a. liver.
   ☐ b. breasts.
   ☐ c. gall bladder.
   ☐ d. brain.
   ☐ e. bronchi.
   ☐ f. kidneys.
   ☐ g. thyroid gland.
5. ☐ a. All his patients have been cured.
   ☐ b. All his patients noticed its beneficial effects.
6. When he prescribes the drug, Prof. Nowacki
   ☐ a. examines the patient himself.
   ☐ b. consults the patient's physician.
   ☐ c. consults the patient's health history.
   ☐ d. asks the patient to come in for regular physical checkups.
7. During the treatment the patient is not supposed to
   ☐ a. take other drugs.
   ☐ b. drink alcohol, coffee nor smoke cigarettes.

Exercise 8
The sentences below come from the text you are going to read next.

1. Find and underline the subjects of these sentences.

   a. Pierwsze spotkanie lekarzy europejskich Wschód - Zachód odbędzie się w Krakowie od 30 marca do 1 kwietnia pod hasłem "Medycyna humanitarna i prawa człowieka".

   b. Na zaproszenie organizacji "Medecins du Monde" - Lekarze Świata przyjedzie ok. 450 lekarzy i innych ludzi związanych z medycznymi stowarzyszeniami społecznymi.

   c. We wrześniu 1989 r. stowarzyszenie "Lekarze Świata" zarejestrowane zostało w Polsce.

   d. Działa w nim kilkudziesięciu lekarzy, głównie z Krakowa i Warszawy.

2. Check the verbs below that refer to future actions.

   ☐ a. będą utrzymywali się
   ☐ b. dostaną
   ☐ c. mają zamiar
   ☐ d. odbędzie się
   ☐ e. planują
   ☐ f. powstała
   ☐ g. pracują
   ☐ h. przyjedzie
   ☐ i. zarejestrowane zostało

Exercise 9
Now scan the text describing the organization "Physicians of the World" published in 1990 to find the answers to the following questions. Write your answers in Polish in the spaces provided.

1. What was going to take place in Kraków from March 30 to April 1?

   ____

2. What was its motto?

   ____

3. What does the text says about the beginnings of the Physicians of the World organization?

4. What happened after December 13, 1981?

5. What happened in September 1989?

6. What were their plans?
   a. ______
   b. ______
   c. ______

7. How will the financial matters of the Polish section of the Physicians of the World be solved?

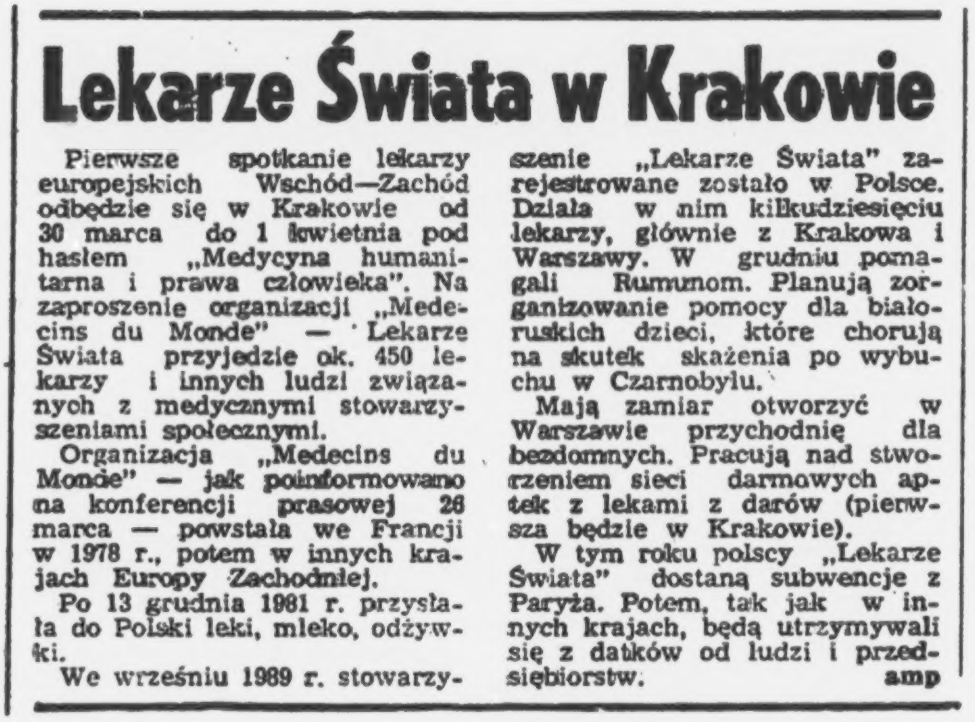

Lekarze Świata w Krakowie

Pierwsze spotkanie lekarzy europejskich Wschód—Zachód odbędzie się w Krakowie od 30 marca do 1 kwietnia pod hasłem „Medycyna humanitarna i prawa człowieka". Na zaproszenie organizacji „Medecins du Monde" — Lekarze Świata przyjedzie ok. 450 lekarzy i innych ludzi związanych z medycznymi stowarzyszeniami społecznymi.

Organizacja „Medecins du Monde" — jak poinformowano na konferencji prasowej 28 marca — powstała we Francji w 1978 r., potem w innych krajach Europy Zachodniej.

Po 13 grudnia 1981 r. przysłała do Polski leki, mleko, odżywki.

We wrześniu 1989 r. stowarzyszenie „Lekarze Świata" zarejestrowane zostało w Polsce. Działa w nim kilkudziesięciu lekarzy, głównie z Krakowa i Warszawy. W grudniu pomagali Rumunom. Planują zorganizowanie pomocy dla białoruskich dzieci, które chorują na skutek skażenia po wybuchu w Czarnobylu.

Mają zamiar otworzyć w Warszawie przychodnię dla bezdomnych. Pracują nad stworzeniem sieci darmowych aptek z lekami z darów (pierwsza będzie w Krakowie).

W tym roku polscy „Lekarze Świata" dostaną subwencje z Paryża. Potem, tak jak w innych krajach, będą utrzymywali się z datków od ludzi i przedsiębiorstw.

amp

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 10

Fill in the empty spaces in the text below by choosing the appropriate phrases/clauses from the box below. Write the appropriate letters in the spaces provided. The text is about a modern hospital progam to be introduced in Europe in the 21st century.

Wrocławski szpital XXI wieku

Wrocławska Akademia Medyczna będzie pierwszą uczelnią Europy Wschodniej, ____ (1). Program ten, __________________________________ (2), ma ustalić zasady organizacji europejskiego szpitala XXI wieku.

W duńskim ośrodku uniwersyteckim w Odense rozpoczęło się już szkolenie polskiego średniego personelu medycznego. Duńczycy, ____________________ (3), wyszkolą także menedżera medycznego dla Akademii. (M.R.)

a. koordynowany przez belgijskie ministerstwo zdrowia
b. których kontakty z wrocławską uczelnią trwają już od piętnastu lat
c. w której zrealizowany zostanie program EWG pod nazwą "Hospital for Europe"

COMMERCE

UNIT
35

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1

The article below is about the origins of some Polish words related to money, finances, economy, etc. Scan the article and find which Polish words referring to money have the words listed below as their origin. Write the Polish words in the spaces provided.

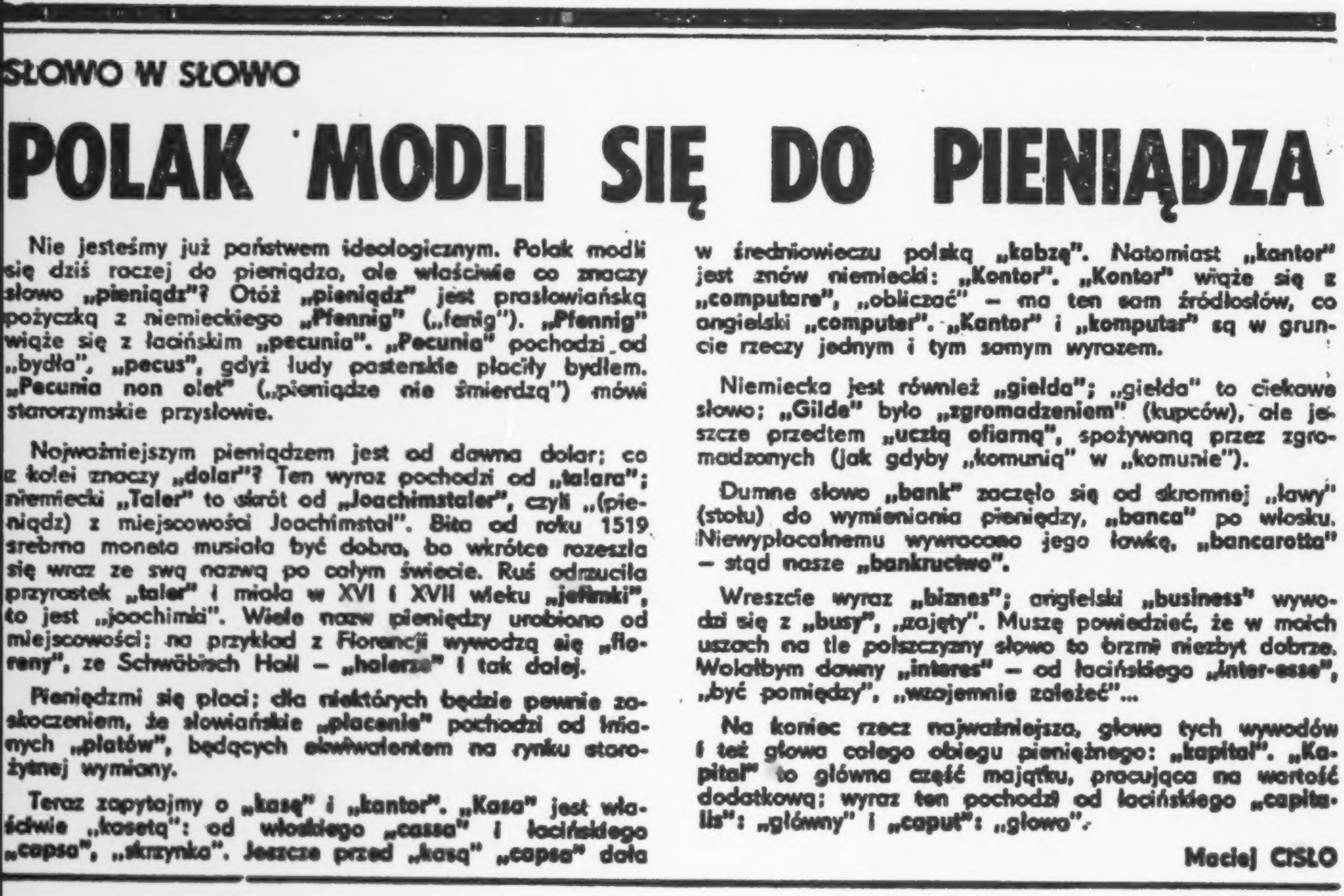

SŁOWO W SŁOWO

POLAK MODLI SIĘ DO PIENIĄDZA

Nie jesteśmy już państwem ideologicznym. Polak modli się dziś raczej do pieniądza, ale właściwie co znaczy słowo „pieniądz"? Otóż „pieniądz" jest prasłowiańską pożyczką z niemieckiego „Pfennig" („fenig"). „Pfennig" wiąże się z łacińskim „pecunia". „Pecunia" pochodzi od „bydła", „pecus", gdyż ludy pasterskie płaciły bydłem. „Pecunia non olet" („pieniądze nie śmierdzą") mówi starorzymskie przysłowie.

Najważniejszym pieniądzem jest od dawna dolar; co z kolei znaczy „dolar"? Ten wyraz pochodzi od „talara"; niemiecki „Taler" to skrót od „Joachimstaler", czyli „(pieniądz) z miejscowości Joachimstal". Bita od roku 1519 srebrna moneta musiała być dobra, bo wkrótce rozeszła się wraz ze swą nazwą po całym świecie. Ruś odrzuciła przyrostek „taler" i miała w XVI i XVII wieku „jefimki", to jest „joachimki". Wiele nazw pieniędzy urobiono od miejscowości; na przykład z Florencji wywodzą się „floreny", ze Schwäbisch Hall — „halerze" i tak dalej.

Pieniędzmi się płaci; dla niektórych będzie pewnie zaskoczeniem, że słowiańskie „płacenie" pochodzi od lnianych „płatów", będących ekwiwalentem na rynku starożytnej wymiany.

Teraz zapytajmy o „kasę" i „kantor". „Kasa" jest właściwie „kasetą": od włoskiego „cassa" i łacińskiego „capsa", „skrzynka". Jeszcze przed „kasą" „capsa" dała w średniowieczu polską „kabzę". Natomiast „kantor" jest znów niemiecki: „Kontor". „Kontor" wiąże się z „computare", „obliczać" — ma ten sam źródłosłów, co angielski „computer". „Kantor" i „komputer" są w gruncie rzeczy jednym i tym samym wyrazem.

Niemiecka jest również „giełda"; „giełda" to ciekawe słowo; „Gilde" było „zgromadzeniem" (kupców), ale jeszcze przedtem „ucztą ofiarną", spożywaną przez zgromadzonych (jak gdyby „komunią" w „komunie").

Dumne słowo „bank" zaczęło się od skromnej „ławy" (stołu) do wymieniania pieniędzy, „banca" po włosku. Niewypłacalnemu wywracano jego ławkę, „bancarotta" — stąd nasze „bankructwo".

Wreszcie wyraz „biznes"; angielski „business" wywodzi się z „busy", „zajęty". Muszę powiedzieć, że w moich uszach na tle polszczyzny słowo to brzmi niezbyt dobrze. Wolałbym dawny „interes" — od łacińskiego „inter-esse", „być pomiędzy", „wzajemnie zależeć"...

Na koniec rzecz najważniejsza, głowa tych wywodów i też głowa całego obiegu pieniężnego: „kapitał". „Kapitał" to główna część majątku, pracująca na wartość dodatkową; wyraz ten pochodzi od łacińskiego „capitalis": „główny" i „caput": „głowa".

Maciej CISŁO

English equivalent of the root word **Polish word**

1. be between - ____
2. bench - ____
3. box - ____
4. cattle - ____
5. feast - ____
6. main; head - ____
7. sheets - ____

Exercise 2
The text below is about the two richest citizens of the Małopolska region. Scan the text and answer the following questions in English.

1. Who was Mr. Zasada in the past?

   ____

2. Who is he now?

   ____

3. How big is his fortune?

   ____

4. How much does Mr Penderecki, a composer and orchestra conductor, earn a year?

   ____

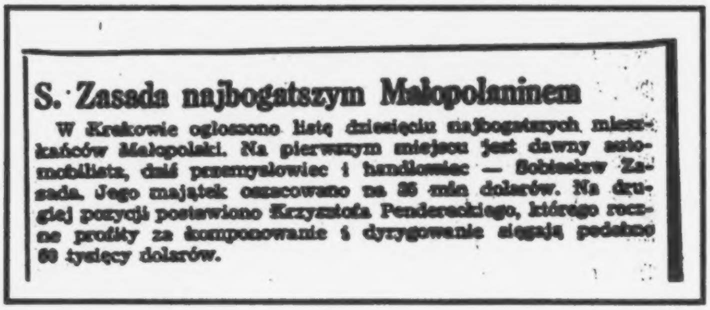

S. Zasada najbogatszym Małopolaninem

W Krakowie ogłoszono listę dziesięciu najbogatszych mieszkańców Małopolski. Na pierwszym miejscu jest dawny automobilista, dziś przemysłowiec i handlowiec — Sobiesław Zasada. Jego majątek oszacowano na 35 mln dolarów. Na drugiej pozycji postawiono Krzysztofa Pendereckiego, którego roczne profity za komponowanie i dyrygowanie sięgają podobno 60 tysięcy dolarów.

Exercise 3
Scan the text and find which of the following statements below are true (T) and which are false (F). Check the appropriate boxes.

	T	F
1. Several American consultants will start working for state and private companies in Cracow.	☐	☐
2. They will give advice on how to start a company and how to make business deals.	☐	☐
3. The consultants have previously worked in Czecho-Slovakia and Hungary.	☐	☐
4. They will work in Cracow for a year or more for 3,000,000 zlotys.	☐	☐
5. The idea of providing American consultants to Poland came from Jack N. Behrman.	☐	☐
6. He has already encouraged fifteen American colleges to educate specialist in order to help firms in Eastern Europe.	☐	☐

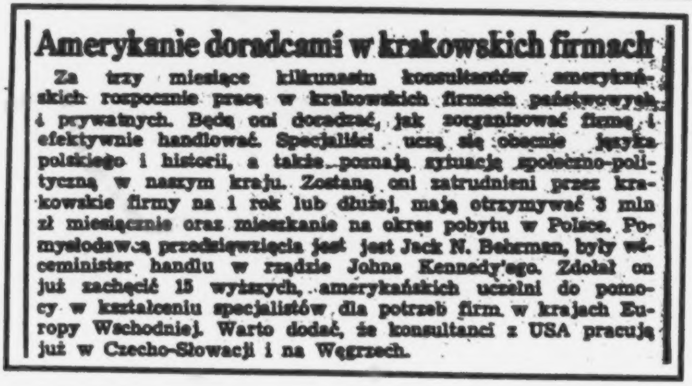

Amerykanie doradcami w krakowskich firmach

Za trzy miesiące kilkunastu konsultantów amerykańskich rozpocznie pracę w krakowskich firmach państwowych i prywatnych. Będą oni doradzać, jak zorganizować firmę i efektywnie handlować. Specjaliści uczą się obecnie języka polskiego i historii, a także poznają sytuację społeczno-polityczną w naszym kraju. Zostaną oni zatrudnieni przez krakowskie firmy na 1 rok lub dłużej, mają otrzymywać 3 mln zł miesięcznie oraz mieszkanie na okres pobytu w Polsce. Pomysłodawcą przedsięwzięcia jest jest Jack N. Behrman, były wiceminister handlu w rządzie Johna Kennedy'ego. Zdołał on już zachęcić 15 wyższych, amerykańskich uczelni do pomocy w kształceniu specjalistów dla potrzeb firm w krajach Europy Wschodniej. Warto dodać, że konsultanci z USA pracują już w Czecho-Słowacji i na Węgrzech.

Exercise 4

Scan the text about a new bank in Warsaw and answer the questions below.

1. In the text, find the equivalent of the word '*dotychczas*' and write it down below.

   ____

2. There are two sentences in the text containing the adverb '*teraz*':

   a. *Teraz otwarto jego filię przy ul. Kasprowicza na terenie Huty Warszawa.*

   ____

   b. *Teraz powinno być sprawniej.*

   ____

As you can see, they are used in two different meanings — one of them means '*obecnie*' and the other '*niedawno.*' Write each of these equivalents in the appropriate space provided above.

3. Find the word which has a similar meaning to '*mieścić się*' and write it down below.

   ____

4. What phrase does Ms. Makarewicz use to refer to the bank branch on Kasprowicza Street?

   ____

5. Even though the locations of the branches are mentioned throughout the whole text, if you do not know Warsaw, you need to carefully read the text to figure out where they are located. Check the sentences that are true.

   ☐ a. The old branch is located on Inwalidów Square.
   ☐ b. The new branch is located on Kasprowicza St.
   ☐ c. Huta Warszawa is located on Kasprowicza St.

☐ d. Kasprowicza St. is located in the area of Huta Warszawa.
☐ e. Huta Warszawa is located in Żoliborz.
☐ f. The new branch is located in Żoliborz.

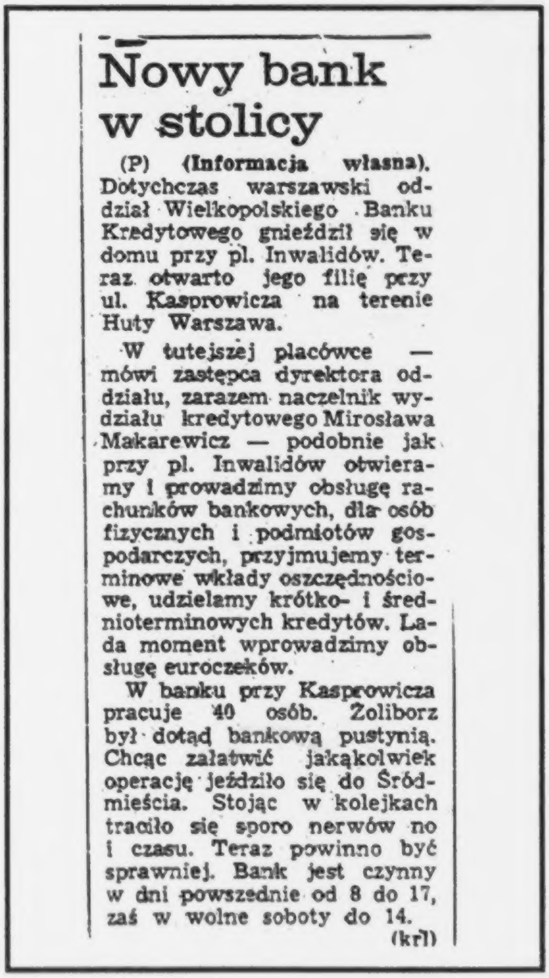

Nowy bank w stolicy

(P) **(Informacja własna).** Dotychczas warszawski oddział Wielkopolskiego Banku Kredytowego gnieździł się w domu przy pl. Inwalidów. Teraz otwarto jego filię przy ul. Kasprowicza na terenie Huty Warszawa.

W tutejszej placówce — mówi zastępca dyrektora oddziału, zarazem naczelnik wydziału kredytowego Mirosława Makarewicz — podobnie jak przy pl. Inwalidów otwieramy i prowadzimy obsługę rachunków bankowych, dla osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, przyjmujemy terminowe wkłady oszczędnościowe, udzielamy krótko- i średnioterminowych kredytów. Lada moment wprowadzimy obsługę euroczeków.

W banku przy Kasprowicza pracuje 40 osób. Żoliborz był dotąd bankową pustynią. Chcąc załatwić jakąkolwiek operację jeździło się do Śródmieścia. Stojąc w kolejkach traciło się sporo nerwów no i czasu. Teraz powinno być sprawniej. Bank jest czynny w dni powszednie od 8 do 17, zaś w wolne soboty do 14.

(krl)

Exercise 5
Scan the text once more and find which of the following statements below are true (T) and which are false (F). Check the appropriate boxes.

	T	F
1. There are two branches of the Wielkopolski Bank Kredytowy in Warsaw.	☐	☐
2. The new branch is located in Kasprowicza St. in the area of Huta Warszawa in the district of Żoliborz.	☐	☐
3. The bank offers services for both individuals and companies.	☐	☐
4. The bank offers Eurochecks.	☐	☐
5. The bank is planning to make opening of certificate of deposits possible in the future.	☐	☐
6. The branch in Żoliborz was opened to compete with other banks in the area.	☐	☐
7. The inhabitants of Żoliborz will save time and avoid a lot of unnecessary stress thanks to the opening of the branch.	☐	☐

Exercise 6
Think of what you know about the services offered by American Express. Then read the questions below and scan the text that follows. Answer the questions in English.

1. How long was American Express absent in Poland?

2. What kind of serviceswill American Express offer when it starts to operate in Poland? List the services in the spaces below.

TOURIST

a.
b.
c.

FINANCIAL

a.
b.
c.
d.

3. What will be the two next stages of the American Express operation in Poland?

   a. ____

   b. ____

4. What is the condition for introducing the second stage?

   ____

5. What is the reason for the return?

   ____

6. What do the figures 500 and 1600 represent in the text?

   ____

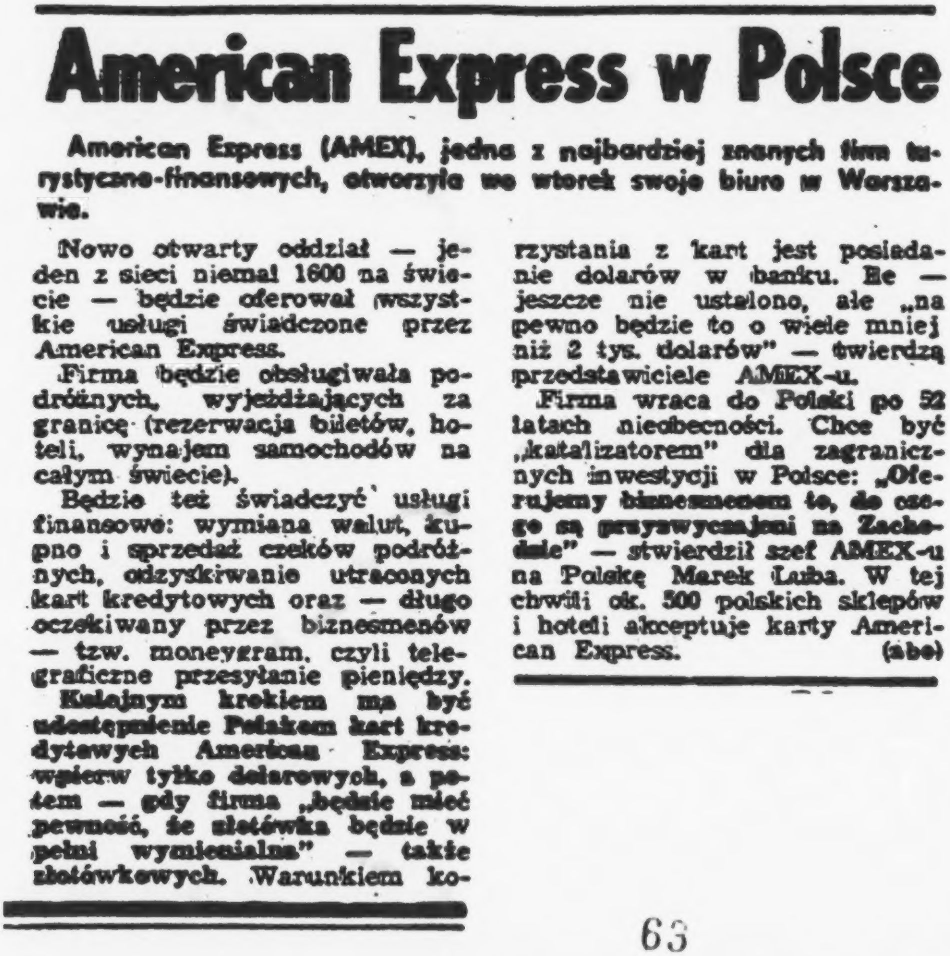

American Express w Polsce

American Express (AMEX), jedna z najbardziej znanych firm turystyczno-finansowych, otworzyła we wtorek swoje biuro w Warszawie.

Nowo otwarty oddział — jeden z sieci niemal 1600 na świecie — będzie oferował wszystkie usługi świadczone przez American Express.

Firma będzie obsługiwała podróżnych, wyjeżdżających za granicę (rezerwacja biletów, hoteli, wynajem samochodów na całym świecie).

Będzie też świadczyć usługi finansowe: wymiana walut, kupno i sprzedaż czeków podróżnych, odzyskiwanie utraconych kart kredytowych oraz — długo oczekiwany przez biznesmenów — tzw. moneygram, czyli telegraficzne przesyłanie pieniędzy.

Kolejnym krokiem ma być udostępnienie Polakom kart kredytowych American Express: najpierw tylko dolarowych, a potem — gdy firma „będzie mieć pewność, że złotówka będzie w pełni wymienialna" — także złotówkowych. Warunkiem korzystania z kart jest posiadanie dolarów w banku. Ile — jeszcze nie ustalono, ale „na pewno będzie to o wiele mniej niż 2 tys. dolarów" — twierdzą przedstawiciele AMEX-u.

Firma wraca do Polski po 52 latach nieobecności. Chce być „katalizatorem" dla zagranicznych inwestycji w Polsce: „Oferujemy biznesmenom to, do czego są przyzwyczajeni na Zachodzie" — stwierdził szef AMEX-u na Polskę Marek Luba. W tej chwili ok. 500 polskich sklepów i hoteli akceptuje karty American Express. (abe)

Exercise 7

The text below is about the richest people in the world. Scan the text first. Then fill in the tables that follow.

1. Fill in the table with the names of the richest people in the world mentioned in the article.

miej-sce	nazwisko	kraj	majątek w mld USD

2. Fill in the table with the data required.

miej-sce	kraj	liczba miliarderów	majątek w mld USD
1.			
2.			
3.			

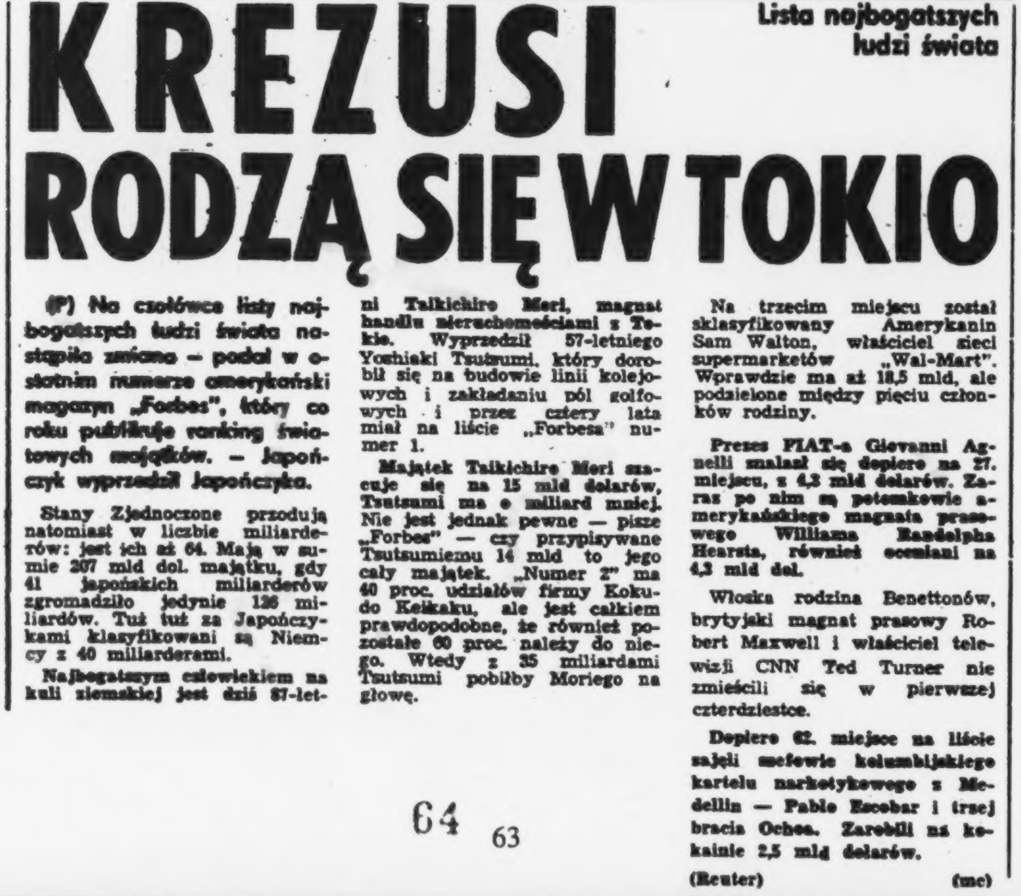

Lista najbogatszych ludzi świata

KREZUSI RODZĄ SIĘ W TOKIO

(P) Na czołówce listy najbogatszych ludzi świata nastąpiła zmiana – podał w ostatnim numerze amerykański magazyn „Forbes", który co roku publikuje ranking światowych majątków. – Japończyk wyprzedził Japończyka.

Stany Zjednoczone przodują natomiast w liczbie miliarderów: jest ich aż 64. Mają w sumie 207 mld dol. majątku, gdy 41 japońskich miliarderów zgromadziło jedynie 126 miliardów. Tuż tuż za Japończykami klasyfikowani są Niemcy z 40 miliarderami.

Najbogatszym człowiekiem na kuli ziemskiej jest dziś 87-letni Taikichiro Mori, magnat handlu nieruchomościami z Tokio. Wyprzedził 57-letniego Yoshiaki Tsutsumi, który dorobił się na budowie linii kolejowych i zakładaniu pól golfowych i przez cztery lata miał na liście „Forbesa" numer 1.

Majątek Taikichiro Mori szacuje się na 15 mld dolarów, Tsutsumi ma o miliard mniej. Nie jest jednak pewne — pisze „Forbes" — czy przypisywane Tsutsumiemu 14 mld to jego cały majątek. „Numer 2" ma 40 proc. udziałów firmy Kokudo Keikaku, ale jest całkiem prawdopodobne, że również pozostałe 60 proc. należy do niego. Wtedy z 35 miliardami Tsutsumi pobiłby Moriego na głowę.

Na trzecim miejscu został sklasyfikowany Amerykanin Sam Walton, właściciel sieci supermarketów „Wal-Mart". Wprawdzie ma aż 18,5 mld, ale podzielone między pięciu członków rodziny.

Prezes FIAT-a Giovanni Agnelli znalazł się dopiero na 27. miejscu, z 4,3 mld dolarów. Zaraz po nim są potomkowie amerykańskiego magnata prasowego Williama Randolpha Hearsta, również oceniani na 4,3 mld dol.

Włoska rodzina Benettonów, brytyjski magnat prasowy Robert Maxwell i właściciel telewizji CNN Ted Turner nie zmieścili się w pierwszej czterdziestce.

Dopiero 62. miejsce na liście zajęli szefowie kolumbijskiego kartelu narkotykowego z Medellin — Pablo Escobar i trzej bracia Ochoa. Zarobili na kokainie 2,5 mld dolarów.

(Reuter) (mc)

Exercise 8

The following article is about the opening of a stock exchange in Poland in April 1991. Scan the text and find the following information and write it down in Polish in the spaces provided.

1. What is the capital of the exchange and how it is distributed?
2. Where is it located?
3. When will the exchange officially start its activity?
4. Had a stock exchange ever existed in Poland before?

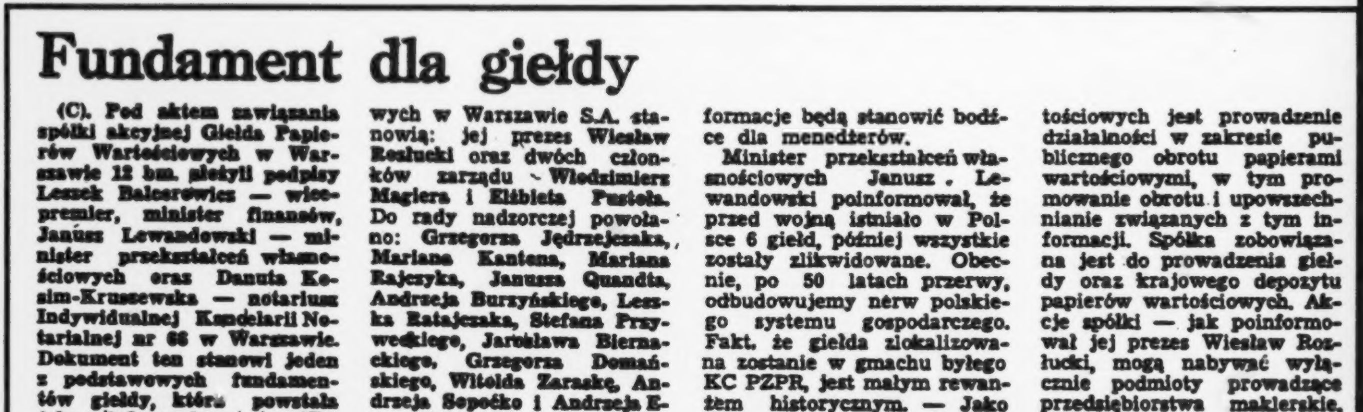

Fundament dla giełdy

(C). Pod aktem zawiązania spółki akcyjnej Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie 12 bm. złożyli podpisy Leszek Balcerowicz — wicepremier, minister finansów, Janusz Lewandowski — minister przekształceń własnościowych oraz Danuta Kosim-Kruszewska — notariusz Indywidualnej Kancelarii Notarialnej nr 66 w Warszawie. Dokument ten stanowi jeden z podstawowych fundamentów giełdy, która powstała jako jednoosobowa spółka skarbu państwa z kapitałem akcyjnym 60 mld złotych. Będzie on podzielony na 60 tys. akcji imiennych o wartości nominalnej 1 mln złotych każda. Kapitał zapasowy spółki wynosi 10 mld złotych, a fundusz obrotowy 37 mld złotych.

Pierwszy zarząd spółki Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. stanowią: jej prezes Wiesław Rozłucki oraz dwóch członków zarządu - Włodzimierz Magiera i Elżbieta Pustoła. Do rady nadzorczej powołano: Grzegorza Jędrzejczaka, Mariana Kantona, Mariana Rajczyka, Janusza Quandta, Andrzeja Burzyńskiego, Leszka Ratajczaka, Stefana Przywęckiego, Jarosława Biernackiego, Grzegorza Domańskiego, Witolda Zaraskę, Andrzeja Sopoćko i Andrzeja Erecińskiego.

— Powołaliśmy dzisiaj do życia instytucję, która stanowi rdzeń nowego systemu gospodarczego — powiedział po uroczystości wicepremier Leszek Balcerowicz. Jest to symbol przełomu. Giełda będzie dostarczać informacji o przedsiębiorstwach w formie spółek, których akcje będą dopuszczone do obrotu. Te informacje będą stanowić bodźce dla menedżerów.

Minister przekształceń własnościowych Janusz Lewandowski poinformował, że przed wojną istniało w Polsce 6 giełd, później wszystkie zostały zlikwidowane. Obecnie, po 50 latach przerwy, odbudowujemy nerw polskiego systemu gospodarczego. Fakt, że giełda zlokalizowana zostanie w gmachu byłego KC PZPR, jest małym rewanżem historycznym. — Jako osoba odpowiedzialna za prywatyzację łączę z faktem powołania do życia giełdy wielkie nadzieje — powiedział min. Lewandowski. Powinno to bowiem ułatwić publiczne oferty, wyceny, prywatyzację i rozsądne kierowanie kapitału do tych miejsc w Polsce, gdzie jest on najbardziej potrzebny.

Zgodnie ze statutem celem spółki Giełda Papierów Wartościowych jest prowadzenie działalności w zakresie publicznego obrotu papierami wartościowymi, w tym promowanie obrotu i upowszechnianie związanych z tym informacji. Spółka zobowiązana jest do prowadzenia giełdy oraz krajowego depozytu papierów wartościowych. Akcje spółki — jak poinformował jej prezes Wiesław Rozłucki, mogą nabywać wyłącznie podmioty prowadzące przedsiębiorstwa maklerskie, banki oraz skarb państwa.

Chociaż oficjalne uruchomienie giełdy przewidziane jest dopiero w czerwcu, to już w najbliższy wtorek odbędą się pierwsze notowania akcji pięciu sprywatyzowanych spółek. Polska „świątynia kapitalizmu" rozpoczyna swoją działalność.

Joanna Trepkowska

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 9

The text you are going to read is about the changes in equipment in Polish households in the last three years. Look at the tables below first. Then scan the text and find the information necessary to fill them in. Write your answers in English.

1. Which of the items listed below increased and which of them decreased?

Increase	Decrease
________________	________________
________________	________________
________________	________________
________________	________________
________________	________________
________________	________________

- automatic washing machines
- bicycles
- color TV sets
- mono tape recorders
- motorcycles
- record players
- refrigerators
- scooters
- VCRs

2. What does the table below show? Write the appropriate heading in the space provided.

	________________
1988	30
1989	36
1990	49

3. What do the figures below represent?

	__________ __________	__________ __________	__________ __________
1988	24.1	14.7	13.2
1990	26.2	13.6	24.5

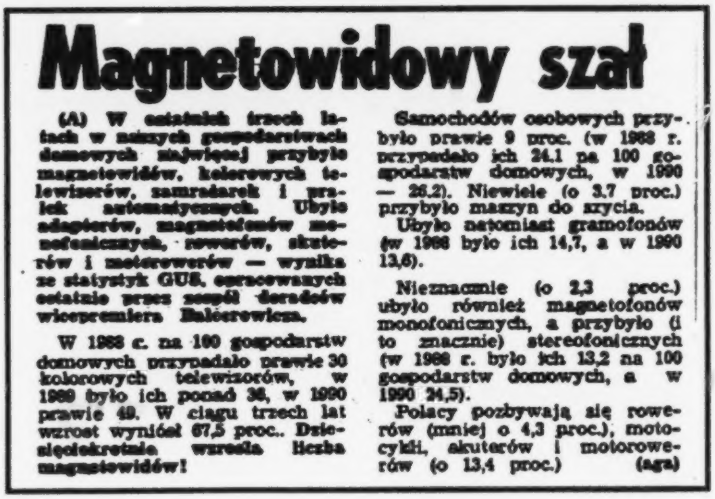

Magnetowidowy szał

(A) W ostatnich trzech latach w naszych gospodarstwach domowych najwięcej przybyło magnetowidów, kolorowych telewizorów, zamrażarek i pralek automatycznych. Ubyło adapterów, magnetofonów monofonicznych, rowerów, skuterów i motorowerów — wynika ze statystyk GUS, opracowanych ostatnio przez zespół doradców wicepremiera Balcerowicza.

W 1988 r. na 100 gospodarstw domowych przypadało prawie 30 kolorowych telewizorów, w 1989 było ich ponad 36, w 1990 prawie 49. W ciągu trzech lat wzrost wyniósł 67,5 proc.. Dziesięciokrotnie wzrosła liczba magnetowidów!

Samochodów osobowych przybyło prawie 9 proc. (w 1988 r. przypadało ich 24.1 na 100 gospodarstw domowych, w 1990 — 26.2). Niewiele (o 3.7 proc.) przybyło maszyn do szycia.

Ubyło natomiast gramofonów (w 1988 było ich 14,7, a w 1990 13,6).

Nieznacznie (o 2,3 proc.) ubyło również magnetofonów monofonicznych, a przybyło (i to znacznie) stereofonicznych (w 1988 r. było ich 13,2 na 100 gospodarstw domowych, a w 1990 24,5).

Polacy pozbywają się rowerów (mniej o 4,3 proc.), motocykli, skuterów i motorowerów (o 13,4 proc.) (aga)

Exercise 10

There are three things that the Pro International venture wants to introduce in Poland. Scan the text and list these three things in English.

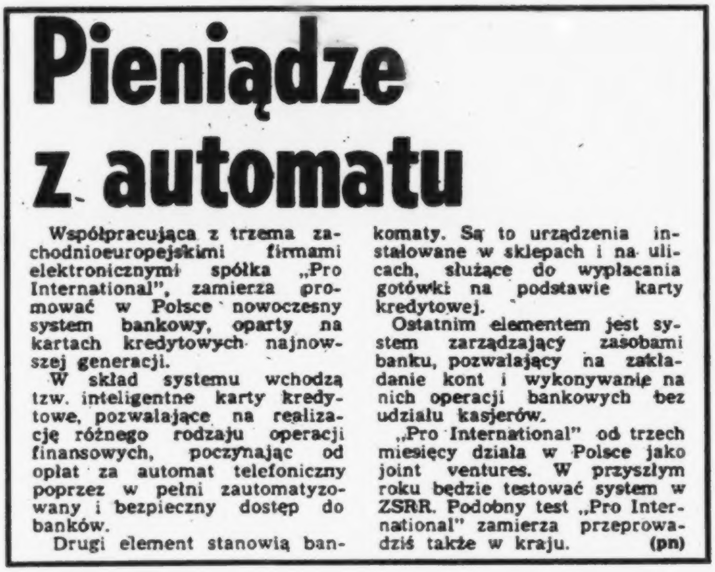

Pieniądze z automatu

Współpracująca z trzema zachodnioeuropejskimi firmami elektronicznymi spółka „Pro International", zamierza promować w Polsce nowoczesny system bankowy, oparty na kartach kredytowych najnowszej generacji.

W skład systemu wchodzą tzw. inteligentne karty kredytowe, pozwalające na realizację różnego rodzaju operacji finansowych, poczynając od opłat za automat telefoniczny poprzez w pełni zautomatyzowany i bezpieczny dostęp do banków.

Drugi element stanowią bankomaty. Są to urządzenia instalowane w sklepach i na ulicach, służące do wypłacania gotówki na podstawie karty kredytowej.

Ostatnim elementem jest system zarządzający zasobami banku, pozwalający na zakładanie kont i wykonywanie na nich operacji bankowych bez udziału kasjerów.

„Pro International" od trzech miesięcy działa w Polsce jako joint ventures. W przyszłym roku będzie testować system w ZSRR. Podobny test „Pro International" zamierza przeprowadzić także w kraju. (pn)

1. ______________________________

____

2. ______________________________

____

3. ______________________________

____

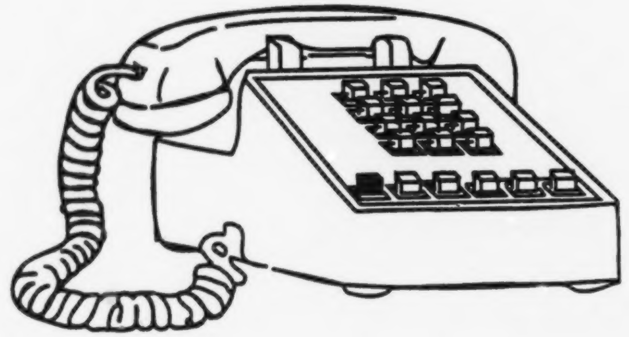

COMMUNICATIONS

UNIT

36

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

Fill in the empty spaces in the sentences below with the appropriate words from the box. You will need the vocabulary used in these sentences to read the texts in this unit.

1. ____________________ telewizji kablowej będzie przebiegać etapami.
2. Księgarnia sprowadza wiele pozycji od ____________________________.
3. ________________________________ do Stanów i Kanady — 0 - 01.
4. Prawdziwy biznes wymaga szybkiego __________________ informacji, przesyłek itd. – mówi szef DHL Worldwide Network.
5. Rząd południowokoreański udzieli kredytu na modernizację ____________________ województwa opolskiego.
6. Samsung ma dostarczyć ______________________ i inne urządzenia.
7. Zakłady Telfa wspólnie z Ericsonem zajęły się produkcją podzespołów dla tzw. telefonii mobilnej, inaczej nazywaną _____________________ .

centrale telefoniczne
instalowanie
komórkową
numer kierunkowy
przekazania
sieci telefonicznej
wydawnictw anglosaskich

Exercise 2

Scan the note on the next page about cable television in Poland. Find which of the endings to the sentences below are correct. Circle the appropriate letters.

1. Reception of cable TV in Warsaw will
   a. be restricted to Ursynów, Służew and Stegny.
   b. start with Ursynów, Służew and Stegny and then spread to other districts.
   c. not include Ursynów, Służew and Stegny districts at the beginning.

2. The agreement about cable TV installation has been signed with
   a. eleven main Polish cities.
   b. majority of eleven main Polish cities.

3. Installation of the equipment will take
   a. less time in Warsaw than in other cities.
   b. more time in Warsaw than in other cities.

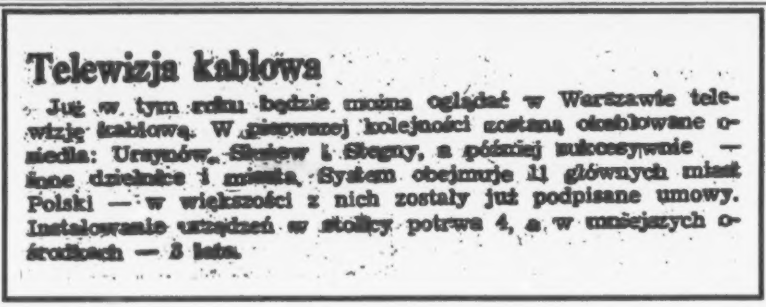

Telewizja kablowa

Już w tym roku będzie można oglądać w Warszawie telewizję kablową. W pierwszej kolejności zostaną okablowane osiedla: Ursynów, Służew i Stegny, a później sukcesywnie — inne dzielnice i miasta. System obejmuje 11 głównych miast Polski — w większości z nich zostały już podpisane umowy. Instalowanie urządzeń w stolicy potrwa 4, a w mniejszych ośrodkach — 3 lata.

Exercise 3
The text below is about cooperation between AT&T and Polish Post, Telephone and Telegraph. Read it to find the answers to the following questions. Answer the questions in Polish in the spaces provided.

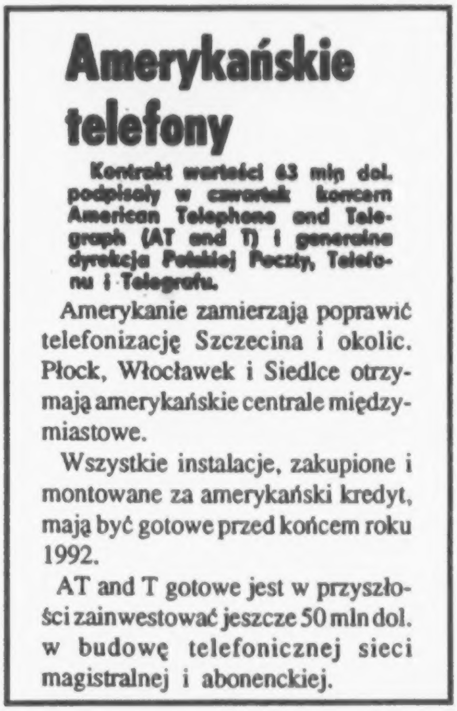

Amerykańskie telefony

Kontrakt wartości 63 mln dol. podpisały w czwartek koncern American Telephone and Telegraph (AT and T) i generalna dyrekcja Polskiej Poczty, Telefonu i Telegrafu.

Amerykanie zamierzają poprawić telefonizację Szczecina i okolic. Płock, Włocławek i Siedlce otrzymają amerykańskie centrale międzymiastowe.

Wszystkie instalacje, zakupione i montowane za amerykański kredyt, mają być gotowe przed końcem roku 1992.

AT and T gotowe jest w przyszłości zainwestować jeszcze 50 mln dol. w budowę telefonicznej sieci magistralnej i abonenckiej.

1. How much is the contract signed by AT&T and the management of Polish Post, Telephone and Telegraph worth?

____

2. Where will the money come from?

____

3. What is AT&T going to do?

____

4. What will the cities listed in the article get?

5. When are the installations to be ready?

6. What would AT&T like to do in Poland in the future?

YOUR NOTES

Exercise 4
The note below is about a book fair. Scan the note and fill out the table with the necessary information in English.

Title of the Show	
Organizers	
Dates	
Places	
Participants	
Market size	

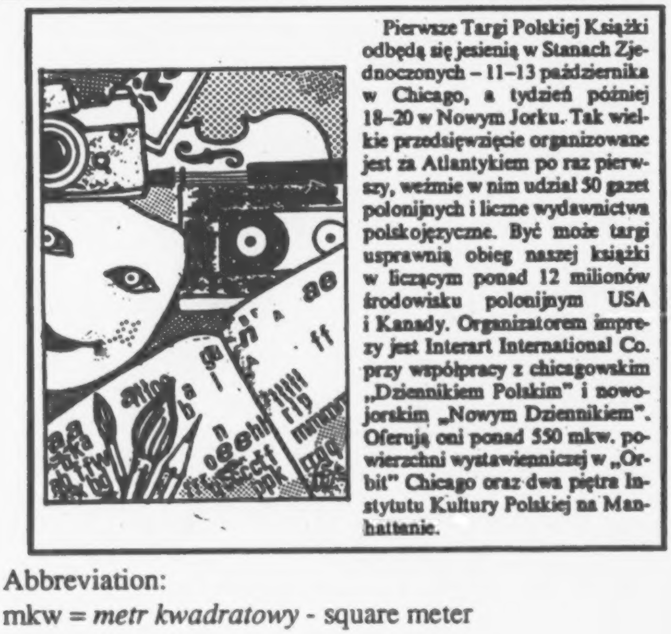

Pierwsze Targi Polskiej Książki odbędą się jesienią w Stanach Zjednoczonych – 11–13 października w Chicago, a tydzień później 18–20 w Nowym Jorku. Tak wielkie przedsięwzięcie organizowane jest za Atlantykiem po raz pierwszy, weźmie w nim udział 50 gazet polonijnych i liczne wydawnictwa polskojęzyczne. Być może targi usprawnią obieg naszej książki w liczącym ponad 12 milionów środowisku polonijnym USA i Kanady. Organizatorem imprezy jest Interart International Co. przy współpracy z chicagowskim „Dziennikiem Polskim" i nowojorskim „Nowym Dziennikiem". Oferują oni ponad 550 mkw. powierzchni wystawienniczej w „Orbit" Chicago oraz dwa piętra Instytutu Kultury Polskiej na Manhattanie.

Abbreviation:
mkw = *metr kwadratowy* - square meter

Exercise 5

The text in this exercise is about the introduction of cellular phones to Poland. Scan the text and find the answers to the following questions. Answer the questions in Polish.

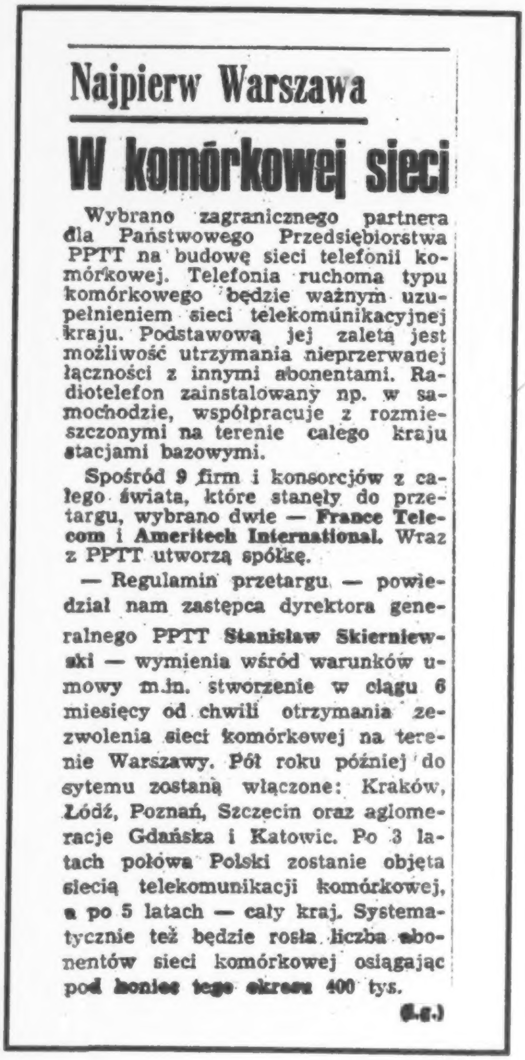

Najpierw Warszawa

W komórkowej sieci

Wybrano zagranicznego partnera dla Państwowego Przedsiębiorstwa PPTT na budowę sieci telefonii komórkowej. Telefonia ruchoma typu komórkowego będzie ważnym uzupełnieniem sieci telekomunikacyjnej kraju. Podstawową jej zaletą jest możliwość utrzymania nieprzerwanej łączności z innymi abonentami. Radiotelefon zainstalowany np. w samochodzie, współpracuje z rozmieszczonymi na terenie całego kraju stacjami bazowymi.

Spośród 9 firm i konsorcjów z całego świata, które stanęły do przetargu, wybrano dwie — **France Telecom** i **Ameritech International.** Wraz z PPTT utworzą spółkę.

— Regulamin przetargu — powiedział nam zastępca dyrektora generalnego PPTT **Stanisław Skierniewski** — wymienia wśród warunków umowy m.in. stworzenie w ciągu 6 miesięcy od chwili otrzymania zezwolenia sieci komórkowej na terenie Warszawy. Pół roku później do sytemu zostaną włączone: Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin oraz aglomeracje Gdańska i Katowic. Po 3 latach połowa Polski zostanie objęta siecią telekomunikacji komórkowej, a po 5 latach — cały kraj. Systematycznie też będzie rosła liczba abonentów sieci komórkowej osiągając pod koniec tego okresu 400 tys.

(l.g.)

1. Find and quote the fragment of the text that characterizes cellular phones.

___

___

2. Why are France Telecom and Ameritech International mentioned in the text?

___

___

YOUR NOTES

3. What is supposed to happen in Warsaw in six months after permission is received?

4. What will happen after three years?

5. When is all of Poland supposed to be covered with a net of cellular telecommunications?

6. What does the figure 400,000 stand for?

Exercise 6
Scan the text on the next page about the first automatic telephone exchange in Poland. Find the information to answer the questions below. Write your answers in English.

1. What is the planned schedule for the installation of the new telephone exchange?
    a. Jan 1991 -
    b. Jan - Feb 1991 -
    c. Feb - Jun 1991 -
    d. May 1991 -
    e. June 30 1991 -

2. Why does Mr. Halbing not want to give the area code number to the USA (at the time of publication of the article)?

3. What does the figure 100 represent in the text?

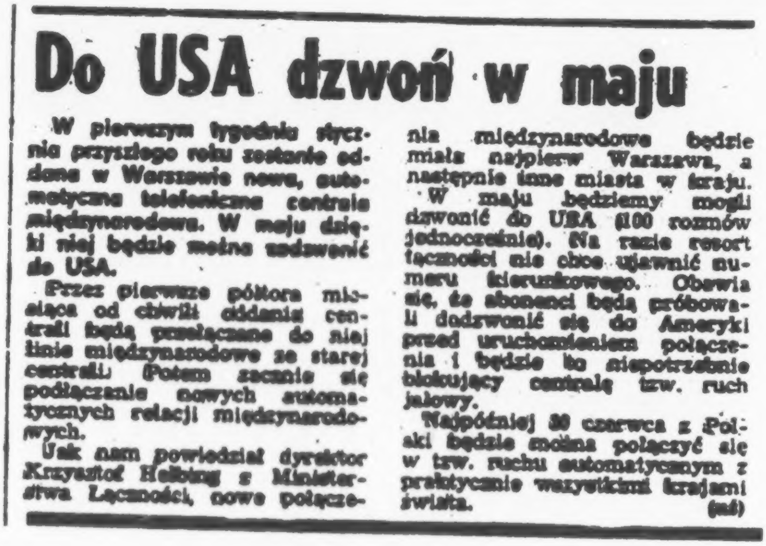

Do USA dzwoń w maju

W pierwszym tygodniu stycznia przyszłego roku zostanie oddana w Warszawie nowa, automatyczna telefoniczna centrala międzynarodowa. W maju dzięki niej będzie można zadzwonić do USA.

Przez pierwsze półtora miesiąca od chwili oddania centrali będą przełączane do niej linie międzynarodowe ze starej centrali. Potem zacznie się podłączanie nowych automatycznych relacji międzynarodowych.

Jak nam powiedział dyrektor Krzysztof Halbing z Ministerstwa Łączności, nowe połączenia międzynarodowe będzie miała najpierw Warszawa, a następnie inne miasta w kraju.

W maju będziemy mogli dzwonić do USA (100 rozmów jednocześnie). Na razie resort łączności nie chce ujawnić numeru kierunkowego. Obawia się, że abonenci będą próbowali dodzwonić się do Ameryki przed uruchomieniem połączenia i będzie to niepotrzebnie blokujący centralę tzw. ruch jałowy.

Najpóźniej 30 czerwca z Polski będzie można połączyć się w tzw. ruchu automatycznym z praktycznie wszystkimi krajami świata.

(mś)

Exercise 7

Scan the following text about Pocztex and answer the following questions. Write your answers in English.

1. What is the nature of the Pocztex service?

2. What is the American equivalent of Pocztex?

3. What can be sent by Pocztex?
   a.
   b.
   c.
   d.

4. What does the table in the text show?

5. Can you send mail via Pocztex from Poland to Canada?

6. Can you receive mail via Pocztex from the USA in Poland?

YOUR NOTES

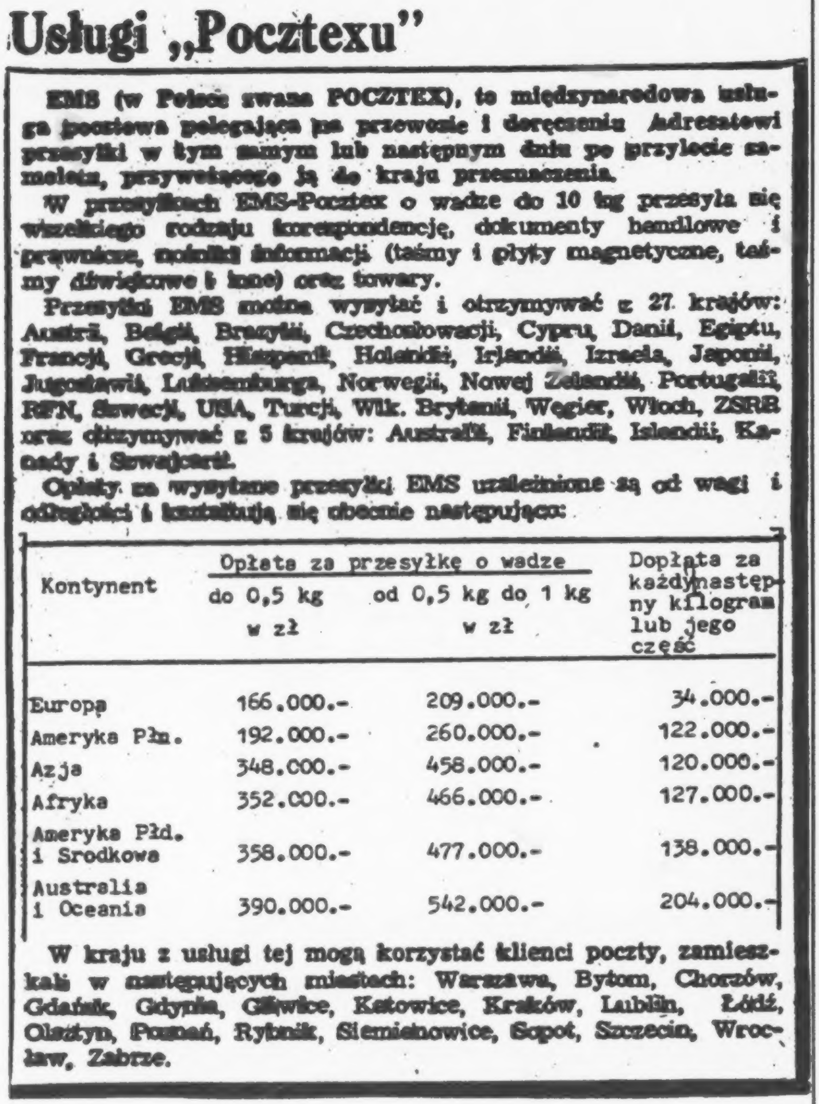

Usługi „Pocztexu”

EMS (w Polsce zwana POCZTEX), to międzynarodowa usługa pocztowa polegająca na przewozie i doręczeniu adresatowi przesyłki w tym samym lub następnym dniu po przylocie samolotu, przywożącego ją do kraju przeznaczenia.

W przesyłkach EMS-Pocztex o wadze do 10 kg przesyła się wszelkiego rodzaju korespondencję, dokumenty handlowe i prawnicze, nośniki informacji (taśmy i płyty magnetyczne, taśmy dźwiękowe i inne) oraz towary.

Przesyłki EMS można wysyłać i otrzymywać z 27 krajów: Austrii, Belgii, Brazylii, Czechosłowacji, Cypru, Danii, Egiptu, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Izraela, Japonii, Jugosławii, Luksemburga, Norwegii, Nowej Zelandii, Portugalii, RFN, Szwecji, USA, Turcji, Wlk. Brytanii, Węgier, Włoch, ZSRR oraz otrzymywać z 5 krajów: Australii, Finlandii, Islandii, Kanady i Szwajcarii.

Opłaty za wysyłane przesyłki EMS uzależnione są od wagi i odległości i kształtują się obecnie następująco:

Kontynent	Opłata za przesyłkę o wadze		Dopłata za każdy następny kilogram lub jego część
	do 0,5 kg w zł	od 0,5 kg do 1 kg w zł	
Europa	166.000.-	209.000.-	34.000.-
Ameryka Płn.	192.000.-	260.000.-	122.000.-
Azja	348.000.-	458.000.-	120.000.-
Afryka	352.000.-	466.000.-	127.000.-
Ameryka Płd. i Srodkowa	358.000.-	477.000.-	138.000.-
Australia i Oceania	390.000.-	542.000.-	204.000.-

W kraju z usługi tej mogą korzystać klienci poczty, zamieszkali w następujących miastach: Warszawa, Bytom, Chorzów, Gdańsk, Gdynia, Gliwice, Katowice, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Rybnik, Siemianowice, Sopot, Szczecin, Wrocław, Zabrze.

Exercise 8

Read the article on the following page to determine from where the excerpt below belongs. Mark the spot with an arrow.

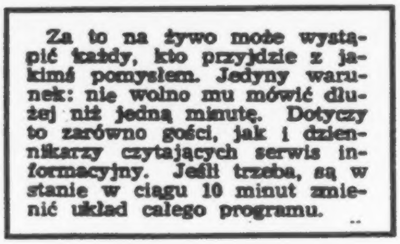

Za to na żywo może wystąpić każdy, kto przyjdzie z jakimś pomysłem. Jedyny warunek: nie wolno mu mówić dłużej niż jedną minutę. Dotyczy to zarówno gości, jak i dziennikarzy czytających serwis informacyjny. Jeśli trzeba, są w stanie w ciągu 10 minut zmienić układ całego programu.

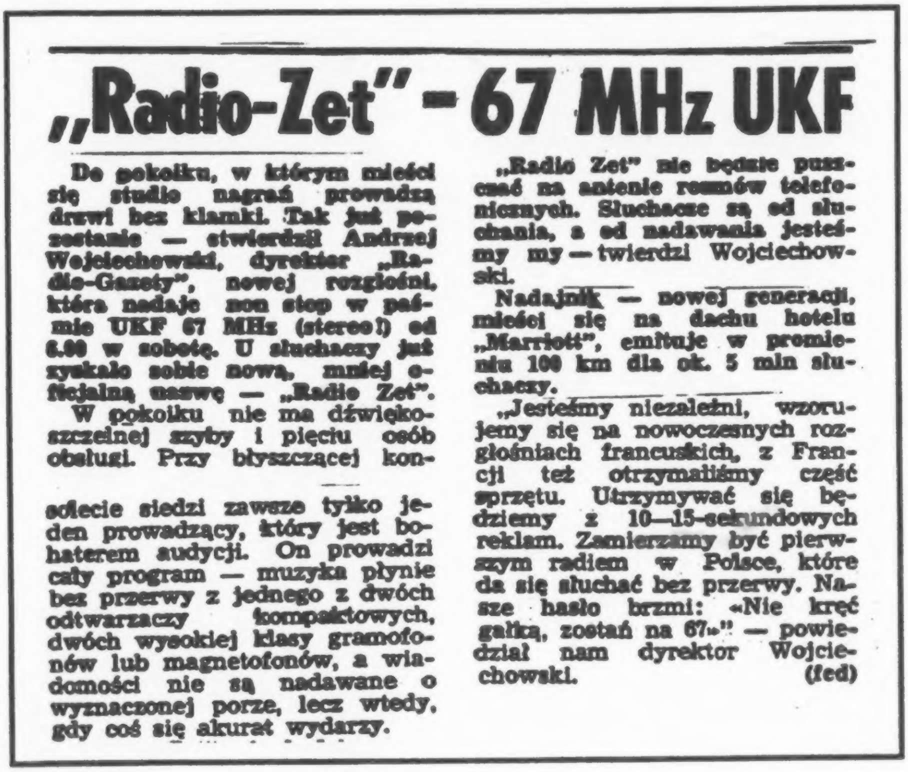

„Radio-Zet" – 67 MHz UKF

Do pokoiku, w którym mieści się studio nagrań prowadzą drzwi bez klamki. Tak już pozostanie — stwierdził Andrzej Wojciechowski, dyrektor „Radio-Gazety", nowej rozgłośni, która nadaje non stop w paśmie UKF 67 MHz (stereo!) od 6.00 w sobotę. U słuchaczy już zyskało sobie nową, mniej oficjalną nazwę — „Radio Zet".

W pokoiku nie ma dźwiękoszczelnej szyby i pięciu osób obsługi. Przy błyszczącej konsolecie siedzi zawsze tylko jeden prowadzący, który jest bohaterem audycji. On prowadzi cały program — muzyka płynie bez przerwy z jednego z dwóch odtwarzaczy kompaktowych, dwóch wysokiej klasy gramofonów lub magnetofonów, a wiadomości nie są nadawane o wyznaczonej porze, lecz wtedy, gdy coś się akurat wydarzy.

„Radio Zet" nie będzie puszczać na antenie rozmów telefonicznych. Słuchacze są od słuchania, a od nadawania jesteśmy my — twierdzi Wojciechowski.

Nadajnik — nowej generacji, mieści się na dachu hotelu „Marriott", emituje w promieniu 100 km dla ok. 5 mln słuchaczy.

„Jesteśmy niezależni, wzorujemy się na nowoczesnych rozgłośniach francuskich, z Francji też otrzymaliśmy część sprzętu. Utrzymywać się będziemy z 10—15-sekundowych reklam. Zamierzamy być pierwszym radiem w Polsce, które da się słuchać bez przerwy. Nasze hasło brzmi: «Nie kręć gałką, zostań na 67»" — powiedział nam dyrektor Wojciechowski. (fed)

76 BEST COPY AVAILABLE

Exercise 9

Now scan the text on page 76 and find the information necessary to do the following exercise.

1. Which of the listed things does the studio have and does not have? Write their names in English in the table below.

HAS	DOES NOT HAVE

a. door
b. one compact disk player
c. handle
d. two compact disk players
e. console table
f. two high quality record players
g. soundproof glass
h. two high quality tape recorders

2. How many people staff the station during each broadcast?

3. How many hours a day does it transmit the program?

4. According to its boss, what is the role of the listeners of the station? Can they call the station?

5. When are news programs broadcast?

6. What is the radius of the transmitter?

7. How big is its audience?

8. What is the financial basis of their existence?

9. What example do the creators of the station follow?

Exercise 10

The topic sentences have been removed from the paragraphs in the text on the following page. Match the topic sentences with the paragraphs by writing the appropriate numbers on the lines provided within the text.

1. Pożyczka Banku Swiatowego rozłożona jest na 17 lat.
2. O naszym zacofaniu w telefonizacji powszechnie wiadomo.
3. Opracowano mapkę 12 miast, w których zostaną zainstalowane nowe centrale.
4. Bank Swiatowy wspólnie z resortem telekomunikacji w Polsce opracował projekt usprawnienia telefonów.

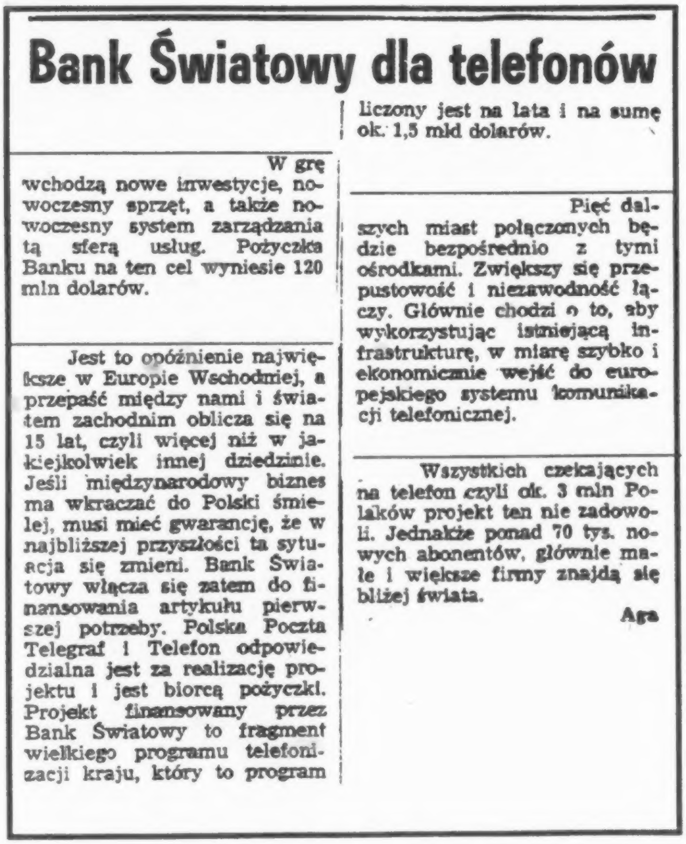

Bank Światowy dla telefonów

W grę wchodzą nowe inwestycje, nowoczesny sprzęt, a także nowoczesny system zarządzania tą sferą usług. Pożyczka Banku na ten cel wyniesie 120 mln dolarów.

Jest to opóźnienie największe w Europie Wschodniej, a przepaść między nami i światem zachodnim oblicza się na 15 lat, czyli więcej niż w jakiejkolwiek innej dziedzinie. Jeśli międzynarodowy biznes ma wkraczać do Polski śmielej, musi mieć gwarancję, że w najbliższej przyszłości ta sytuacja się zmieni. Bank Światowy włącza się zatem do finansowania artykułu pierwszej potrzeby. Polska Poczta Telegraf i Telefon odpowiedzialna jest za realizację projektu i jest biorcą pożyczki. Projekt finansowany przez Bank Światowy to fragment wielkiego programu telefonizacji kraju, który to program liczony jest na lata i na sumę ok. 1,5 mld dolarów.

Pięć dalszych miast połączonych będzie bezpośrednio z tymi ośrodkami. Zwiększy się przepustowość i niezawodność łączy. Głównie chodzi o to, aby wykorzystując istniejącą infrastrukturę, w miarę szybko i ekonomicznie wejść do europejskiego systemu komunikacji telefonicznej.

Wszystkich czekających na telefon czyli ok. 3 mln Polaków projekt ten nie zadowoli. Jednakże ponad 70 tys. nowych abonentów, głównie małe i większe firmy znajdą się bliżej świata.

Aga

78 BEST COPY AVAILABLE

ENTERTAINMENT

UNIT 37

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1

When reading any text, it is very helpful to be able to predict what the rest of the sentence or a paragraph is. Reading in your native language, you do it automatically and subconsciously. You should apply the same skill while reading in Polish as well. Put the sentences a - d in the same order as they appeared in the original, writing the appropriate letters on the lines.

Movie Awards w TVP

29 stycznia br. w amfiteatrze w Los Angeles zostały po raz pierwszy wręczone Movie Awards — nagrody amerykańskiej publiczności dla najlepszych filmów i aktorów roku 1990.

Ceremonia wręczenia nagród odbyła się z iście hollywoodzkim przepychem.

____

____

____

____

Retransmisję przygotowała sobotnia "jedynka", o godz. 15.15.

a. Nominacje otrzymały m.in. takie obrazy jak: "Pretty Woman", "Polowanie na Czerwony Październik", "Duch", "Taniec z wilkami", "Total Recall" i "Ojciec chrzestny" nr III.

b. Nominowani aktorzy, to np. Richard Gere, Patrick Swayze, Kevin Kostner, Harrison Ford i oczywiście znakomita Julie Roberts, bohaterka "Pretty Woman".

c. Prowadzili ją głośni aktorzy, zaś reżyserem był Marty Passeta, specjalista od uroczystości oscarowych.

d. Rzecz jasna, wzięli oni udział w tym niezwykłym i sympatycznym show.

Exercise 2
Scan the article below. Using the information from the article, fill in the empty spaces in the poster.

ATENEUM THEATRE
Scene 61

Marian Hemar

____

________________________ by
Edward Dziewoński

________________________ by
Marcin Stajewski

____________________________ : E. Wiśniewska, W. Majerówna,
L. Pietraszak, Z. Kęstowicz

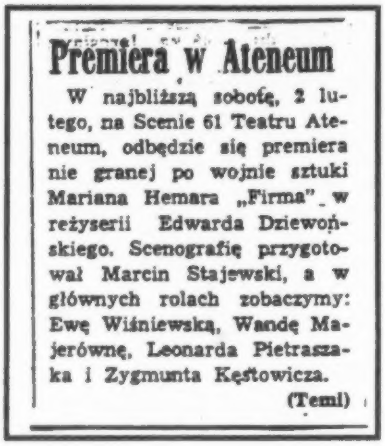

Premiera w Ateneum

W najbliższą sobotę, 2 lutego, na Scenie 61 Teatru Ateneum, odbędzie się premiera nie granej po wojnie sztuki Mariana Hemara „Firma" w reżyserii Edwarda Dziewońskiego. Scenografię przygotował Marcin Stajewski, a w głównych rolach zobaczymy: Ewę Wiśniewską, Wandę Majerównę, Leonarda Pietraszaka i Zygmunta Kęstowicza.

(Teml)

YOUR NOTES

Exercise 3

In Volume 1 you studied radio and TV guides. Here is an article informing readers of changes in the second channel of Polish TV. Scan the article and write about the programs mentioned in the text. Try to give as much information about particular programs as possible (title, producer, author, audience aimed at, etc.) Write your answers in English.

7:00 a.m. – ______________________________
8:10 a.m. – ______________________________
11:00 a.m. – _____________________________
12:00 – _________________________________
1:00 p.m. – ______________________________
2:00 p.m. – ______________________________
3:00 p.m. – ______________________________
3:30 p.m. – ______________________________
5:00 p.m. – ______________________________
0:00-2:00 a.m. – ___________________________

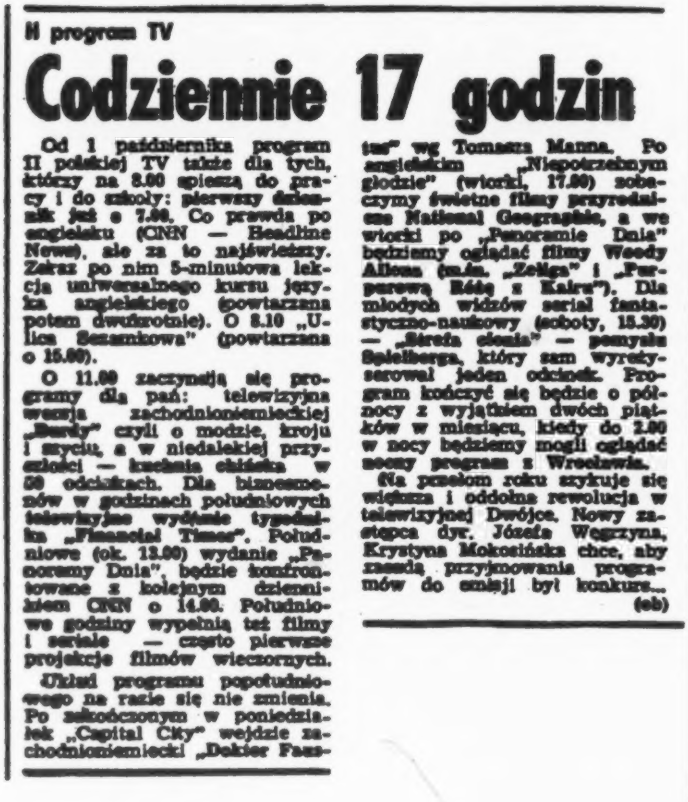

II program TV

Codziennie 17 godzin

Od 1 października program II polskiej TV także dla tych, którzy na 8.00 spieszą do pracy i do szkoły: pierwszy dziennik już o 7.00. Co prawda po angielsku (CNN — Headline News), ale za to najświeższy. Zaraz po nim 5-minutowa lekcja uniwersalnego kursu języka angielskiego (powtarzana potem dwukrotnie). O 8.10 „Ulica Sezamkowa" (powtarzana o 15.00).

O 11.00 zaczynają się programy dla pań: telewizyjna wersja zachodnioniemieckiej „Burdy" czyli o modzie, kroju i szyciu, a w niedalekiej przyszłości — kuchnia chińska w 50 odcinkach. Dla biznesmenów w godzinach południowych telewizyjne wydanie tygodnika „Financial Times". Południowe (ok. 13.00) wydanie „Panoramy Dnia", będzie konfrontowane z kolejnym dziennikiem CNN o 14.00. Południowe godziny wypełnią też filmy i seriale — często pierwsze projekcje filmów wieczornych.

Układ programu popołudniowego na razie się nie zmienia. Po zakończonym w poniedziałek „Capital City" wejdzie zachodnioniemiecki „Doktor Faustus" wg Tomasza Manna. Po angielskim „Niepotrzebnym głodzie" (wtorki, 17.00) zobaczymy świetne filmy przyrodnicze National Geographic, a we wtorki po „Panoramie Dnia" będziemy oglądać filmy Woody Allena (m.in. „Zeliga" i „Purpurową Różę z Kairu"). Dla młodych widzów serial fantastyczno-naukowy (soboty, 15.30) — „Strefa cienia" — pomysłu Spielberga, który sam wyreżyserował jeden odcinek. Program kończyć się będzie o północy z wyjątkiem dwóch piątków w miesiącu, kiedy do 2.00 w nocy będziemy mogli oglądać nocny program z Wrocławia.

Na przełom roku szykuje się większa i oddolna rewolucja w telewizyjnej Dwójce. Nowy zastępca dyr. Józefa Węgrzyna, Krystyna Mokosińska chce, aby zasadą przyjmowania programów do emisji był konkurs...

(eb)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 4
Scan the following text about the Grammy Awards and find the information necessary to do the following.

1. Fill in the table below.

Name	Category	Title
Quincy Jones		"Back on the Block"
		"Oh, Pretty Woman"
Mariah Carey		________
________		
Phil Collins		

Now answer these questions in English.

2. Why is Michael Jackson mentioned in the text?

   ____

3. What happened in 1965?

   ____

4. What had happened before Roy Orbison got his award?

   ____

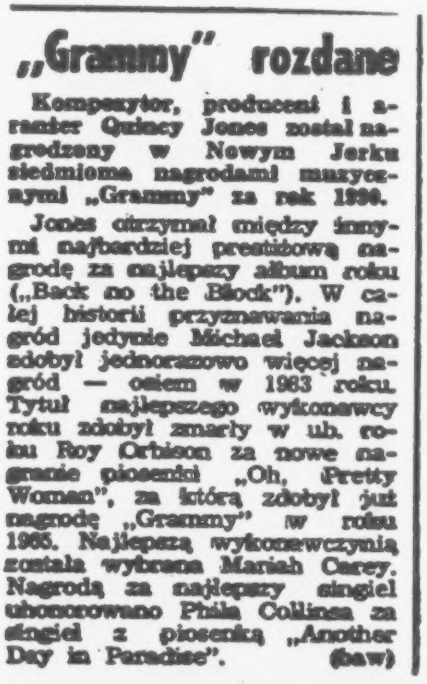

„Grammy" rozdane

Kompozytor, producent i aranżer Quincy Jones został nagrodzony w Nowym Jorku siedmioma nagrodami muzycznymi „Grammy" za rok 1990.

Jones otrzymał między innymi najbardziej prestiżową nagrodę za najlepszy album roku („Back on the Block"). W całej historii przyznawania nagród jedynie Michael Jackson zdobył jednorazowo więcej nagród — osiem w 1983 roku. Tytuł najlepszego wykonawcy roku zdobył zmarły w ub. roku Roy Orbison za nowe nagranie piosenki „Oh, Pretty Woman", za którą zdobył już nagrodę „Grammy" w roku 1965. Najlepszą wykonawczynią została wybrana Mariah Carey. Nagrodą za najlepszy singiel uhonorowano Phila Collinsa za singiel z piosenką „Another Day in Paradise". (baw)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 5

Think of what you know about the Oscar Awards. Then read the text on the next page to find answers to the following questions. Check the correct ones.

1. What does the statue of Oscar look like?
    a. a knight on a horse
    b. a standing knight with a sword
    c. a standing knight with a spear

2. Who nominates actors for Oscars?
    a. directors
    b. representatives of all movie making professions
    c. members of the American Academy of Movie Knowledge and Art

3. Why is the movie "Citizen Kane" directed by Orson Welles mentioned in the text?
    a. because people wondered why it did not get an award
    b. as an example of mistakes made by the nomination committee

4. What story was circulated concerning the fact that the movie "Cyrano de Bergerac" did not get an award?
    a. that the decision on the nomination of the movie was made before the campaign against Depardieu
    b. that the movie was not nominated because of the campaign against Depardieu

5. The author of the text asks
    a. whether Madonna will sing the song "Sooner or Later."
    b. what outfit she will wear singing "Sooner or Later."

YOUR NOTES

① WTOREK 20:05 Oscary

Nie ma na świecie nagród równie sławnych co hollywoodzkie Oscary. O złotym rycerzu wspartym na mieczu marzą reżyserzy, scenarzyści, gwiazdy, reprezentanci wszystkich zawodów filmowych. Przyznaje Oscary prawie 7000 członków Amerykańskiej Akademii Wiedzy i Sztuki Filmowej. Wybierają oni - spośród pięciu ustalonych przez specjalistyczne jury - kandydatury w 24 kategoriach. Uroczystość wręczenia Oscarów, którą ogląda co roku kilkaset milionów telewidzów na całym świecie, kończy się jednak - i zaczynają dyskusje, spory, polemiki, poddawanie w wątpliwość decyzji szanownego gremium. Kiedyś dziwiono się dlaczego Oscara za najlepszy film nie dostał „Obywatel Kane" Orsona Wellesa, dziś pojawia się pytanie, czy nieprzyznanie nagrody za film obcojęzyczny francuskiemu „Cyrano de Bergerac" jest rezultatem nagonki części prasy amerykańskiej na Gerarda Depardieu (nie jest, bo decyzje zapadły przed nagonką). Emocje jednak mijają, a Oscary zostają - i na ogół, oceniane na zimno po latach, mimo tych czy innych pomyłek nie przynoszą wstydu hollywoodzkiej Akademii. Obejrzyjmy więc, jak to się odbyło po raz 63, jak cieszył się „Tańczący z wilkami" Kevin Costner (na zdjęciu) i jaką kreację wybrała śpiewająca „Sooner or later" Madonna.

Exercise 6

The text on the next page is about celebrating New Year's Eve in 1991 in Poland.

1. The first three paragraphs describe celebrations in public places in three Polish cities. Read the paragraphs and summarize the incidents in English in the spaces provided.

   a. Cracow — ____

   ____

   b. Warsaw — ____

   ____

   c. Wrocław — ____

   ____

2. The rest of the text describes organized parties at hotels, clubs, etc. Scan the text to find information necessary for filling out the table below.

	PLACE	PRICE	FOOD	DRINKS	ATTRACTIONS
Warsaw	a. b. c.				
Łódź					
Beskid Sląski					
The Baltic					

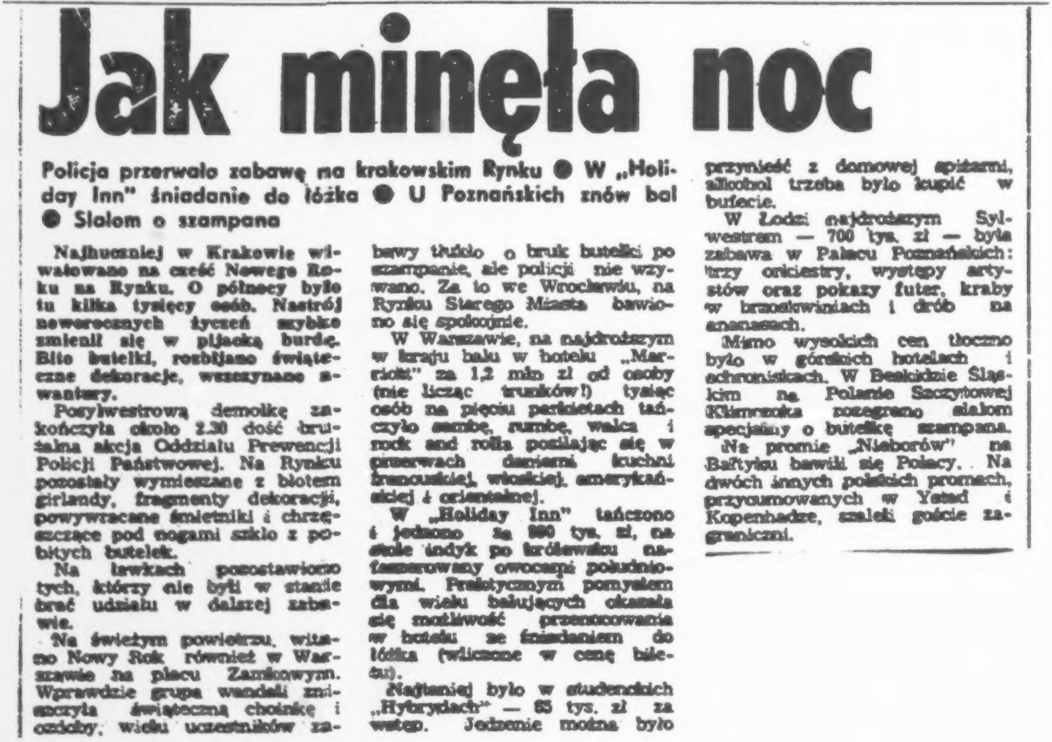

Jak minęła noc

Policja przerwała zabawę na krakowskim Rynku ● W „Holiday Inn" śniadanie do łóżka ● U Poznańskich znów bal ● Slalom o szampana

Najhuczniej w Krakowie wiwatowano na cześć Nowego Roku na Rynku. O północy było tu kilka tysięcy osób. Nastrój noworocznych życzeń szybko zmienił się w pijacką burdę. Bito butelki, rozbijano świąteczne dekoracje, wszczynano awantury.

Posylwestrową demolkę zakończyła około 2.30 dość brutalna akcja Oddziału Prewencji Policji Państwowej. Na Rynku pozostały wymieszane z błotem girlandy, fragmenty dekoracji, powywracane śmietniki i chrzęszczące pod nogami szkło z pobitych butelek.

Na ławkach pozostawiono tych, którzy nie byli w stanie brać udziału w dalszej zabawie.

Na świeżym powietrzu witano Nowy Rok również w Warszawie na placu Zamkowym. Wprawdzie grupa wandali zniszczyła świąteczną choinkę i ozdoby, wielu uczestników zabawy tłukło o bruk butelki po szampanie, ale policji nie wzywano. Za to we Wrocławiu, na Rynku Starego Miasta bawiono się spokojnie.

W Warszawie, na najdroższym w kraju balu w hotelu „Marriott" za 1,2 mln zł od osoby (nie licząc trunków!) tysiąc osób na pięciu parkietach tańczyło sambę, rumbę, walca i rock and rolla posilając się w przerwach daniami kuchni francuskiej, włoskiej, amerykańskiej i orientalnej.

W „Holiday Inn" tańczono i jedzono za 880 tys. zł, na stole indyk po królewsku nafaszerowany owocami południowymi. Praktycznym pomysłem dla wielu balujących okazała się możliwość przenocowania w hotelu ze śniadaniem do łóżka (wliczone w cenę biletu).

Najtaniej było w studenckich „Hybrydach" — 85 tys. zł za wstęp. Jedzenie można było przynieść z domowej spiżarni, alkohol trzeba było kupić w bufecie.

W Łodzi najdroższym Sylwestrem — 700 tys. zł — była zabawa w Pałacu Poznańskich: trzy orkiestry, występy artystów oraz pokazy futer, kraby w brzoskwiniach i drób na ananasach.

Mimo wysokich cen tłoczno było w górskich hotelach i schroniskach. W Beskidzie Śląskim na Polanie Szczytowej Klimczoka rozegrano slalom specjalny o butelkę szampana.

Na promie „Nieborów" na Bałtyku bawili się Polacy. Na dwóch innych polskich promach, przycumowanych w Ystad i Kopenhadze, szaleli goście zagraniczni.

Exercise 7

Scan the text on the following page about the New York Times best-selling novels of 1990. Write your answers to the questions below in English in the spaces provided.

1. Fill in the list below with the titles of the novels and the names of their authors.

	Hard Cover	Paperback
i.		
ii.		
iii.		
iv.		
v.		

2. What is the title of the first part of Auel's tetralogy (a series of four related dramas, novels, etc)?

____

3. What is the tetralogy about?

____

4. How many copies of the first three parts sold in paperback?

____

5. How many best-selling novels by Stephen King are there on the New York Times hard cover list?

6. What do the bestselling paperbacks have in common?

Najlepsze książki w USA

KUPUJ I CZYTAJ

Przez 14 tygodni na czołowych miejscach listy książkowych bestsellerów dziennika New York Timesa znajdowała się powieść Jean M. Auel „The Plains of Passage" (Równinne przejście). Dopiero ostatnio z pierwszego na drugie miejsce zepchnął ją sensacyjny utwór mistrza powieści szpiegowskich, Johna Le Carre „The Secret Pilgrim".

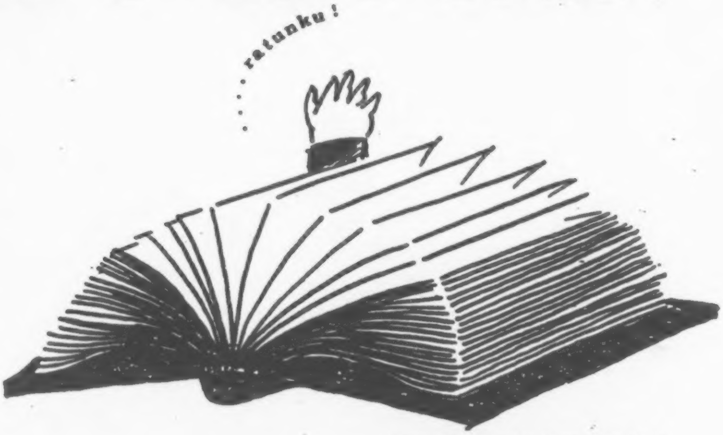

Rys. Sławomir Burzyński

17 milionów egzemplarzy trylogii o pierwszej emancypantce

Książka pani Auel jest czwartą już częścią cyklu powieściowego z prehistorycznych czasów, zapoczątkowanego utworem (później sfilmowanym) „Clan of the Cave Bear". Utrzymuje się ona na pierwszym miejscu listy bestsellerów także w Kanadzie, Holandii, Norwegii, Wielkiej Brytanii, Australii, Nowej Zelandii, Danii i Szwecji. Wydawca, Crown Publishers, przygotował czwarty już, tym razem 1,7-milionowy dodruk utworu, aby sprostać zamówieniom.

Od pierwszej powieści począwszy, opowiadającej o pierwszej... wyemancypowanej kobiecie, utwory Auel sprzedawały się doskonale. Trylogię sprzedano łącznie w nakładzie ponad trzech milionów egzemplarzy, zaś jej paperbackowe wydanie (czyli tańsze, w miękkich okładkach) rozeszło się w 14 mln egzemplarzy.

„Łowcy bestsellerów" przerabiani na filmy

Dopiero na czwartym miejscu New York Timesa, choć aż przez 19 tygodni, znajduje się powieść amerykańskiego mistrza grozy i „łowcy bestsellerów", Stephena Kinga „Four Past Midnight" (Czwarta po północy). Utratę najbardziej prestiżowych pozycji na liście nadrabia pisarz liczbą, albowiem znajduje się na niej jeszcze jedna powieść Kinga — „Stand" (11 pozycja), a to na liście najlepiej sprzedających się paperbacków figurują aż trzy jego utwory.

Ta ostatnia, osobno sporządzona lista, jest bardzo interesująca. Na pierwszym miejscu (od sześciu tygodni) figuruje „Dances with Wolves" (Tańczy z wilkami) Michaela Blake'a; na drugim — słynna już przed paru laty „The Bonfire of the Vanities" (Ogniska próżności) Toma Wolfe'a; na trzecim — „Misery" Stephena Kinga; na piątym — „The Russia House" (Rosyjski dom) Johna Le Carre.

Powieści zajmujące czołowe miejsca wśród najlepiej sprzedających się książek, łączy jeszcze jedna wspólna cecha: jednocześnie na ekrany kin weszły filmy zrealizowane na ich podstawie i wszystkie one cieszą się dużym zainteresowaniem.

Mikołaj WIDURSKI
Nowy Jork

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 8

The text about Leonard Bernstein appeared in 1990 after his death. It summarizes shortly his career and achievements. First, think of what you know about Mr. Bernstein. Then scan the text and check the correct statements about the text.

YOUR NOTES

1. According to the article, Mr. Bernstein was the greatest American
   a. composer.
   b. conductor.

2. He was the first American to
   a. conduct the Boston Philharmonic Orchestra.
   b. become the first musical director of the New York Philharmonic Orchestra.

3. For twelve years he conducted
   a. the greatest symphonic orchestras around the world.
   b. the New York Philharmonic Orchestra.

4. a. He composed the music to "West Side Story".
   b. He conducted the orchestra in the "West Side Story" musical.

5. His TV program titled "Concerts for the Young"
   a. taught Americans how to appreciate classicsal music.
   b. introduced young American conductors.

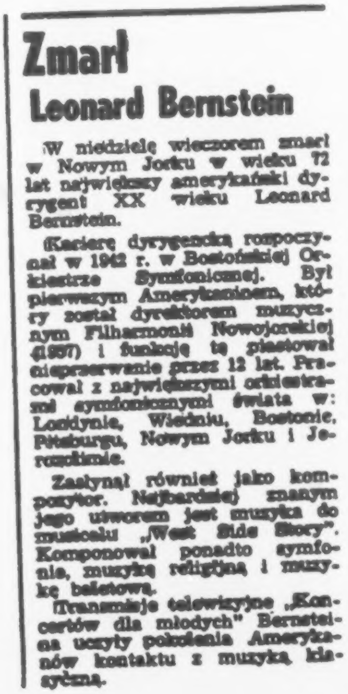

Zmarł
Leonard Bernstein

W niedzielę wieczorem zmarł w Nowym Jorku w wieku 72 lat największy amerykański dyrygent XX wieku Leonard Bernstein.

Karierę dyrygencką rozpoczynał w 1942 r. w Bostońskiej Orkiestrze Symfonicznej. Był pierwszym Amerykaninem, który został dyrektorem muzycznym Filharmonii Nowojorskiej (1957) i funkcję tę piastował nieprzerwanie przez 12 lat. Pracował z największymi orkiestrami symfonicznymi świata w: Londynie, Wiedniu, Bostonie, Pittsburgu, Nowym Jorku i Jerozolimie.

Zasłynął również jako kompozytor. Najbardziej znanym jego utworem jest muzyka do musicalu „West Side Story". Komponował ponadto symfonie, muzykę religijną i muzykę baletową.

Transmisje telewizyjne „Koncertów dla młodych" Bernsteina uczyły pokolenia Amerykanów kontaktu z muzyką klasyczną.

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 9

Scan the text below. It is about the Miss Europe pageant 1991 and find the answers to the following questions. Write the answers in English.

1. Write the nationalities and titles of the ladies listed below.
   a. Dalla Leleivaite ______________________
   b. Ewa Szymczak ______________________
   c. Doria Yalcin ______________________
2. How much did the Queen of Europe '91 receive?
   ____
3. Where was the pageant held?
   ____
4. Who was the guest of honor?
   ____
5. Using the information given in the text, describe Ewa Szymczak in English.
   ____
   ____
   ____

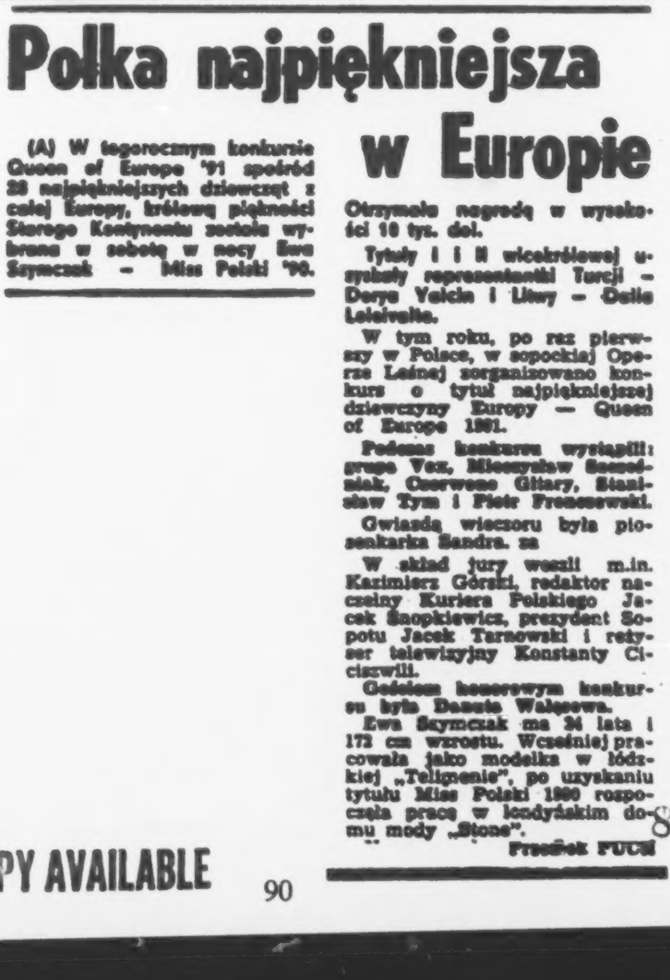

Polka najpiękniejsza w Europie

(A) W tegorocznym konkursie Queen of Europe '91 spośród 23 najpiękniejszych dziewcząt z całej Europy, królową piękności Starego Kontynentu została wybrana w sobotę w nocy Ewa Szymczak – Miss Polski '90.

Otrzymała nagrodę w wysokości 10 tys. dol.

Tytuły I i II wicekrólowej uzyskały reprezentantki Turcji – Derya Yalcin i Litwy – Dalia Leleivaite.

W tym roku, po raz pierwszy w Polsce, w sopockiej Operze Leśnej zorganizowano konkurs o tytuł najpiękniejszej dziewczyny Europy — Queen of Europe 1991.

Podczas konkursu wystąpili: grupa Vox, Mieczysław Szcześniak, Czerwone Gitary, Stanisław Tym i Piotr Fronczewski.

Gwiazdą wieczoru była piosenkarka Sandra. za

W skład jury weszli m.in. Kazimierz Górski, redaktor naczelny Kuriera Polskiego Jacek Snopkiewicz, prezydent Sopotu Jacek Tarnowski i reżyser telewizyjny Konstanty Ciciszwili.

Gościem honorowym konkursu była Danuta Wałęsowa.

Ewa Szymczak ma 24 lata i 172 cm wzrostu. Wcześniej pracowała jako modelka w łódzkiej „Telimenie", po uzyskaniu tytułu Miss Polski 1990 rozpoczęła pracę w londyńskim domu mody „Stone".

[illegible] FUCHS

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 10
Match the titles of the movies with the summaries of their contents. Even if you have not seen these movies or read about them, you should have no problem matching them as the summaries allow anyone to correctly guess the title.

1. brawurowo zrealizowana komedia o ośmioletnim chłopcu, którego rodzice przez przypadek zostawiają w domu, sami zaś odlatują na święta do Paryża. Bohater sam w wielkim domu i opusztoszałej okolicy musi stawić czoło dwóm niezdarnym włamywaczom.

2. kontynuacja pomysłu o policjancie samotnie walczącym z bandą bezlitosnych przestępców.

3. utwór dla dzieci oparty na komiksie i rysunkowym serialu telewizyjnym. Film o czterech żółwiach wykąpanych w dzieciństwie w radioaktywnych chemikaliach i wyrośniętych do potężnych rozmiarów. Żyją w miejskich kanałach, gdzie ich mentor, uczony szczur, nauczył całą czwórkę wschodniej sztuki walki.

4. sensacyjny film [...] o konfrontacji amerykańskiej obrony z nowoczesną sowiecką łodzią atomową.

5. trzecia część przygód bohaterów wędrujących w przyszłość i przeszłość.

a. "Die Hard 2" — ______
b. "Home Alone" — ______
c. "Polowanie na <Czerwony Październik>" — ______
d. "Powrót do przyszłości III" — ______
e. "Teenage Mutant Ninja Turtles" — ______

EDUCATION

UNIT 38

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1

The Polish term *uczelnia* covers all types of institutions of higher education. Below, on the right, you will find a list of Polish higher schools and, on the left, examples of departments that these schools would have. Match the schools with the appropriate departments by drawing lines between them.

1. Akademia Ekonomiczna
2. Akademia Medyczna
3. Akademia Sztuk Pięknych
4. Akademia Teologiczna
5. Politechnika Warszawska
6. Uniwersytet Jagielloński
7. Wyższa Szkoła Filmowa
8. Wyższa Szkoła Muzyczna

a. elektronika
b. farmakologia
c. historia
d. klasa fortepianu
e. malarstwo
f. statystyka
g. prawo kanoniczne
h. reżyseria

Exercise 2

Scan the text below and find the paragraphs whose topics are given below. In the spaces provided write words or phrases which justify your answer.

1. fees for studies — ____________________
2. problems of foreign students — ____________________
3. requirements for foreign students — ____________________
4. the most popular courses — ____________________
5. the number of foreign students studying in Poland — ____________________

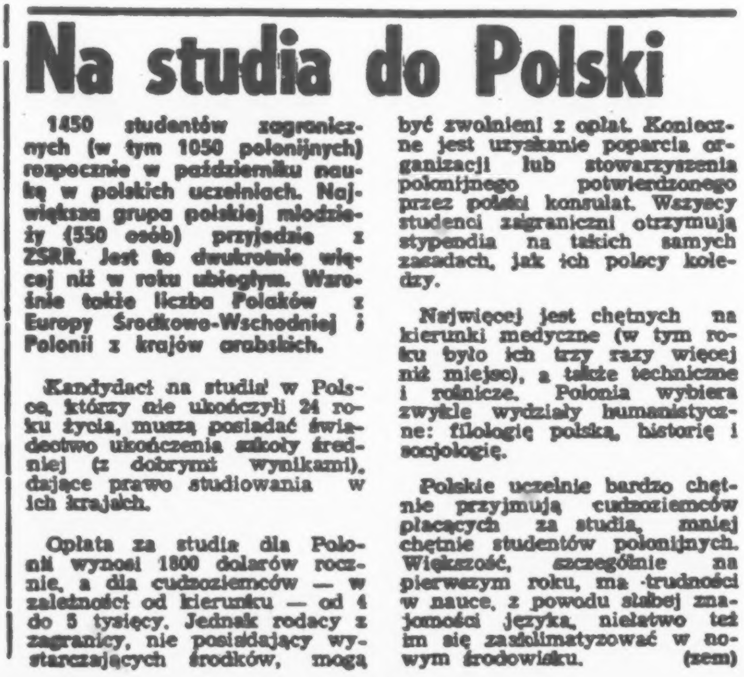

Na studia do Polski

1450 studentów zagranicznych (w tym 1050 polonijnych) rozpocznie w październiku naukę w polskich uczelniach. Największa grupa polskiej młodzieży (550 osób) przyjedzie z ZSRR. Jest to dwukrotnie więcej niż w roku ubiegłym. Wzrośnie także liczba Polaków z Europy Środkowo-Wschodniej i Polonii z krajów arabskich.

Kandydaci na studia w Polsce, którzy nie ukończyli 24 roku życia, muszą posiadać świadectwo ukończenia szkoły średniej (z dobrymi wynikami), dające prawo studiowania w ich krajach.

Opłata za studia dla Polonii wynosi 1800 dolarów rocznie, a dla cudzoziemców — w zależności od kierunku — od 4 do 5 tysięcy. Jednak rodacy z zagranicy, nie posiadający wystarczających środków, mogą być zwolnieni z opłat. Konieczne jest uzyskanie poparcia organizacji lub stowarzyszenia polonijnego potwierdzonego przez polski konsulat. Wszyscy studenci zagraniczni otrzymują stypendia na takich samych zasadach, jak ich polscy koledzy.

Najwięcej jest chętnych na kierunki medyczne (w tym roku było ich trzy razy więcej niż miejsc), a także techniczne i rolnicze. Polonia wybiera zwykle wydziały humanistyczne: filologię polską, historię i socjologię.

Polskie uczelnie bardzo chętnie przyjmują cudzoziemców płacących za studia, mniej chętnie studentów polonijnych. Większość, szczególnie na pierwszym roku, ma trudności w nauce, z powodu słabej znajomości języka, niełatwo też im się zaaklimatyzować w nowym środowisku. (zem)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 3
Scan the article *"Na studia do Polski"* and find answers to the following questions. Write your answers in Polish in the spaces provided.

1. The number of students from what regions is increasing?

2. What does a candidate who is not 24 year old have to submit in order to qualify for studying in Poland?

3. Who pays $1,800 a year for studying in Poland?

4. Who can be acquited of the fee?

5. What do they need to submit to be absolved?

6. Are foreign students studying in Poland eligible for scholarships?

7. Who pays $4,000-5,000 a year for studying in Poland?

8. What are the most popular courses?

9. What courses do foreigners of Polish origin choose?

10. What kind of problems do foreigners studying in Poland have during their first year of studies?

Exercise 4

Scan the text on the next page about Polish student's motivation for studying and do the following. Write your answers in English in the spaces provided.

1. What percentage of Polish students gave the following reasons for studying? Scan the first two paragraphs to find the answers and write them in the spaces provided.

   a. to avoid/postpone the draft — ____________________
   b. to freely decide about their time — ____________________
   c. to spend time in an attractive way — ____________________
   d. to avoid making decisions about life — ____________________

2. Now scan the next paragraph to find the motivation that the following percentage of students have.

   a. almost 40% — ____
   ____

   b. over 30% — ____
   ____

   c. less than 30% — ____
   ____

3. The comparison of the results of studies conducted in 1987 and 1990 shows that, with the exception of economic students, the number of students who made their decisions on studying governed by "substitute motives"

   a. decreased.
   b. increased.
   c. did not change.

4. According to the studies,

   a. only every tenth student studies seriously.
   b. only every tenth student says that the majority of his colleagues study seriously.

5. How would you characterize Polish student's interest in political organizations? Write your answer in English in the space provided.

____
____
____

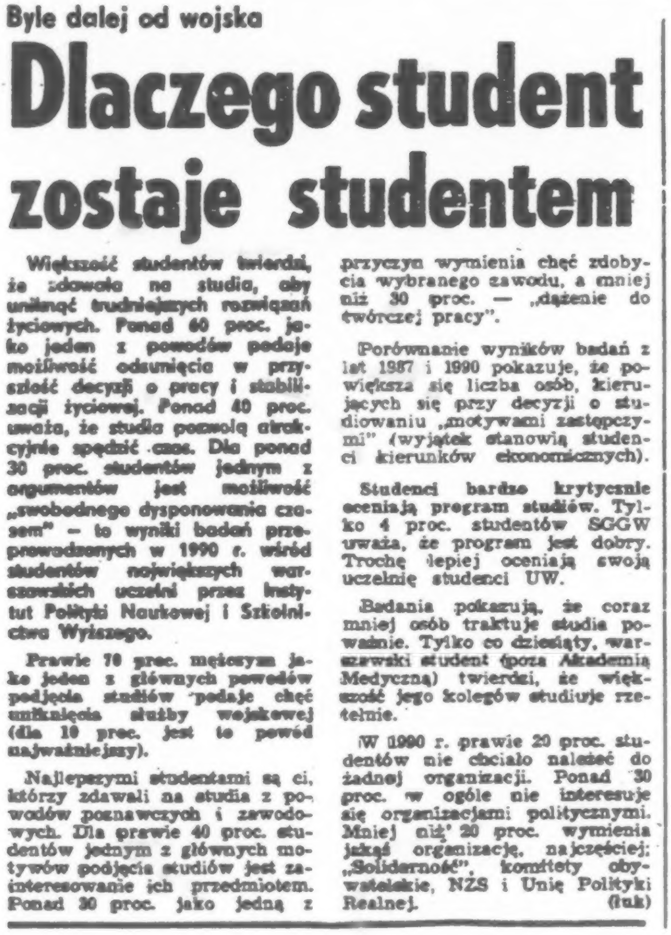

Byle dalej od wojska

Dlaczego student zostaje studentem

Większość studentów twierdzi, że zdawała na studia, aby uniknąć trudniejszych rozwiązań życiowych. Ponad 60 proc. jako jeden z powodów podaje możliwość odsunięcia w przyszłość decyzji o pracy i stabilizacji życiowej. Ponad 40 proc. uważa, że studia pozwolą atrakcyjnie spędzić czas. Dla ponad 30 proc. studentów jednym z argumentów jest możliwość „swobodnego dysponowania czasem" – to wyniki badań przeprowadzonych w 1990 r. wśród studentów największych warszawskich uczelni przez Instytut Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego.

Prawie 70 proc. mężczyzn jako jeden z głównych powodów podjęcia studiów podaje chęć uniknięcia służby wojskowej (dla 10 proc. jest to powód najważniejszy).

Najlepszymi studentami są ci, którzy zdawali na studia z powodów poznawczych i zawodowych. Dla prawie 40 proc. studentów jednym z głównych motywów podjęcia studiów jest zainteresowanie ich przedmiotem. Ponad 30 proc. jako jedną z przyczyn wymienia chęć zdobycia wybranego zawodu, a mniej niż 30 proc. — „dążenie do twórczej pracy".

Porównanie wyników badań z lat 1987 i 1990 pokazuje, że powiększa się liczba osób, kierujących się przy decyzji o studiowaniu „motywami zastępczymi" (wyjątek stanowią studenci kierunków ekonomicznych).

Studenci bardzo krytycznie oceniają program studiów. Tylko 4 proc. studentów SGGW uważa, że program jest dobry. Trochę lepiej oceniają swoją uczelnię studenci UW.

Badania pokazują, że coraz mniej osób traktuje studia poważnie. Tylko co dziesiąty warszawski student (poza Akademią Medyczną) twierdzi, że większość jego kolegów studiuje rzetelnie.

W 1990 r. prawie 20 proc. studentów nie chciało należeć do żadnej organizacji. Ponad 30 proc. w ogóle nie interesuje się organizacjami politycznymi. Mniej niż 20 proc. wymienia jakąś organizację, najczęściej: „Solidarność", komitety obywatelskie, NZS i Unię Polityki Realnej.

(łuk)

Exercise 5

The text you are going to read is about high-school final exams in Poland. First think what you know about the system of exams in Polish schools. Then scan the text and find the answers to the questions below. Write your answers in Polish.

1. What are final exams called in Polish? There are two answers.

   a. ______________________________

   b. ______________________________

2. What kind of schools will hold the final exams?

   a. ______________________________

   b. ______________________________

   c. ______________________________

3. What is the schedule of the exams?
   a. First day: ______________________________
   ____
   b. Second day: ______________________________
   ____

4. Which students qualify for oral exams?
   ____
   ____

YOUR NOTES

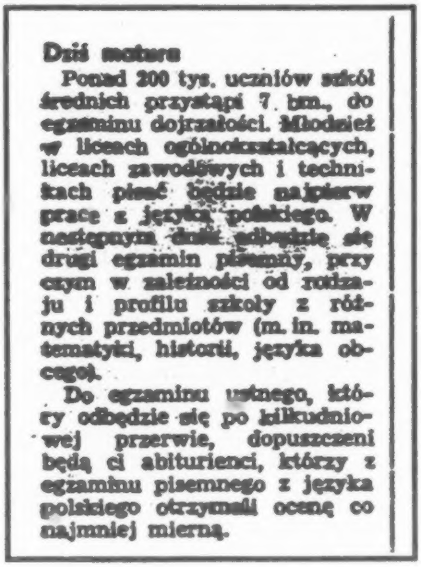

Dziś matura

Ponad 200 tys. uczniów szkół średnich przystąpi 7 bm., do egzaminu dojrzałości. Młodzież w liceach ogólnokształcących, liceach zawodowych i technikach pisać będzie najpierw pracę z języka polskiego. W następnym dniu odbędzie się drugi egzamin pisemny, przy czym w zależności od rodzaju i profilu szkoły z różnych przedmiotów (m. in. matematyki, historii, języka obcego).

Do egzaminu ustnego, który odbędzie się po kilkudniowej przerwie, dopuszczeni będą ci abiturienci, którzy z egzaminu pisemnego z języka polskiego otrzymali ocenę co najmniej mierną.

Exercise 6

The note below describes some changes introduced to the Polish elementary education system in 1990. It also mentions a school in Opole and how changes are implemented there. Scan the text and find answers to the following questions. Answer the questions in English.

1. Which two new subjects were introduced to the curriculum and in which grades?
   a. ______________________________
   b. ______________________________

2. Why is it difficult to implement the changes in some schools?
   a. ____________________
   b. ____________________

3. How is the school in Opole equipped to teach informatics?

4. Who uses the computer lab?

5. What, according to the note, allows the teaching of languages in a modern and effective way in that school?

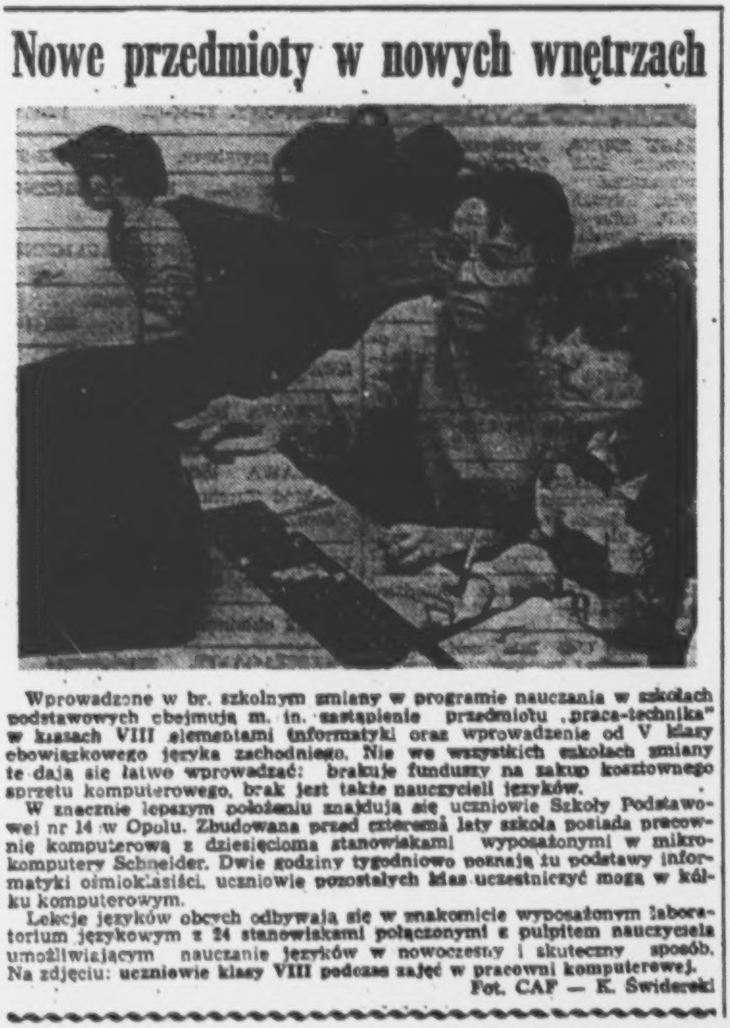

Nowe przedmioty w nowych wnętrzach

Wprowadzone w br. szkolnym zmiany w programie nauczania w szkołach podstawowych obejmują m. in. zastąpienie przedmiotu „praca-technika” w klasach VIII elementami informatyki oraz wprowadzenie od V klasy obowiązkowego języka zachodniego. Nie we wszystkich szkołach zmiany te dają się łatwo wprowadzać: brakuje funduszy na zakup kosztownego sprzętu komputerowego, brak jest także nauczycieli języków.

W znacznie lepszym położeniu znajdują się uczniowie Szkoły Podstawowej nr 14 w Opolu. Zbudowana przed czterema laty szkoła posiada pracownię komputerową z dziesięcioma stanowiskami wyposażonymi w mikrokomputery Schneider. Dwie godziny tygodniowo poznają tu podstawy informatyki ośmioklasiści, uczniowie pozostałych klas uczestniczyć mogą w kółku komputerowym.

Lekcje języków obcych odbywają się w znakomicie wyposażonym laboratorium językowym z 24 stanowiskami połączonymi z pulpitem nauczyciela umożliwiającym nauczanie języków w nowoczesny i skuteczny sposób.

Na zdjęciu: uczniowie klasy VIII podczas zajęć w pracowni komputerowej.

Fot. CAF — K. Świderski

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 7
The text below is an announcement of AJAX, a British foundation which offers courses of English for Poles. Scan the announcement and do the following in English.

Angielski w Londynie dla wszystkich

Nasza fundacja powstała 3 lata temu. Celem jej działalności jest pomoc finansowa obcokrajowcom, którzy pragną uczyć się języka angielskiego w Wielkiej Brytanii. Patrząc na zmiany w Polsce postanowiliśmy przyznać w tym roku naprawdę dużą liczbę stypendiów Polakom. Oto szczegóły naszego programu:

1. Chętni mogą się uczyć przez okres od 2 tyg. do 1 roku.
2. My opłacimy przelot do Anglii i z powrotem.
3. Pokryjemy wszystkie koszta nauki, ubezpieczenia i podróży w Wielkiej Brytanii.
4. Zapewniamy bezpłatne zakwaterowanie i pełne wyżywienie.
5. Każdy uczestnik będzie otrzymywał dodatkowo 20 funtów tygodniowo na własne wydatki.
6. Załatwimy wszelkie formalności wizowe.
7. Kilkunastu uczestników, którzy uzyskają najlepsze wyniki w nauce, otrzyma dodatkowe stypendia pozwalające im bezpłatnie studiować na dowolnym uniwersytecie, politechnice lub w collegu w Wielkiej Brytanii przez okres do 6 lat (w zależności od kursu).

Pomoc nasza jest bezinteresowna. Nie mamy najmniejszego dochodu z tej działalności. Istniejemy tylko dzięki hojnemu wsparciu przez przemysł brytyjski. Odpowiemy, jeśli prześlesz zaadresowaną na Twój adres kopertę zwrotną do:
AJAX, 16 Connough Str., London W2 2AG,
Wielka Brytania.

(kb)

1. What is the aim of the foundation?

2. What does the foundation guarantee? Three of the seven points are provided. Fill in the missing guarantees on the following page.

   a. All students will get £20 a week in pocket money.
   b. They cover the travel expenses.
   c. They will take care of all visa formalities.

d. ____

e. ____

f. ____

g. ____

3. Who supports the foundation financially?

____

Exercise 8

The text you are going to read was published before the inauguration of the academic year of 1990. Apart from giving general information, the text describes the changes introduced in the Polish system of higher education at that time. Scan the text and circle the true endings of the sentences below.

1. The figure 117 stands for the number of

   a. colleges.
   b. universities.
   c. high schools.
   d. institutions of higher learning.

2. The figure 66,000 stands for the number of new

   a. high-school graduates.
   b. university students.
   c. students of all institutions of higher learning.

3. The new bill allows higher schools to

   a. choose officials on their own.
   b. decide on their curricula.
   c. give all scientific titles.
   d. have their own economic policy.

4. According to the bill,

   a. all posts in higher schools will be given to candidates in a competition.
   b. the titles will be given according to the accomplishments of the candidates.
   c. the posts of the assistant and docent will be liquidated.
   d. the posts of professor and associate professor will be replaced by titles.
   e. schools will charge tuition.

YOUR NOTES

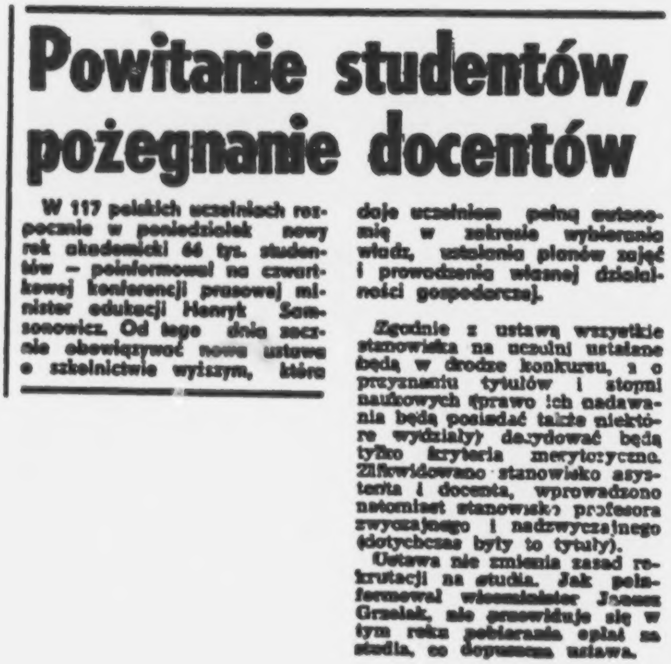

Powitanie studentów, pożegnanie docentów

W 117 polskich uczelniach rozpocznie w poniedziałek nowy rok akademicki 66 tys. studentów — poinformował na czwartkowej konferencji prasowej minister edukacji Henryk Samsonowicz. Od tego dnia zacznie obowiązywać nowa ustawa o szkolnictwie wyższym, która daje uczelniom pełną autonomię w zakresie wybierania władz, ustalenia planów zajęć i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Zgodnie z ustawą wszystkie stanowiska na uczelni ustalane będą w drodze konkursu, a o przyznaniu tytułów i stopni naukowych (prawo ich nadawania będą posiadać także niektóre wydziały) decydować będą tylko kryteria merytoryczne. Zlikwidowano stanowisko asystenta i docenta, wprowadzono natomiast stanowisko profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego (dotychczas były to tytuły).

Ustawa nie zmienia zasad rekrutacji na studia. Jak poinformował wiceminister Janusz Grzelak, nie przewiduje się w tym roku pobierania opłat za studia, co dopuszcza ustawa.

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 9
Scan the text about foreign help for educational institutions in Poland and do the following in Polish.

1. How many teachers were sent by the organizations listed in the table?

	Total	High Schools	Colleges
Peace Corps			
Worldteach			
Americans		----------------------------	----------------------------

2. What are Peace Corps plans for Poland for the future?

3. Who works at schools in the Katowice and Opole provinces?
   a. 20 German and 5 Austrian teachers
   b. 14 teachers sent by the German Center for Education Abroad
   c. 20 German and 5 Austrian teachers sent by the German Center for Education Abroad

4. Fill out the box below.

Number of colleges	
Number of teachers	
Number of foreign teachers	
Number of foreign teachers per college	

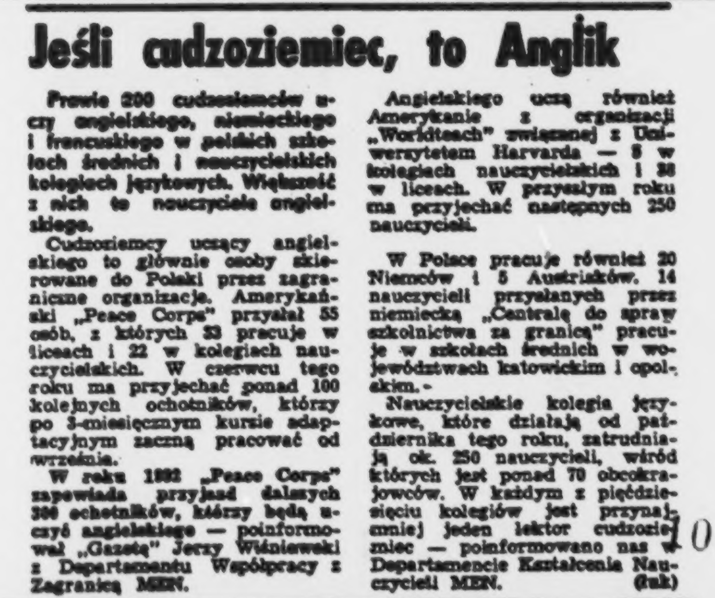

Jeśli cudzoziemiec, to Anglik

Prawie 200 cudzoziemców uczy angielskiego, niemieckiego i francuskiego w polskich szkołach średnich i nauczycielskich kolegiach językowych. Większość z nich to nauczyciele angielskiego.

Cudzoziemcy uczący angielskiego to głównie osoby skierowane do Polski przez zagraniczne organizacje. Amerykański „Peace Corps" przysłał 55 osób, z których 33 pracuje w liceach i 22 w kolegiach nauczycielskich. W czerwcu tego roku ma przyjechać ponad 100 kolejnych ochotników, którzy po 3-miesięcznym kursie adaptacyjnym zaczną pracować od września.

W roku 1992 „Peace Corps" zapowiada przyjazd dalszych 300 ochotników, którzy będą uczyć angielskiego — poinformował „Gazetę" Jerzy Wiśniewski z Departamentu Współpracy z Zagranicą MEN.

Angielskiego uczą również Amerykanie z organizacji „Worldteach" związanej z Uniwersytetem Harvarda — 8 w kolegiach nauczycielskich i 38 w liceach. W przyszłym roku ma przyjechać następnych 250 nauczycieli.

W Polsce pracuje również 20 Niemców i 5 Austriaków. 14 nauczycieli przysłanych przez niemiecką „Centralę do spraw szkolnictwa za granicą" pracuje w szkołach średnich w województwach katowickim i opolskim.

Nauczycielskie kolegia językowe, które działają od października tego roku, zatrudniają ok. 250 nauczycieli, wśród których jest ponad 70 obcokrajowców. W każdym z pięćdziesięciu kolegiów jest przynajmniej jeden lektor cudzoziemiec — poinformowano nas w Departamencie Kształcenia Nauczycieli MEN. (luk)

BEST COPY AVAILABLE

Cultural Note

Anybody who teaches English at Polish schools is called in students' slang *Anglik.*

YOUR NOTES

Exercise 10
The text on next page is about studying English. Scan the text and answer the following questions in English.

1. Is studying English popular in Poland?

2. What often happens in the course of studying?

3. What reasons do students give as an excuse for giving up?
   a.
   b.
   c.
   d.

4. What does the author consider a mistake in studying foreign languages?

5. What solution does he offer? What advice does he give?

Polsko-angielskie igraszki i swawole

Może być łatwiej

WIADOMO, że teraz cała Polska uczy się języka angielskiego, chociaż ten język jest trudniejszy od wszystkich innych języków europejskich. Zapał do nauki bywa najczęściej słomiany; większość po paru miesiącach nauki popada w zniechęcenie. Skoro poznało się masę angielskich słów i zasady gramatyki, dlaczego tak trudno powiedzieć choć jedno zdanie po angielsku bez stękania, jąkania i zastanawiania się. Jak to do cholery wyrazić, jakiego użyć czasu, jakiego „przyimka"?

Zniechęceni tłumaczą sobie swoje przyczyny niepowodzeń tak:

— nie mam zdolności językowych;

— ten język jest tak trudny, że trzeba się go uczyć przez kilka lat;

— jestem za stary na naukę;

— Amerykanie, Anglicy i Kanadyjczycy mówią strasznie niewyraźnie.

Brak oczekiwanych wyników w nauce angielskiego spowodowany jest najczęściej błędem metody. Otóż błędem jest uczenie się na pamięć masy słówek oraz gramatycznych prawideł. Nie osiąga się tą drogą umiejętności mówienia i pisania. Przypomina to sytuację inżyniera specjalisty od budowy samochodów, który przy całej swojej wiedzy nie umie praktycznie prowadzić wozu. Innymi słowy — należy uczyć się języka, a nie o języku.

Języka obcego, a więc również angielskiego, można się nauczyć tylko i wyłącznie metodą uporczywego powtarzania na głos całych zdań; nie przeczytanych, lecz usłyszanych z ust Anglika czy Amerykanina. Kosztownego „żywca" zastąpi z powodzeniem magnetofon z kompletem kaset. Będzie to nauka angielskiego, a nie nauka o angielskim.

Wszelkie podręczniki, samouczki angielskiego bez dołączonego kompletu kaset mangnetofonowych nie spełnią pokładanych nadziei. O tym przekonuje się każdy po wyjeździe do anglojęzycznego kraju.

ALEKSANDER PIEKARSKI

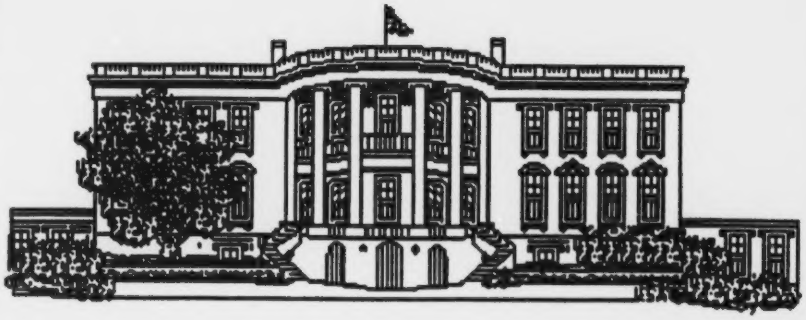

POLITICS

UNIT
39

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1

Before answering questions on the text *"Międzynarodowa pomoc wyborcza"*, you should work on the semantic and syntactic intricacies of the text. Scan the text on the following page and do the following.

YOUR NOTES

1. Which word in the second sentence is the equivalent of the phrase '*rozpoczęło swoją działalność*'?

   ____

   ____

2. In the fourth paragraph an address is mentioned. What does the adjectival phrase '*mieszczącego się*' mean? Give its English equivalent.

   ____

3. What is the missing subject in the second sentence of the third paragraph?
   - a. Biuro Wolnych Wyborów w Warszawie
   - b. Stały sekretariat w Pradze
   - c. Centrum Zapobiegania Konfliktom w Wiedniu

4. Find the direct object of the sentence starting with '*Szefem Biura*' and write it below.

   ____

   ____

5. The word *Italia* is rarely used in Polish. The reason it is used in the text is that it explains the alphabetical order used by the bureau (*Italia - Irlandia*). What is the other Polish word for that country?

   ____

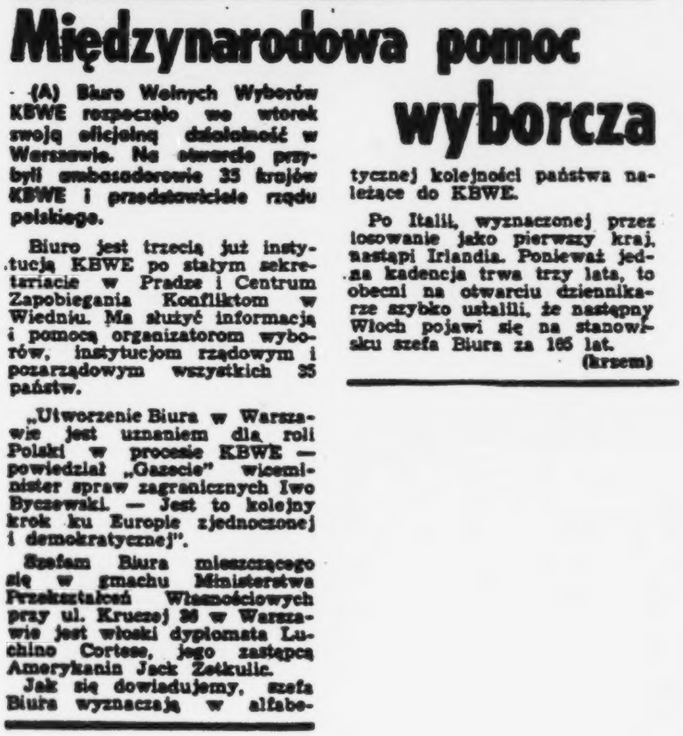

Międzynarodowa pomoc wyborcza

(A) Biuro Wolnych Wyborów KBWE rozpoczęło we wtorek swoją oficjalną działalność w Warszawie. Na otwarcie przybyli ambasadorowie 35 krajów KBWE i przedstawiciele rządu polskiego.

Biuro jest trzecią już instytucją KBWE po stałym sekretariacie w Pradze i Centrum Zapobiegania Konfliktom w Wiedniu. Ma służyć informacją i pomocą organizatorom wyborów, instytucjom rządowym i pozarządowym wszystkich 35 państw.

„Utworzenie Biura w Warszawie jest uznaniem dla roli Polski w procesie KBWE — powiedział „Gazecie" wiceminister spraw zagranicznych Iwo Byczewski. — Jest to kolejny krok ku Europie zjednoczonej i demokratycznej".

Szefem Biura mieszczącego się w gmachu Ministerstwa Przekształceń Własnościowych przy ul. Kruczej 36 w Warszawie jest włoski dyplomata Luchino Cortese, jego zastępcą Amerykanin Jack Zetkulic.

Jak się dowiadujemy, szefa Biura wyznaczają w alfabetycznej kolejności państwa należące do KBWE.

Po Italii, wyznaczonej przez losowanie jako pierwszy kraj, nastąpi Irlandia. Ponieważ jedna kadencja trwa trzy lata, to obecni na otwarciu dziennikarze szybko ustalili, że następny Włoch pojawi się na stanowisku szefa Biura za 165 lat.

(krzem)

Abbreviation:
KBWE = *Komitet d/s Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie* - Committee for Safety and Cooperation in Europe

Exercise 2
Scan the text once more and find the answers to the following questions. Write your answers in Polish in the space provided.

1. Where is the seat of the Bureau located?

___

2. With what other institution does the Bureau share its quarters?

___

3. What will the Bureau's role be?

___

4. Why, according to vice-minister Byczewski, was Warsaw chosen as the location of the Bureau?

___

YOUR NOTES

5. Who is Mr. Luchino Cortese?

6. How long is his term?

7. When will the next representative of Italy hold this post again?

Exercise 3

The article on the next page is about new Polish political organizations that were registered or wanted to be registered in 1990. It also lists all the necessary documents required by law for a party to register. Scan the article and answer the questions below in English. Doing this exercise will allow you to brush up on some vocabulary connected with political organizations and politics.

1. List the documents necessary for registration of a political party in Poland.
   a.
   b.
   c.
   d.
   e.
   f.
   g.

2. What do the figures below represent? Write your answer in the spaces provided.
   a. 39 ______________________________
   b. 150 ______________________________

3. List the forms that the registered political organizations have chosen (for example, *party* would be one of them).
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________
   d. ______________________________
   e. ______________________________
   f. ______________________________
   g. ______________________________
   h. ______________________________
   i. ______________________________

4. What are the most popular adjectives the new Polish political organizations have in their names?
   a. ______________________________
   b. ______________________________

5. What is the name of the last party registered in 1990?

____

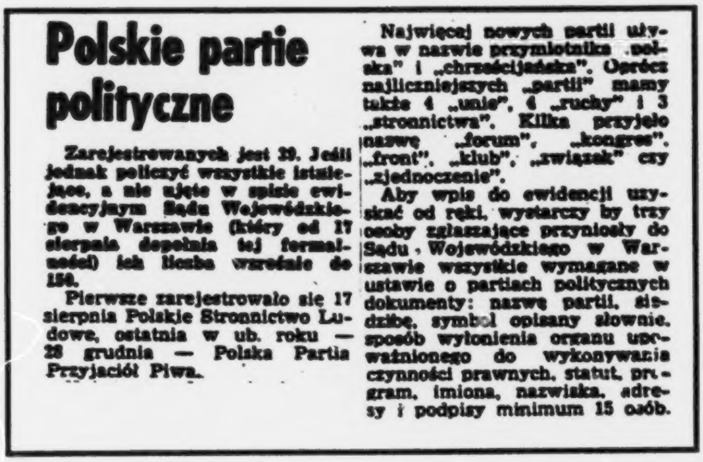

Polskie partie polityczne

Zarejestrowanych jest 39. Jeśli jednak policzyć wszystkie istniejące, a nie ujęte w spisie ewidencyjnym Sądu Wojewódzkiego w Warszawie (który od 17 sierpnia dopełnia tej formalności) ich liczba wzrośnie do 150.

Pierwsze zarejestrowało się 17 sierpnia Polskie Stronnictwo Ludowe, ostatnia w ub. roku — 28 grudnia — Polska Partia Przyjaciół Piwa.

Najwięcej nowych partii używa w nazwie przymiotnika „polska” i „chrześcijańska”. Oprócz najliczniejszych „partii” mamy także 4 „unie”, 4 „ruchy” i 3 „stronnictwa”. Kilka przyjęło nazwę „forum”, „kongres”, „front”, „klub”, „związek” czy „zjednoczenie”.

Aby wpis do ewidencji uzyskać od ręki, wystarczy by trzy osoby zgłaszające przyniosły do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie wszystkie wymagane w ustawie o partiach politycznych dokumenty: nazwę partii, siedzibę, symbol opisany słownie, sposób wyłonienia organu upoważnionego do wykonywania czynności prawnych, statut, program, imiona, nazwiska, adresy i podpisy minimum 15 osób.

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 4
The text *Kalendarz wyborczy* is a schedule for the preparation of parliamentary elections in Poland in 1991. Scan the text and find the dates of the events presented in the table below. Write the appropriate dates in the spaces provided.

1. ______________	data about registered precinct lists of MP candidates and registered senators are to be given out
2. ______________	election day
3. ______________	information about electoral precincts is to be announced
4. ______________	list of voters is to be made
5. ______________	lists of MP candidates in precincts and candidates for senators in provinces are to be ready
6. ______________	precinct and provincial electoral commissions are to be called into existence
7. ______________	the list of MP candidates and of electoral precincts to be delivered to the State Electoral Commission
8. ______________	the list of MP candidates is to be published and precinct electoral commissions are to be called into existence

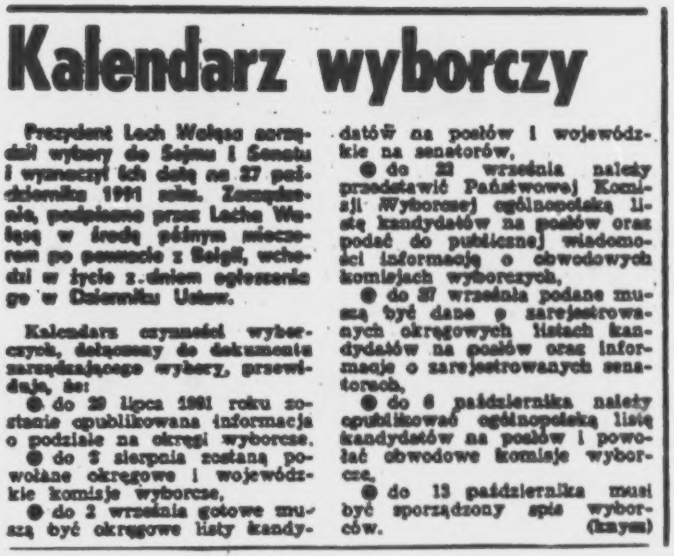

Kalendarz wyborczy

Prezydent Lech Wałęsa zarządził wybory do Sejmu i Senatu i wyznaczył ich datę na 27 października 1991 roku. Zarządzenie, podpisane przez Lecha Wałęsę w środę późnym wieczorem po powrocie z Belgii, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw.

Kalendarz czynności wyborczych, dołączony do dokumentu zarządzającego wybory, przewiduje, że:

● do 29 lipca 1991 roku zostanie opublikowana informacja o podziale na okręgi wyborcze,

● do 3 sierpnia zostaną powołane okręgowe i wojewódzkie komisje wyborcze,

● do 2 września gotowe muszą być okręgowe listy kandydatów na posłów i wojewódzkie na senatorów,

● do 22 września należy przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej ogólnopolską listę kandydatów na posłów oraz podać do publicznej wiadomości informację o obwodowych komisjach wyborczych,

● do 27 września podane muszą być dane o zarejestrowanych okręgowych listach kandydatów na posłów oraz informacje o zarejestrowanych senatorach,

● do 6 października należy opublikować ogólnopolską listę kandydatów na posłów i powołać obwodowe komisje wyborcze,

● do 13 października musi być sporządzony spis wyborców. (knyss)

109

Exercise 5

The text in this exercise is about the eagle, the Polish national emblem which was changed by the communist government after World War II (they removed its crown and changed its shape so as to look less bourgeois and more democratic). It has been only recently restored to its pre-war appearance. Scan the text and find out which of the statements below are true (T) and which are false (F).

	T	F
1. The eagle will be exactly the same as the one in 1927.	☐	☐
2. The 1927 emblem was designed by Professor Heidrich.	☐	☐
3. The eagle will be without golden framing/bordering.	☐	☐
4. Its shield will be slightly broader at the top and with a fillet.	☐	☐
5. It will have three leaves in the foreground and two in the background.	☐	☐

ORZEŁ

Orzeł będzie — z niewielkimi korektami — taki jak w 1927 roku. Bez złotego obramowania (bo przydawano je tylko nieślubnemu potomstwu), z nieco szerszą u góry tarczą i przepaską, z trzema listkami na pierwszym planie i dwoma na dalszym.

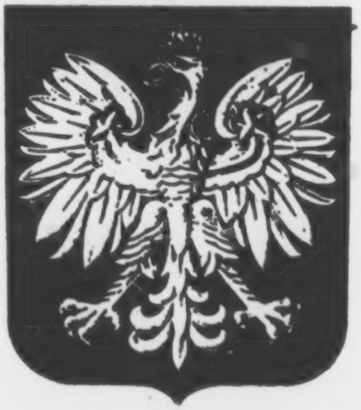

Projekt wzorowany na godle z 1927 roku, jest dziełem prof. Heidricha.

Exercise 6

Here is a typical article informing readers of nominations to various governmental posts. Scan the article and provide information about the following people. Write what posts they held so far and to what posts they have been appointed. Write your answers in English in the spaces provided.

1. **Jerzy Łukaszewski**
   a. post(s) held so far:
   b. appointed to:

2. **Sławomir Siwek**
   a. post(s) held so far:
   b. appointed to:

3. **Jacek Maziarski**
   a. post(s) held so far:
   b. appointed to:

YOUR NOTES

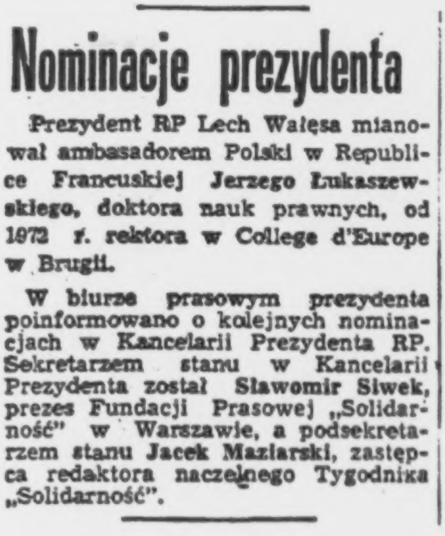

Nominacje prezydenta

Prezydent RP Lech Wałęsa mianował ambasadorem Polski w Republice Francuskiej Jerzego Łukaszewskiego, doktora nauk prawnych, od 1972 r. rektora w College d'Europe w Brugii.

W biurze prasowym prezydenta poinformowano o kolejnych nominacjach w Kancelarii Prezydenta RP. Sekretarzem stanu w Kancelarii Prezydenta został Sławomir Siwek, prezes Fundacji Prasowej „Solidarność" w Warszawie, a podsekretarzem stanu Jacek Maziarski, zastępca redaktora naczelnego Tygodnika „Solidarność".

Exercise 7

The text below is about an agreement between the governments of the United States and the Republic of Poland concerning opening a section representing American interests at the Polish embassy in Baghdad. Scan the text and answer the following questions in Polish.

1. What will the role of this section be?
2. Will the section issue American visas?
3. How many Poles will work in the section?
4. What additional personnel will be employed in the section?
5. Where will the section be situated?
6. Will the fact of the existence of a section representing American interests at the Polish embassy influence Polish - Iraqi relations?
7. Has Poland ever represented the interests of any other country before?

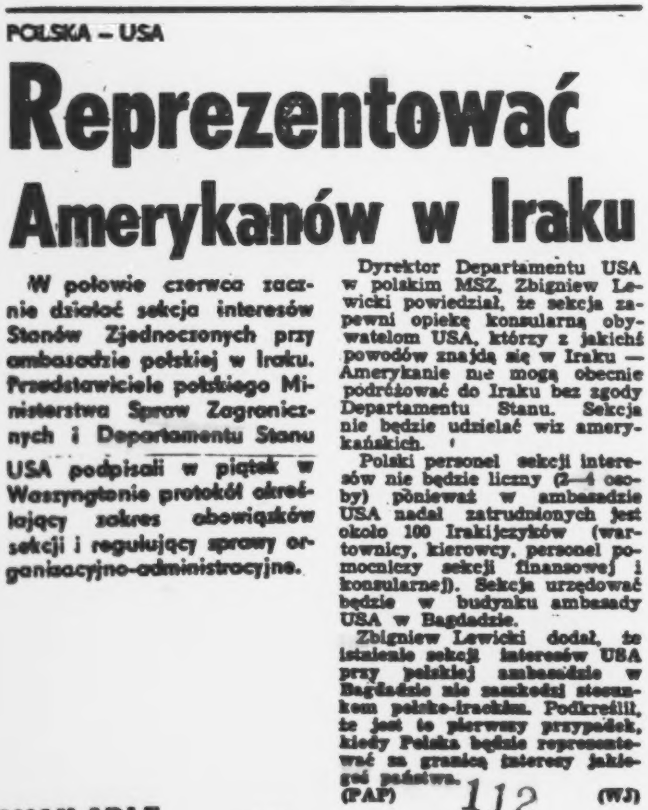

POLSKA – USA

Reprezentować Amerykanów w Iraku

W połowie czerwca zacznie działać sekcja interesów Stanów Zjednoczonych przy ambasadzie polskiej w Iraku. Przedstawiciele polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Departamentu Stanu USA podpisali w piątek w Waszyngtonie protokół określający zakres obowiązków sekcji i regulujący sprawy organizacyjno-administracyjne.

Dyrektor Departamentu USA w polskim MSZ, Zbigniew Lewicki powiedział, że sekcja zapewni opiekę konsularną obywatelom USA, którzy z jakichś powodów znajdą się w Iraku — Amerykanie nie mogą obecnie podróżować do Iraku bez zgody Departamentu Stanu. Sekcja nie będzie udzielać wiz amerykańskich.

Polski personel sekcji interesów nie będzie liczny (2—4 osoby) ponieważ w ambasadzie USA nadal zatrudnionych jest około 100 Irakijczyków (wartownicy, kierowcy, personel pomocniczy sekcji finansowej i konsularnej). Sekcja urzędować będzie w budynku ambasady USA w Bagdadzie.

Zbigniew Lewicki dodał, że istnienie sekcji interesów USA przy polskiej ambasadzie w Bagdadzie nie zaszkodzi stosunkom polsko-irackim. Podkreślił, że jest to pierwszy przypadek, kiedy Polska będzie reprezentować za granicą interesy jakiegoś państwa.

(PAP) (WJ)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 8

The article below is about President Wałęsa's first official visit abroad as President. Scan the article first. Then answer the following questions in Polish.

YOUR NOTES

1. Who was Wałęsa scheduled to meet? Give their names and posts.
   a. ______________________________
   ____
   b. ______________________________
   ____
   c. ______________________________
   ____
2. Acording to the article, what two matters did Wałęsa want to settle in Rome?
   a. ______________________________
   ____
   b. ______________________________
   ____
3. How did Wałęsa explain the relationship between Poland and Europe in this context?
   ____
   ____

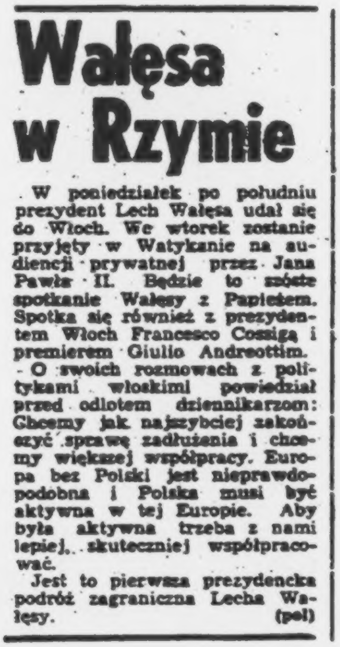

Wałęsa w Rzymie

W poniedziałek po południu prezydent Lech Wałęsa udał się do Włoch. We wtorek zostanie przyjęty w Watykanie na audiencji prywatnej przez Jana Pawła II. Będzie to szóste spotkanie Wałęsy z Papieżem. Spotka się również z prezydentem Włoch Francesco Cossigą i premierem Giulio Andreottim.

- O swoich rozmowach z politykami włoskimi powiedział przed odlotem dziennikarzom: Chcemy jak najszybciej zakończyć sprawę zadłużenia i chcemy większej współpracy. Europa bez Polski jest nieprawdopodobna i Polska musi być aktywna w tej Europie. Aby była aktywna trzeba z nami lepiej, skuteczniej współpracować.

Jest to pierwsza prezydencka podróż zagraniczna Lecha Wałęsy. (pel)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 9

The leaflet in this exercise comes from the presidential campaign of 1990. Scan the leaflet and do the following. Where required answer the questions in English.

1. What qualities should the Polish president have?

   ____

2. How are the achievements of Prime Minister Mazowiecki's cabinet summarized?

   a. ______________________________
   ____
   b. ______________________________
   ____
   c. ______________________________
   ____

3. The phrases below were used to characterize Mr. Mazowiecki's past activities in the democratic movement in Poland. Put the phrases in the correct order by writing appropriate numbers in the spaces provided. To do this you not only need reading ability, but you should also know some basic facts about Polish modern history.

Tadeusz Mazowiecki

walczył

________ a. przy Okrągłym Stole
________ b. w latach stanu wojennego, podczas strajków
________ c. w *Solidarności* od jej początków w Stoczni Gdańskiej
________ d. o wolną Polskę w opozycji demokratycznej lat siedemdziesiątych

Tadeusz Mazowiecki

PREZYDENTEM RZECZYPOSPOLITEJ 1990-1995

Najwyższe stanowisko w Państwie musi objąć człowiek, który potrafi zapewnić krajowi przyszłość we współczesnym świecie. Tym człowiekiem jest Premier Rządu Rzeczypospolitej, architekt pierwszego roku polskich sukcesów

Tadeusz Mazowiecki

- **wytyczył dla Państwa Polskiego bezpieczny kurs między jednoczącymi się Niemcami a rozpadającym się imperium sowieckim,**
- **dzięki śmiałej reformie rynkowej wprowadził kraj na drogę do nowoczesnej gospodarki,**
- **likwidując komunistyczne bezprawie zbudował fundamenty demokracji.**

Exercise 10

Scan the document on the next page describing the aims, structure and related matters of the Council of Europe. Where required answer the questions in English.

1. The aims of the Council of Europe are mainly
   a. political.
   b. economical.
   c. social and cultural.

2. What is the structure of the Council? In English, list the bodies the Council consists of, their members, and chairmen.

Name of the body	Members	Chairman
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

3. What are the official and working languages?
   a. Official:

   ____

   b. Working:

   ____

4. What is the seat of the Council?

   ____

5. What is its anthem?

   ____

   ____

6. What does its flag look like?

   ____

   ____

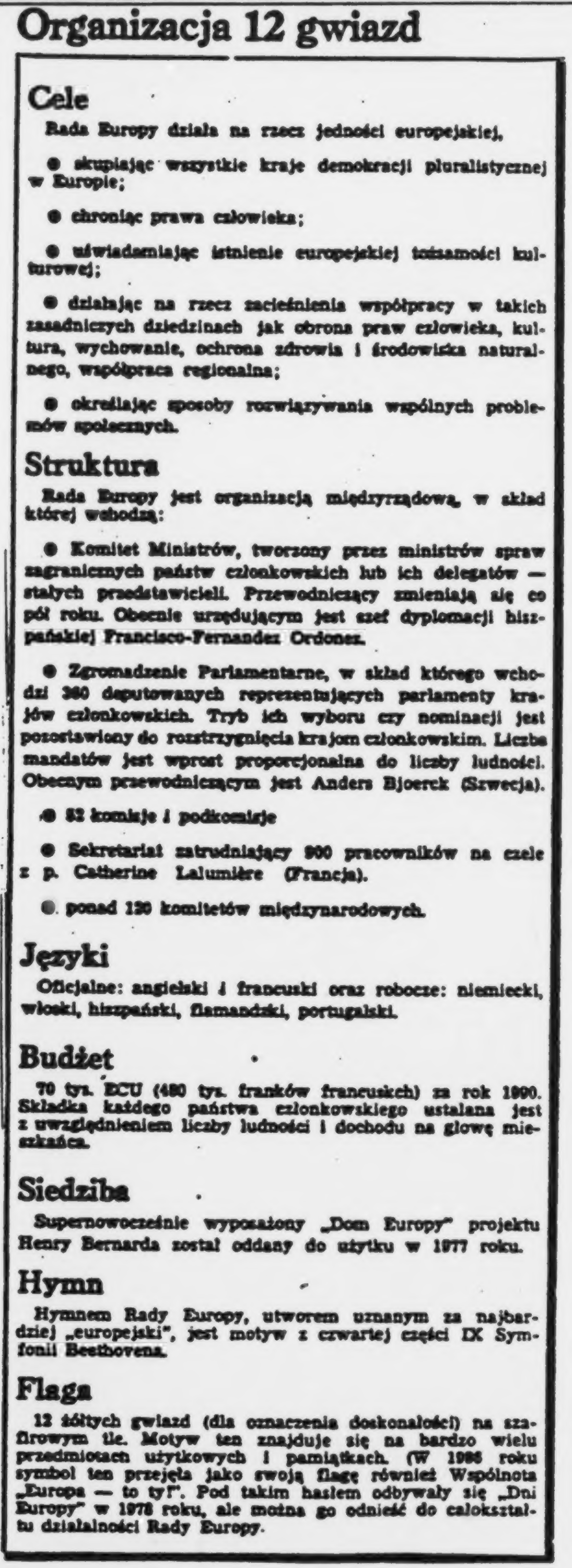

Organizacja 12 gwiazd

Cele

Rada Europy działa na rzecz jedności europejskiej,

- skupiając wszystkie kraje demokracji pluralistycznej w Europie;
- chroniąc prawa człowieka;
- uświadamiając istnienie europejskiej tożsamości kulturowej;
- działając na rzecz zacieśnienia współpracy w takich zasadniczych dziedzinach jak obrona praw człowieka, kultura, wychowanie, ochrona zdrowia i środowiska naturalnego, współpraca regionalna;
- określając sposoby rozwiązywania wspólnych problemów społecznych.

Struktura

Rada Europy jest organizacją międzyrządową, w skład której wchodzą:

- Komitet Ministrów, tworzony przez ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich lub ich delegatów — stałych przedstawicieli. Przewodniczący zmieniają się co pół roku. Obecnie urzędującym jest szef dyplomacji hiszpańskiej Francisco-Fernandez Ordonez.
- Zgromadzenie Parlamentarne, w skład którego wchodzi 380 deputowanych reprezentujących parlamenty krajów członkowskich. Tryb ich wyboru czy nominacji jest pozostawiony do rozstrzygnięcia krajom członkowskim. Liczba mandatów jest wprost proporcjonalna do liczby ludności. Obecnym przewodniczącym jest Anders Bjoerck (Szwecja).
- 82 komisje i podkomisje
- Sekretariat zatrudniający 900 pracowników na czele z p. Catherine Lalumière (Francja).
- ponad 120 komitetów międzynarodowych.

Języki

Oficjalne: angielski i francuski oraz robocze: niemiecki, włoski, hiszpański, flamandzki, portugalski.

Budżet

70 tys. ECU (480 tys. franków francuskch) za rok 1990. Składka każdego państwa członkowskiego ustalana jest z uwzględnieniem liczby ludności i dochodu na głowę mieszkańca.

Siedziba

Supernowocześnie wyposażony „Dom Europy" projektu Henry Bernarda został oddany do użytku w 1977 roku.

Hymn

Hymnem Rady Europy, utworem uznanym za najbardziej „europejski", jest motyw z czwartej części IX Symfonii Beethovena.

Flaga

12 żółtych gwiazd (dla oznaczenia doskonałości) na szafirowym tle. Motyw ten znajduje się na bardzo wielu przedmiotach użytkowych i pamiątkach. (W 1986 roku symbol ten przejęła jako swoją flagę również Wspólnota „Europa — to ty!". Pod takim hasłem odbywały się „Dni Europy" w 1978 roku, ale można go odnieść do całokształtu działalności Rady Europy.

ENVIRONMENT

UNIT
40

(ACTFL Level: Advanced)

Exercise 1
The text you are going to read first is about a Canadian plan concerning the environment. Scan the text on the next page and do the following.

1. Which pronouns in the second paragraph refer to the phrase *'zielony plan?'*

2. What equivalents of the phrase *'zielony plan'* are used throughout the text?

3. Who is Mr. Robert de Cotret?

4. Which of the three words given below is the English equivalent of each Polish word? Underline your choice.

i. wszechstronny
a. general b. universal c. multipurpose

ii. założenie
a. law b. assumption c. aim

iii. oczyszczenie
a. cleaning b. filtering c. segregating

iv. odnawialny
a. reusable b. recyclable/disposable c. renewable

v. odpad
a. source b. waste c. deposit

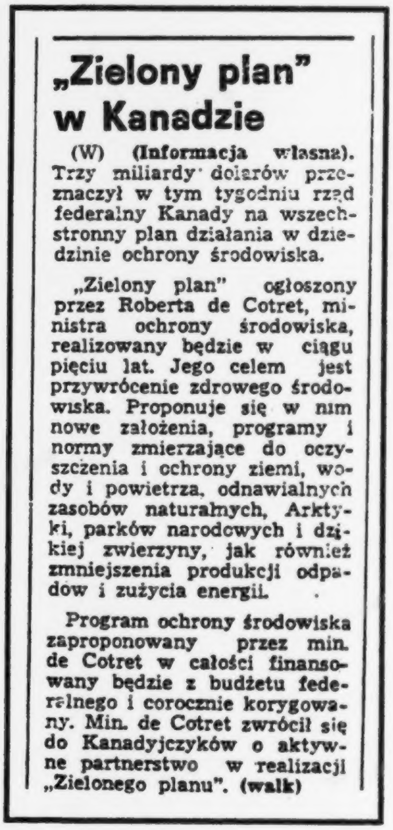

„Zielony plan" w Kanadzie

(W) **(Informacja własna).** Trzy miliardy dolarów przeznaczył w tym tygodniu rząd federalny Kanady na wszechstronny plan działania w dziedzinie ochrony środowiska.

„Zielony plan" ogłoszony przez Roberta de Cotret, ministra ochrony środowiska, realizowany będzie w ciągu pięciu lat. Jego celem jest przywrócenie zdrowego środowiska. Proponuje się w nim nowe założenia, programy i normy zmierzające do oczyszczenia i ochrony ziemi, wody i powietrza, odnawialnych zasobów naturalnych, Arktyki, parków narodowych i dzikiej zwierzyny, jak również zmniejszenia produkcji odpadów i zużycia energii.

Program ochrony środowiska zaproponowany przez min. de Cotret w całości finansowany będzie z budżetu federalnego i corocznie korygowany. Min. de Cotret zwrócił się do Kanadyjczyków o aktywne partnerstwo w realizacji „Zielonego planu". **(walk)**

Exercise 2
Scan the text above and find the information necessary to finish the sentences below.

1. The Canadian federal government appropriated ______________________________
____.

2. The plan will be realized ____.
3. The plan proposes cleaning and saving soil, water and air, as well as ____________
____
____.

4. Minister de Cotret asked ____.

Exercise 3

The city of Timisoara became famous in the 1990 due to the changes in Eastern Europe. Think about what you know and remember about the city and its location. Then scan the text below and do the following.

YOUR NOTES

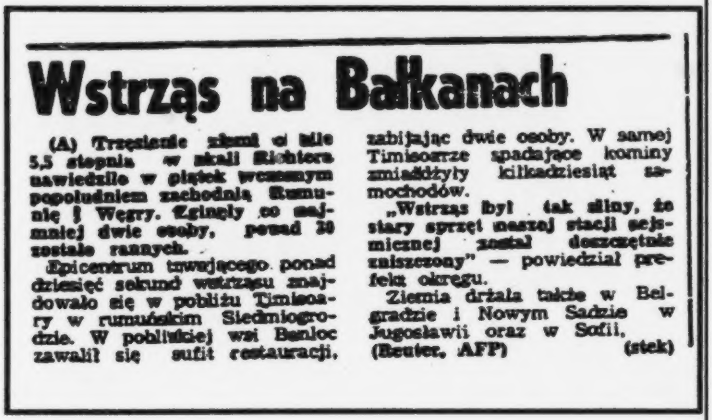

Wstrząs na Bałkanach

(A) Trzęsienie ziemi o sile 5,5 stopnia w skali Richtera nawiedziło w piątek wczesnym popołudniem zachodnią Rumunię i Węgry. Zginęły co najmniej dwie osoby, ponad 30 zostało rannych.

Epicentrum trwającego ponad dziesięć sekund wstrząsu znajdowało się w pobliżu Timisoary w rumuńskim Siedmiogrodzie. W pobliskiej wsi Banloc zawalił się sufit restauracji, zabijając dwie osoby. W samej Timisoarze spadające kominy zmiażdżyły kilkadziesiąt samochodów.

„Wstrząs był tak silny, że stary sprzęt naszej stacji sejsmicznej został doszczętnie zniszczony" — powiedział prefekt okręgu.

Ziemia drżała także w Belgradzie i Nowym Sadzie w Jugosławii oraz w Sofii.

(Reuter, AFP) **(stek)**

1. First, on the map below circle the names of all the countries affected by the disaster.

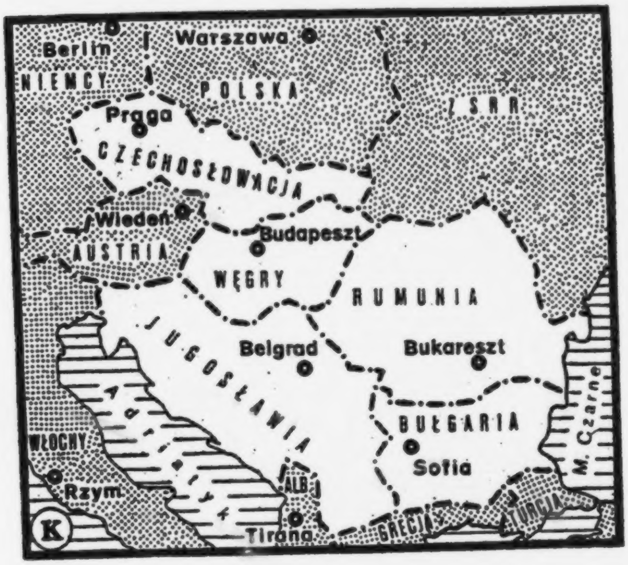
Berlin
Warszawa
NIEMCY
POLSKA
ZSRR
Praga
CZECHOSŁOWACJA
Wiedeń
AUSTRIA
Budapeszt
WĘGRY
RUMUNIA
JUGOSŁAWIA
Belgrad
Bukareszt
BUŁGARIA
Sofia
M. Czarne
Adriatyk
WŁOCHY
Rzym
ALB.
Tirana
GRECJA
TURCJA
K

2. What are the two Polish equivalents of the English word 'quake' in the text? Write them down in the spaces provided.
   a. ______________________________
   b. ______________________________

3. In which part of Romania is Timisoara located? Mark it on the map with a cross.

4. Were there any casualties in Timisoara?
   ☐ Yes ☐ No

5. At least two persons were killed and over thirty injured
   ☐ a. in Romania.
   ☐ b. in Hungary.
   ☐ c. the text does not say.

6. In one region, the quake was so strong that the equipment in the seismic station
   ☐ a. did not have a big enough scale to record its exact strength.
   ☐ b. was destroyed by its strength.

Exercise 4
The text below is about a hurricane in the country of Georgia. The text is based upon information given by TASS, theformer Soviet press agency. Scan the text and find what information was given by TASS. Fill out the table in English.

Date of the disaster	
Regions affected	
Casualties	
Materials destroyed	

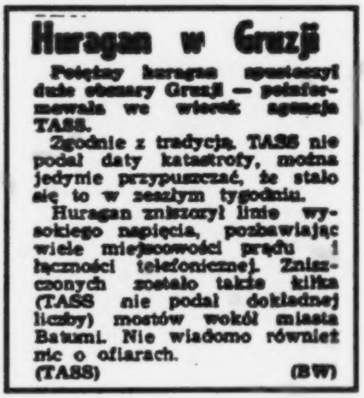

Huragan w Gruzji

Potężny huragan spustoszył duże obszary Gruzji — poinformowała we wtorek agencja TASS.

Zgodnie z tradycją, TASS nie podał daty katastrofy, można jedynie przypuszczać, że stało się to w zeszłym tygodniu.

Huragan zniszczył linie wysokiego napięcia, pozbawiając wiele miejscowości prądu i łączności telefonicznej. Zniszczonych zostało także kilka (TASS nie podał dokładnej liczby) mostów wokół miasta Batumi. Nie wiadomo również nic o ofiarach.

(TASS) (BW)

Exercise 5
The two texts in this exercise are about a tornado in Kansas in April 1991. Scan the two texts and do the following.

1. In the texts find the Polish equivalents of the words in italics and write them down in the spaces provided.

"Smiertelne tornado"
domy na kołach — ______
tornado — ______

"Jedna z ofiar"
tornado — ______
tam — ______

2. What do the following figures represent? Write your answers in English in the spaces provided.

a. 1- ______
b. 16 - ______
c. 19 - ______
d. 20 - ______
e. 25 - ______
f. 28 - ______
g. 130 - ______
h. 200 - ______
i. 500 - ______
j. 5,000 - ______

3. How did the man who survived the tornado in Andover describe his impressions of the disaster?

______

______

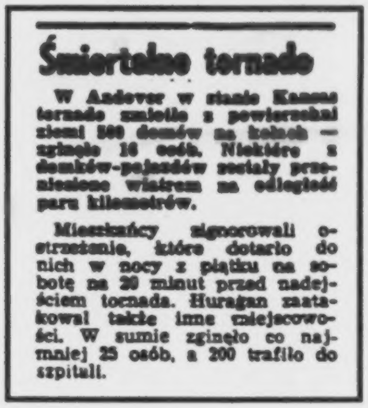

Śmiertelne tornado

W Andover w stanie Kansas tornado zmiotło z powierzchni ziemi [illegible] domów na kołach — zginęło 16 osób. Niektóre z domków-pojazdów zostały przeniesione wiatrem na odległość paru kilometrów.

Mieszkańcy zignorowali ostrzeżenie, które dotarło do nich w nocy z piątku na sobotę na 20 minut przed nadejściem tornada. Huragan zaatakował także inne miejscowości. W sumie zginęło co najmniej 25 osób, a 200 trafiło do szpitali.

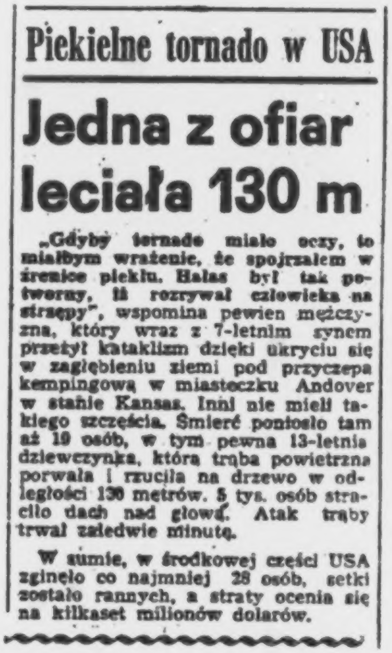

Piekielne tornado w USA

Jedna z ofiar leciała 130 m

„Gdyby tornado miało oczy, to miałbym wrażenie, że spojrzałem w źrenice piekła. Hałas był tak potworny, iż rozrywał człowieka na strzępy", wspomina pewien mężczyzna, który wraz z 7-letnim synem przeżył kataklizm dzięki ukryciu się w zagłębieniu ziemi pod przyczepą kempingową w miasteczku Andover w stanie Kansas. Inni nie mieli takiego szczęścia. Śmierć poniosło tam aż 19 osób, w tym pewna 13-letnia dziewczynka, którą trąba powietrzna porwała i rzuciła na drzewo w odległości 130 metrów. 5 tys. osób straciło dach nad głową. Atak trąby trwał zaledwie minutę.

W sumie, w środkowej części USA zginęło co najmniej 28 osób, setki zostało rannych, a straty ocenia się na kilkaset milionów dolarów.

Exercise 6

Scan the text about an ecological disaster in the Mediterranean Sea and look at the accompanying map. Then do the following in English.

1. Find all the nouns in the text referring to the "Haven" tanker and write them down below.
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________

2. The pronoun *'ona'* in the third paragraph refers to the noun
   a. *plama.*
   b. *katastrofa.*

3. What was the sequence of events leading to the disaster?

____

____

____

____

4. How much oil leaked into the sea?

____

5. What was the tanker's location at the time of the disaster?

____

6. What is the worst case scenario?

____

____

7. What did Prime Minister Gulio Andreotti declare?

____

8. Does the text mention any casualties?

____

Największa w historii katastrofa ekologiczna na Morzu Śródziemnym

Śmiercionośny dywan

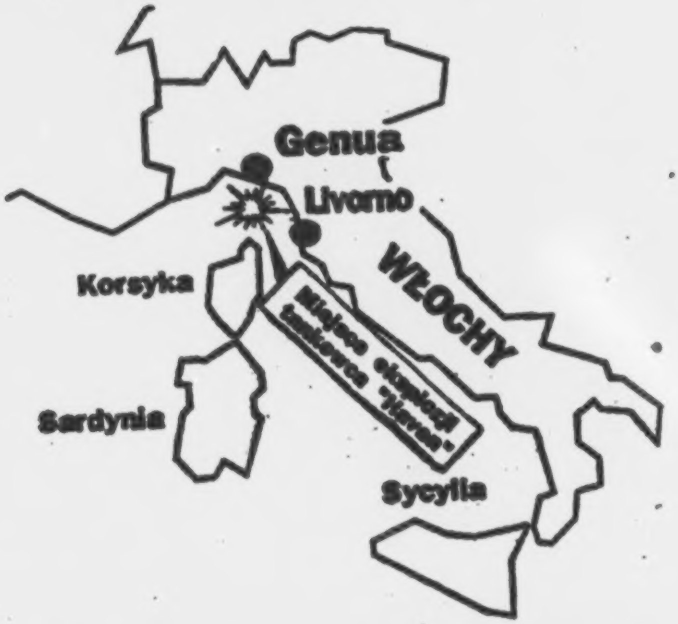

Razem z zatopionym cypryjskim supertankowcem „Haven" w Morzu Śródziemnym znalazło się w niedzielę 100 tysięcy ton ropy naftowej. Plama ropy o powierzchni 25 kilometrów kwadratowych przesuwa się powoli z okolic Genui w kierunku Lazurowego Wybrzeża.

Cypryjski tankowiec, który płonął od czwartku na otwartym morzu zaledwie 20 km od portu w Genui, zatonął w niedzielę rano. Przedtem statkiem wstrząsały silne wybuchy. Po ostatnim, o 5.20 rano, niebo rozświetlił słup ognia wysokości stu metrów.

Pięć godzin później stało się to, czego się najbardziej obawiano: statek zniknął pod plamą ropy. „Ona nie jest duża. Jest gigantyczna" — powiedział rzecznik ekologicznej organizacji Greenpeace, której helikoptery krążą nad miejscem katastrofy. Plama może się znacznie powiększyć, jeśli pod ciśnieniem wody pękną zbiorniki zatopionego tankowca.

Na razie ropa pojawiła się na plażach kilku miejscowości na północ od Genui. Premier Giulio Andreotti ogłosił w tym rejonie stan wyjątkowy. Pogoda może się jednak w każdej chwili zmienić na sztormową, a wtedy śmiercionośny dywan przykryje całe wybrzeże Ligurii.

(Reuter, DPA) (kb)

Exercise 7
Here is another text about the same disaster. Scan this text and find out what additional information it gives. If necessary read the previous text again. Quote appropriate fragments of the text in the spaces below.

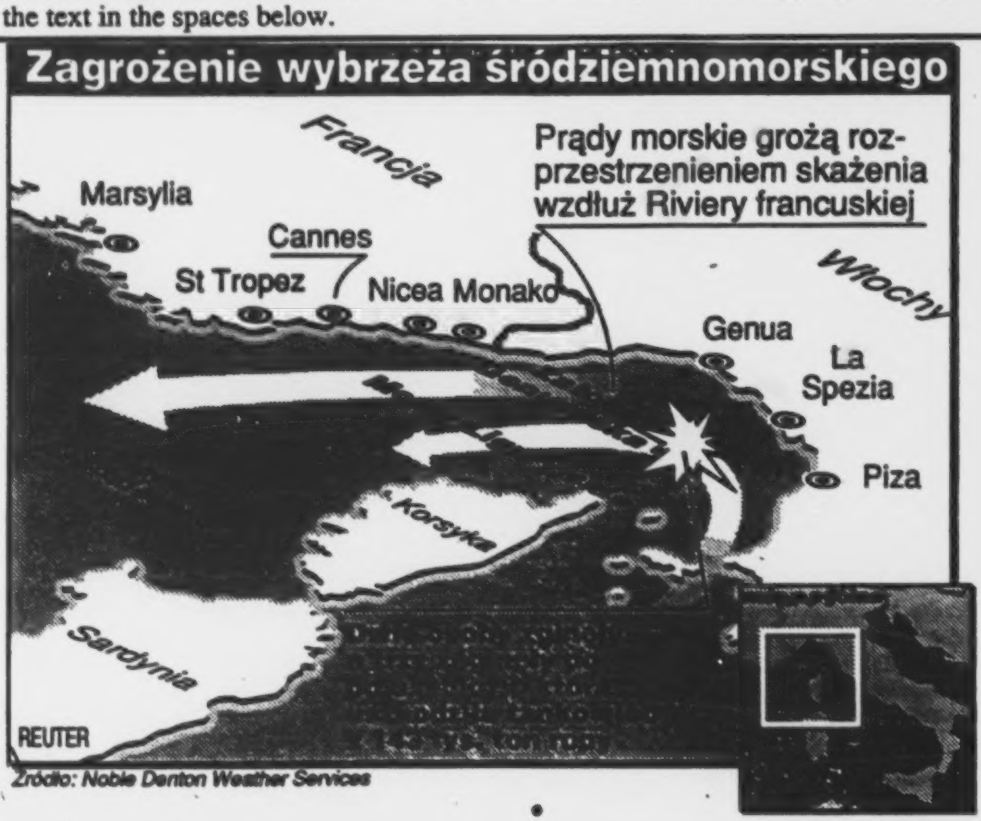

Zagrożenie wybrzeża śródziemnomorskiego

Prądy morskie grożą rozprzestrzenieniem skażenia wzdłuż Riviery francuskiej

Źródło: Noble Denton Weather Services

Katastrofa ekologiczna

(C). Morze Śródziemne zagrożone jest największą w historii katastrofą ekologiczną. W czwartek, 11 bm., doszło w Zatoce Genueńskiej do eksplozji tankowca „Haven" płynącego pod banderą cypryjską, który przewoził 143 tys. ton ropy irańskiej.

Nie wiadomo, ile ropy wyciekło dotychczas do morza. Wycieka ona nieprzerwanie, z każdą godziną pogarszając sytuację. W piątek plama ropy rozpościerała się już na powierzchni 10 km kw. Największe obawy budzi możliwość przełamania się statku i przedostanie całego zapasu ropy do wody.

W piątek bilans katastrofy obejmował: 2 ofiary śmiertelne, 3 osoby zaginione, 31 rannych. Ofiary śmiertelne, których zwłoki wyłowiono z wody, to kapitan statku i 38-letni marynarz.

Prowadzona jest szeroko zakrojona akcja, mająca na celu zapobieżenie skażeniu środowiska naturalnego, m. in. wzdłuż wybrzeża genueńskiego rozmieszczono pływające zapory do ochrony przed ropą, a także trwają przygotowania do odciągnięcia statku na pełne morze.

Dotychczas nie podano przyczyny pożaru na tankowcu, który spowodował eksplozję i uszkodzenie statku. M. L.

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 8
Read the text about high temperatures in Europe in the summer of 1991. Notice the style of the text. It consists of short sentences adding dramatic effects to the text. Scan the text and find the answers to the questions below. Write your answers in English in the spaces provided.

1. What can you infer about theweather changes on the basis of the title?

   ____

2. What examples are given to support the statement about the bad effects of high temperatures in Poland?

   ____

   ____

   ____

3. What was the theory concerning the causes of the high temperatures?

   ____

4. What explanation does Ms. Tomczuk give to explain the phenomenon?

   ____

5. What effect did showers have on the weather?

   ____

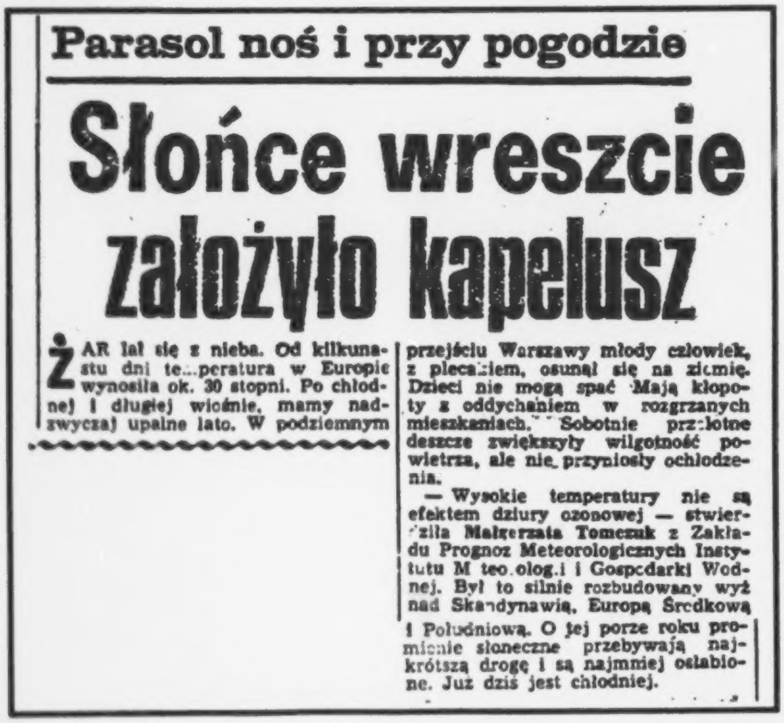

Parasol noś i przy pogodzie

Słońce wreszcie założyło kapelusz

ŻAR lał się z nieba. Od kilkunastu dni temperatura w Europie wynosiła ok. 30 stopni. Po chłodnej i długiej wiośnie, mamy nadzwyczaj upalne lato. W podziemnym przejściu Warszawy młody człowiek, z plecakiem, osunął się na ziemię. Dzieci nie mogą spać. Mają kłopoty z oddychaniem w rozgrzanych mieszkaniach. Sobotnie przelotne deszcze zwiększyły wilgotność powietrza, ale nie przyniosły ochłodzenia.

— Wysokie temperatury nie są efektem dziury ozonowej — stwierdziła Małgorzata Tomczuk z Zakładu Prognoz Meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Był to silnie rozbudowany wyż nad Skandynawią, Europą Środkową i Południową. O tej porze roku promienie słoneczne przebywają najkrótszą drogę i są najmniej osłabione. Już dziś jest chłodniej.

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 9

The two texts below are about natural disasters that took place in China in 1991. In the spaces provided below each text write what kind of disaster took place, which region it affected, whether there were any casualties, and if there were, how many.

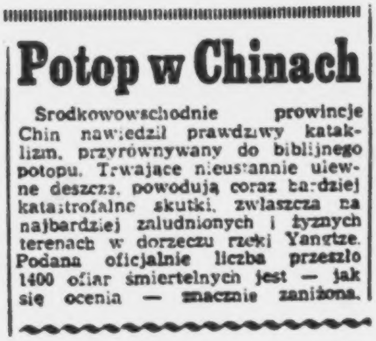

Potop w Chinach

Srodkowowschodnie prowincje Chin nawiedził prawdziwy kataklizm, przyrównywany do biblijnego potopu. Trwające nieustannie ulewne deszcze, powodują coraz bardziej katastrofalne skutki, zwłaszcza na najbardziej zaludnionych i żyznych terenach w dorzeczu rzeki Yangtze. Podana oficjalnie liczba przeszło 1400 ofiar śmiertelnych jest — jak się ocenia — znacznie zaniżona.

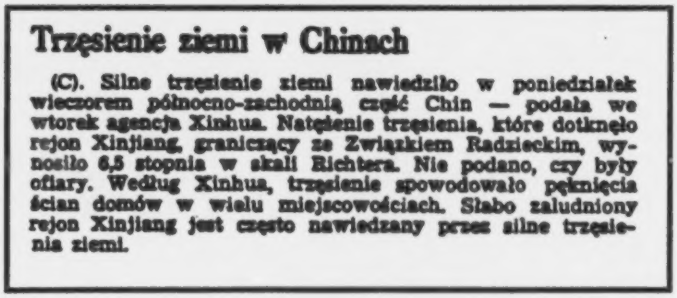

Trzęsienie ziemi w Chinach

(C). Silne trzęsienie ziemi nawiedziło w poniedziałek wieczorem północno-zachodnią część Chin — podała we wtorek agencja Xinhua. Natężenie trzęsienia, które dotknęło rejon Xinjiang, graniczący ze Związkiem Radzieckim, wynosiło 6,5 stopnia w skali Richtera. Nie podano, czy były ofiary. Według Xinhua, trzęsienie spowodowało pęknięcia ścian domów w wielu miejscowościach. Słabo zaludniony rejon Xinjiang jest często nawiedzany przez silne trzęsienia ziemi.

Exercise 10

The words listed below allow you to create phrases and clauses that you have seen in the texts in this unit. Match the words in the left-hand column with the ones in the right-hand column by drawing lines between them. If necessary, consult the texts.

1. dzika
2. huragan
3. przelotne
4. ropa
5. skażenie
6. słup ognia
7. tornado
8. trzęsienie ziemi
9. wilgotność
10. ziemia

a. deszcze
b. drżała
c. nawiedziło
d. powietrza
e. rozświetlił
f. środowiska
g. wyciekła
h. zaatakował
i. zmiotło
j. zwierzyna

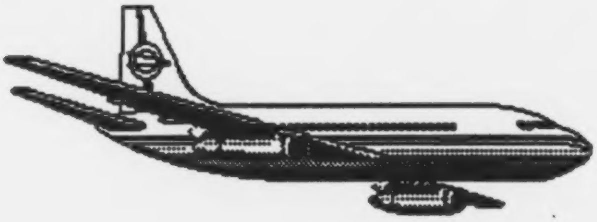

TRANS-PORTATION

UNIT
41

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

Using the words in the box below, fill in the empty spaces in the text. Doing this exercise will allow you to have a first look at the type of texts you will read in the unit. You will also have an opportunity to brush up on the vocabulary used in the Polish texts on transportation.

YOUR NOTES

Mniej więcej dwa lata temu uruchomiono stałe, codzienne ________________ (1) lotnicze z Warszawy do Londynu. W tygodniu linię obsługują Boeningi 737-200 ze 106 ________________ (2) na pokładzie, natomiast w soboty przylatuje Boeing 757 zabierający 180 ________________ (3). Od kwietnia br. zaś już codziennie będzie lądował w Warszawie i startował ________________ (4) Boeing 757, gwarantujący większy komfort ________________ (5).

Przy porównywalnych, a można powiedzieć nawet jednakowych cenach rywalizacja między ________________ (6) może dotyczyć wyłącznie jakości obsługi. W British Airways badania temu poświęcone rozpoczęto jeszcze w 1987 roku. W ich efekcie już w rok później wprowadzono ofertę dla dzieci podróżujących na dalekich ____________ (7), zwaną Skyflyers. (...) Kolejne zaś badania doprowadziły do wniosku, że pasażerowie podróżujący klasą ________________ (8) to nie tylko ci najmniej zamożni (...), ale także biznesmeni (...)

miejscami
pasażerów
podróżowania
połączenie
przewoźnikami
stąd
trasach
turystyczną

Exercise 2
Below are short summaries of some paragraphs of text about the purchase of Boeing airplanes by Poland. Skim the text to get an idea of what each paragraph is about and match paragraphs with their summaries. Write the first two words of the appropriate paragraphs in the spaces provided.

1. Boeing 737's history

   ____

2. Boeing 737's technical characteristics

   ____

3. Boeing Corporation's competitors

   ____

4. Boeing Corporation's future commitments in Poland

   ____

5. competitors' offers

   ____

6. possible ways of purchasing the planes

   ____

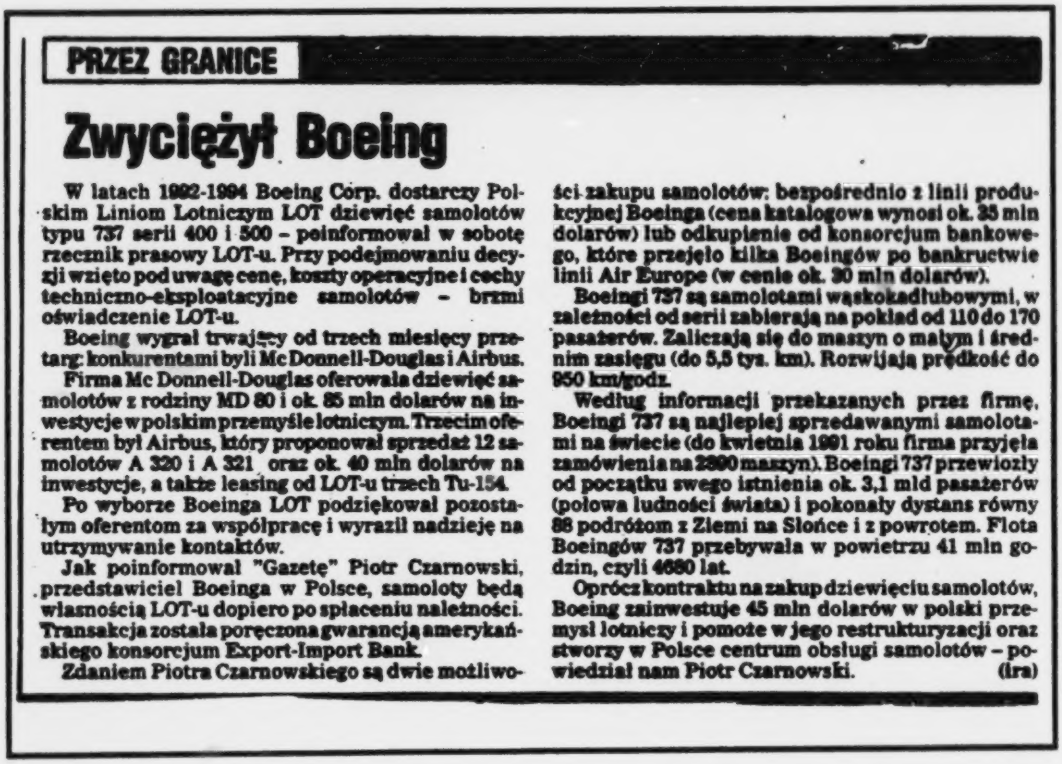

PRZEZ GRANICE

Zwyciężył Boeing

W latach 1992-1994 Boeing Corp. dostarczy Polskim Liniom Lotniczym LOT dziewięć samolotów typu 737 serii 400 i 500 – poinformował w sobotę rzecznik prasowy LOT-u. Przy podejmowaniu decyzji wzięto pod uwagę cenę, koszty operacyjne i cechy techniczno-eksploatacyjne samolotów – brzmi oświadczenie LOT-u.

Boeing wygrał trwający od trzech miesięcy przetarg: konkurentami byli Mc Donnell-Douglas i Airbus.

Firma Mc Donnell-Douglas oferowała dziewięć samolotów z rodziny MD 80 i ok. 85 mln dolarów na inwestycje w polskim przemyśle lotniczym. Trzecim oferentem był Airbus, który proponował sprzedaż 12 samolotów A 320 i A 321 oraz ok. 40 mln dolarów na inwestycje, a także leasing od LOT-u trzech Tu-154.

Po wyborze Boeinga LOT podziękował pozostałym oferentom za współpracę i wyraził nadzieję na utrzymywanie kontaktów.

Jak poinformował "Gazetę" Piotr Czarnowski, przedstawiciel Boeinga w Polsce, samoloty będą własnością LOT-u dopiero po spłaceniu należności. Transakcja została poręczona gwarancją amerykańskiego konsorcjum Export-Import Bank.

Zdaniem Piotra Czarnowskiego są dwie możliwości zakupu samolotów: bezpośrednio z linii produkcyjnej Boeinga (cena katalogowa wynosi ok. 25 mln dolarów) lub odkupienie od konsorcjum bankowego, które przejęło kilka Boeingów po bankructwie linii Air Europe (w cenie ok. 30 mln dolarów).

Boeingi 737 są samolotami wąskokadłubowymi, w zależności od serii zabierają na pokład od 110 do 170 pasażerów. Zaliczają się do maszyn o małym i średnim zasięgu (do 5,5 tys. km). Rozwijają prędkość do 950 km/godz.

Według informacji przekazanych przez firmę, Boeingi 737 są najlepiej sprzedawanymi samolotami na świecie (do kwietnia 1991 roku firma przyjęła zamówienia na 2890 maszyn). Boeingi 737 przewiozły od początku swego istnienia ok. 3,1 mld pasażerów (połowa ludności świata) i pokonały dystans równy 88 podróżom z Ziemi na Słońce i z powrotem. Flota Boeingów 737 przebywała w powietrzu 41 mln godzin, czyli 4680 lat.

Oprócz kontraktu na zakup dziewięciu samolotów, Boeing zainwestuje 45 mln dolarów w polski przemysł lotniczy i pomoże w jego restrukturyzacji oraz stworzy w Polsce centrum obsługi samolotów – powiedział nam Piotr Czarnowski. (ira)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 3
Read the questions below. Then scan the text on the previous page to find the answers. Write your answers in English in the spaces provided.

1. What did Boeing Corporation offer?

2. What did McDonnell-Douglas offer?

3. What did Airbus offer?

4. Why was Boeing Corporation chosen?

5. What is the role of the Export-Import Bank in the transaction?

6. What is the technical characteristic of the Boeing 737?
   a. range - ______
   b. speed - ______
   c. number of passengers - ______

7. How is the Boeing 737 airplane characterized by the corporation?

Exercise 4
Scan the text about enlarging the Warsaw airport and answer the questions on the next page.

Okęcie II

OŚMIOMA RĘKAWAMI W ŚWIAT

18 czerwca zachodnioniemiecki HOCHTIEF, amerykański Citibank, Przedsiębiorstwo Porty Lotnicze i LOT sfinalizowały kontrakt na budowę Okęcia II. HOCHTIEF kończy już I fazę przedsięwzięcia (położenie fundamentów) i na pewno zakończy całą inwestycję w kwietniu 1992 r. — poinformował na poniedziałkowej konferencji prasowej dyrektor budowy Okęcia II Bernard Burkin.

Polacy mają wybudować m.in. 7 km dojazdów, parking na 3 tys. samochodów, centralę telefoniczną. Na razie zrobiono niewiele i jest prawdopodobne, że w momencie otwarcia, nowy terminal nie będzie miał odpowiedniej infrastruktury.

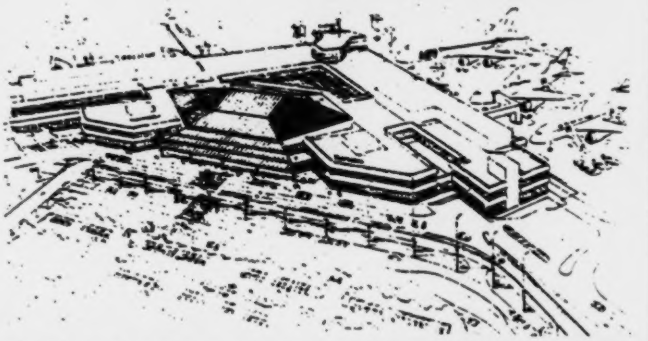

Wielkość światowych przewozów lotniczych jak się dziś ocenia do roku 2000 wzrośnie dwukrotnie. Nowy Międzynarodowy Port Lotniczy ma obsługiwać 3,5 mln pasażerów, ale za 5 lat Okęcie II może okazać się zbyt ciasne. — Dzięki zmodernizowaniu obecnego dworca międzynarodowego, będziemy mogli obsłużyć ok. 5 mln pasażerów rocznie — powiedział nowy dyrektor PP Porty Lotnicze, Marek Kaczorowski. — Jeśli to nie pomoże, jest możliwość postawienia jeszcze jednego budynku dworcowego, będącego lustrzanym odbiciem właśnie budowanego terminalu.

Nowy dworzec o wysokości prawie 30 m ma mieć pięć kondygnacji: podziemną — piwnice z urządzeniami technicznymi, parter przeznaczony dla przylatujących, pierwsze piętro dla odlatujących. Wyżej znajdzie się część biurowa (pomieszczenia LOT-u i innych linii, sala odpraw, pokoje meteorologów). Na ostatnim, trzecim piętrze będą pomieszczenia techniczne, taras widokowy i stanowiska kontrolerów ruchu.

Planuje się osiem rękawów przystosowanych do wszystkich typów samolotów. Dwa z nich przeznaczono dla Jumbo-Jetów. Dworzec ma mieć kolory biało-czerwone, szyby w kolorze beżowym.

Oprócz budynku terminalu II, HOCHTIEF zbuduje nowy dworzec towarowy (przy ul. Wirażowej) i budynek cateringu — w którym przygotowuje się posiłki pokładowe (u zbiegu 17 stycznia i alei Krakowskiej). Roczną przepustowość przyszłego dworca towarowego ocenia się na 50 tys. ton ładunku i 10 tys. ton poczty (w tym roku istniejący dworzec cargo przeładuje zaledwie 16,6 tys. ton towarów).

Koszt tych trzech inwestycji wyniesie ok. 300 mln DM. Kredytu, dzięki gwarancjom zachodnioniemieckiego Towarzystwa Ubezpieczeń Kredytów w Eksporcie Hermes, udzielił amerykański Citibank. Sfinansowanie przedsięwzięcia będzie oparte na dochodach portu i zyskach z komunikacji lotniczej. Citibank ma otrzymać swoje pieniądze w ciągu 10 lat od chwili uruchomienia terminalu.

Strona polska zbuduje wielokondygnacyjny parking, centralę telekomunikacyjną, nowe dojazdy do lotniska. W ciągu dwóch lat trzeba będzie poszerzyć ul. Żwirki i Wigury, zbudować bezkolizyjne skrzyżowanie z ul. Hynka, dobudować drugą nitkę ulicy Łopuszańskiej. Całość ma kosztować ponad 700 mld zł. Wiadomo że w tym roku rząd da najwyżej 150 mld zł. (pa)

BEST COPY AVAILABLE

1. Find all those borrowings from English which happen to have identical spelling and list them in the spaces below.
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________
   d. ______________________________
   e. ______________________________

2. Locate the following Polish words in the text and write their English equivalents in the spaces provided. The numbers in brackets refer to the paragraphs in which the words appear.
   a. *sfinalizowały* (1st) - ______________________________
   b. *fazę* (1st) - ______________________________
   c. *inwestycję* (1st) - ______________________________
   d. *konferencji* (1st) - ______________________________
   e. *zmodernizowanie* (3rd) - ______________________________
   f. *kontrolerów* (4th) - ______________________________
   g. *beżowy* (5th) - ______________________________
   h. *telekomunikacyjną* (8th) - ______________________________

3. Find some more cognates and write them down below.
   a. ______________________________
   b. ______________________________
   c. ______________________________
   d. ______________________________
   e. ______________________________

Exercise 5

Scan the text again and answer the following questions.

1. What other word or phrase is used in the text as equivalent to the following companies?
   Przedsiębiorstwo Porty Lotnicze, LOT (1st paragraph) - ______________________________
2. Who or what would be the subject of this passive form?
   zrobiono (2nd paragraph) - ______________________________
3. What other word or phrase is used in the text to refer to the following phrase?
   nowy Międzynarodowy Port Lotniczy (3rd paragraph) -
   ____
4. What is the subject of this phrase?
   będziemy mogli (3rd paragraph) - ______________________________

5. Which paragraph gives more details about information contained in the second paragraph?

    ____

Exercise 6

Below are some sentences from the text about the new Warsaw airport. Read the sentences carefully and decide whether the sentences are simple or complex. If the sentence is complex, find the main clause. Then underline the subjects (with a single line) and the verbal phrases (with double lines) in each of them. For example:

Nowy dworzec o wysokości prawie 30 m ma mieć pięć kondygnacji.

1. 18 czerwca zachodnioniemiecki HOCHTIEF, amerykański Citibank, Przedsiębiorstwo Porty Lotnicze i LOT sfinalizowały kontrakt na budowę Okęcia II.
2. Wielkość światowych przewozów lotniczych jak się dziś ocenia do roku 2000 wzrośnie dwukrotnie.
3. Wyżej znajdzie się część biurowa (pomieszczenia LOT-u i innych linii, sala odpraw, pokoje meteorologów.
4. Na ostatnim, trzecim piętrze będą pomieszczenia techniczne, taras widokowy i stanowiska kontrolerów ruchu.
5. Kredytu, dzięki gwarancjom zachodnioniemieckiego Towarzystwa Ubezpieczeń Kredytów w Eksporcie Hermes, udzielił amerykański Citibank.
6. Całość ma kosztować ponad 700 mld zł.
7. Wiadomo, że w tym roku rząd da najwyżej 150 mld zł.

Exercise 7

Scan the text once more. In English, write what is to be located on each floor of the building.

____
(4th floor)

____
(3rd floor)

____
(2nd floor)

____
(1st floor)

____
(basement)

YOUR NOTES

Exercise 8

Utilizing the same text, find the answers to the following questions. Write the answers in English in the spaces provided.

1. Where is a new cargo airport going to be built?

   ____

2. Which street is going to be broadened?

   ____

3. What will be built at the corner of 17th January St. and Krakowska Ave.?

   ____

4. How much will the cost of the three investments be?

   ____

5. Which of the following streets needs another lane?

   ☐ a. Łopuszańska Avenue
   ☐ b. Wirażowa Street
   ☐ c. Żwirki and Wigury Avenue
   ☐ d. Hynka Street

Exercise 9

Read the statements on the next page. Then scan the text below to find out which of them are true (T) and which are false (F).

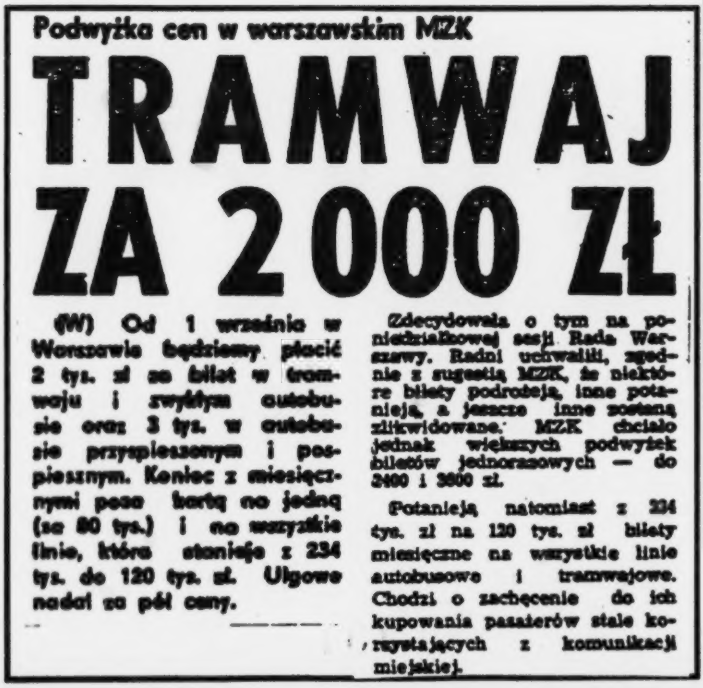

Podwyżka cen w warszawskim MZK

TRAMWAJ ZA 2000 ZŁ

(W) Od 1 września w Warszawie będziemy płacić 2 tys. zł za bilet w tramwaju i zwykłym autobusie oraz 3 tys. w autobusie przyspieszonym i pospiesznym. Koniec z miesięcznymi poza kartą na jedną (za 80 tys.) i na wszystkie linie, która stanieje z 234 tys. do 120 tys. zł. Ulgowe nadal za pół ceny.

Zdecydowała o tym na poniedziałkowej sesji Rada Warszawy. Radni uchwalili, zgodnie z sugestią MZK, że niektóre bilety podrożeją, inne potanieją, a jeszcze inne zostaną zlikwidowane. MZK chciało jednak większych podwyżek biletów jednorazowych — do 2400 i 3800 zł.

Potanieją natomiast z 234 tys. zł na 120 tys. zł bilety miesięczne na wszystkie linie autobusowe i tramwajowe. Chodzi o zachęcenie do ich kupowania pasażerów stale korzystających z komunikacji miejskiej.

BEST COPY AVAILABLE

T F

1. Starting on September 1, a streetcar ride in Warsaw will cost 2,000 zlotys. ☐ ☐
2. A bus ride will cost 3,000 zlotys. ☐ ☐
3. A farecard for one line will cost 80,000 zlotys. ☐ ☐
4. A farecard for all lines will cost 234,000 zlotys. ☐ ☐
5. The Council of Warsaw decided that prices of some tickets will decrease, some will increase, and some tickets will be eliminated. ☐ ☐
6. The Warsaw Transportation Company wanted one-ride fares to be higher than actually agreed upon. ☐ ☐
7. The reason for decreasing the price of the farecards for all lines was to encourage passengers to buy such tickets. ☐ ☐

Exercise 10

The sentences below come from a short article about a collision of two ships in the (former) Soviet Union. These sentences, however, have been rearranged and are in a different order than in the original article. Read the sentences and look for the clues (pronouns, synonyms, etc.) allowing you to determine their proper order. Then arrange them so that they make a coherent paragraph by putting appropriate numbers in front of each sentence.

________ a. Do tej pory kompozytor Borodin i Litwa nie mieli z sobą wiele wspólnego.

________ b. Dryfujący "Kompozytor Borodin", którego cała załoga leżała w sztok pijana, wpadł na "Litwę", której kapitan ponad dobę leżał upity do nieprzytomności w kajucie.

________ c. Sytuacja zmieniła się dzięki załogom dwóch statków o takich właśnie nazwach kursujących po Jenisieju na Syberii.

________ d. Efektem kolizji była śmierć jednego marynarza, zaginięcie innego, kilku rannych oraz duże straty materialne.

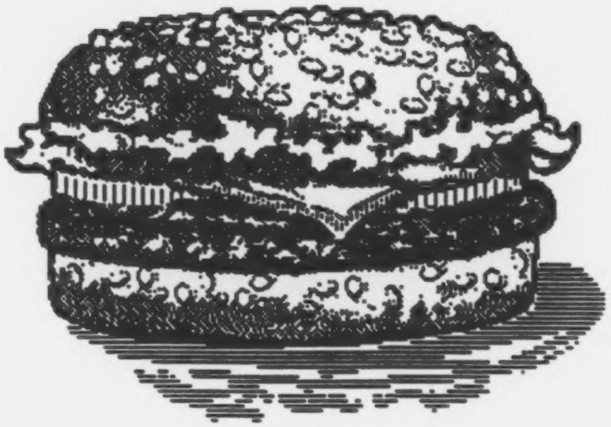

FOOD

UNIT
42

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

The vocabulary items listed in the box below the table are from the recipes and texts in this unit. You will need them to understand the texts. Divide the items into the three categories shown in the table. Assign each item to the appropriate category and give its English equivalent.

Meat	Poultry	Seafood

baranina	polędwica
bażant	pstrąg
cielęcina	sandacz
indyk	szczupak
karp	tuńczyk
krewetki	węgorz
łosoś	

Exercise 2

The text below is about the increasing popularity of pizza in Poland: variety, prices, and the places it is sold. Scan the text to find answers to the following questions. Write your answers in English.

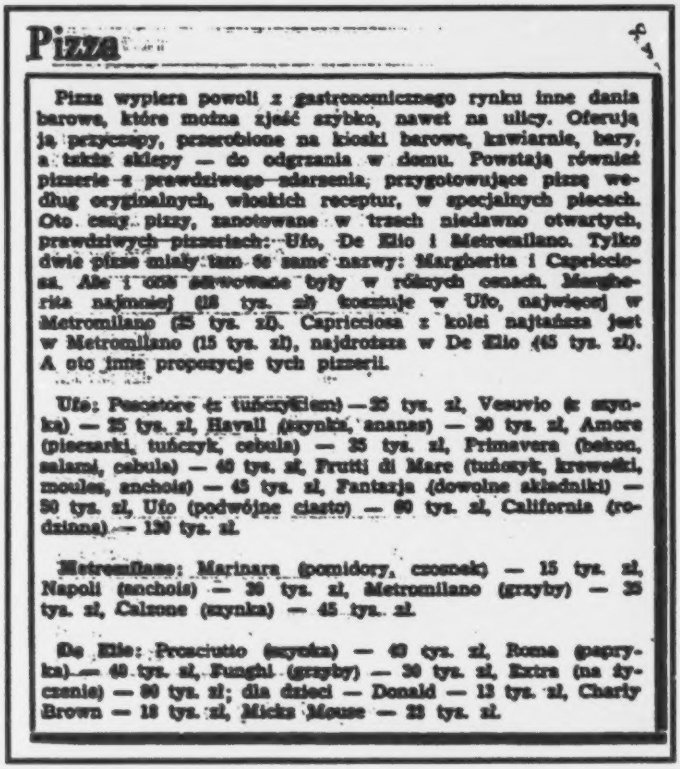

Pizza

Pizza wypiera powoli z gastronomicznego rynku inne dania barowe, które można zjeść szybko, nawet na ulicy. Oferują ją przyczepy, przerobione na kioski barowe, kawiarnie, bary, a także sklepy — do odgrzania w domu. Powstają również pizzerie z prawdziwego zdarzenia, przygotowujące pizzę według oryginalnych, włoskich receptur, w specjalnych piecach. Oto ceny pizzy, zanotowane w trzech niedawno otwartych, prawdziwych pizzeriach: Ufo, De Elio i Metromilano. Tylko dwie pizze miały tam te same nazwy: Margherita i Capricciosa. Ale i one serwowane były w różnych cenach. Margherita najmniej (18 tys. zł) kosztuje w Ufo, najwięcej w Metromilano (25 tys. zł). Capricciosa z kolei najtańsza jest w Metromilano (15 tys. zł), najdroższa w De Elio (45 tys. zł). A oto inne propozycje tych pizzerii.

Ufo: Pescatore (z tuńczykiem) — 25 tys. zł, Vesuvio (z szynką) — 25 tys. zł, Havaii (szynka, ananas) — 30 tys. zł, Amore (pieczarki, tuńczyk, cebula) — 35 tys. zł, Primavera (bekon, salami, cebula) — 40 tys. zł, Frutti di Mare (tuńczyk, krewetki, moules, anchois) — 45 tys. zł, Fantazja (dowolne składniki) — 50 tys. zł, Ufo (podwójne ciasto) — 60 tys. zł, California (rodzinna) — 120 tys. zł.

Metromilano: Marinara (pomidory, czosnek) — 15 tys. zł, Napoli (anchois) — 30 tys. zł, Metromilano (grzyby) — 35 tys. zł, Calzone (szynka) — 45 tys. zł.

De Elio: Prosciutto (szynka) — 40 tys. zł, Roma (papryka) — 40 tys. zł, Funghi (grzyby) — 30 tys. zł, Extra (na życzenie) — 90 tys. zł; dla dzieci — Donald — 13 tys. zł, Charly Brown — 18 tys. zł, Micky Mouse — 23 tys. zł.

1. Where is pizza sold in Poland?

2. What are *Ufo*, *De Elio* and *Matromilano*?

3. Why are *Margherita* and *Capricciosa* mentioned in the first paragraph?

4. Fill in the table below. Write the names of ingredients in English. Doing this will help you review your vocabulary.

YOUR NOTES

Name of the pizza	Ingredients	Price
Pescatore		
Vesuvio		
Havall		
Amore		
Primavera		
Frutti di Mare		
Fantazja		
Marinara		
Napoli		
Metromilano		
Calzone		
Prosciutto		
Roma		
Funghi		
Extra		

Exercise 3
The text on the next page introduces and evaluates a newly opened pizzeria in Warsaw. Scan the text to find answers to the following tasks.

1. Fill in the spaces in the table below. Some of the ingredients are listed in the box below the table.

Name of the pizza	Ingredients
"Frutti di mare"	
"Amore"	
"Banana"	

bananas, ham, mushrooms, onions, shrimp, tuna fish

2. Scan the text once more to find answers to the following questions. Write your answers in English.

   a. Who is Mr. Włodzimierz Całka?

   ____

   b. According to Mr. Całka, what is the secret of a good pizza?

   ____

   c. What is the price range of the pizzas they serve?

   ____

   d. What is the name and the location of the pizzeria ?

   ____

141

e. What is the general evaluation of the pizzeria by the author of the article? Check the appropriate box below and quote from the text phrases that support your answer.

☐ a. favorable ______________________
____

☐ b. unfavorable ______________________
____

YOUR NOTES

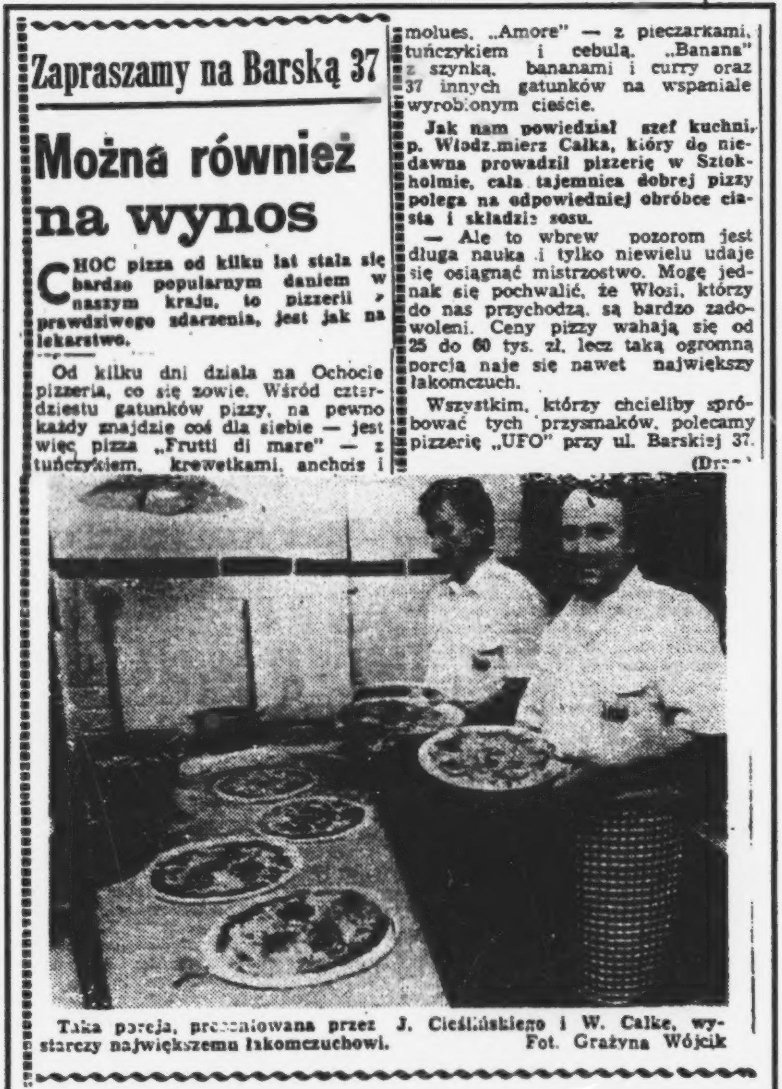

Zapraszamy na Barską 37

Można również na wynos

CHOC pizza od kilku lat stała się bardzo popularnym daniem w naszym kraju, to pizzerii z prawdziwego zdarzenia, jest jak na lekarstwo.

Od kilku dni działa na Ochocie pizzeria, co się zowie. Wśród czterdziestu gatunków pizzy, na pewno każdy znajdzie coś dla siebie — jest więc pizza „Frutti di mare" — z tuńczykiem, krewetkami, anchois i molues, „Amore" — z pieczarkami, tuńczykiem i cebulą, „Banana" z szynką, bananami i curry oraz 37 innych gatunków na wspaniale wyrobionym cieście.

Jak nam powiedział szef kuchni, p. Włodzimierz Całka, który do niedawna prowadził pizzerię w Sztokholmie, cała tajemnica dobrej pizzy polega na odpowiedniej obróbce ciasta i składzie sosu.

— Ale to wbrew pozorom jest długa nauka i tylko niewielu udaje się osiągnąć mistrzostwo. Mogę jednak się pochwalić, że Włosi, którzy do nas przychodzą, są bardzo zadowoleni. Ceny pizzy wahają się od 25 do 60 tys. zł, lecz taką ogromną porcją naje się nawet największy łakomczuch.

Wszystkim, którzy chcieliby spróbować tych przysmaków, polecamy pizzerię „UFO" przy ul. Barskiej 37.

(Dr

Taka porcja, [illegible] przez J. Cieślińskiego i W. Calke, wystarczy największemu łakomczuchowi.
Fot. Grażyna Wójcik

Exercise 4

The vocabulary below comes from a recipe for *"bigos,"* a very popular Polish dish. Some of this vocabulary may be familiar to you. Match the Polish words and phrases with their English equivalents by drawing lines between them.

NOUNS

1.	kapusta kiszona	a.	smoked bacon
2.	kapusta cukrowa (świeża)	b.	pork rind
3.	boczek wędzony	c.	cabbage
4.	słonina	d.	tomato paste
5.	koncentrat pomidorowy	e.	sauerkraut
6.	skwarki	f.	salt bacon

VERBS

1.	pokrajać	a.	to peel
2.	zalać	b.	to slice
3.	obrać	c.	to stew
4.	opłukać	d.	to brown
5.	poszatkować	e.	to steep
6.	odcisnąć (wodę)	f.	to season
7.	zrumienić	g.	to render, melt
8.	dusić	h.	to cut
9.	stopić	i.	to wring out
10.	przyprawić	j.	to rinse

Exercise 5

Now scan the recipe to find out what a cook should do with the following ingredients. Choose appropriate verbs from the box below and write them next to the ingredients listed below.

1. cabbage - ____________________

2. sauerkraut - ____________________

3. pork - ____________________

4. veal - ____________________

5. sausage - ____________________

6. smoked bacon - ____________________

____

7. salted bacon - ____________________

____

YOUR NOTES

- peel
- steep
- slice
- season
- wring out
- stew
- render/melt
- brown
- cut
- rinse

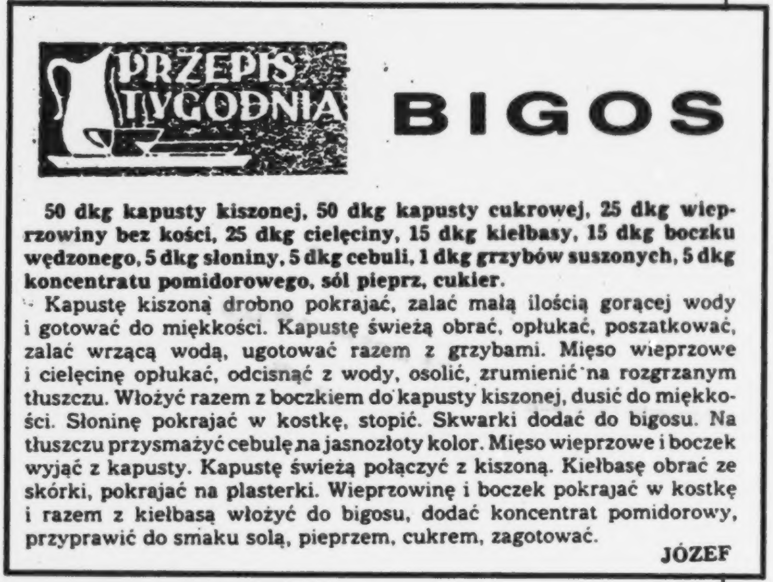

PRZEPIS TYGODNIA

BIGOS

50 dkg kapusty kiszonej, 50 dkg kapusty cukrowej, 25 dkg wieprzowiny bez kości, 25 dkg cielęciny, 15 dkg kiełbasy, 15 dkg boczku wędzonego, 5 dkg słoniny, 5 dkg cebuli, 1 dkg grzybów suszonych, 5 dkg koncentratu pomidorowego, sól pieprz, cukier.

Kapustę kiszoną drobno pokrajać, zalać małą ilością gorącej wody i gotować do miękkości. Kapustę świeżą obrać, opłukać, poszatkować, zalać wrzącą wodą, ugotować razem z grzybami. Mięso wieprzowe i cielęcinę opłukać, odcisnąć z wody, osolić, zrumienić na rozgrzanym tłuszczu. Włożyć razem z boczkiem do kapusty kiszonej, dusić do miękkości. Słoninę pokrajać w kostkę, stopić. Skwarki dodać do bigosu. Na tłuszczu przysmażyć cebulę na jasnozłoty kolor. Mięso wieprzowe i boczek wyjąć z kapusty. Kapustę świeżą połączyć z kiszoną. Kiełbasę obrać ze skórki, pokrajać na plasterki. Wieprzowinę i boczek pokrajać w kostkę i razem z kiełbasą włożyć do bigosu, dodać koncentrat pomidorowy, przyprawić do smaku solą, pieprzem, cukrem, zagotować.

JÓZEF

Exercise 6

The text in this exercise offers a recipe for a drink for New Year's parties. Scan the text to find answers to the following questions. Answer the questions in English.

1. In Poland, when do you traditionally eat
   a. carp? - ____________________
   b. turkey? - ____________________

2. According to the article, when is it customary to drink?

____

3. What kind of water should one use to prepare the lemonade? (Check the appropriate boxes.)

   ☐ a. tap water
   ☐ b. mineral water
   ☐ c. cooled boiled water

4. What improves the taste and appearance of lemonade?

5. What makes lemonade more nutritious?

6. According to the author, what do Americans do?

7. What should one do with the egg before using it to prepare lemonade?

8. How do you get rid of the shell?

W kuchni i na stole

Jak na Wilję - karp, tak na Sylwestra - indyk i to z borówkami. [...]

Ale na Sylwestra przede wszystkim - chce się pić. [...] Bardzo orzeźwiająca jest lemoniada. Warto się jednak do niej postarać o np. Mazowszankę lub co najmniej zimną, przegotowaną wodę, a nie prosto z kranu. Lemoniada zyska na wyglądzie i smaku, jeśli ją zmiksujemy z kostkami lodu, a będzie pożywniejsza, jeśli do niej dodamy całe 1 jajko. Przypomnijmy, że np. Amerykanie dodają jajko wraz ze skorupką, a w mikserze je "upłynniają", naturalnie, że jajko musi być starannie wymyte, a dla pewności zanurzone w gorącej wodzie kilka sekund, aby zniszczyć salmonellę. Ale w takim jajku, a raczej koktajlu, najcenniejszy będzie wapń pobrany ze skorupki. Jeśli się mixer (blender) nastawi na najwyższe obroty, to rzeczywiście skorupka się "upłynni" i nie będzie odczuwalna w piciu. Oto przepis na taką lemoniadę: 1 jajko, 1/4 szklanki cukru, 1/4 szklanki soku cytrynowego, 1/4 szklanki wody (mineralna, przegotowana itp.) i 1 szklanka kostek lodu. Z tych proporcji otrzyma się 2 porcje wspaniałego orzeźwiającego zdrowego kok-tailu.

IRENA GUMOWSKA

Mazowszanka - a type of mineral water

Exercise 7

The text on page 155 is a fragment of a report from a party organized to commemorate the 200 year anniversary of the proclamation of the Third May constitution. Scan the text to answer the following questions. Answer the questions in English.

YOUR NOTES

1. Who was present at the party and who was missing?

2. What could a single person eat and drink at the party?

3. Finish the following sentences by choosing the appropriate endings and writing them down in the spaces provided.

i. Roast mutton was ____________________ ____________________.

ii. English sirloin was ____________________ ____________________.

iii. A pheasant with fruit and feathers was __________ ____________________.

- a. the biggest side dish at the party
- b. the most fancy side dish at the party
- c. the most elegant side dish at the party

4. What other poultry dish was served?

5. Match each type of fish to the way it was served.

   i. salmon
   ii. perch-pike
   iii. trout

   a. fillet
   b. in gelatine
   c. on a lettuce leaf and with a piece of lemon

6. What other fish were served at the party?

   ____

7. What was served for dessert?

   ____

8. Which of the following drinks were NOT served? Check appropriate boxes.

   ☐ a. beer
   ☐ b. coffee
   ☐ c. gin and tonic
   ☐ d. grapefruit juice
   ☐ e. mineral water
   ☐ f. orange juice
   ☐ g. scotch on the rocks
   ☐ h. vodka
   ☐ i. white wine

Cultural Note

The 1791 constitution (the 3rd May constitution), adopted after the first partition of Poland in 1772, was inspired by the liberal and revolutionary examples of the United States and France. It was the first written constitution in Europe. It revitalized the old decaying Commonwealth and promised to turn it into a modern state, progressive by the standards of the time. It strengthened the Commonwealth by converting Poland into a hereditary monarchy with a cabinet of ministers responsible to the legislature. Serfdom was limited as the first step toward its final abolition. Cities once again became self-governing, and townsmen were enfranchised and allowed representation in the diet. State finances were reorganized, and the royal army was to be brought up to an authorized strength of 100,000 men.

BYŁ BAL

Wśród 360 gości zaproszonych na uroczyste przyjęcie na Zamku Królewskim w Warszawie z okazji 200-lecia Konstytucji 3 maja byli nawet czterej rywale Wałęsy w walce o prezydencki fotel. Zabrakło jedynie Tymińskiego. Na każdego przypadały dwie szklanki cocktaili alkoholowych. Każdy mógł skosztować aż 30 różnych przystawek przygotowanych przez kucharzy Hotelu Europejskiego.

Fot. Sławomir Sierzputowski

Czym można było przekąsić

Najbardziej wykwintną przystawką był bażant (w całości) z owocami i piórami. Nie znalazł jednak wielu chętnych.

Powodzenie miał za to łosoś, podawany na liściu sałaty z cytryną. Zresztą smakosze ryb mieli w czym wybierać: wspaniale prezentował się sandacz w galarecie, wędzony węgorz i filet z pstrąga. Na ogromnych półmiskach pyszniły się także szczupaki, karpie i przeróżne faszerowane ryby. Atrakcję stanowiły pomidory nadziewane krewetkami oraz „turban" z krewetek.

Dla wielbicieli drobiu przygotowano także faszerowanego indyka w maladze (farsz: pieczarki, cebula, mięso wołowe, indycze i kilkanaście przypraw). Specjalnie do drobiu podano sos cumberland.

Udziec barani pieczony przyciągał wzrok wielkością.

Najokazalej prezentowała się polędwica angielska, ułożona na posmarowanej pasztetem klatce piersiowej barana.

Były też ozdobne „jeże": z anchois, z żółtym serem i zieloną oliwką.

Dla smakoszy słodyczy było mnóstwo malutkich ciasteczek deserowych: z kremem czekoladowym, śmietankowym i truskawkowym. A wszystkie ozdobione kuleczką z kolorowej bitej śmietany.

Co podano do picia

Największą popularnością wśród gości cieszyły się dwa rodzaje cocktaili alkoholowych: whisky z lodem i gin z tonikiem. Było też białe wino, sok pomarańczowy i grapefruitowy oraz mazowszanka. Wódki i piwa nie podawano. Do alkoholi serwowano prażone migdały. Na koniec podano w maciupeńkich filiżankach gorącą czarną kawę.

Agnieszka KUBLIK

Exercise 8
Skim the text below and summarize shortly each paragraph. Doing this will allow you to locate the paragraphs describing what the pub offers to eat and drink.

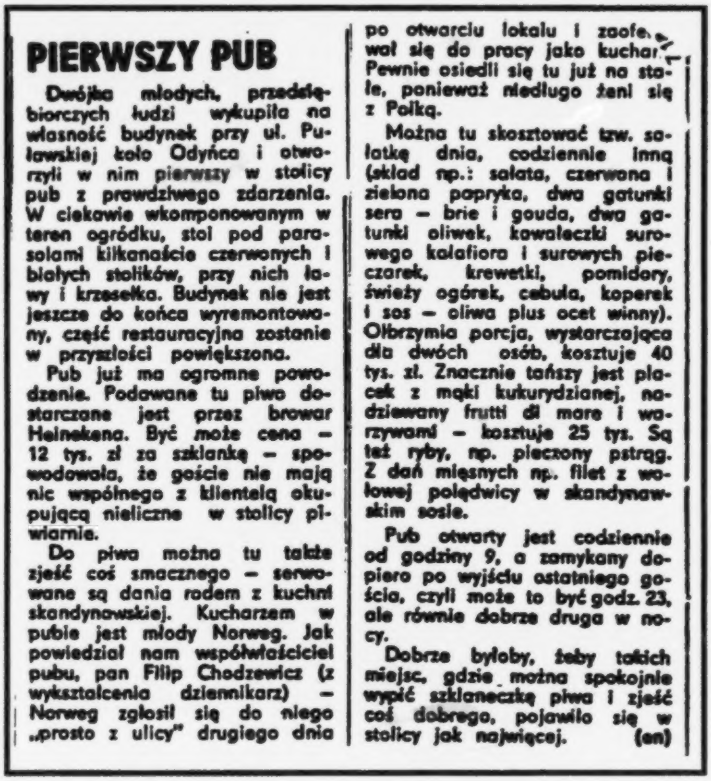

PIERWSZY PUB

Dwójka młodych, przedsiębiorczych ludzi wykupiła na własność budynek przy ul. Puławskiej koło Odyńca i otworzyli w nim pierwszy w stolicy pub z prawdziwego zdarzenia. W ciekawie wkomponowanym w teren ogródku, stoi pod parasolami kilkanaście czerwonych i białych stolików, przy nich ławy i krzesełka. Budynek nie jest jeszcze do końca wyremontowany, część restauracyjna zostanie w przyszłości powiększona.

Pub już ma ogromne powodzenie. Podawane tu piwo dostarczane jest przez browar Heinekena. Być może cena – 12 tys. zł za szklankę – spowodowała, że goście nie mają nic wspólnego z klientelą okupującą nieliczne w stolicy piwiarnie.

Do piwa można tu także zjeść coś smacznego – serwowane są dania rodem z kuchni skandynawskiej. Kucharzem w pubie jest młody Norweg. Jak powiedział nam współwłaściciel pubu, pan Filip Chodzewicz (z wykształcenia dziennikarz) – Norweg zgłosił się do niego „prosto z ulicy" drugiego dnia po otwarciu lokalu i zaoferował się do pracy jako kucharz. Pewnie osiedli się tu już na stałe, ponieważ niedługo żeni się z Polką.

Można tu skosztować tzw. sałatkę dnia, codziennie inną (skład np.: sałata, czerwona i zielona papryka, dwa gatunki sera – brie i gouda, dwa gatunki oliwek, kawałeczki surowego kalafiora i surowych pieczarek, krewetki, pomidory, świeży ogórek, cebula, koperek i sos – oliwa plus ocet winny). Olbrzymia porcja, wystarczająca dla dwóch osób, kosztuje 40 tys. zł. Znacznie tańszy jest placek z mąki kukurydzianej, nadziewany frutti di mare i warzywami – kosztuje 25 tys. Są też ryby, np. pieczony pstrąg. Z dań mięsnych np. filet z wołowej polędwicy w skandynawskim sosie.

Pub otwarty jest codziennie od godziny 9, a zamykany dopiero po wyjściu ostatniego gościa, czyli może to być godz. 23, ale równie dobrze druga w nocy.

Dobrze byłoby, żeby takich miejsc, gdzie można spokojnie wypić szklaneczkę piwa i zjeść coś dobrego, pojawiło się w stolicy jak najwięcej. (en)

1st paragraph - ______________________________

2nd paragraph - ______________________________

3rd paragraph - ______________________________

4th paragraph - ______________________________

5th paragraph - ______________________________

6th paragraph - ______________________________

Exercise 9
Now scan the text.

YOUR NOTES

1. What kind of beer do they serve and how much is it?

2. What kind of cuisine do they serve?

3. What are the ingredients of the salad given as an example?

4. What costs 25, 000 zł.?

5. What fish dish is mentioned in the text?

6. What meat dish is given as an example?

Exercise 10
Fill in the empty spaces in the text below by writing the letters of the appropriate food items listed in the box.

> [...] zawsze można tu było dostać świetną kaczkę po seczuańsku, makaron sojowy z rozamitościami, consumme a la Szanghaj (wariant bulionu z rozmaitymi dodatkami), karpia lub sandacza duszonego.
>
> Dania te znajdziemy w karcie i dziś. Menu zawiera około dwudziestu przekąsek (w cenie od 40 tys. - sałatka z krabów, do 12 tys. - granatowe jajko chińskie w sosie sojowym; kaczka po seczuańsku kosztuje - 27 tys.) i osiem przekąsek gorących, trzy rodzaje zup, z reguły kilka dań z drobiu (______________________________) /1/ oraz około dziesięciu potraw mięsnych (______________________________) /2/. O dziwo, najuboższy jest zestaw dań z ryb (____________________________) /3/ oraz z "owoców morza" (______________________________) /4/, które zazwyczaj w bogatym wyborze serwuje kuchnia chińska.

a. jedynie krewetki
b. kurczak, kaczka, indyk
c. tylko dwa rodzaje karpia
d. m.in. schab z bambusem, polędwica z selerami, wieprzowina z grzybami mun, cielęcina w trzech kolorach, a także w pięciu smakach

HOUSING

UNIT
43

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

Below are some words and phrases you will need to understand the texts in this unit. Match the Polish words and phrases with their English equivalents by drawing lines between them.

1. blok
2. budownictwo komunalne
3. domek jednorodzinny
4. działka
5. gospodarka przestrzenna
6. kredyt hipoteczny
7. powierzchnia mieszkalna

a. one-family house
b. mortgage
c. municipal building projects
d. space administration
e. living space
f. apartment building
g. building lot

Exercise 2

Before reading the article on the next page think about what you know about Fannie Mae. What is it? When was it founded? What are its goals? Then scan the article to fill in the blank spaces in the following sentences.

1. Federal National Mortgage Association was founded in ____________________
   by ____ .
2. The primary goal of the Association was to ____________________
   ____ .
3. ____
   live in houses which were bought with credit help from Fannie Mae.
4. Experts from Fannie Mae and Polish specialists met in Pułtusk to discuss
   ____ .
5. These days in Poland there are no problems with ____________________
   ____ and
   ____ .
6. The problem is that ____
   have no money.
7. ____
   are interested in American expertise.

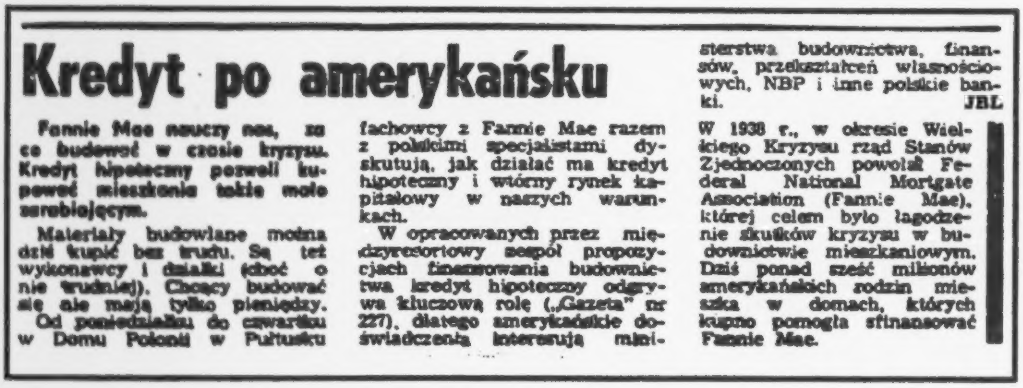

Kredyt po amerykańsku

Fannie Mae nauczy nas, za co budować w czasie kryzysu. Kredyt hipoteczny pozwoli kupować mieszkania także mało zarabiającym.

Materiały budowlane można dziś kupić bez trudu. Są też wykonawcy i działki (choć o nie trudniej). Chcący budować się nie mają tylko pieniędzy.

Od poniedziałku do czwartku w Domu Polonii w Pułtusku fachowcy z Fannie Mae razem z polskimi specjalistami dyskutują, jak działać ma kredyt hipoteczny i wtórny rynek kapitałowy w naszych warunkach.

W opracowanych przez międzyresortowy zespół propozycjach finansowania budownictwa kredyt hipoteczny odgrywa kluczową rolę („Gazeta" nr 227), dlatego amerykańskie doświadczenia interesują ministerstwa budownictwa, finansów, przekształceń własnościowych, NBP i inne polskie banki.

JBL

W 1938 r., w okresie Wielkiego Kryzysu rząd Stanów Zjednoczonych powołał Federal National Mortgate Association (Fannie Mae), której celem było łagodzenie skutków kryzysu w budownictwie mieszkaniowym. Dziś ponad sześć milionów amerykańskich rodzin mieszka w domach, których kupno pomogła sfinansować Fannie Mae.

Exercise 3

1. Read the statements below. Then scan the text that follows and decide which sentences are true (T) and which are false (F).

	T	F
a. The hotel was opened two years ago.	☐	☐
b. It cost 29 milion dollars.	☐	☐
c. The hotel can accommodate 600 guests at one time.	☐	☐
d. The ratio of living space to recreational space is 2:1.	☐	☐
e. The hotel is named after a famous local entrepreneur.	☐	☐
f. Mr. Gołębiewski made a fortune by producing waffles and pretzels.	☐	☐

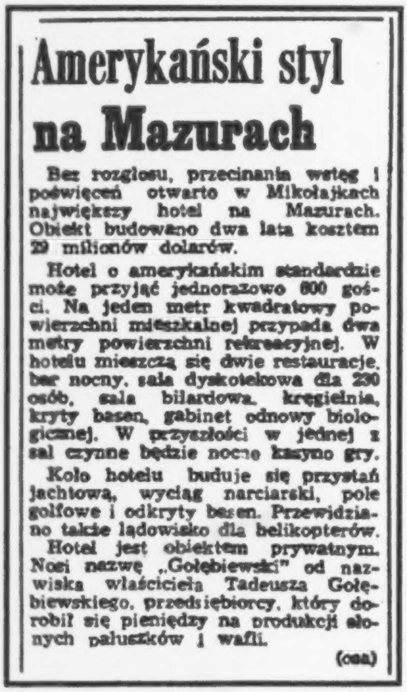

Amerykański styl na Mazurach

Bez rozgłosu, przecinania wstęg i poświęceń otwarto w Mikołajkach największy hotel na Mazurach. Obiekt budowano dwa lata kosztem 29 milionów dolarów.

Hotel o amerykańskim standardzie może przyjąć jednorazowo 600 gości. Na jeden metr kwadratowy powierzchni mieszkalnej przypada dwa metry powierzchni rekreacyjnej. W hotelu mieszczą się dwie restauracje, bar nocny, sala dyskotekowa dla 230 osób, sala bilardowa, kręgielnia, kryty basen, gabinet odnowy biologicznej. W przyszłości w jednej z sal czynne będzie nocne kasyno gry.

Koło hotelu buduje się przystań jachtową, wyciąg narciarski, pole golfowe i odkryty basen. Przewidziano także lądowisko dla helikopterów.

Hotel jest obiektem prywatnym. Nosi nazwę „Gołębiewski" od nazwiska właściciela Tadeusza Gołębiewskiego, przedsiębiorcy, który dorobił się pieniędzy na produkcji słonych paluszków i wafli.

(osa)

2. Check which of the following establishments have already been opened (O), which are going to be opened (G), and which are being built (B) at the moment of the publication of this article.

	O	G	B
1. billiards room	☐	☐	☐
2. bowling alley	☐	☐	☐
3. casino	☐	☐	☐
4. disco	☐	☐	☐
5. golf course	☐	☐	☐
6. helipad	☐	☐	☐
7. indoor swimming pool	☐	☐	☐
8. nightclub	☐	☐	☐
9. outdoor swimming pool	☐	☐	☐
10. restaurants	☐	☐	☐
11. ski lift	☐	☐	☐
12. yacht marina	☐	☐	☐

Exercise 4

Scan the text on the next page about American-Polish cooperation in house construction in Poland to answer the following questions.

1. Find ten cognates in the text and write them in the spaces provided.

a. ____________________
b. ____________________
c. ____________________
d. ____________________
e. ____________________
f. ____________________
g. ____________________
h. ____________________
i. ____________________
j. ____________________

2. How many sources of investment does the sentence on the next page mention? (Circle the correct answer.)

a. One
b. Two

"Pieniądze te będą pochodziły ze stworzonego przez Kongres Stanów Zjednoczonych programu pomocy dla Polski i działającego w naszym kraju pod nazwą Polsko-Amerykańskiego Funduszu przedsiębiorczości."

3. According to the sentence below, how many parties will be engaged in building houses in Poland? (Circle the correct answer.)
   a. Two
   b. Three

"Organizacja ta zamierza przy współudziale polskich prywatnych przedsiębiorców oraz polsko-amerykańskich spółek wybudować 1000 domków o powierzchni ok. 100 m kw."

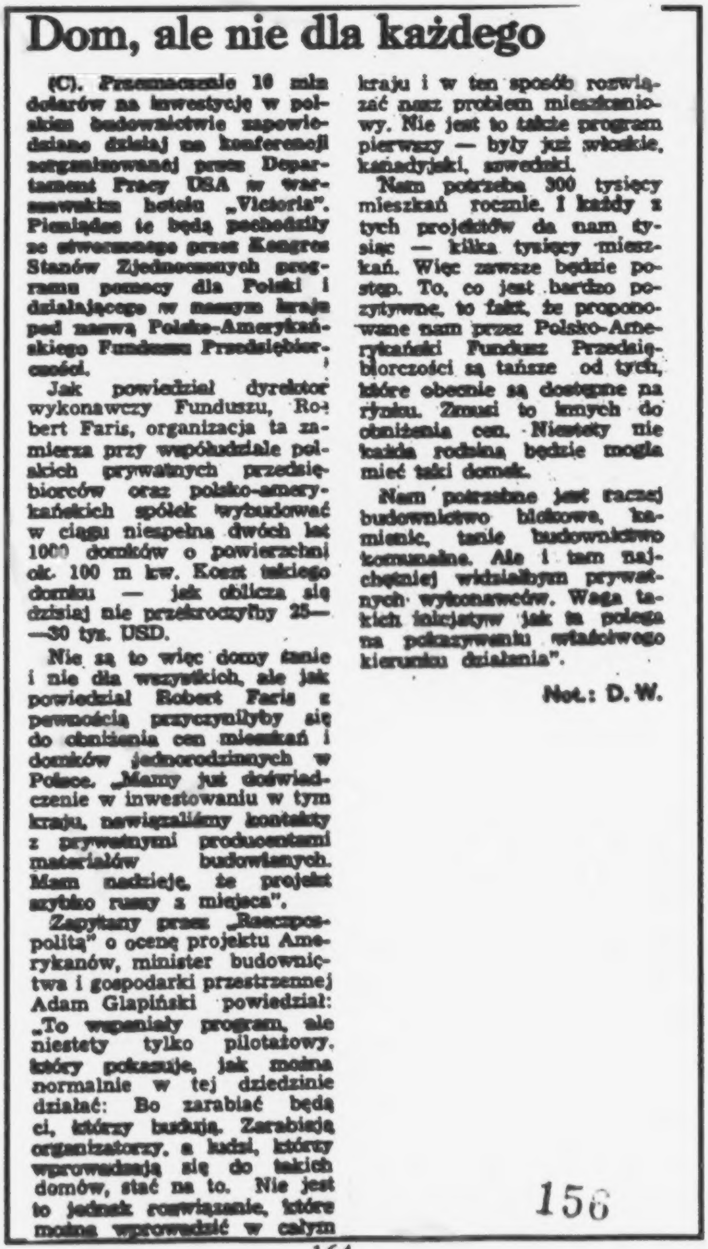

Dom, ale nie dla każdego

(C). Przeznaczenie 10 mln dolarów na inwestycję w polskim budownictwie zapowiedziano dzisiaj na konferencji zorganizowanej przez Departament Pracy USA w warszawskim hotelu „Victoria". Pieniądze te będą pochodziły ze stworzonego przez Kongres Stanów Zjednoczonych programu pomocy dla Polski i działającego w naszym kraju pod nazwą Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

Jak powiedział dyrektor wykonawczy Funduszu, Robert Faris, organizacja ta zamierza przy współudziale polskich prywatnych przedsiębiorców oraz polsko-amerykańskich spółek wybudować w ciągu niespełna dwóch lat 1000 domków o powierzchni ok. 100 m kw. Koszt takiego domku — jak oblicza się dzisiaj nie przekroczyłby 25—30 tys. USD.

Nie są to więc domy tanie i nie dla wszystkich, ale jak powiedział Robert Faris z pewnością przyczyniłyby się do obniżenia cen mieszkań i domków jednorodzinnych w Polsce. „Mamy już doświadczenie w inwestowaniu w tym kraju, nawiązaliśmy kontakty z prywatnymi producentami materiałów budowlanych. Mam nadzieję, że projekt szybko ruszy z miejsca".

Zapytany przez „Rzeczpospolitą" o ocenę projektu Amerykanów, minister budownictwa i gospodarki przestrzennej Adam Glapiński powiedział: „To wspaniały program, ale niestety tylko pilotażowy. który pokazuje, jak można normalnie w tej dziedzinie działać: Bo zarabiać będą ci, którzy budują. Zarabiają organizatorzy, a ludzi, którzy wprowadzają się do takich domów, stać na to. Nie jest to jednak rozwiązanie, które można wprowadzić w całym kraju i w ten sposób rozwiązać nasz problem mieszkaniowy. Nie jest to także program pierwszy — były już włoskie, kanadyjski, szwedzki.

Nam potrzeba 300 tysięcy mieszkań rocznie. I każdy z tych projektów da nam tysiąc — kilka tysięcy mieszkań. Więc zawsze będzie postęp. To, co jest bardzo pozytywne, to fakt, że proponowane nam przez Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości są tańsze od tych, które obecnie są dostępne na rynku. Zmusi to innych do obniżenia cen. Niestety nie każda rodzina będzie mogła mieć taki domek.

Nam potrzebne jest raczej budownictwo blokowe, kamienic, tanie budownictwo komunalne. Ale i tam najchętniej widziałbym prywatnych wykonawców. Waga takich inicjatyw jak ta polega na pokazywaniu właściwego kierunku działania".

Not.: D. W.

Exercise 5

Scan the previous text once more to answer the following questions. Write your answers in Polish in the spaces provided.

1. Who will invest $10 million in the Polish construction business?

2. Who will build 1000 houses in Poland?

3. How much will one square meter of such a house cost?

4. According to Mr. Faris, what are the pros and cons of the price of the houses?

5. Who did the Fund contact in Poland?

6. According to Polish Construction Minister Glapiński, who will profit from the project?

7. What other projects have been tried in Poland so far?

8. What is the solution to the Polish housing crisis, according to the Minister?

Exercise 6

Skim the introductory paragraph and the title of the article, fragments of which you are going to read next. Then write what you think the article is about. Write your answer in Polish in the space provided below.

Firma OWL Homes International z Kanady obiecuje, że będzie budować w Warszawie wielorodzinne domy. Na razie zbiera od przyszłych lokatorów po 4 tys. dolarów. W Kanadzie nasz korespondent Jacek Kalabiński dowiedział się, że z całą pewnością pan Barath nie ma działającej firmy w Edmonton.

MIESZKANIA DLA NAIWNYCH

Exercise 7

Scan the first two paragraphs of the text to find answers to the following questions. Write your answers in English in the spaces provided.

1. How does Mr. J.J. Barath, the owner of OWL Homes International, advertise his company?
   a.
   b.
   c.
   d.

2. What types of apartments does he want to build in Poland?
   a. ____________________
   b. ____________________
   c. ____________________
   d. ____________________

3. How will the apartments be equipped?
   a. ____________________
   b. ____________________
   c. ____________________

YOUR NOTES

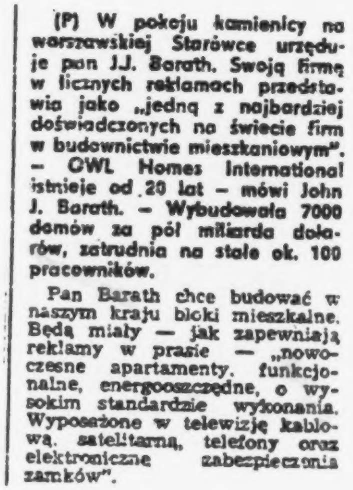

(P) W pokoju kamienicy na warszawskiej Starówce urzęduje pan J.J. Barath. Swoją firmę w licznych reklamach przedstawia jako „jedną z najbardziej doświadczonych na świecie firm w budownictwie mieszkaniowym". – OWL Homes International istnieje od 20 lat – mówi John J. Barath. – Wybudowała 7000 domów za pół miliarda dolarów, zatrudnia na stałe ok. 100 pracowników.

Pan Barath chce budować w naszym kraju bloki mieszkalne. Będą miały — jak zapewniają reklamy w prasie — „nowoczesne apartamenty, funkcjonalne, energooszczędne, o wysokim standardzie wykonania. Wyposażone w telewizję kablową, satelitarną, telefony oraz elektroniczne zabezpieczenia zamków".

Exercise 8

Scan the next paragraph to find out which of the following sentence endings are correct. Circle the appropriate endings.

1. 150 prospective home owners
   a. paid $4,000.
   b. will soon be informed they can deposit $4,000.
2. $ 4,000
   a. is the cost of the house.
   b. will be used to buy building lots.
3. If prospective home owners change their minds they will
   a. get their money back.
   b. have to find somebody else to take their place.

4. Mr. Barath
   a. plans to build 1,000 houses.
   b. expects that initially 1,000 people will deposit money.
5. Mr. Barath is talking to
   a. private land owners in Warsaw.
   b. the Warsaw municipal government about buying land.
6. Future homeowners will get credit
   a. from OWL Homes International.
   b. from a Western or Japanese bank.
7. Mr. Barath claims that one square meter will cost
   a. 6,5 - 7 million złotys.
   b. less than the free market price in Warsaw.
8. Mr. Barath

   a. knows neither the price of the construction nor how many tenants will live in one building.
   b. has a clear idea what the future apartment buildings will look like.

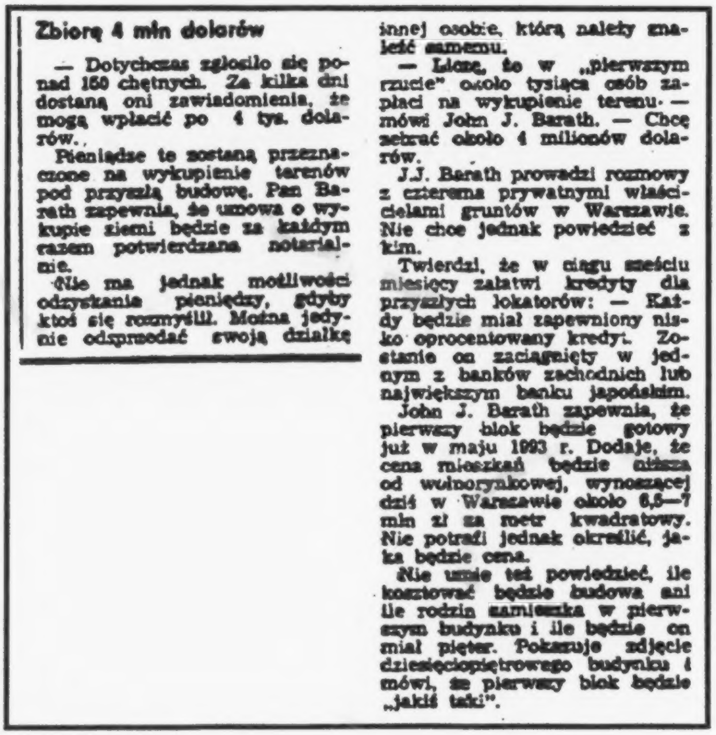

Zbiorę 4 mln dolarów

— Dotychczas zgłosiło się ponad 160 chętnych. Za kilka dni dostaną oni zawiadomienia, że mogą wpłacić po 4 tys. dolarów..

Pieniądze te zostaną przeznaczone na wykupienie terenów pod przyszłą budowę. Pan Barath zapewnia, że umowa o wykupie ziemi będzie za każdym razem potwierdzana notarialnie.

Nie ma jednak możliwości odzyskania pieniędzy, gdyby ktoś się rozmyślił. Można jedynie odsprzedać swoją działkę innej osobie, którą należy znaleźć samemu.

— Liczę, że w „pierwszym rzucie" około tysiąca osób zapłaci na wykupienie terenu. — mówi John J. Barath. — Chcę zebrać około 4 milionów dolarów.

J.J. Barath prowadzi rozmowy z czterema prywatnymi właścicielami gruntów w Warszawie. Nie chce jednak powiedzieć z kim.

Twierdzi, że w ciągu sześciu miesięcy załatwi kredyty dla przyszłych lokatorów: — Każdy będzie miał zapewniony nisko oprocentowany kredyt. Zostanie on zaciągnięty w jednym z banków zachodnich lub największym banku japońskim.

John J. Barath zapewnia, że pierwszy blok będzie gotowy już w maju 1993 r. Dodaje, że cena mieszkań będzie niższa od wolnorynkowej, wynoszącej dziś w Warszawie około 6,5—7 mln zł za metr kwadratowy. Nie potrafi jednak określić, jaka będzie cena.

Nie umie też powiedzieć, ile kosztować będzie budowa ani ile rodzin zamieszka w pierwszym budynku i ile będzie on miał pięter. Pokazuje zdjęcie dziesięciopiętrowego budynku i mówi, że pierwszy blok będzie „jakiś taki".

Exercise 9
Scan this paragraph to find out what the authors of the article learned about Mr. Barath's companies in Edmonton. In Polish write down the information the author received from the institutions listed below.

YOUR NOTES

1. Edmonton Association of Construction Companies

____

____

2. New Housing Warranty Program of Alberta

____

____

3. Better Business Bureau

____

____

4. Edmonton Municipal Register of Businesses

____

____

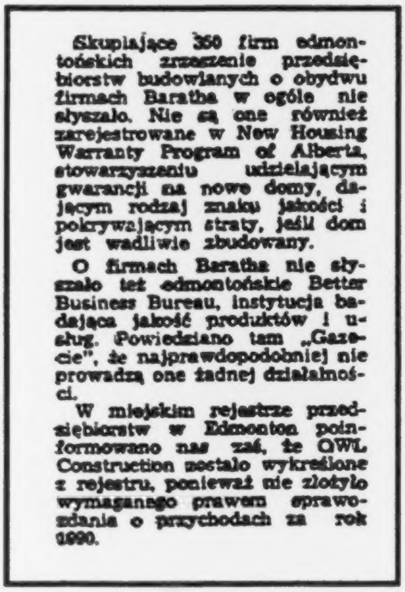

Skupiające 350 firm edmontońskich zrzeszenie przedsiębiorstw budowlanych o obydwu firmach Baratha w ogóle nie słyszało. Nie są one również zarejestrowane w New Housing Warranty Program of Alberta, stowarzyszeniu udzielającym gwarancji na nowe domy, dającym rodzaj znaku jakości i pokrywającym straty, jeśli dom jest wadliwie zbudowany.

O firmach Baratha nie słyszało też edmontońskie Better Business Bureau, instytucja badająca jakość produktów i usług. Powiedziano tam „Gazecie", że najprawdopodobniej nie prowadzą one żadnej działalności.

W miejskim rejestrze przedsiębiorstw w Edmonton poinformowano nas zaś, że OWL Construction zostało wykreślone z rejestru, ponieważ nie złożyło wymaganego prawem sprawozdania o przychodach za rok 1990.

Exercise 10

Read the text and fill in the empty spaces in it by writing the letters of the appropriate sentences.

a. Swój niedawny pobyt w Paryżu uznał za udany.
b. W ich modernizacji pomogą nam firmy francuskie.
c. Na ten cel przeznaczą 2 mln franków (około 350 tys. dolarów)
d. zaprojektowane, wybudowane i sfinansowane przez Francuzów.
e. "o współpracy i pomocy Francji w rozwiązywaniu kryzysu mieszkaniowego w Polsce".

Budować po francusku

- Francuzi stworzą w Polsce system finansowania budownictwa mieszkaniowego i udzielą nam pomocy technicznej. ____________________ (1) - oznajmił we wtorek dziennikarzom minister budownictwa Adam Glapiński. __________ (2)

Z francuskim ministrem mieszkalnictwa Glapiński podpisał umowę _______________ (3)

Zapytany o konkrety minister Glapiński powiedział "Gazecie":

- Francuski system kredytowania, zwłaszcza finansowania taniego budownictwa czynszowego dla rodzin średniozamożnych, chcemy przenieść do Polski. Umowę z francuską organizacją Caisse de Depots et Consignations podpiszemy w czerwcu. Wiadomo już, że w Łodzi, Wrocławiu i chyba Gdańsku staną pierwsze wzorcowe osiedla mieszkaniowe - _______________ (4)

Mamy ponad sto tzw. fabryk domów, z którymi coś trzeba zrobić. __________ (5) Liczymy na zastosowanie w tych wytwórniach nowoczesnych technologii oraz nowych materiałów budowlanych. Kraków i inne miasta, w których są zabytkowe zespoły mieszkaniowe, skorzystają ze sprawdzonych francuskich sposobów ratowania i modernizacji zabytków.

HEALTH

UNIT
44

(ACTFL Level: Advanced Plus)

YOUR NOTES

Exercise 1

Below are words selected from all the texts in this unit. Match, by drawing a line, the word in Column A with a word in Column B that makes a comprehensive phrase. Make sure you know their meanings.

Column A	Column B
1. ciśnienie	a. zdrowia
2. dzietność	b. serca
3. górne	c. grypy
4. jama	d. krwiodawstwa
5. nałóg	e. przeciwgrypowa
6. służba	f. kobiet
7. stacja	g. płuc
8. system	h. ustna
9. szczepionka	i. krwi
10. wirus	j. tytoniowy
11. zapalenie	k. nerwowy
12. zawał	l. drogi oddechowe

Exercise 2

1. Skim the text to find the paragraphs which concentrate on the following reasons for the demographic situation in Poland. Write the first three words of the paragraph under the appropriate phrase below.

   a. more deaths than births

   ____

   b. high coefficient of infant mortality

   ____

   c. moving from the countryside to cities

   ____

   d. childlessness or one-child families

   ____

2. Find at least five Polish words relating to decreasing or increasing (in size, number, length, etc.) in the text below and write them in the spaces provided.

a. ____________________

b. ____________________

c. ____________________

d. ____________________

e. ____________________

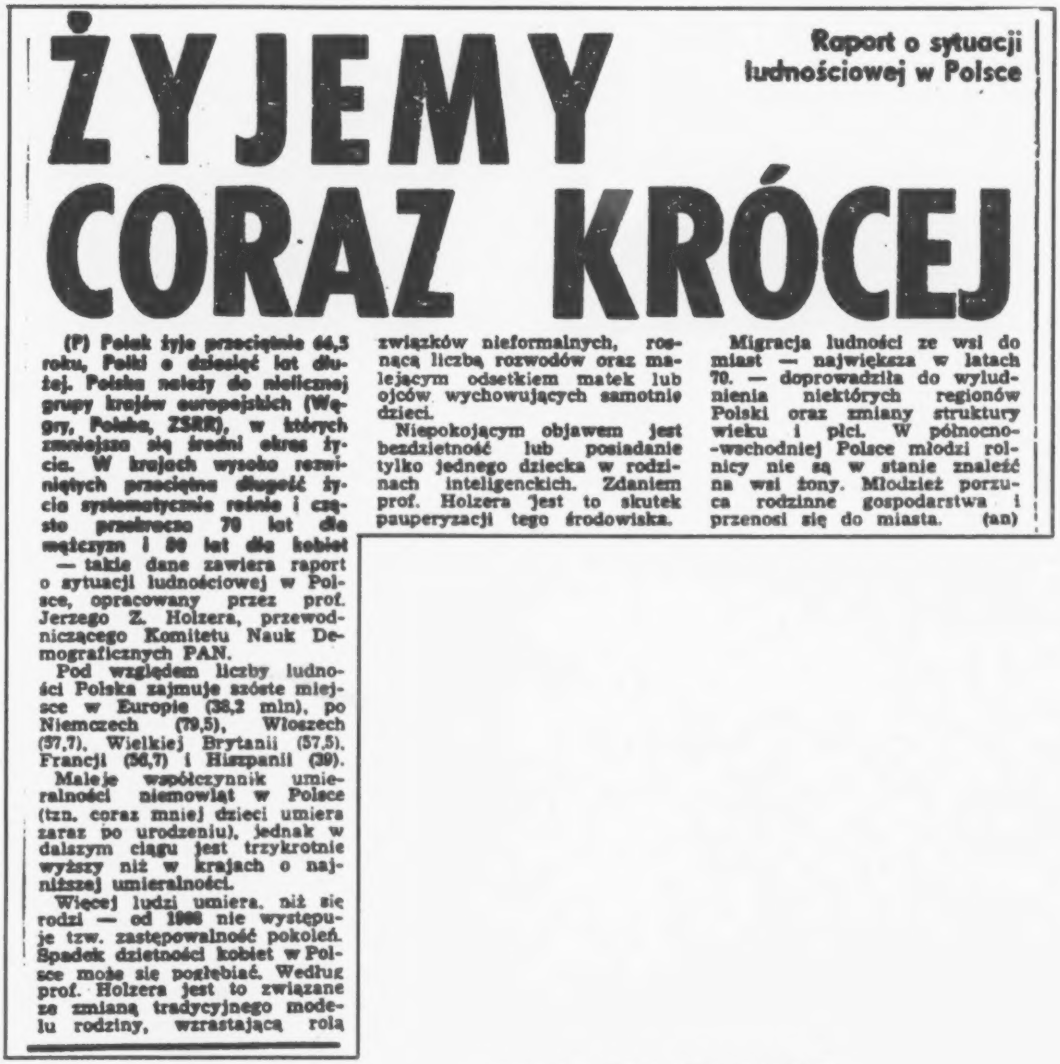

ŻYJEMY CORAZ KRÓCEJ

Raport o sytuacji ludnościowej w Polsce

(P) Polak żyje przeciętnie 66,5 roku, Polki o dziesięć lat dłużej. Polska należy do nielicznej grupy krajów europejskich (Węgry, Polska, ZSRR), w których zmniejsza się średni okres życia. W krajach wysoko rozwiniętych przeciętna długość życia systematycznie rośnie i często przekracza 70 lat dla mężczyzn i 80 lat dla kobiet — takie dane zawiera raport o sytuacji ludnościowej w Polsce, opracowany przez prof. Jerzego Z. Holzera, przewodniczącego Komitetu Nauk Demograficznych PAN.

Pod względem liczby ludności Polska zajmuje szóste miejsce w Europie (38,2 mln), po Niemczech (79,5), Włoszech (57,7), Wielkiej Brytanii (57,5), Francji (56,7) i Hiszpanii (39).

Maleje współczynnik umieralności niemowląt w Polsce (tzn. coraz mniej dzieci umiera zaraz po urodzeniu), jednak w dalszym ciągu jest trzykrotnie wyższy niż w krajach o najniższej umieralności.

Więcej ludzi umiera, niż się rodzi — od 1988 nie występuje tzw. zastępowalność pokoleń. Spadek dzietności kobiet w Polsce może się pogłębiać. Według prof. Holzera jest to związane ze zmianą tradycyjnego modelu rodziny, wzrastającą rolą związków nieformalnych, rosnącą liczbą rozwodów oraz malejącym odsetkiem matek lub ojców wychowujących samotnie dzieci.

Niepokojącym objawem jest bezdzietność lub posiadanie tylko jednego dziecka w rodzinach inteligenckich. Zdaniem prof. Holzera jest to skutek pauperyzacji tego środowiska.

Migracja ludności ze wsi do miast — największa w latach 70. — doprowadziła do wyludnienia niektórych regionów Polski oraz zmiany struktury wieku i płci. W północno-wschodniej Polsce młodzi rolnicy nie są w stanie znaleźć na wsi żony. Młodzież porzuca rodzinne gospodarstwa i przenosi się do miasta. (an)

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 3

Scan the article you skimmed in the previous exercise to answer the questions below. Write your answers in Polish in the spaces provided.

YOUR NOTES

1. Where does the information used in this article come from?

____

____

2. What happens in Poland and other East European countries?

____

____

3. How many inhabitants does Poland have?

____

4. What is the coefficient of infant mortality?

____

____

5. How does this coefficient compare to those in the countries where it is lower?

____

____

6. According to the report, what factors contribute to Polish women having fewer children?

a. ____________________________________
b. ____________________________________
c. ____________________________________
d. ____________________________________

7. What is the situation in the intelligentsia families?

____

____

8. Why are some regions of Poland depopulated?

____

____

Exercise 4
Scan the text on the next page about the consequences of smoking and answer the following questions.

1. What, according to this article, do the following figures stand for? (Write your answers in English in the spaces provided.)
   a. 82 - ____________________
   b. 79 - ____________________
   c. 75 - ____________________
   d. 66 - ____________________
   e. 10 - ____________________

Choose the correct endings of the sentences below by circling the appropriate letters.

2. According to Dr. M. Wood, out of 850 million people living in Europe
   a. 1.5 million will die due to smoking.
   b. 150 million will die due to smoking.

3. 40 per cent of all
   a. smokers get tumors.
   b. people have tumors due to smoking.
   c. people who have tumors are smokers.

4. 30 per cent of
   a. active smokers have lung and heart diseases or asthma.
   b. passive smokers have lung and heart diseases or asthma.

In English, fill out the empty spaces in the sentences below.

5. The risk of contracting
   a. ____________ is 10 times greater for smokers than non-smokers.
   b. ____________ is 7 times greater for smokers than non-smokers.
   c. ____________ is 5 times greater for smokers than non-smokers.
   d. ____________ is 4 times greater for smokers than non-smokers.
6. According to Dr. M. Wood, nicotine ____________________
   ____________________.
7. According to the same doctor, ____________________
   ____
   20 or even 30 years after a smoker reaches for the first cigarette.

8. The European Community has undertaken the following steps to restrict smoking in public places:

a. ______________________________________

b. ______________________________________

c. ______________________________________

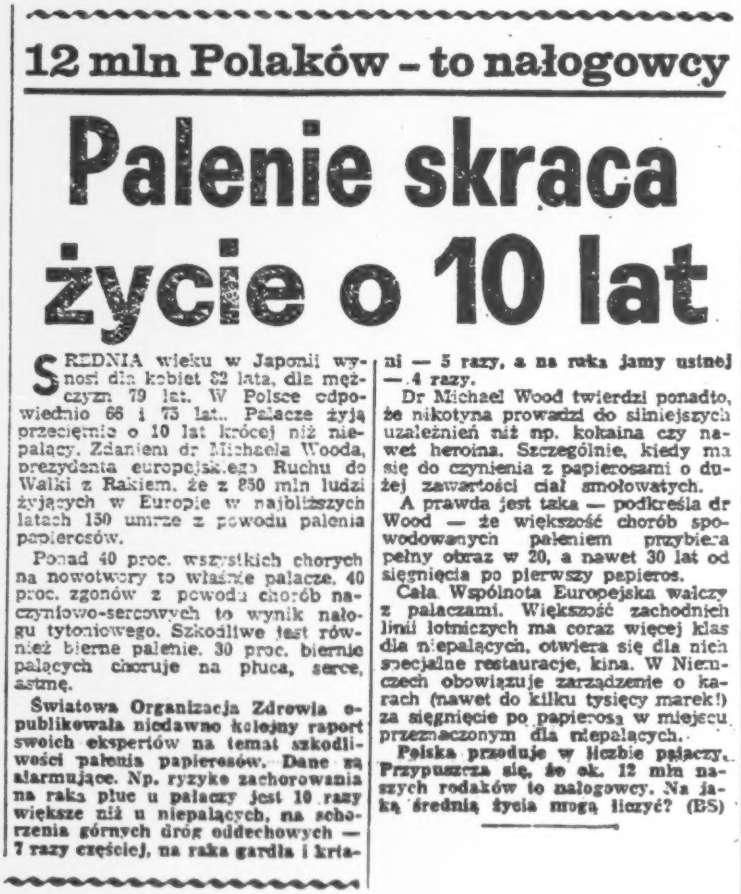

12 mln Polaków – to nałogowcy

Palenie skraca życie o 10 lat

SREDNIA wieku w Japonii wynosi dla kobiet 82 lata, dla mężczyzn 79 lat. W Polsce odpowiednio 66 i 75 lat.. Palacze żyją przeciętnie o 10 lat krócej niż niepalący. Zdaniem dr Michaela Wooda, prezydenta europejskiego Ruchu do Walki z Rakiem, że z 850 mln ludzi żyjących w Europie w najbliższych latach 150 umrze z powodu palenia papierosów.

Ponad 40 proc. wszystkich chorych na nowotwory to właśnie palacze. 40 proc. zgonów z powodu chorób naczyniowo-sercowych to wynik nałogu tytoniowego. Szkodliwe jest również bierne palenie. 30 proc. biernie palących choruje na płuca, serce, astmę.

Światowa Organizacja Zdrowia opublikowała niedawno kolejny raport swoich ekspertów na temat szkodliwości palenia papierosów. Dane są alarmujące. Np. ryzyko zachorowania na raka płuc u palaczy jest 10 razy większe niż u niepalących, na schorzenia górnych dróg oddechowych — 7 razy częściej, na raka gardła i krtani — 5 razy, a na raka jamy ustnej — 4 razy.

Dr Michael Wood twierdzi ponadto, że nikotyna prowadzi do silniejszych uzależnień niż np. kokaina czy nawet heroina. Szczególnie, kiedy ma się do czynienia z papierosami o dużej zawartości ciał smołowatych.

A prawda jest taka — podkreśla dr Wood — że większość chorób spowodowanych paleniem przybiera pełny obraz w 20, a nawet 30 lat od sięgnięcia po pierwszy papieros.

Cała Wspólnota Europejska walczy z palaczami. Większość zachodnich linii lotniczych ma coraz więcej klas dla niepalących, otwiera się dla nich specjalne restauracje, kina. W Niemczech obowiązuje zarządzenie o karach (nawet do kilku tysięcy marek!) za sięgnięcie po papierosa w miejscu przeznaczonym dla niepalących.

Polska przoduje w liczbie palaczy. Przypuszcza się, że ok. 12 mln naszych rodaków to nałogowcy. Na jaką średnią życia mogą liczyć? (BS)

Exercise 5

Scan the article on page 178 about the advantages of having fish in your diet and do the following exercises.

1. In the text find the advantages of eating fish. Finish the clauses below in English.

Regular consumption of fish:

a. can prolong life after ________________________

____

b. guarantees proper ______________________________
____

c. improves ______________________________
____

d. lowers blood pressure ______________________________
____

e. lowers the contents of ______________________________
____

f. reduces ______________________________
____

Now finish these sentences in Polish using the information in the article.

2. "Omega 3" jest ______________________________ .
3. "Omegę 3" można znaleźć w ______________________________ .
4. Konferencja naukowa, która odbyła się w marcu 1990 roku w Waszyngtonie była poświęcona ______________________________ .
5. Mieszkańcy Grenlandii, Alaski, Skandynawii i Japonii spożywają ______________________________
______________________________ i
______________________________ .

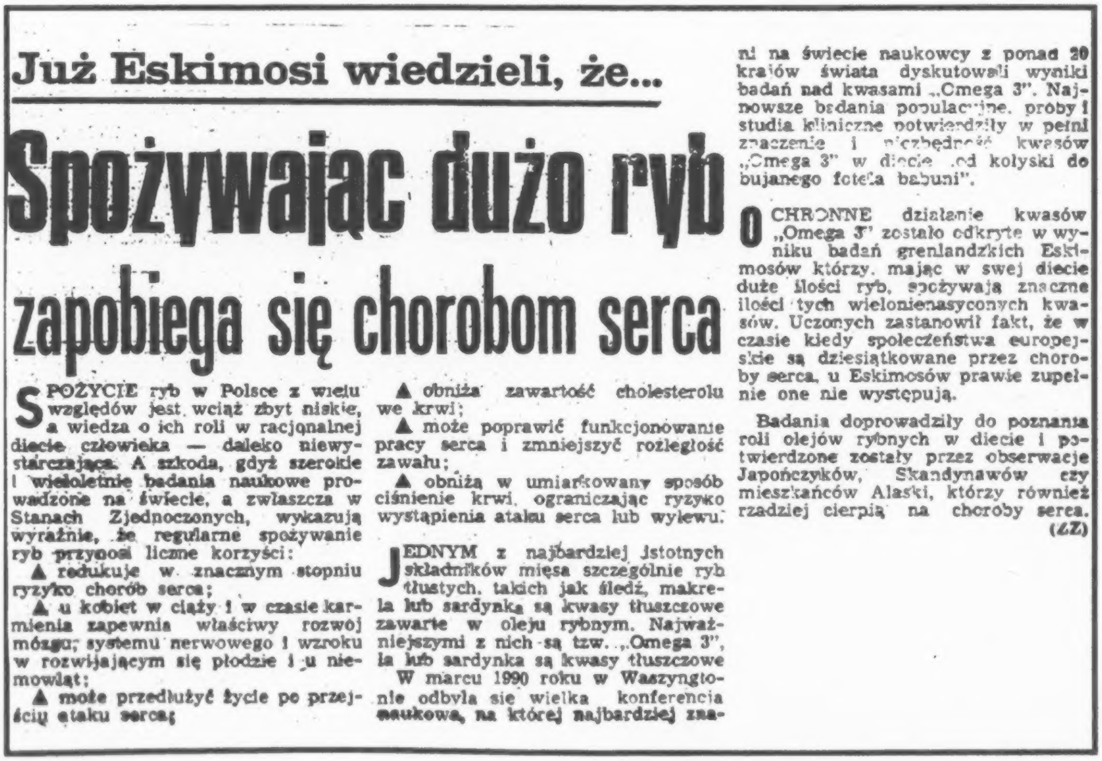

Już Eskimosi wiedzieli, że...

Spożywając dużo ryb zapobiega się chorobom serca

SPOŻYCIE ryb w Polsce z wielu względów jest wciąż zbyt niskie, a wiedza o ich roli w racjonalnej diecie człowieka — daleko niewystarczająca. A szkoda, gdyż szerokie i wieloletnie badania naukowe prowadzone na świecie, a zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, wykazują wyraźnie, że regularne spożywanie ryb przynosi liczne korzyści:

▲ redukuje w znacznym stopniu ryzyko chorób serca;

▲ u kobiet w ciąży i w czasie karmienia zapewnia właściwy rozwój mózgu, systemu nerwowego i wzroku w rozwijającym się płodzie i u niemowląt;

▲ może przedłużyć życie po przejściu ataku serca;

▲ obniża zawartość cholesterolu we krwi;

▲ może poprawić funkcjonowanie pracy serca i zmniejszyć rozległość zawału;

▲ obniżą w umiarkowany sposób ciśnienie krwi, ograniczając ryzyko wystąpienia ataku serca lub wylewu.

JEDNYM z najbardziej istotnych składników mięsa szczególnie ryb tłustych, takich jak śledź, makrela lub sardynka są kwasy tłuszczowe zawarte w oleju rybnym. Najważniejszymi z nich są tzw. „Omega 3", la lub sardynka są kwasy tłuszczowe

W marcu 1990 roku w Waszyngtonie odbyła się wielka konferencja naukowa, na której najbardziej znani na świecie naukowcy z ponad 20 krajów świata dyskutowali wyniki badań nad kwasami „Omega 3". Najnowsze badania populacyjne, próby i studia kliniczne potwierdziły w pełni znaczenie i niezbędność kwasów „Omega 3" w diecie „od kołyski do bujanego fotela babuni".

OCHRONNE działanie kwasów „Omega 3" zostało odkryte w wyniku badań grenlandzkich Eskimosów którzy, mając w swej diecie duże ilości ryb, spożywają znaczne ilości tych wielonienasyconych kwasów. Uczonych zastanowił fakt, że w czasie kiedy społeczeństwa europejskie są dziesiątkowane przez choroby serca, u Eskimosów prawie zupełnie one nie występują.

Badania doprowadziły do poznania roli olejów rybnych w diecie i potwierdzone zostały przez obserwacje Japończyków, Skandynawów czy mieszkańców Alaski, którzy również rzadziej cierpią na choroby serca.

(ŁZ)

Exercise 6

Skim the article "Hope ..." and in Polish summarize in a sentence or two each part of the article. Write your answers in the spaces provided.

1. From the title up to the section *Instytut Pediatrii*:

2. The *Instytut Pediatrii* section:

3. The *Project Hope* section:

4. The *W Krakowie* section:

HOPE — NADZIEJA NA ZDROWIE

(P) Papież Jan Paweł II poświęcił we wtorek nową przychodnię dla dzieci w polsko-amerykańskim Instytucie Pediatrii w Krakowie-Prokocimiu.

Uroczystości poświęcenia Centrum Ambulatoryjnego Leczenia Dzieci im. Clementa J. Zablockiego poprzedziło dwudniowe sympozjum (11—12 bm.) na temat opieki medycznej w Europie Środkowo-Wschodniej Uczestniczyli w nim m.in. ambasador USA w Polsce Thomas Simons, przedstawiciel prezydenta Stanów Zjednoczonych Edward J. Derwiński, amerykańscy kongresmani, ministrowie i parlamentarzyści z Polski, Czechosłowacji i Węgier (m.in. Władysław Sidorowicz i prof. Bronisław Geremek), biznesmeni oraz przedstawiciele Fundacji Project Hope.

Mówiono o niedoinwestowaniu i złej organizacji służby zdrowia w krajach postkomunistycznych, złym stanie zdrowia mieszkańców Europy Wschodniej i katastrofie ekologicznej w tym regionie. Goście zwiedzili szpital.

Instytut Pediatrii

(polsko-amerykański) leczy chore dzieci od blisko 26 lat. Jego pacjentami są głównie dzieci z południowych regionów Polski. Pomysł budowy zrodził się wśród Amerykanów polskiego pochodzenia, m.in. architekta Władysława Biernackiego-Poraya oraz kongresmana Clementa J. Zablockiego. Budowę sfinansował rząd amerykański (szpital kosztował 135 mln dolarów). Na pamiątkowej tablicy, przy głównym wejściu, można przeczytać dedykację: „By służył pomyślności i zdrowiu dzieci polskich oraz utrwalaniu przyjaźni między narodami Stanów Zjednoczonych Ameryki i Polski szpital ten ufundowany został przez naród amerykański".

Amerykanie nadal pomagają rozbudowywać szpital. Prezydent USA George Bush podczas swojej wizyty w Polsce w 1987 roku uroczyście otworzył kolejną jego część — Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej Dzieci (przyjmuje 240 pacjentów rocznie). W tym samym roku wmurowano kamień węgielny pod budowę Centrum Ambulatoryjnego. Znajdą się tu poradnie specjalistyczne, sale operacyjne i reanimacyjne, stacja krwiodawstwa, apteka oraz hotel dla dzieci i rodziców. Pierwszych pacjentów (120 tys. dzieci rocznie) przyjmie już w styczniu 1992 roku.

Rząd amerykański desygnował w 1974 roku na sponsora szpitala fundację

Project Hope.

Prezydentem Fundacji jest jej założyciel dr William B. Walsh.

Początki Fundacji sięgają 1956 roku — ówczesny prezydent USA Dwight Eisenhower zgodził się przekazać na potrzeby cywilne amerykański okręt wojenny. Przekształcono go w pływający szpital i nadano imię „HOPE". Statek-szpital zawijał do portów krajów rozwijających się, ochotnicy znajdujący się na pokładzie pomagali szkolić tamtejszych lekarzy i pielęgniarki.

Po 14 latach rejsów ze względów technicznych okręt nie mógł już pływać. Jego zadania przejęła nowa fundacja — Project HOPE (HOPE znaczy nadzieja, a równocześnie jest skrótem amerykańskiej nazwy Health Opportunity for People Everywhere „Zdrowie dla każdego"), która pomaga obecnie 28 krajom na całym świecie

W Krakowie

Project Hope administruje funduszami, które rząd amerykański przyznaje rokrocznie na potrzeby szpitala. Część datków pochodzi również od amerykańskich instytucji i osób prywatnych. **Fundacja patronuje rozbudowie i modernizacji szpitala, dostarcza sprzęt i aparaturę medyczną (krakowski Instytut jest jednym z najlepiej wyposażonych polskich szpitali), a także książki i specjalistyczne czasopisma.** Dzięki Fundacji 600 polskich lekarzy, w ramach wymiany z Amerykanami, wyjechało na 4—6-miesięczne praktyki do najlepszych amerykańskich ośrodków. 1600 lekarzy amerykańskich prowadziło w Krakowie kursy i seminaria, wykonywało skomplikowane zabiegi.

Plany rządu amerykańskiego i Fundacji Project Hope obejmują przekształcenie w przyszłości Instytutu Pediatrii w Krakowie-Prokocimiu w centrum szkolenia medycznego Europy Wschodniej. Powstanie tu m.in. szkoła dla pielęgniarek i technikum medyczne.

Agata NOWAKOWSKA

171

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 7
Now scan the fragment *Project Hope* to find answers to the questions below. Write your answers in Polish in the spaces provided.

YOUR NOTES

1. When was Project Hope founded?

2. Who helped to found it?

3. How and with what did the project start?

4. What happened after 14 years?

5. What do volunteers in Project Hope do?

6. Who is Dr. William B. Walsh?

Exercise 8
Scan the fragment about the Polish-American Institute of Pediatrics in Cracow and in Polish describe the stages of the Polish-American cooperation mentioned in the article.

1st stage (1974) - ______________________________

2nd stage (1987) - ______________________________

3rd stage (1992) - ______________________________
____
____

Exercise 9

Now scan the fragment *W Krakowie* and in Polish describe the ways Foundation Hope helps Polish and East European doctors and medical personnel.

1. Financial help - ______________________________
____
____
____

2. Hardware - ______________________________
____
____
____

3. Exchange of physicians - ______________________________
____
____
____

4. Future plans to cooperate - ______________________________
____
____
____

Exercise 10

Some of the questions in the interview in this exercise have been deleted and reprinted in a different order. Read the questions and write the letter of the correct question in the corresponding empty space in the interview.

a. A kiedy ostatni raz obserwowano falę zachorowań o takim samym nasileniu?
b. Ale czy możemy mówić o epidemii?
c. Czy dla nich ta choroba jest najbardziej niebezpieczna?
d. Jakie to tereny?
e. Na świecie znana jest szczepionka przeciwgrypowa.
f. Ze słów pana wynika, że sytuacja nie jest dramatyczna, skąd zatem zamykanie szkół, zakaz odwiedzin w szpitalach?

173

Sezon grypy

(C). Coraz więcej osób choruje na grypę. W niektórych miastach z tego powodu zamykane są szkoły, wstrzymywane wizyty w szpitalach i innych placówkach leczniczych. Czyżby więc dotarła do nas nowa epidemia? — pytamy dr. Janusza Tarkowskiego, kierownika Działu Przeciwepidemiologicznego w Ministerstwie Zdrowia.

1. ______________________

— Wyjaśnijmy sobie, że epidemia jest to zwiększenie zachorowalności na danym terenie i w danym czasie. Na niektórych terenach jest sytuacja epidemiologiczna, co nie oznacza, że należy z tego powodu wpadać w panikę.

2. ______________________

— Przede wszystkim wielkie aglomeracje: Wrocław, Katowice, Lublin, Warszawa. W tym samym czasie w Tarnowie odnotowano 9 przypadków, w Ostrołęce — 30, w Koninie — 109.

— Wniosek stąd, że jeżeli żyjemy w dużych miastach, unikajmy skupisk ludzkich. Czy tak?

— Owszem. Ale to nie wystarczy. Z punktu widzenia profilaktyki najważniejsze zlecenie to nie przeziębiać się, właściwie się odżywiać, pamiętać o witaminach, nie zapominać, że spacer też ma znaczenie zdrowotne ..

3. ______________________

— Wirus grypy łatwo się zmienia, prawie każda nowa fala zachorowań wywołana jest przez inną jego mutację. W naszych warunkach, zanim uzyskalibyśmy odpowiednią szczepionkę, mogłaby już być nieprzydatna. Nie jesteśmy jednak jej zupełnie pozbawieni. Pewną partię działającą na obecny typ wirusa otrzymaliśmy w darze z USA. Przeznaczona została dla małych dzieci i ludzi w podeszłym wieku.

4. ______________________

— Raczej jej powikłania w postaci zapalenia płuc i oskrzeli.

5. ______________________

— Dyrektor szpitala zawsze ma prawo wstrzymać odwiedziny, gdy obserwuje nasilenie tego typu zachorowań. To samo dotyczy placówek oświatowych. Ja zaś usiłuję tylko przekonać, że w skali kraju nie możemy mówić o poważnym zagrożeniu. Rzecz jest bowiem naturalna, mamy w tej chwili sezon grypy i w niektórych miejscach zbierała ona większe, niż zazwyczaj, żniwo.

6. ______________________

— Przed trzema laty.

Ż. S.

BEST COPY AVAILABLE

COMMERCE

UNIT
45

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1
Read the text below. In the paragraphs whose numbers are given in parentheses find the equivalents of the words listed below. Write them in the space below.

YOUR NOTES

PRZEZ GRANICE

Jest interes do zrobienia w Ameryce

Amerykańska korporacja IBEC (International Business Extension Corporation) oferuje polskim przedsiębiorstwom trzy udziały w Centrum Scantican – nowoczesnym amerykańskim centrum hotelowo-konferencyjnym. Kompleks hotelowy, który mieści się w Princeton w stanie New Jersey, będzie miał 154 udziałowców. Każdy z nich zapłaci 520 tys. dolarów.

W zamian będzie mógł otworzyć tam swoje biuro, a także biura w podobnym centrum w Denver w stanie Colorado i do wyboru: w Londynie lub na Tajwanie.

Przez trzy lata IBEC zapewniać będzie udziałowcom wszelką pomoc w prowadzeniu biura – m.in. współpracę firm prawniczych, konsultingowych i marketingowych.

Po pięciu latach udział będzie można odsprzedać, w najgorszym razie za 395 tys. dolarów (cena zakupu pomniejszona o maksymalną wartość „kosztów operacyjnych"). Jego cena może jednak również znacznie wzrosnąć (ceny nieruchomości w USA stale zwyżkują). Udziałowcy będą także partycypować w zyskach hotelu.

Możliwy jest zakup jednej akcji przez grupę biznesmenów lub przedsiębiorstw.

„Polska jest jedynym krajem postkomunistycznym, w którym prowadzimy sprzedaż udziałów" – powiedział „Gazecie" Michał Wojciechowicz, wyłączny przedstawiciel IBEC na Polskę.

Zdaniem Wojciechowicza, każde przedsiębiorstwo, które zdecyduje się na wykup części Centrum Scantican, może liczyć na większe zyski niż gdyby po prostu otworzyło w USA swoje przedstawicielstwa.

„Przez cały rok polska firma współpracuje ze 153 innymi. Stałymi gośćmi są wielkie przedsiębiorstwa amerykańskie. W centrum konferencyjnym non stop odbywać się będą różnego rodzaju targi i seminaria handlowe. Każde przedsiębiorstwo ma prawo organizacji własnej konferencji. Otwiera to nieograniczone możliwości wymiany handlowej" – twierdzi Wojciechowicz.

Pod zastaw nieruchomości w USA można też uzyskać gwarancje kredytowe w zachodnich bankach.

IBEC opracował własną listę 120 największych polskich przedsiębiorstw, o kapitale przewyższającym 500 tys. dolarów. Wojciechowicz, który wielu firmom z tej listy proponował zakup udziału, powiedział nam, że kupnem akcji zainteresowane są głównie firmy prowadzące handel zagraniczny (m.in. artykułami budowlanymi i sprzętem zmechanizowanym).

Wszystkich potencjalnych udziałowców IBEC zaprasza na własny koszt do zwiedzenia Centrum w Princeton (trzeba jednak opłacić koszty przelotu), w razie komplikacji załatwi też wizę wjazdową. Zainteresowanym podajemy numer telefonu w Warszawie 635 52 11.

Paweł Wujec

1. akcje (1st) - ______________________
2. proponuje (1st) - ______________________
3. akjonariuszy (3rd) - ______________________
4. dochodach (4th) - ______________________
5. uczestniczyć (4th) - ______________________
6. wartość (4th) - ______________________
7. dopuszczalny (5th) - ______________________
8. reprezentant (5th) - ______________________
9. filie (7th) - ______________________
10. bez przerwy (8th) - ______________________

Exercise 2
The text on the next page is about living expenses in Poland at the beginning of 1991. The results are based on a poll by the Center for Public Opinion Polling. Scan the text and answer the following questions in English.

1. According to the Poles questioned, what do the following sums of money stand for?

   a. 700,000 zł. - ____
   ____

   b. 1,000,000 zł. - ____
   ____

   c. 1,500,000 zł. - ____
   ____

2. What are the extreme figures that others gave?
   ____

3. What was the second question asked by the CBOS?
   ____

4. How would the respondents spend the money?
   a. 16 percent - ____
   b. 14 percent - ____
   c. 13 percent - ____
   d. 12 percent - ____
   e. 4 percent - ____
   f. 2 percent - ____
   or ____

5. How would the respondents save if the cost of living increased?
   a. _____ percent - ____
   b. _____ percent - ____
   c. _____ percent - ____
   d. _____ percent - ____
   e. _____ percent - ____
   or ____

6. How did they manage to live in 1990?

   a. They had enough money for everyday living and even managed to save - _____ percent

   b. They had hardly enough money for everyday expenses - _____ percent

   c. They had to use their savings or borrow money - _____ percent

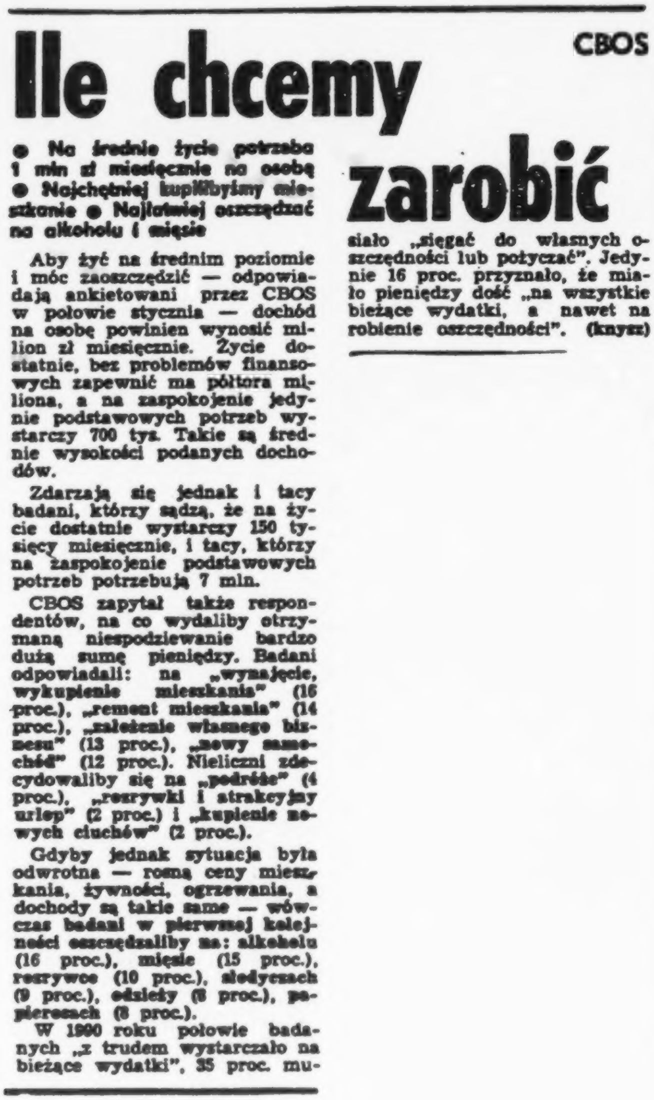

CBOS

Ile chcemy zarobić

● Na średnie życie potrzeba 1 mln zł miesięcznie na osobę ● Najchętniej kupilibyśmy mieszkanie ● Najłatwiej oszczędzać na alkoholu i mięsie

Aby żyć na średnim poziomie i móc zaoszczędzić — odpowiadają ankietowani przez CBOS w połowie stycznia — dochód na osobę powinien wynosić milion zł miesięcznie. Życie dostatnie, bez problemów finansowych zapewnić ma półtora miliona, a na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb wystarczy 700 tys. Takie są średnie wysokości podanych dochodów.

Zdarzają się jednak i tacy badani, którzy sądzą, że na życie dostatnie wystarczy 150 tysięcy miesięcznie, i tacy, którzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb potrzebują 7 mln.

CBOS zapytał także respondentów, na co wydaliby otrzymaną niespodziewanie bardzo dużą sumę pieniędzy. Badani odpowiadali: na „wynajęcie, wykupienie mieszkania" (16 proc.), „remont mieszkania" (14 proc.), „założenie własnego biznesu" (13 proc.), „nowy samochód" (12 proc.). Nieliczni zdecydowaliby się na „podróże" (4 proc.), „rozrywki i atrakcyjny urlop" (2 proc.) i „kupienie nowych ciuchów" (2 proc.).

Gdyby jednak sytuacja była odwrotna — rosną ceny mieszkania, żywności, ogrzewania, a dochody są takie same — wówczas badani w pierwszej kolejności oszczędzaliby na: alkoholu (16 proc.), mięsie (15 proc.), rozrywce (10 proc.), słodyczach (9 proc.), odzieży (8 proc.), papierosach (8 proc.).

W 1990 roku połowie badanych „z trudem wystarczało na bieżące wydatki", 35 proc. musiało „sięgać do własnych oszczędności lub pożyczać". Jedynie 16 proc. przyznało, że miało pieniędzy dość „na wszystkie bieżące wydatki, a nawet na robienie oszczędności". **(knysz)**

Exercise 3
Scan the text about an American counterfeiting Polish money and complete the following exercises.

1. Find the following pronouns and the words they refer to. Write your answers in Polish in the spaces provided below.
   a. *tego* (1st paragraph) - ______________________________
   b. *niej* (1st paragraph) - ______________________________
   c. *ich* (2nd paragraph) - ______________________________
   d. *(to) pierwsze* (3rd paragraph) - ________________________
   e. *drugie* (3rd paragraph) - ____________________________

2. Give the English equivalents of the following phrases:

I. a. pożyczył - ______________________________
   b. jak podał - ______________________________
   c. aby drukować - ____________________________
   d. zaczął podrabiać - __________________________

II. a. znaleziono - ______________________________
   b. miało powstać - ____________________________

III. a. zajmujący się ściganiem - ______________________
   b. zajmujący się ochroną - ________________________
   c. oświadczył - ______________________________

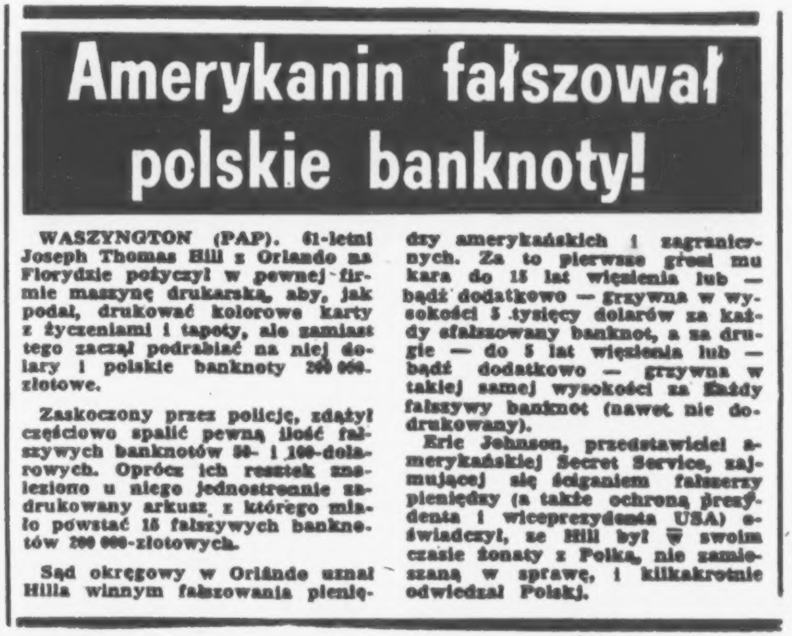

Amerykanin fałszował polskie banknoty!

WASZYNGTON (PAP). 61-letni Joseph Thomas Hill z Orlando na Florydzie pożyczył w pewnej firmie maszynę drukarską, aby, jak podał, drukować kolorowe karty z życzeniami i tapety, ale zamiast tego zaczął podrabiać na niej dolary i polskie banknoty 200 000-złotowe.

Zaskoczony przez policję, zdążył częściowo spalić pewną ilość fałszywych banknotów 50- i 100-dolarowych. Oprócz ich resztek znaleziono u niego jednostronnie zadrukowany arkusz, z którego miało powstać 15 fałszywych banknotów 200 000-złotowych.

Sąd okręgowy w Orlando uznał Hilla winnym fałszowania pieniędzy amerykańskich i zagranicznych. Za to pierwsze grozi mu kara do 15 lat więzienia lub — bądź dodatkowo — grzywna w wysokości 5 tysięcy dolarów za każdy sfałszowany banknot, a za drugie — do 5 lat więzienia lub — bądź dodatkowo — grzywna w takiej samej wysokości za każdy fałszywy banknot (nawet nie dodrukowany).

Eric Johnson, przedstawiciel amerykańskiej Secret Service, zajmującej się ściganiem fałszerzy pieniędzy (a także ochroną prezydenta i wiceprezydenta USA) oświadczył, że Hill był w swoim czasie żonaty z Polką, nie zamieszaną w sprawę, i kilkakrotnie odwiedzał Polski.

BEST COPY AVAILABLE

Exercise 4

Now scan the article about the forgery and complete the empty spaces in the sentences below in Polish.

YOUR NOTES

1. Mr. Joseph T. Hill of Orlando, Florida, borrowed ______________________________
____
______________________________.

2. Instead Mr. Hill started ______________________________
____
______________________________.

3. The police found some $50 and $100 bills and ______________________________
____
______________________________.

4. Mr. Hill was found ______________________________
____
______________________________.

5. Mr. Hill could be sentenced to ______________________________
____
______________________________.

6. Mr. Hill could also be sentenced to ______________________________
____
______________________________.

7. A representative of the American Secret Service said that ______________________________
____
______________________________.

8. ______________________________
____
a few times.

Exercise 5
In the text on the following page locate the sentences below. In the spaces provided, write in Polish what the underlined words refer to.

1. Bank Swiatowy pożyczył nam już 781 mln. dolarów.

   ____

2. Korzystają z nich i małe firmy prywatne, i takie kolosy jak PKP.

   ____

3. Polska przystąpiła do Banku Swiatowego (w 1950 wystąpiła z niego) w czerwcu 1986 r., jednak na kredyty przyszło jej poczekać aż cztery lata.

   ____

4. Pierwszy otrzymaliśmy dopiero w lutym tego roku.

   ____

5. Część środków przeznaczono na szkolenie polskiej kadry menedżerskiej [...].

   ____

6. [...] zastąpienie nim węgla w wielu gospodarstwach domowych i modernizację sieci gazowej.

   ____

7. Ich stopa procentowa jest zmienna (dzisiaj 7,75 proc.).

   ____

8. [...] na wspomaganie zmian struktury gospodarki, jej prywatyzację i demonopolizację.

   ____

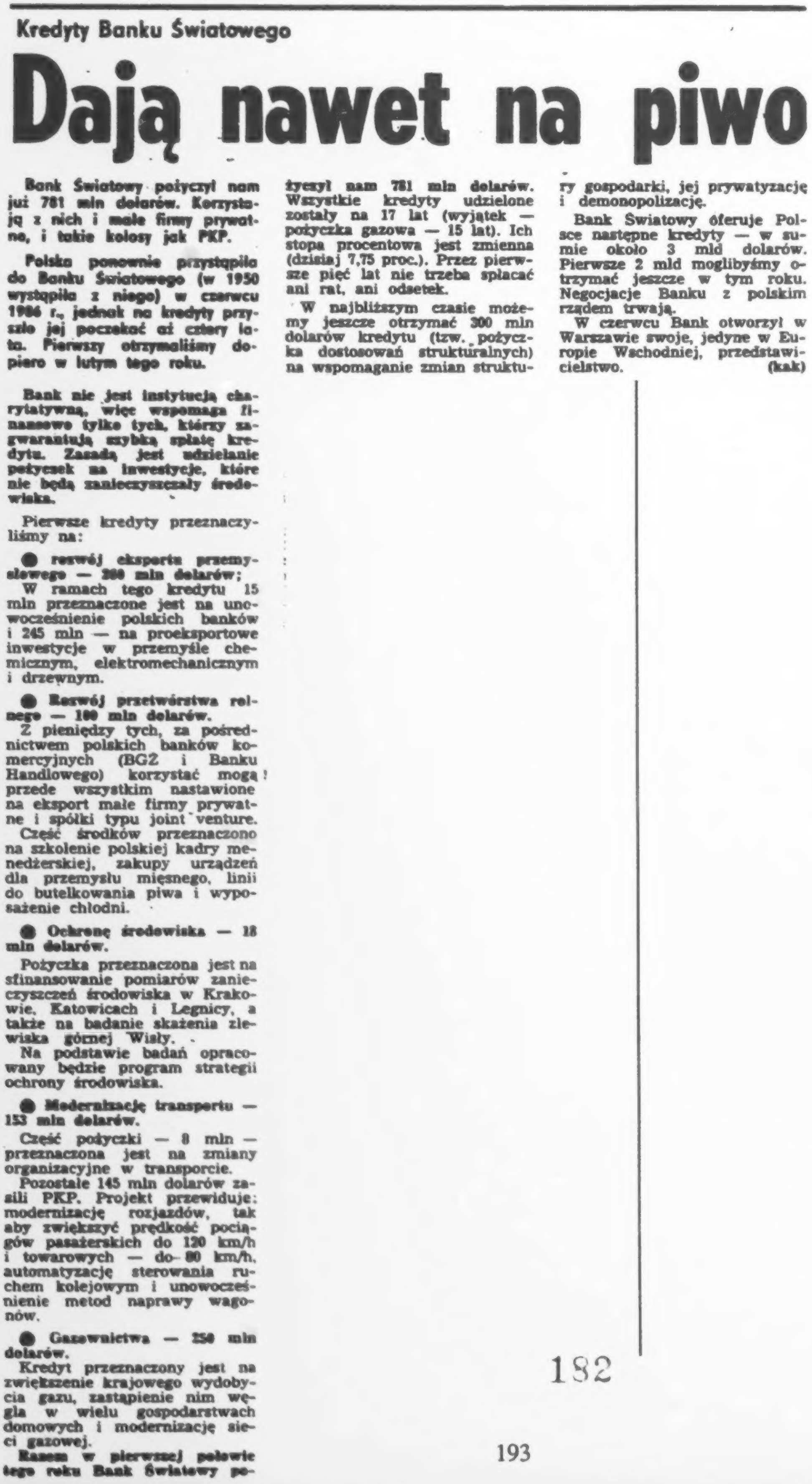

Kredyty Banku Światowego

Dają nawet na piwo

Bank Światowy pożyczył nam już 781 mln dolarów. Korzystają z nich i małe firmy prywatne, i takie kolosy jak PKP.

Polska ponownie przystąpiła do Banku Światowego (w 1950 wystąpiła z niego) w czerwcu 1986 r., jednak na kredyty przyszło jej poczekać aż cztery lata. Pierwszy otrzymaliśmy dopiero w lutym tego roku.

Bank nie jest instytucją charytatywną, więc wspomaga finansowo tylko tych, którzy zagwarantują szybką spłatę kredytu. Zasadą jest udzielanie pożyczek na inwestycje, które nie będą zanieczyszczały środowiska.

Pierwsze kredyty przeznaczyliśmy na:

● **rozwój eksportu przemysłowego — 260 mln dolarów;**

W ramach tego kredytu 15 mln przeznaczone jest na unowocześnienie polskich banków i 245 mln — na proeksportowe inwestycje w przemyśle chemicznym, elektromechanicznym i drzewnym.

● **Rozwój przetwórstwa rolnego — 100 mln dolarów.**

Z pieniędzy tych, za pośrednictwem polskich banków komercyjnych (BGŻ i Banku Handlowego) korzystać mogą przede wszystkim nastawione na eksport małe firmy prywatne i spółki typu joint venture.

Część środków przeznaczono na szkolenie polskiej kadry menedżerskiej, zakupy urządzeń dla przemysłu mięsnego, linii do butelkowania piwa i wyposażenie chłodni.

● **Ochronę środowiska — 18 mln dolarów.**

Pożyczka przeznaczona jest na sfinansowanie pomiarów zanieczyszczeń środowiska w Krakowie, Katowicach i Legnicy, a także na badanie skażenia zlewiska górnej Wisły.

Na podstawie badań opracowany będzie program strategii ochrony środowiska.

● **Modernizację transportu — 153 mln dolarów.**

Część pożyczki — 8 mln — przeznaczona jest na zmiany organizacyjne w transporcie.

Pozostałe 145 mln dolarów zasili PKP. Projekt przewiduje: modernizację rozjazdów, tak aby zwiększyć prędkość pociągów pasażerskich do 120 km/h i towarowych — do 80 km/h, automatyzację sterowania ruchem kolejowym i unowocześnienie metod naprawy wagonów.

● **Gazownictwa — 250 mln dolarów.**

Kredyt przeznaczony jest na zwiększenie krajowego wydobycia gazu, zastąpienie nim węgla w wielu gospodarstwach domowych i modernizację sieci gazowej.

Razem w pierwszej połowie tego roku Bank Światowy pożyczył nam 781 mln dolarów. Wszystkie kredyty udzielone zostały na 17 lat (wyjątek — pożyczka gazowa — 15 lat). Ich stopa procentowa jest zmienna (dzisiaj 7,75 proc.). Przez pierwsze pięć lat nie trzeba spłacać ani rat, ani odsetek.

W najbliższym czasie możemy jeszcze otrzymać 300 mln dolarów kredytu (tzw. pożyczka dostosowań strukturalnych) na wspomaganie zmian struktury gospodarki, jej prywatyzację i demonopolizację.

Bank Światowy óferuje Polsce następne kredyty — w sumie około 3 mld dolarów. Pierwsze 2 mld moglibyśmy otrzymać jeszcze w tym roku. Negocjacje Banku z polskim rządem trwają.

W czerwcu Bank otworzył w Warszawie swoje, jedyne w Europie Wschodniej, przedstawicielstwo.

(kak)

Exercise 6
The sentences below also come from the text about World Bank assistance to Poland. Read these sentences first, then look at the words in the box below. Match each underlined word/phrase in the sentences with the appropriate item from the box. Rewrite the sentences using the items from the box.

1. Bank Swiatowy pożyczył nam już 781 mln. dolarów.
2. Korzystają z nich i małe firmy prywatne, i takie kolosy jak PKP.
3. Polska ponownie przystąpiła do Banku Swiatowego (w 1950 wystąpiła z niego) w czerwcu 1986 r., jednak na kredyty przyszło jej poczekać aż cztery lata.
4. Bank nie jest instytucją charytatywną, więc wspomaga finansowo tylko tych, którzy zagwarantują szybką spłatę kredytu.
5. Pożyczka przeznaczona jest na sfinansowanie pomiarów zanieczyszczeń środowiska w Krakowie, Katowicach i Legnicy, a także na badanie skażenia zlewiska górnej Wisły.
6. Projekt przewiduje: modernizację rozjazdów, tak aby zwiększyć prędkość pociągów [...].
7. Przez pierwsze pięć lat nie trzeba spłacać ani rat, ani odsetek.

ale
do tej pory
i
jedynie
powtórnie
w celu
w rodzaju
zarówno... jak i ...
zatem

Exercise 7

Now scan the text to find which of the statements below is true (T), and which is false (F). If there is no information available check (N/A).

	T	F	N/A
1. Poland joined the Bank in 1950.	☐	☐	☐
2. Poland joined the Bank again in June 1986.	☐	☐	☐
3. The first loan Poland ever received was in February 1990.	☐	☐	☐
4. The World Bank supports only those who guarantee fast repayment of the loans.	☐	☐	☐
5. As a rule, the World Bank supports only environmentally safe investments.	☐	☐	☐
6. At the time the article was written, Poland received $781 million in loans from the Bank.	☐	☐	☐
7. All the loans were given for a period of 17 years.	☐	☐	☐
8. All the credits have a stable 7.75% interest rate.	☐	☐	☐
9. No interests rates have to be paid for the first 5 years.	☐	☐	☐
10. Poland will receive $300 million for restructuring its economy, including privatizing industries, and breaking up monopolies.	☐	☐	☐
11. The World Bank offers a total of $5 billion in credits for the future.	☐	☐	☐
12. World Bank representatives visited Poland recently.	☐	☐	☐
13. The Bank opened a branch in Warsaw, the only one in Eastern Europe.	☐	☐	☐

Exercise 8

Scan the text about credits for Poland from the World Bank. In English, supply the information about the specific goals that are to be achieved using the money.

Industry	Goals
gas industry	
transportation	
environmental protection	
development of industrial exports	
development of agricultural processing	

Exercise 9

Scan the article about popular and unpopular products in the United States in 1989-90. Find the reason for the products' popularity or nonpopularity and write it in Polish next to each item in the spaces provided.

HOT

1. Macintosh Classic - ______________________________________
____
____

2. Maszynka do golenia 'Sensor' - ______________________________

3. Bezwonne koncentraty czosnku - ______________________________

4. Kamery video typu 'fuzzy' - ______________________________

5. Pralki automatyczne typu 'fuzzy' - ______________________________

NOT

1. Japońskie komputery 'palmsize' - ______________________________

2. Zegarek 'Dick Tracy' - ______________________________

3. Motocykle - ______________________________

4. Płatki zbożowe 'Benefit' - ______________________________

5. Papierosy - ______________________________

6. Wołowina - ______________________________

7. Pieczywo wysokowłókniste - ______________________________

8. Zakupy na kredyt - ______________________________

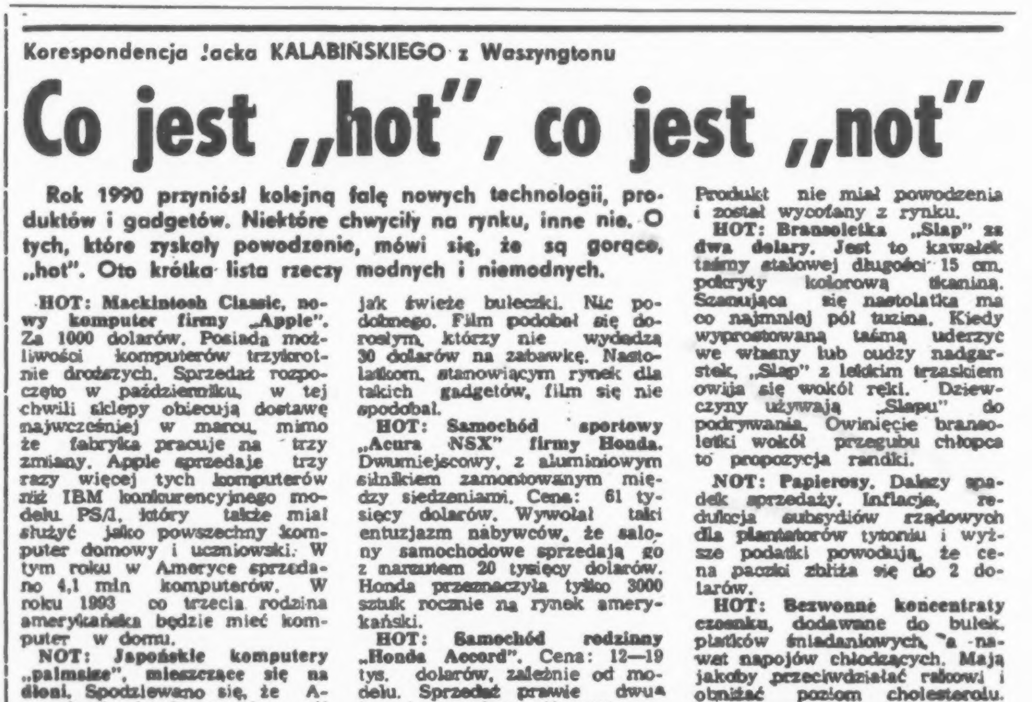

Korespondencja Jacka KALABIŃSKIEGO z Waszyngtonu

Co jest „hot", co jest „not"

Rok 1990 przyniósł kolejną falę nowych technologii, produktów i gadgetów. Niektóre chwyciły na rynku, inne nie. O tych, które zyskały powodzenie, mówi się, że są gorące, „hot". Oto krótka lista rzeczy modnych i niemodnych.

HOT: Mackintosh Classic, nowy komputer firmy „Apple". Za 1000 dolarów. Posiada możliwości komputerów trzykrotnie droższych. Sprzedaż rozpoczęto w październiku, w tej chwili sklepy obiecują dostawę najwcześniej w marcu, mimo że fabryka pracuje na trzy zmiany. Apple sprzedaje trzy razy więcej tych komputerów niż IBM konkurencyjnego modelu PS/1, który także miał służyć jako powszechny komputer domowy i uczniowski. W tym roku w Ameryce sprzedano 4,1 mln komputerów. W roku 1993 co trzecia rodzina amerykańska będzie mieć komputer w domu.

NOT: Japońskie komputery „palmsize", mieszczące się na dłoni. Spodziewano się, że Amerykanie kupią prawie pół miliona tych miniaturowych cacek, a sprzedano niespełna ćwierć miliona. Powód: zbyt mała klawiatura, pasująca do ręki pięcioletniego dziecka, a nie dorosłej osoby.

HOT: Telefony komórkowe wielkości paczki papierosów. Najpopularniejszy model „Motorola Micro-Tac": długość 15 cm, waga 0,5 kg, cena 700 dolarów. Najnowszy model Fujitsu „Pocket Commander", o jedną trzecią mniejszy i lżejszy, za 1195 dolarów. Łączy natychmiast z każdym telefonem na kuli ziemskiej. Bateria wystarcza na 80 minut rozmowy. Tanieją telefony komórkowe; starsze, duże i ciężkie modele można już kupić za 100 dolarów Tanieją też połączenia za ich pomocą. Trzy lata temu w rejonie Waszyngtonu płaciło się dolara za minutę rozmowy lokalnej, teraz już tylko 40 centów.

NOT: Zegarek „Dick Tracy". Firma „Timex" miała nadzieję, że po sukcesie filmu „Dick Tracy" z Madonną i Warrenem Beatty, ręczne zegarki udające radiostację, jaką posługiwał się detektyw Tracy, też pójdą jak świeże bułeczki. Nic podobnego. Film podobał się dorosłym, którzy nie wydadzą 30 dolarów na zabawkę. Nastolatkom, stanowiącym rynek dla takich gadgetów, film się nie spodobał.

HOT: Samochód sportowy „Acura NSX" firmy Honda. Dwumiejscowy, z aluminiowym silnikiem zamontowanym między siedzeniami. Cena: 61 tysięcy dolarów. Wywołał taki entuzjazm nabywców, że salony samochodowe sprzedają go z narzutem 20 tysięcy dolarów. Honda przeznaczyła tylko 3000 sztuk rocznie na rynek amerykański.

HOT: Samochód rodzinny „Honda Accord". Cena: 12—19 tys. dolarów, zależnie od modelu. Sprzedaż prawie dwukrotnie wyższa niż następnego popularnego samochodu „Ford Taurus".

NOT: Motocykle. Wysokie stawki ubezpieczeniowe spowodowały spadek sprzedaży motocykli o prawie 20 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Producenci zabiegają w towarzystwach asekuracyjnych o zniżkę opłat dla motocyklistów po czterdziestce, którzy jeżdżą ostrożniej.

HOT: Maszynka do golenia „Sensor". Po 13 latach doświadczeń, które kosztowały ponad 200 milionów dolarów, i po uzyskaniu 22 patentów, firma „Gillette" wypuściła „najatrakcyjniejszy produkt wszechczasów". Dwa elastyczne ostrza przyspawane laserem do dwu niezależnych amortyzatorów. Idealnie przylegają do twarzy. Przez 9 miesięcy sprzedano 21 milionów sztuk po 5 dolarów. Wersja luksusowa z platynowana rączką za 85 dolarow lub z rączką z prawdziwego srebra za 225 dolarów.

NOT: Płatki zbożowe „Benefit", które miały obniżać poziom cholesterolu. Rządowa agencja stwierdziła, że nie szkodzą, ale i nie pomagają. Produkt nie miał powodzenia i został wycofany z rynku.

HOT: Bransoletka „Slap" za dwa dolary. Jest to kawałek taśmy stalowej długości 15 cm, pokryty kolorową tkaniną. Szanująca się nastolatka ma co najmniej pół tuzina. Kiedy wyprostowaną taśmą uderzyć we własny lub cudzy nadgarstek, „Slap" z lekkim trzaskiem owija się wokół ręki. Dziewczyny używają „Slapu" do podrywania. Owinięcie bransoletki wokół przegubu chłopca to propozycja randki.

NOT: Papierosy. Dalszy spadek sprzedaży. Inflacja, redukcja subsydiów rządowych dla plantatorów tytoniu i wyższe podatki powodują, że cena paczki zbliża się do 2 dolarów.

HOT: Bezwonne koncentraty czosnku, dodawane do bułek, płatków śniadaniowych, a nawet napojów chłodzących. Mają jakoby przeciwdziałać rakowi i obniżać poziom cholesterolu. Podobna moda, z tych samych powodów, na marchewkę, która na dodatek ma chronić przed atakiem serca.

NOT: Mięso wołowe. Sprzyja chorobie wieńcowej oraz rakowi kręgosłupa. **Pieczywo wysokowłókniste.** Miało chronić przed otyłością, cholesterolem i atakami serca. Konsumenci doszli do wniosku, że jest przereklamowane.

HOT: Kamery wideo, pralki automatyczne, nawet zmywarki do naczyń typu „Fuzzy". Nowa japońska technologia. Zastosowana w kamerach wideo koryguje np. drżenie ręki. „Fuzzy" pralka sama się programuje, zależnie od wagi ładowanej bielizny i temperatury dopływającej wody. Technologia z ogromną, ponoć, przyszłością, choć jak do tej pory zakres jej zastosowań jest również „fuzzy", czyli niejasny

NOT: Zakupy na kredyt. Wobec oznak recesji, która może potrwać rok i więcej, konsumenci zrobili się ostrożniejsi i z większym ociąganiem sięgają do kieszeni po karty kredytowe.

Exercise 10

The questions below come from an interview with Mr. E. Nevill Isdell, President of Coca-Cola for North-Eastern Europe. Number the questions as they appear in the text.

________ - Czy produkowana będzie tylko cola i czy tylko na potrzeby naszego rynku?

________ - Czy w zakładach zatrudnieni będą Polacy? Słyszałam, że wymagania koncernu są bardzo wysokie.

________ - Jak ocenia pan warunki inwestowania w Polsce?

________ - Jaki kapitał będzie zainwestowany w Polsce?

________ - Jakie są dalsze plany koncernu związane z Polską i Europą Wschodnią?

YOUR NOTES

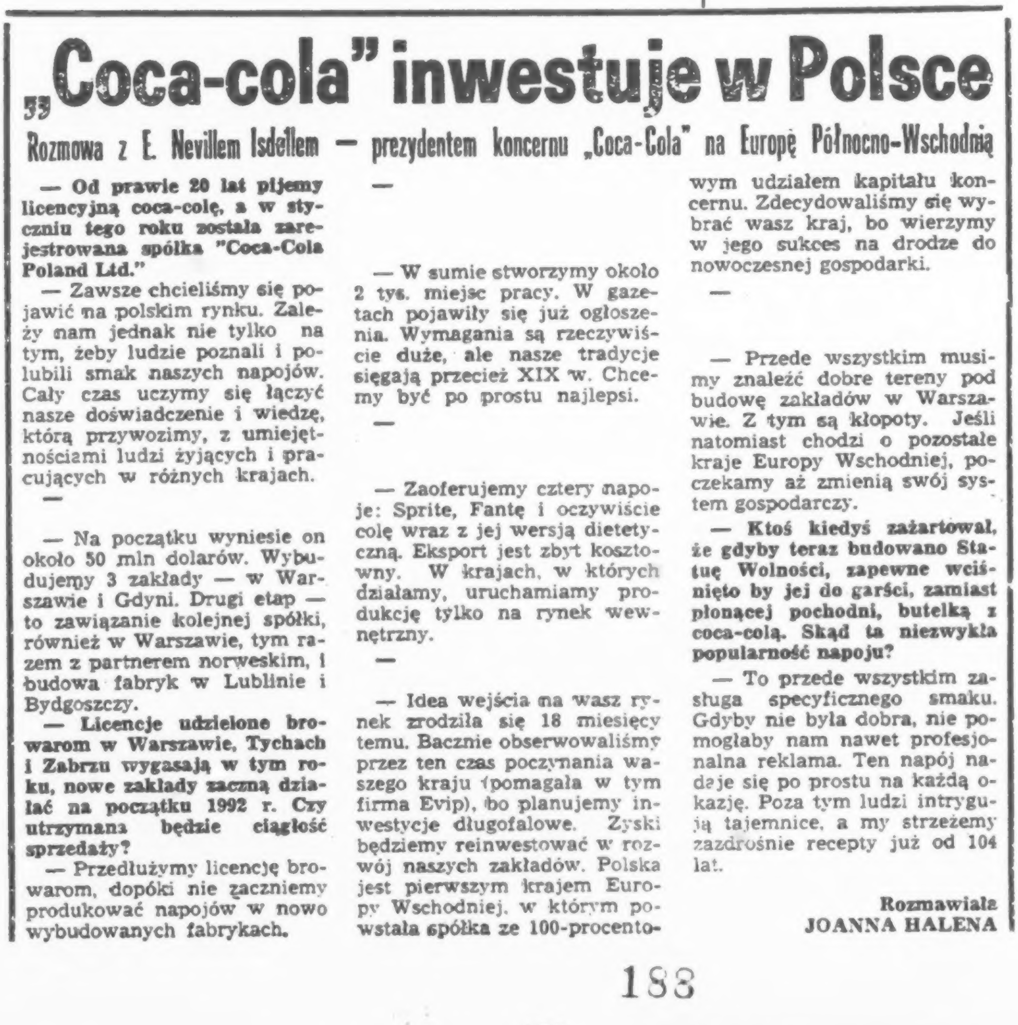

„Coca-cola" inwestuje w Polsce

Rozmowa z E. Nevillem Isdellem — prezydentem koncernu „Coca-Cola" na Europę Północno-Wschodnią

— Od prawie 20 lat pijemy licencyjną coca-colę, a w styczniu tego roku została zarejestrowana spółka "Coca-Cola Poland Ltd."

— Zawsze chcieliśmy się pojawić na polskim rynku. Zależy nam jednak nie tylko na tym, żeby ludzie poznali i polubili smak naszych napojów. Cały czas uczymy się łączyć nasze doświadczenie i wiedzę, którą przywozimy, z umiejętnościami ludzi żyjących i pracujących w różnych krajach.

—

— Na początku wyniesie on około 50 mln dolarów. Wybudujemy 3 zakłady — w Warszawie i Gdyni. Drugi etap — to zawiązanie kolejnej spółki, również w Warszawie, tym razem z partnerem norweskim, i budowa fabryk w Lublinie i Bydgoszczy.

— Licencje udzielone browarom w Warszawie, Tychach i Zabrzu wygasają w tym roku, nowe zakłady zaczną działać na początku 1992 r. Czy utrzymana będzie ciągłość sprzedaży?

— Przedłużymy licencję browarom, dopóki nie zaczniemy produkować napojów w nowo wybudowanych fabrykach.

—

— W sumie stworzymy około 2 tys. miejsc pracy. W gazetach pojawiły się już ogłoszenia. Wymagania są rzeczywiście duże, ale nasze tradycje sięgają przecież XIX w. Chcemy być po prostu najlepsi.

—

— Zaoferujemy cztery napoje: Sprite, Fantę i oczywiście colę wraz z jej wersją dietetyczną. Eksport jest zbyt kosztowny. W krajach, w których działamy, uruchamiamy produkcję tylko na rynek wewnętrzny.

—

— Idea wejścia na wasz rynek zrodziła się 18 miesięcy temu. Bacznie obserwowaliśmy przez ten czas poczynania waszego kraju (pomagała w tym firma Evip), bo planujemy inwestycje długofalowe. Zyski będziemy reinwestować w rozwój naszych zakładów. Polska jest pierwszym krajem Europy Wschodniej, w którym powstała spółka ze 100-procentowym udziałem kapitału koncernu. Zdecydowaliśmy się wybrać wasz kraj, bo wierzymy w jego sukces na drodze do nowoczesnej gospodarki.

—

— Przede wszystkim musimy znaleźć dobre tereny pod budowę zakładów w Warszawie. Z tym są kłopoty. Jeśli natomiast chodzi o pozostałe kraje Europy Wschodniej, poczekamy aż zmienią swój system gospodarczy.

— Ktoś kiedyś zażartował, że gdyby teraz budowano Statuę Wolności, zapewne wciśnięto by jej do garści, zamiast płonącej pochodni, butelkę z coca-colą. Skąd ta niezwykła popularność napoju?

— To przede wszystkim zasługa specyficznego smaku. Gdyby nie była dobra, nie pomogłaby nam nawet profesjonalna reklama. Ten napój nadaje się po prostu na każdą okazję. Poza tym ludzi intrygują tajemnice, a my strzeżemy zazdrośnie recepty już od 104 lat.

Rozmawiała
JOANNA HALENA

BEST COPY AVAILABLE

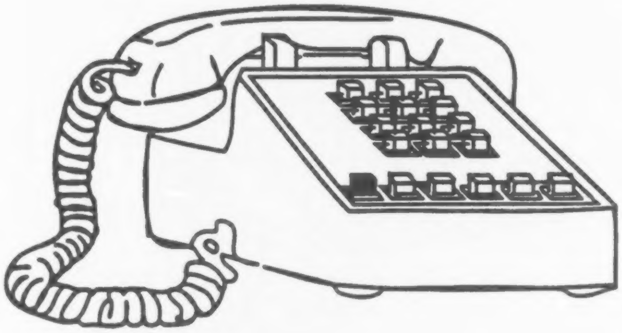

COMMUNICATIONS

UNIT
46

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

Choose the appropriate endings from the box below and finish the sentences in the following text. Write the appropriate letters in the spaces provided.

Amerykanie stelefonizują Szczecin

Osiągnięto wstępne porozumienie w sprawie telefonizacji województwa szczecińskiego przez American Telephone and Telegraph (ATT). Zgodnie z przyjętymi ustaleniami amerykański koncern zainstaluje na Pomorzu Zachodnim ____________________ (1). W ciągu najbliższych dwóch lat liczba numerów ____________________ (2). Udział ATT w telefonizacji Polski uzgodniony został podczas ____________________ (3). Amerykanie dostarczą sprzęt i sfinansują przedsięwzięcie ____________________ (4). W tej sprawie wypowiedzieć się jeszcze musi Bank Swiatowy. Podpisanie kontraktu ____________________ (5).

a. rozmów Wałęsa-Bush
b. wzrosłaby do 300 tysięcy
c. nastąpi prawdopodobnie jeszcze w tym roku
d. kredytem oprocentowanym w wysokości 1-1,5 proc.
e. 180 tysięcy nowych numerów w ciągu 18-24 miesięcy po podpisaniu umowy

Cultural Note

Because of the high inflation rate, people must use tokens to make calls when using public telephones in Poland.

Exercise 2

You are outside your Polish apartment and have to make a phone call using a public telephone. Read the article below to learn what you have to do. Answer the questions below in English.

1. Provided that it is not possible to use a magnetic phone card, what would you have to do if you wanted to make:
   a. a local call?
   ____
   b. a call to a nearby city?
   ____

c. a long-distance call?

2. What is the price difference between a local call and a call to a nearby city?

3. What is the price difference between a local call and a long-distance call?

4. What is planned to be introduced in Warsaw?

5. What costs 500 zlotys at the market?

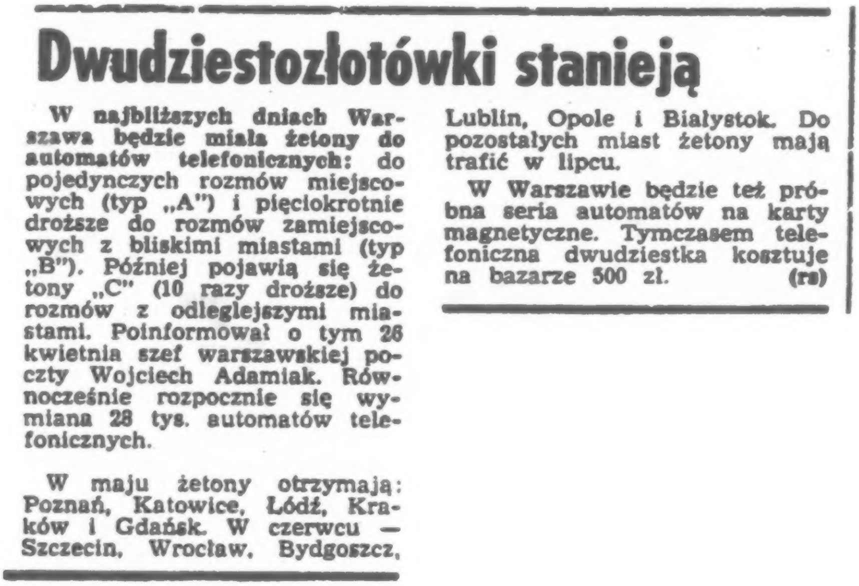

Dwudziestozłotówki stanieją

W najbliższych dniach Warszawa będzie miała żetony do automatów telefonicznych: do pojedynczych rozmów miejscowych (typ „A") i pięciokrotnie droższe do rozmów zamiejscowych z bliskimi miastami (typ „B"). Później pojawią się żetony „C" (10 razy droższe) do rozmów z odleglejszymi miastami. Poinformował o tym 26 kwietnia szef warszawskiej poczty Wojciech Adamiak. Równocześnie rozpocznie się wymiana 28 tys. automatów telefonicznych.

W maju żetony otrzymają: Poznań, Katowice, Łódź, Kraków i Gdańsk. W czerwcu — Szczecin, Wrocław, Bydgoszcz, Lublin, Opole i Białystok. Do pozostałych miast żetony mają trafić w lipcu.

W Warszawie będzie też próbna seria automatów na karty magnetyczne. Tymczasem telefoniczna dwudziestka kosztuje na bazarze 500 zł. **(rs)**

Exercise 3

The article on page 206 is also about modernization of the telephone network in Warsaw. Read the article carefully to do the following exercises.

1. Scan the first paragraph to answer the questions below.
   a. Which pronoun refers to the phrase *"siedem telefonów na karty magnetyczne"*?

   b. Which pronoun refers to the phrase *"na Poczcie Głównej w Warszawie"*?

c. In the phrase *"100 innych w wersji standardowej"* what noun has been omitted?

____

YOUR NOTES

Finish the sentences below in Polish.

2. Szwedzka firma Inter Scan Group of Companies Ltd. zainstalowała w Warszawie ____________________
____
____.

3. Aby móc skorzystać z takich telefonów należy wcześniej wykupić ____________________
____
____.

4. Jedna rozmowa telefoniczna w Warszawie kosztuje
____
____.

5. Informacje odnośnie sposobu użycia karty telefonicznej można znaleźć ____________________
____
____.

6. Nowo zainstalowane automaty nie akceptują ________
____
____.

7. Firma planuje zainstalowanie także ________________
____
____.

8. Wcześniej ofiarowała ona ____________________
____
____.

Wyrzuć monetę...

Fot. Sławomir Sierzputowski

(P) Od wczoraj działa na Poczcie Głównej w Warszawie siedem telefonów na karty magnetyczne. Założyła je szwedzka firma Inter Scan Group of Companies Ltd. Szwedzi chcą tam też zainstalować dwa automaty do połączeń satelitarnych. 100 innych (w wersji standardowej) ofiarowali Częstochowie z okazji sierpniowej wizyty Papieża.

W sprzedaży są cztery rodzaje kart: na 25, 50, 100 i 200 impulsów — za 15, 30, 60, 120 tys. zł. (W Warszawie jeden impuls to cała rozmowa). Kupujący kartę dostaje instrukcję obsługi. Minimonitor w telefonie po polsku i po angielsku wyświetla te same informacje oraz pokazuje ile zostało impulsów.

Telefony działają we włoskim systemie „Urmet". Nie reagują na karty „zastępcze" — wizytówki, kawałki plastyku itp. O próbie oszustwa automat informuje pocztowe centrum operacyjne.

Jeśli po dwóch miesiącach system zaakceptują Ministerstwo Łączności i Poczta Polska, automaty pojawią się w całym kraju. Karty będzie produkować gorzowski „Stilon". Szwedzi rozmawiają też z kilkoma firmami o joint venture na montowanie automatów telefonicznych. (ses)

Exercise 4

Below is an article about the results of a 1991 poll about Polish TV. Scan the text to supply the missing information.

1. Percentage of TV viewers who

	1990	1991
a. do not trust TV.	________	________
b. think TV presents views opposed to those of the government.	________	________
c. think TV represents government's point of view.	________	________
d. trust programs about domestic affairs.	________	________

2. What do the following figures represent? Answer in English.

a. 59% - ________________________________
b. 60% - ________________________________
c. 61% - ________________________________
d. 64% - ________________________________

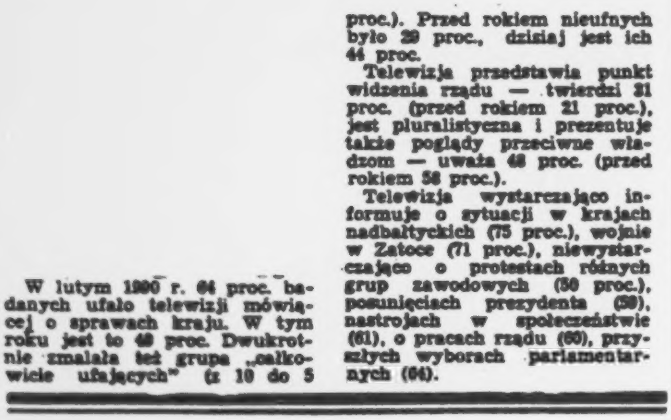

W lutym 1990 r. 64 proc. badanych ufało telewizji mówiącej o sprawach kraju. W tym roku jest to 48 proc. Dwukrotnie zmalała też grupa „całkowicie ufających" (z 10 do 5 proc.). Przed rokiem nieufnych było 29 proc., dzisiaj jest ich 44 proc.

Telewizja przedstawia punkt widzenia rządu — twierdzi 31 proc. (przed rokiem 21 proc.), jest pluralistyczna i prezentuje także poglądy przeciwne władzom — uważa 48 proc. (przed rokiem 58 proc.).

Telewizja wystarczająco informuje o sytuacji w krajach nadbałtyckich (75 proc.), wojnie w Zatoce (71 proc.), niewystarczająco o protestach różnych grup zawodowych (50 proc.), posunięciach prezydenta (59), nastrojach w społeczeństwie (61), o pracach rządu (60), przyszłych wyborach parlamentarnych (64).

YOUR NOTES

Exercise 5

Which of the following paragraphs summarizes the results of the poll most accurately? Circle the appropriate number.

1. W porównaniu z lutym ubiegłego roku spadła wiarygodność programów informacyjno-publicystycznych TV, przybyło przekonanych, że telewizja prezentuje przede wszystkim punkt widzenia władz i sił ją popierających, telewidzowie natomiast chcieliby mniej słyszeć o tym, co robią prezydent i rząd, jakie są nastroje społeczne, chcieliby wiedzieć co z wyborami parlamentarnymi — takie są wyniki sondażu OBOP przeprowadzonego 4 i 5 lutego.

2. W porównaniu z lutym ubiegłego roku spadła wiarygodność programów informacyjno-publicystycznych TV, przybyło przekonanych, że telewizja prezentuje przede wszystkim punkt widzenia władz i sił ją popierających, telewidzowie chcieliby więcej wiedzieć co robi prezydent i rząd, jakie są nastroje społeczne, co z wyborami parlamentarnymi — takie są wyniki sondażu OBOP przeprowadzonego 4 i 5 lutego.

3. W porównaniu z lutym ubiegłego roku wzrosła wiarygodność programów informacyjno-publicystycznych TV, ubyło przekonanych, że telewizja prezentuje przede wszystkim punkt widzenia

władz i sił ją popierających, telewidzowie chcieliby mniej słyszeć o tym, co robią prezydent i rząd, jakie są nastroje społeczne, chcieliby wiedzieć co z wyborami parlamentarnymi — takie są wyniki sondażu OBOP przeprowadzonego 4 i 5 lutego.

Exercise 6

Scan the text on the next page to find which of the following sentences are true (T) and which are false (F). Check the appropriate boxes.

	T	F
1. The "Spotkania" magazine is devoted to commenting on current events.	☐	☐
2. Mr. Maciej Iłowiecki is the magazine's editor-in-chief.	☐	☐
3. Mr. Jacek Maziarski is the deputy editor-in-chief.	☐	☐
4. The magazine is linked with the Christian Democratic Party.	☐	☐
5. The magazine's contents and graphics make it similar to "Newsweek."	☐	☐
6. The magazine is sponsored by the "Editions Spotkania" and readers and supporters of the "L'Express" weekly.	☐	☐
7. Gossip has it that the salaries at the magazine are exorbitant.	☐	☐
8. The staff of the magazine consists of young journalists.	☐	☐
9. The first edition of the magazine was planned to appear in distribution before Christmas.	☐	☐

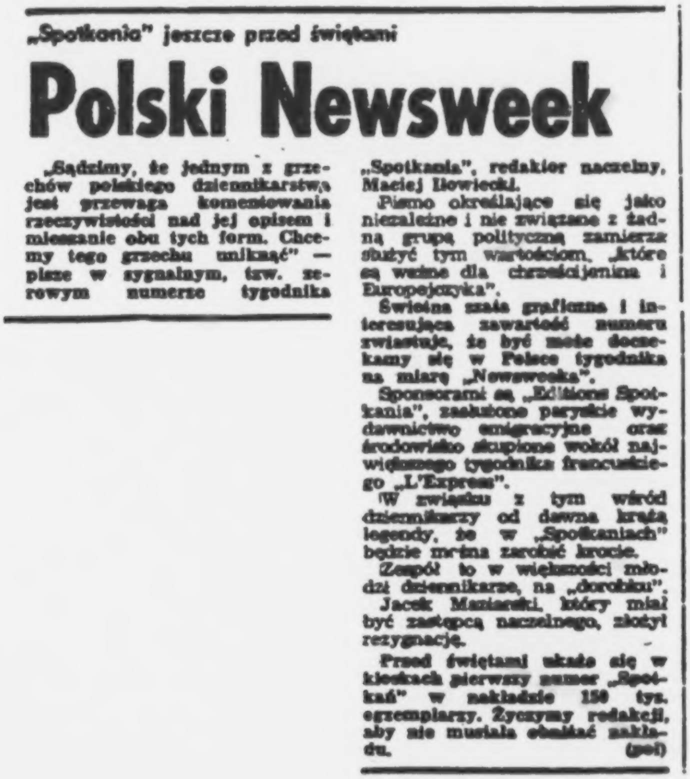

„Spotkania" jeszcze przed świętami

Polski Newsweek

„Sądzimy, że jednym z grzechów polskiego dziennikarstwa jest przewaga komentowania rzeczywistości nad jej opisem i mieszanie obu tych form. Chcemy tego grzechu uniknąć" — pisze w sygnalnym, tzw. zerowym numerze tygodnika „Spotkania", redaktor naczelny, Maciej Iłowiecki.

Pismo określające się jako niezależne i nie związane z żadną grupą polityczną zamierza służyć tym wartościom, „które są ważne dla chrześcijanina i Europejczyka".

Świetna szata graficzna i interesująca zawartość numeru zwiastuje, że być może doczekamy się w Polsce tygodnika na miarę „Newsweeka".

Sponsorami są „Editions Spotkania", zasłużone paryskie wydawnictwo emigracyjne oraz środowisko skupione wokół największego tygodnika francuskiego „L'Express".

W związku z tym wśród dziennikarzy od dawna krążą legendy, że w „Spotkaniach" będzie można zarobić krocie.

Zespół to w większości młodzi dziennikarze, na „dorobku".

Jacek Maziarski, który miał być zastępcą naczelnego, złożył rezygnację.

Przed świętami ukaże się w kioskach pierwszy numer „Spotkań" w nakładzie 150 tys. egzemplarzy. Życzymy redakcji, aby nie musiała obniżać nakładu. (pel)

Exercise 7
Skim A. Kowalik's article on the next page. It contains six paragraphs. Which of these paragraphs gives the main point? Write the first sentence of the paragraph in the space provided below.

____

____

____

____

YOUR NOTES

Exercise 8
Now read the article again to find which paragraph:

a. describes the first two stages of the modernization.

____

b. describes the problems that Polish banks presently have with fast and thorough services for their clients.

____

c. describes the results of the modernization of the banks.

____

d. gives examples of the problems Polish account owners have at present.

____

Powstaje sieć „TELBANK"

Od centrali do okienka

(C). Wystarczy wyjechać z miasta, w którym ma się rachunek bankowy i, gdy zabraknie gotówki, zaczynają się kłopoty. Podjęcie niezbędnej sumy, nawet w oddziale własnego banku, wiąże się z uciążliwą procedurą. Przez to właśnie utarła się opinia, że łatwiej pieniądze włożyć do banku, trudniej natomiast je odzyskać.

Banki nie mają bezpośrednich połączeń, nie istnieje sieć telekomunikacyjna, która umożliwiłaby szybkie dokonanie wzajemnych rozliczeń, uwiarygodnienie klienta czy natychmiastową jego obsługę, jakiej doświadcza się za granicą czy ogląda na filmach. Teraz ma się to zmienić.

W ub. roku rada banków podjęła decyzję o budowie nowoczesnej sieci takich połączeń. Otrzymała ona nazwę „TELBANK" i wszystko wskazuje na to, że w najbliższych miesiącach pierwszy etap tego przedsięwzięcia — sieć magistralna — będzie gotowy. Zajmuje się tym tworzące się obecnie Bankowe Towarzystwo Teleinformatyczne — BTT. Ma to być spółka typu joint venture z kapitałem zagranicznym firm amerykańskich, w której, zgodnie z ustawą, 51 proc. udziałów będzie należało do akcjonariuszy krajowych. Towarzystwo ma świadczyć polskim bankom i w ogóle sektorowi finansowemu usługi związane z integracją systemu bankowego oraz dostarczać niezbędny do tego sprzęt i obsługę informatyczną.

Pierwszy etap tworzenia „TELBANKU" to sieć magistralna, która, jeszcze w tym kwartale, połączy 12 ośrodków obliczeniowych oraz 5 oddziałów NBP. W następnej kolejności do sieci wejdzie 300 banków i oddziałów, które mają już linie z ośrodkami. Dla każdego z nich oznacza to bezpośrednią i natychmiastową łączność z 302 oddziałami innych banków, a także m.in. dostęp do giełd zagranicznych czy serwisu Reutera. Największe nasze banki komercyjne wspólnie z NBP potwierdziły już swój udział w tym przedsięwzięciu.

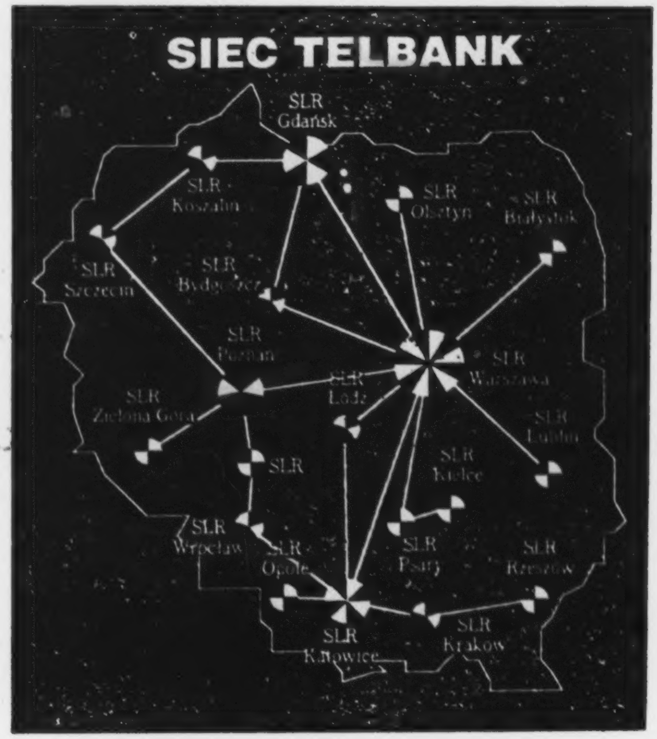

Towarzystwo pragnie, do końca tego roku, włączyć do sieci wszystkie centrale banków i miasta wojewódzkie. Będzie to początek tworzenia regionalnej sieci połączeń przeznaczonej dla każdego banku, który zechce z tej oferty skorzystać. Jak zapewnia BTT, do „TELBANKU" będzie można podłączać dowolne rodzaje i typy terminali oraz lokalnych sieci komputerowych. Zakłada się również połączenie z innymi sieciami telekomunikacyjnymi w kraju i za granicą.

Realizacja pierwszego etapu „TELBANKU" zainstalowanie sieci magistralnej, usprawni pracę centralom bankowym. Klienci będą mogli odczuć dobrodziejstwo techniki dopiero po utworzeniu sieci regionalnej i wyposażeniu lokalnych banków w elektroniczny sprzęt. Oczywiście jeśli będą miały na to pieniądze. Możliwości organizacyjne bowiem już są.

Antoni Kowalik

Abbrevietion:
NBP - *Narodowy Bank Polski* = Polish National Bank

Exercise 9

In this exercise write your answers in Polish in the spaces provided.

Glance through the article on the previous page very quickly to find out:

YOUR NOTES

a. who made the decision about the modernization of the banks?

b. what is TELBANK?

c. who was responsible for completing the first stage of the enterprise?

d. what is the role of American firms?

e. what is the first stage of creating TELEBANK?

f. what is the next stage?

g. what will be the result of connecting all bank centers and capitals of provinces?

Exercise 10
Write questions to which the sentences given below would be appropriate answers. If necessary go back to the texts that you have been working on in the exercises whose numbers are given in parentheses.

1. Kto ____ Szczecin? (1)
AT&T.

2. Jakie ____ do Stanów? (2)
Typu "C".

3. ____ na 200 impulsów? (3)
Sto dwadzieścia tysięcy złotych.

4. Co ____ ? (6)
Przewaga komentowania rzeczywistości nad jej opisem.

5. ____ TELEBANK? (7)
W celu umożliwienia szybkiego dokonywania rozliczeń między bankami, uwiarygodniania klientów i ich szybkiej obsługi.

ENTERTAINMENT

UNIT
47

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

The sentences below come from the articles you will read in this unit. For each sentence in column A, find the correct second half in column B. Draw the lines between both halves.

Then, read the complete sentences and guess what the texts they come from are about.

YOUR NOTES

A	B
1. Nagrodą Nobla w dziedzinie literatury wyróżniona została	a. dziewięć tomów opowiadań.
2. Nadine Gordimer lokuje akcje swych utworów	b. bezprecedensowy spadek frekwencji.
3. Opublikowała dziesięć powieści i	c. w tzw. krajach krajach rozwijających się Afryki.
4. Aktorstwa uczyła się	d. przyniosły jej "Gorki Park" i "Ucieczka z Sobiboru".
5. Rozgłos jako aktorce	e. prawie jedną czwartą amerykańskiego przemysłu rozrywkowego
6. W ten sposób dwa japońskie giganty przemysłowe kontrolować będą	f. autorka południowoafrykańska, pisząca po angielsku, Nadine Gordimer.
7. Japońskie kino rywalizujące z telewizją przeżywa	g. w warszawskiej szkole teatralnej, Teatrze Dramatycznym i przed kamerą.

Exercise 2

The article on page 219 states that Ms. Nadine Gordimer received the 1991 Nobel Prize for Literature. However, before reading the article for information, concentrate on some grammatical points. Answer the following questions in Polish in the spaces provided.

1. Find all the pronouns and nouns in the text referring to Ms. Gordimer and list them below. List the noun or pronoun only once if it is repeated in the text.

   a. ____________________
   b. ____________________
   c. ____________________
   d. ____________________
   e. ____________________
   f. ____________________
   g. ____________________

2. Give the full versions of the following abbreviations from the article and the English equivalents of the full versions.

Polish Abbreviation	Full Polish Version	English Equivalent
a. ur.	____________	____________
b. tzw.	____________	____________
c. m.in.	____________	____________
d. wyd. pol.	____________	____________

3. Search the text for a sentence in the impersonal passive and write it below. Underline the verb phrase.

   ____
   ____

4. Rewrite the following sentence starting with its subject.

   Wraz z nią wyróżniona została Republika Południowej Afryki w uznaniu toczących się tam przemian.

   ____
   ____

Nadine Gordimer — literacki Nobel '91

(P) Akademia Szwedzka ogłosiła wczoraj werdykt: Nagrodą Nobla w dziedzinie literatury wyróżniona została autorka południowoafrykańska, pisząca po angielsku, Nadine Gordimer (ur. 20.11.1923). Wraz z nią wyróżniona została Republika Południowej Afryki w uznaniu toczących się tam przemian.

Fot. CAF—AP

Nadine Gordimer, dobrze znana czytelnikom polskim z licznych przekładów (m.in. „Świat obcych ludzi", 1958, wyd. pol. 1964, zbiór nowel „Na pewno w któryś poniedziałek", wyd. pol. 1969), nie przypadkiem cieszyła się uznaniem polskich edytorów. Jest bowiem autorką „postępową" (wystarczy tylko przypomnieć tytuł jej opowiadania „Schyłek burżuazyjnego świata").

Nadine Gordimer lokuje akcje swych utworów w tzw. krajach rozwijających się Afryki („A Guest of Honour" 1970, „Livingstone's Companion", 1971). Na przestrzeni swej liczącej 42 lata drogi pisarskiej śledzi ich walkę o wolność, proces dekolonializacji i rozdzierające je konflikty. Jej pisarską specjalnością są efemeryczne dyktatury, agentury maoistowskie i kubańskie w Afryce, formowanie się elit władzy, nietolerancja rasowa, manipulowane przez tajną policję partie oraz korupcja.

Gordimer jest autorką bardzo pracowitą. Opublikowała dziesięć powieści i dziewięć tomów opowiadań. Debiutowała nowelą w periodyku, mając lat 15. Jako kandydatkę do Nagrody Nobla wymieniano ją od co najmniej trzech lat. (jagen)

Exercise 3

Scan the text about Nadine Gordimer to find the answers to the following questions. Write your answers in Polish in the spaces provided.

1. Find and list the titles of the works by Nadine Gordimer mentioned in the article.
   a. ______________________________
   b. ______________________________
2. Where do the plots of her novels "A Guest of Honour" and "Livingstone Companion" take place?
   ____
3. What is the main topic of her writing?
   ____
4. What is her literary specialty?
   ____
5. What happened when Ms. Gordimer was fifteen?
   ____
6. According to the article, in what way did the prize reflect what was happening in South Africa?
   ____
7. What is Ms. Gordimer's literary output?
   ____

Exercise 4

Read the phrases summarizing the paragraphs of the article on the next page (published in September 1991). The article is about Joanna Pacula, a Polish actress who performs in the United States and Europe. Skim the article to find which paragraph is summarized by each of these phrases. Write the first sentence of the appropriate paragraph below each phrase.

1. Her first steps abroad
   ____
2. Her latest accomplishment
   ____
3. Good acting in substantial parts
   ____
4. Schematic performances in episodes at the beginning of her career
   ____

Talent, osobowość, uroda

Nasza Joanna w krainie filmu

JOANNA PACUŁA (obecnie: Pacula) nie należała nigdy do wielkich polskiego kina. To ona jednak, a nie owi wielcy, powraca do nas z daleka na ekrany.

Aktorstwa uczyła się w warszawskiej szkole teatralnej, Teatrze Dramatycznym i przed kamerą. Już w czasie studiów grywała często, najczęściej w epizodach. W żadnym z nich nie wyszła poza schematy, była zwykle szablonowa i bezbarwna.

Fot. PAP — CAF — Camera Press

Inaczej działo się, gdy zostawała na ekranie sama — wówczas potrafiła błyszczeć. Ciekawe sylwetki bohaterek stworzyła w filmie „Nie zaznasz spokoju" i serialach „Dom" i „Przyjaciele". Potem była jeszcze dobra rola w „Operetce" według Gombrowicza. W 1982 roku Joanna wyjechała za granicę.

O tym, jak radziła sobie na Zachodzie krążą legendy. W Ameryce wyszła za mąż, wkrótce się rozwiodła, nadal jednak mieszka za oceanem. Rozgłos jako aktorce przyniosły jej „Gorki Park" i „Ucieczka z Sobiboru". Obecnie możemy ją oglądać w serialu sieci CBS „Elita", reklamowanym jako pierwszy o tematyce ekologicznej.

Dla 33-letniej Joanny to już przeszłość. Być może dopiero najnowszy fim „La Villa del venerdi" otworzy przed nią drzwi do światowego kina. Trudna rola Aliny w sfilmowanym przez Mauro Bologniniego ostatnim opowiadaniu Alberto Moravii została bardzo dobrze oceniona przez włoską prasę. Zdaniem krytyki aktorka posiada wszelkie zalety: talent, osobowość, urodę i to, co szczególnie ważne w zawodzie — zmienność. Prowadzi życie pełne dyscypliny, całkowicie podporządkowane pracy. Uczy się szybko i potrafi bezbłędnie wykorzystywać wszystko, czego nauczyła się dotąd. Jest profesjonalistką.

(Kaś)

YOUR NOTES

Exercise 5
Find the words or expressions that are used in the story about Joanna Pacuła to mean the following and write them in the spaces provided. The numbers in parentheses refer to the paragraphs in which the words and phrases appear.

1. czołowych polskich aktorów (1st)
2. małych rolach (2nd)
3. grając w filmach (2nd)
4. nie wyróżniająca się (2nd)
5. wspaniale grać (3rd)
6. była główną aktorką (3rd)
7. sławę (4th)
8. spowoduje, że zostanie zauważona przez wielkich reżyserów i producentów (5th)

Exercise 6
Now scan the article about Ms. Pacuła to find which of the following statements about her are true (T) or false (F). If there is no information on the statement in the text check (N/A).

	T	F	N/A
1. The article was written following Ms. Pacuła's return to Poland.	☐	☐	☐
2. She had some parts while studying.	☐	☐	☐
3. She had a few good performances in Polish movies, series, and plays.	☐	☐	☐
4. She came to the United States in 1982.	☐	☐	☐
5. Her beginning abroad is legendary.	☐	☐	☐

	T	F	N/A
6. She is married to an American.	☐	☐	☐
7. She distinguished herself in "Gorki Park" and "Escape from Sobibor."	☐	☐	☐
8. She is praised for her part in an Italian movie "La Villa del Venerdi."	☐	☐	☐
9. The Italia movie was directed by Alberto Moravia.	☐	☐	☐
10. Critics claim that because of her uneven performances, she still has a lot to learn.	☐	☐	☐

Exercise 7

1. The 1991 article below is about the buying of the American entertainment industry by foreign companies. Skim the article to find out Americans' attitude towards this tendency.

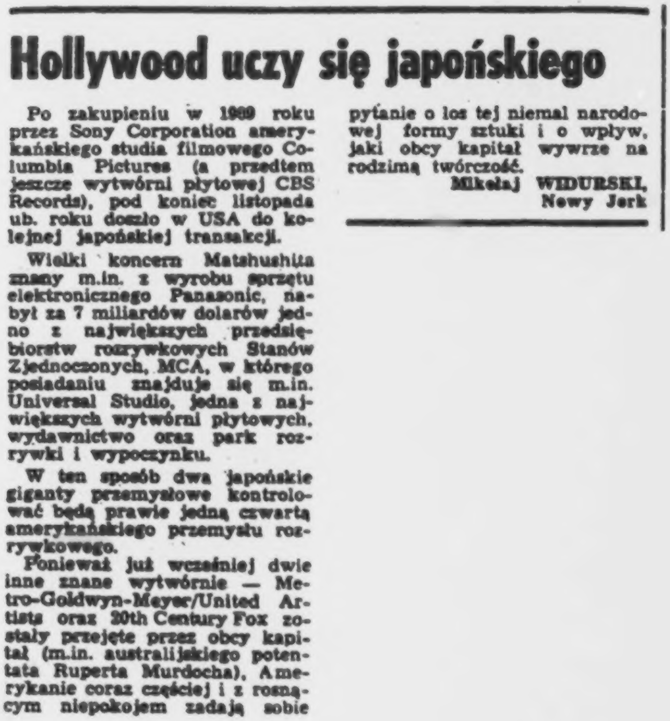

Hollywood uczy się japońskiego

Po zakupieniu w 1989 roku przez Sony Corporation amerykańskiego studia filmowego Columbia Pictures (a przedtem jeszcze wytwórni płytowej CBS Records), pod koniec listopada ub. roku doszło w USA do kolejnej japońskiej transakcji.

Wielki koncern Matshushita znany m.in. z wyrobu sprzętu elektronicznego Panasonic, nabył za 7 miliardów dolarów jedno z największych przedsiębiorstw rozrywkowych Stanów Zjednoczonych, MCA, w którego posiadaniu znajduje się m.in. Universal Studio, jedna z największych wytwórni płytowych, wydawnictwo oraz park rozrywki i wypoczynku.

W ten sposób dwa japońskie giganty przemysłowe kontrolować będą prawie jedną czwartą amerykańskiego przemysłu rozrywkowego.

Ponieważ już wcześniej dwie inne znane wytwórnie — Metro-Goldwyn-Meyer/United Artists oraz 20th Century Fox zostały przejęte przez obcy kapitał (m.in. australijskiego potentata Ruperta Murdocha), Amerykanie coraz częściej i z rosnącym niepokojem zadają sobie pytanie o los tej niemal narodowej formy sztuki i o wpływ, jaki obcy kapitał wywrze na rodzimą twórczość.

Mikołaj WIDURSKI,
Nowy Jork

According to the article Americans

a. have nothing against selling their art companies to foreigners.
b. are very much against selling their art companies to foreigners.
c. think that foreign influence on national art is inevitable and a positive development.
d. are worried about the fate of this industry and foreign capital influence on national art.

2. Now scan the article to find the information necessary for filling out the table below. Write your answers in Polish.

Foreign company	American company	Time of purchase	Price paid

Exercise 8

1. Scan the article from the previous exercise once again to answer the following questions in Polish.

   a. What does the Matshushita Corporation produce?

   ____

   b. What does MCA own?

   ____

   ____

   ____

   c. What percentage of American entertainment is owned by the two Japanese corporations at the moment the article was written?

   ____

   d. Why is Mr. Rupert Murdoch mentioned in the article?

   ____

2. Here is another article about the entertainment industry and American-Japanese co-dependency in this field. Read the statements below. Then skim the article that follows and circle the sentence that best summarizes the article.

   a. American TV movies became more popular than Japanese ones.
   b. American cinema movies became more popular than Japanese ones.
   c. Japanese TV movies became more popular than American ones.
   d. Japanese cinema movies became more popular than American ones.

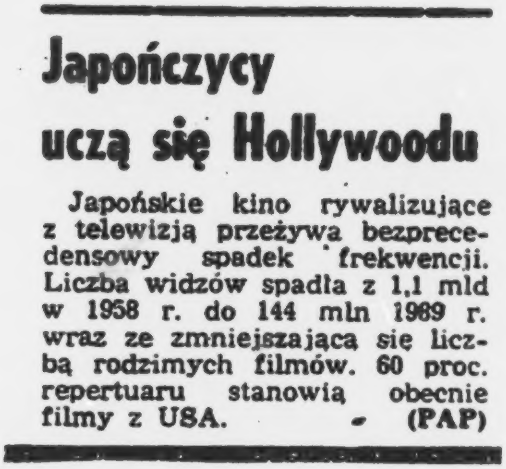

Japończycy uczą się Hollywoodu

Japońskie kino rywalizujące z telewizją przeżywa bezprecedensowy spadek frekwencji. Liczba widzów spadła z 1,1 mld w 1958 r. do 144 mln 1989 r. wraz ze zmniejszającą się liczbą rodzimych filmów. 60 proc. repertuaru stanowią obecnie filmy z USA. (PAP)

YOUR NOTES

Exercise 9

Below is a short biographical note on Bob Geldof, an Irish rock star. Scan the article and fill in the empty spaces in the following sentences in English.

1. Bob Geldof ______________________ Boomtown Rats ______________________.
2. In 1984, ______________________ Ethiopia ______________________ "Do They Know It's Christmas."
3. In 1985 ______________________ "Live Aid."
4. "Live Aid" ______________________ 60 bands and performers ______________________ London and Philadelphia.
5. The sixteen-hour-long ______________________ 1.5 billion people all over the world.
6. ______________________ the revenues. ______________________ starving Ethiopians.
7. ______________________ the Nobel Peace Prize __________ knighted ______________________.

Bob GELDOF, lat 36, Irlandczyk. Były lider Boomtown Rats, w latach 1977–80 jednego z najpopularniejszych zespołów nowej fali brytyjskiego rocka. W 1984 r. Geldof, wstrząśnięty filmem o klęsce głodu w Etiopii, namawia kilkanaście gwiazd brytyjskiej muzyki popularnej do nagrania płyty „Do They Know It's Christmas", wpływy ze sprzedaży przeznaczając dla głodujących. Potem organizuje wielką imprezę charytatywną – Live Aid, z której dochód uratował życie tysięcy ludzi. Live Aid to dwa koncerty zorganizowane 13 lipca 1985 roku w Londynie i Filadelfii, w których wzięło udział ponad 60 zespołów i wykonawców. Dzięki satelitom ten 16-godzinny przekaz na żywo obejrzało 1,5 mld ludzi na całym świecie. Bob Geldof z samych tylko datków telewidzów zebrał 67 mln dolarów. W kilka miesięcy później został zgłoszony do Pokojowej Nagrody Nobla, zaś królowa angielska obdarzyła go tytułem Sir.

Exercise 10
Below is the beginning of an interview with Bob Geldof. Read the article's opening question and Geldof's reply.

Rozmowa z Sir Bobem Geldofem – muzykiem rockowym

Sława jest zabawniejsza niż anonimowość

— Jesteś jedynym muzykiem rockowym, który otrzymał tytuł szlachecki. Ale prasa brytyjska nigdy cię nie lubiła. Czy dlatego, że to nie oni odkryli cię w 1977 roku?

— Nie chciałem zachowywać się i mówić w taki sposób, jakiego się po mnie spodziewano. W gorącym okresie punkowej rebelii w 1977 musiałeś być rewizjonistą, muzycznym stalinowcem i mówić, że nienawidzisz Boba Dylana, Rolling Stonesów czy Van Morrisona. Tymczasem ja uważałem ich za geniuszy.

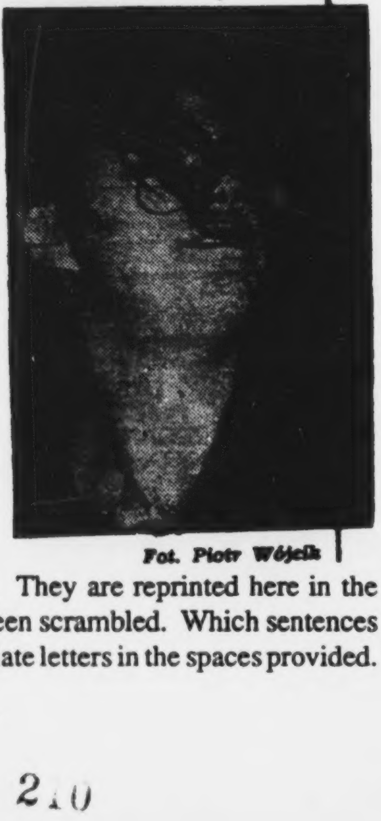

Fot. Piotr Wójcik

The following questions come from the same interview. They are reprinted here in the original order. The answers on the following page have been scrambled. Which sentences are the correct answers to the questions? Write the appropriate letters in the spaces provided.

1. **— Brytyjskie magazyny muzyczne kreowały wówczas punk-rokowców na anarchistów i buntowników, którzy nie dbają o sławę. Czy naprawdę nie zależało wam na zdobyciu rozgłosu?**

____

2. **— Wielką sławę przyniosła ci też akcja Live Aid. Organizując ją musiałeś chyba współpracować z reżimem w Etiopii. Jak właściwie wyglądały kulisy Live Aid?**

____

3. **— Na Live Aid wystąpiło jednak bardzo niewielu czarnych wykonawców. Stąd moje pytanie o kulisy tej akcji...**

____

4. **— Do Polski przyjechałeś już po raz drugi i to w tak krótkim czasie. Miałeś czas by porozmawiać z ludźmi, przyjrzeć się nowym miejscom?**

____

YOUR NOTES

a. — To był wymóg praktyczny. Niewielu było wystarczająco znanych. Na moje zaproszenie nie odpowiedzieli Prince i Michael Jackson. Pojawili się natomiast Tina Turner i Lionel Richie, Miles Davies i B.B. King.

b. — Mój zespół Boomtown Rats nigdy nie był do końca punk-rockowy. Zawsze chciałem być popularny i nie kryłem tego. Sława jest o wiele bardziej zabawna niż anonimowość. [...]

c. — Granie codziennie koncertów nie sprzyja zwiedzaniu i zawieraniu znajomości. Odbyłem jedynie swoją pielgrzymkę do Stoczni Gdańskiej. Lubię miejsca, gdzie dzieje się historia.

d. — To nie była współpraca z reżimem. W Etiopii działała wówczas Komisja Pomocy Głodującym (RRC). Ta rządowa organizacja miała bardzo dużą autonomię, gdyż musiała rozwiązywać problemy, które przerastały możliwości państwa. Była to właściwie jedyna efektywna rządowa organizacja. [...]

EDUCATION

UNIT 48

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

Before reading the articles in this unit complete the following exercise.
The sentences below come from articles you will read in this unit. Choose the closest synonym of the underlined word in that sentence.

1. Najostrzejsze wymogi stawiają swoim stypendystom firmy japońskie.
   a. zadania b. warunki c. stopnie
2. Wszystkie słówka ulatują im z pamięci po pięciu minutach.
   a. uczą się na pamięć b. zapominają c. wietrzeją
3. Wkuwać bezmyślnie, że Mr Smith jedzie do Londynu i ma duży samochód.
   a. rozwiązywać b. uczyć się (na pamięć) c. zgadywać
4. Czesne wynosi 6300 dolarów rocznie.
   a. kolegium b. mandat c. opłata za szkołę
5. Szkoła ma wyrobioną markę.
   a. opinię b. cel c. ocenę
6. Muszą to być obywatele RP biegle mówiący i piszący po angielsku.
   a. dokładnie b. sprawnie c. gramatycznie
7. Nosi nazwisko inicjatora programu Williama Fulbrighta.
   a. autora b. współzałożyciela c. wspólnika
8. Biuro Amerykańsko-Polskiej Wymiany Naukowej rozpoczyna rekrutację kandydatów na stypendium Fulbrighta.
   a. konkurs b. losowanie c. nabór
9. Ostatecznego wyboru oraz zatwierdzenia kandydatów dokona Rada Biura.
   a. sprawdzenia b. zaakceptowania c. zaangażowania

Exercise 2

Skim the article about foreign students in the USA (as of 1991) and finish the sentences below.

1. Criticism of the American educational system is ______________________________ .
2. Diplomas from American colleges are getting ______________________________ .
3. The number of Asian students in American colleges has ______________________________ .
4. The number of African and Middle Eastern students in American colleges has
   ______________________________ .
5. Among foreign students, economic studies are ______________________________ .

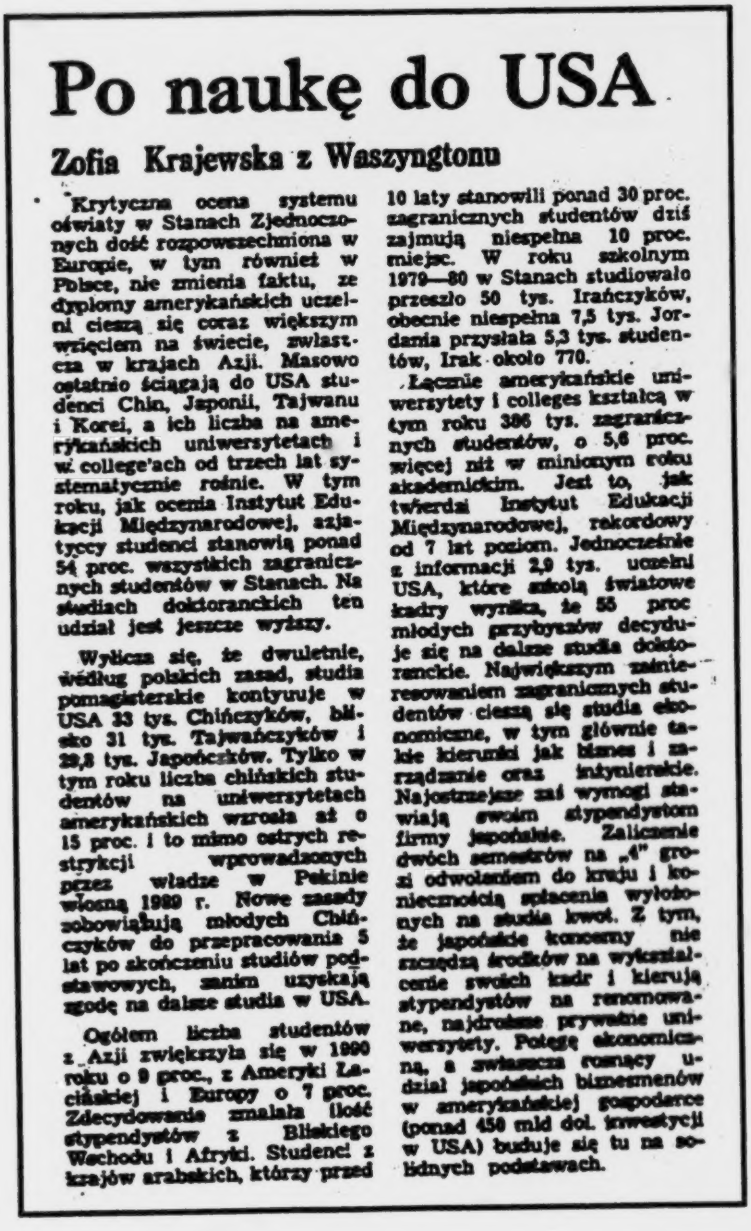

Po naukę do USA

Zofia Krajewska z Waszyngtonu

Krytyczna ocena systemu oświaty w Stanach Zjednoczonych dość rozpowszechniona w Europie, w tym również w Polsce, nie zmienia faktu, ze dyplomy amerykańskich uczelni cieszą się coraz większym wzięciem na świecie, zwłaszcza w krajach Azji. Masowo ostatnio ściągają do USA studenci Chin, Japonii, Tajwanu i Korei, a ich liczba na amerykańskich uniwersytetach i w college'ach od trzech lat systematycznie rośnie. W tym roku, jak ocenia Instytut Edukacji Międzynarodowej, azjatyccy studenci stanowią ponad 54 proc. wszystkich zagranicznych studentów w Stanach. Na studiach doktoranckich ten udział jest jeszcze wyższy.

Wylicza się, że dwuletnie, według polskich zasad, studia pomagisterskie kontynuuje w USA 33 tys. Chińczyków, blisko 31 tys. Tajwańczyków i 29,8 tys. Japończyków. Tylko w tym roku liczba chińskich studentów na uniwersytetach amerykańskich wzrosła aż o 15 proc. I to mimo ostrych restrykcji wprowadzonych przez władze w Pekinie wiosną 1989 r. Nowe zasady zobowiązują młodych Chińczyków do przepracowania 5 lat po skończeniu studiów podstawowych, zanim uzyskają zgodę na dalsze studia w USA.

Ogółem liczba studentów z Azji zwiększyła się w 1990 roku o 9 proc., z Ameryki Łacińskiej i Europy o 7 proc. Zdecydowanie zmalała ilość stypendystów z Bliskiego Wschodu i Afryki. Studenci z krajów arabskich, którzy przed 10 laty stanowili ponad 30 proc. zagranicznych studentów dziś zajmują niespełna 10 proc. miejsc. W roku szkolnym 1979—80 w Stanach studiowało przeszło 50 tys. Irańczyków, obecnie niespełna 7,5 tys. Jordania przysłała 5,3 tys. studentów, Irak około 770.

Łącznie amerykańskie uniwersytety i colleges kształcą w tym roku 386 tys. zagranicznych studentów, o 5,6 proc. więcej niż w minionym roku akademickim. Jest to, jak twierdzi Instytut Edukacji Międzynarodowej, rekordowy od 7 lat poziom. Jednocześnie z informacji 2,9 tys. uczelni USA, które szkolą światowe kadry wynika, że 55 proc młodych przybyszów decyduje się na dalsze studia doktoranckie. Największym zainteresowaniem zagranicznych studentów cieszą się studia ekonomiczne, w tym głównie takie kierunki jak biznes i zarządzanie oraz inżynierskie. Najostrzejsze zaś wymogi stawiają swoim stypendystom firmy japońskie. Zaliczenie dwóch semestrów na „4" grozi odwołaniem do kraju i koniecznością spłacenia wyłożonych na studia kwot. Z tym, że japońskie koncerny nie szczędzą środków na wykształcenie swoich kadr i kierują stypendystów na renomowane, najdroższe prywatne uniwersytety. Potęgę ekonomiczną, a zwłaszcza rosnący udział japońskich biznesmenów w amerykańskiej gospodarce (ponad 450 mld dol. inwestycji w USA) buduje się tu na solidnych podstawach.

Exercise 3
Now scan the text about foreign students in the USA to find out which of the following statements are true (T), which are false (F), and which are not dealt with in the text (N/A).

T F N/A

1. Obniżenie się poziomu nauczania na uczelniach europejskich, w tym polskich, spowodowało tam większe zainteresowanie uczelniami amerykańskimi. ☐ ☐ ☐
2. Liczba azjatyckich studentów na uczelniach amerykańskich zwiększa się od trzech lat. ☐ ☐ ☐
3. W 1991 studenci azjatyccy stanowili 54% wszystkich studentów Instytutu Edukacji Międzynarodowej. ☐ ☐ ☐
4. Procent studentów azjatyckich na studiach doktoranckich w USA przekracza 54% wszystkich studentów. ☐ ☐ ☐
5. Studenci chińscy, żeby uzyskać zgodę od swoich władz na studia w USA, muszą przepracować 5 lat po skończeniu studiów podstawowych. ☐ ☐ ☐
6. Liczba studentów z krajów arabskich zmniejszyła się w przeciągu ostatnich 10 lat o przeszło 20%. ☐ ☐ ☐
7. W porównaniu z rokiem akademickim 90/91 liczba studentów zagranicznych na uczelniach amerykańskich zwiększyła się o 5,6%. ☐ ☐ ☐
8. Liczba uczelni amerykańskich, które szkolą studentów zagranicznych, wynosi 2900. ☐ ☐ ☐
9. 55% studentów zagranicznych podejmuje w Stanach studia doktoranckie. ☐ ☐ ☐
10. Biznes i zarządzanie oraz studia inżynierskie cieszą się największym zainteresowaniem wśród studentów amerykańskich. ☐ ☐ ☐
11. Studenci japońscy kierowani są przez swoje firmy na najbardziej renomowane i najdroższe uczelnie amerykańskie. ☐ ☐ ☐
12. Zaliczenie przez studentów japońskich dwóch semestrów na czwórkę, powoduje że muszą oni zrezygnować ze studiów i zwrócić ich koszty. ☐ ☐ ☐

Exercise 4
The article you will read in this exercise is about a new English course available in Poland.

1. Skim the article to find the title, author/s, and publisher/s of the textbook.

____

____

2. Now scan the article to answer the following questions in Polish.

a. For whom is this textbook?

b. In what way/s is the present workbook similar to the textbook described in the article?

c. To whom is *"Ready-Steady-Go"* addressed?

d. What is the audio component of the course?

e. How is this textbook different from some textbooks?

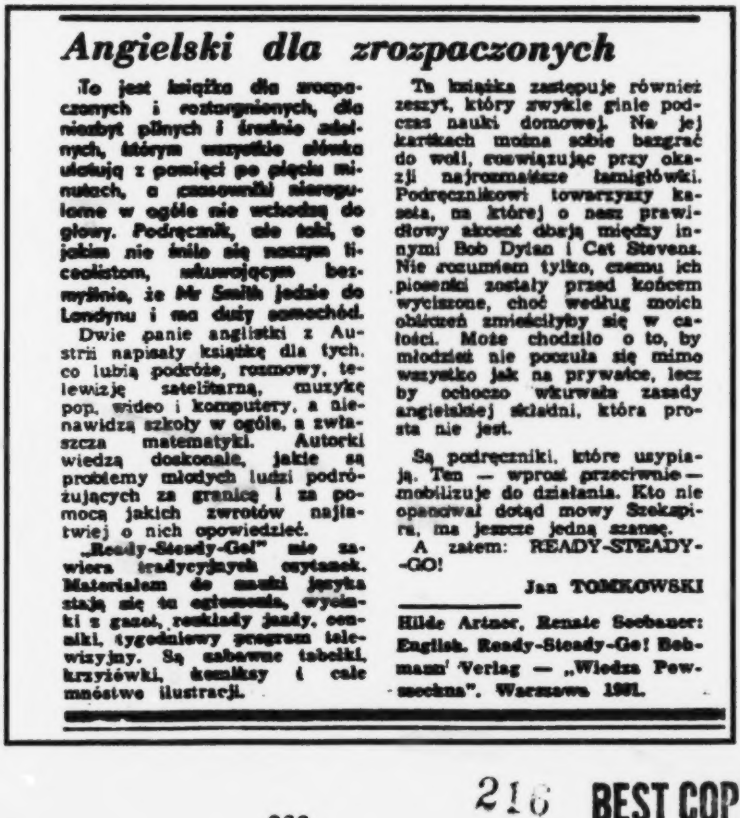

Angielski dla zrozpaczonych

To jest książka dla zrozpaczonych i roztargnionych, dla niezbyt pilnych i średnio zdolnych, którym wszystkie słówka ulatują z pamięci po pięciu minutach, a czasowniki nieregularne w ogóle nie wchodzą do głowy. *Podręcznik, ale taki, o jakim nie śniło się naszym licealistom, wkuwającym bezmyślnie, że Mr Smith jedzie do Londynu i ma duży samochód.*

Dwie panie anglistki z Austrii napisały książkę dla tych, co lubią podróże, rozmowy, telewizję satelitarną, muzykę pop, wideo i komputery, a nienawidzą szkoły w ogóle, a zwłaszcza matematyki. Autorki wiedzą doskonale, jakie są problemy młodych ludzi podróżujących za granicę i za pomocą jakich zwrotów najłatwiej o nich opowiedzieć.

„Ready-Steady-Go!" nie zawiera tradycyjnych czytanek. Materiałem do nauki języka stają się tu ogłoszenia, wycinki z gazet, rozkłady jazdy, cenniki, tygodniowy program telewizyjny. Są zabawne tabelki, krzyżówki, komiksy i całe mnóstwo ilustracji.

Ta książka zastępuje również zeszyt, który zwykle ginie podczas nauki domowej. Na jej kartkach można sobie bazgrać do woli, rozwiązując przy okazji najrozmaitsze łamigłówki. Podręcznikowi towarzyszy kaseta, na której o nasz prawidłowy akcent dbają między innymi Bob Dylan i Cat Stevens. Nie rozumiem tylko, czemu ich piosenki zostały przed końcem wyciszone, choć według moich obliczeń zmieściłyby się w całości. Może chodziło o to, by młodzież nie poczuła się mimo wszystko jak na prywatce, lecz by ochoczo wkuwała zasady angielskiej składni, która prosta nie jest.

Są podręczniki, które usypiają. Ten — wprost przeciwnie — mobilizuje do działania. Kto nie opanował dotąd mowy Szekspira, ma jeszcze jedną szansę.

A zatem: READY-STEADY-GO!

Jan TOMKOWSKI

Hilde Artner, Renate Seebauer: English. Ready-Steady-Go! Bohmann' Verlag — „Wiedza Powszechna". Warszawa 1991.

216 BEST COPY AVAILABLE

Exercise 5
Read the article very quickly to get the gist of the text. Choose the most appropriate explanation of what it is about.

YOUR NOTES

a. The American educational system
b. An American school in Warsaw
c. Reform of the American educational system
d. A conference on the American educational system
e. American teachers helping to reform the Polish educational system

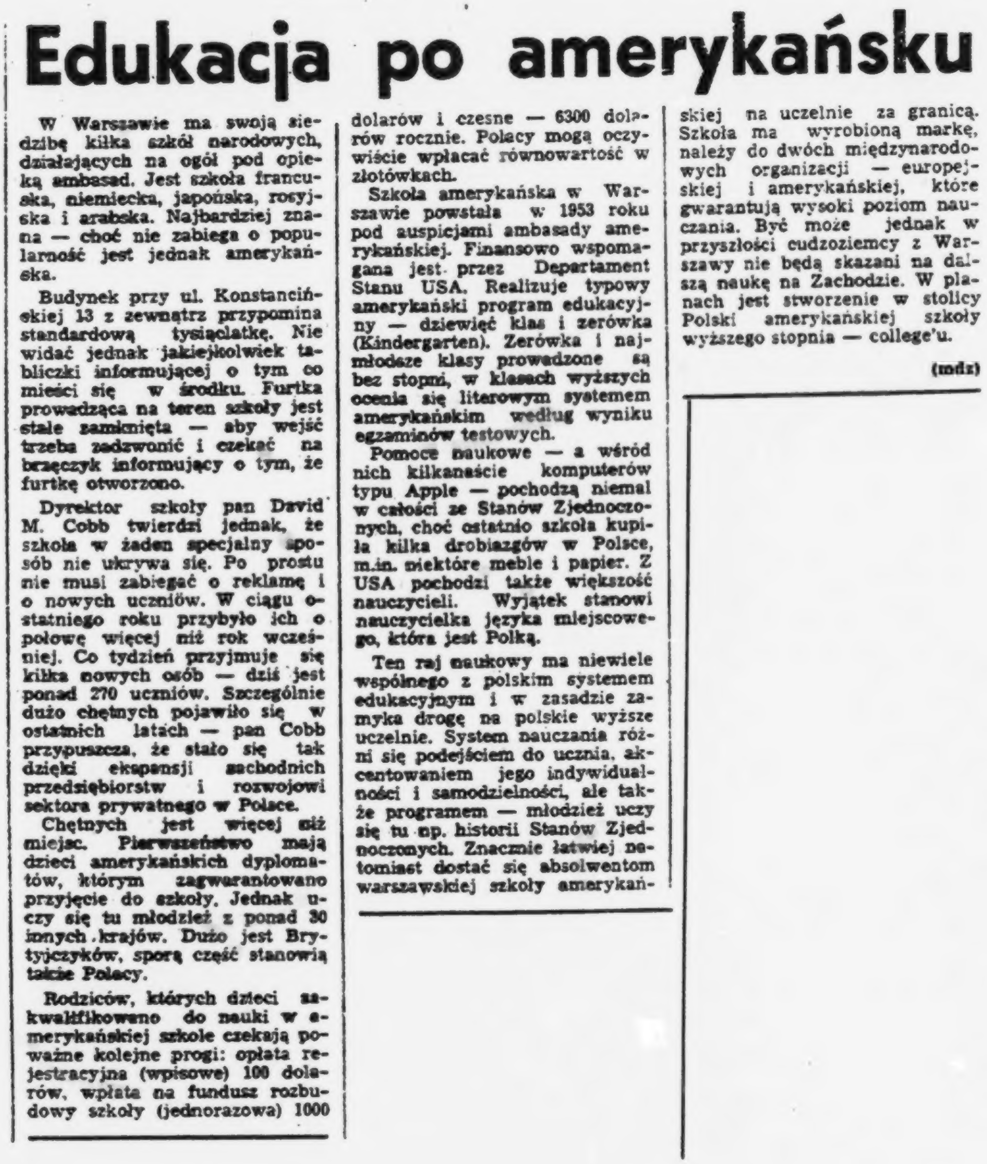

Edukacja po amerykańsku

W Warszawie ma swoją siedzibę kilka szkół narodowych, działających na ogół pod opieką ambasad. Jest szkoła francuska, niemiecka, japońska, rosyjska i arabska. Najbardziej znana — choć nie zabiega o popularność jest jednak amerykańska.

Budynek przy ul. Konstancińskiej 13 z zewnątrz przypomina standardową tysiąclatkę. Nie widać jednak jakiejkolwiek tabliczki informującej o tym co mieści się w środku. Furtka prowadząca na teren szkoły jest stale zamknięta — aby wejść trzeba zadzwonić i czekać na brzęczyk informujący o tym, że furtkę otworzono.

Dyrektor szkoły pan David M. Cobb twierdzi jednak, że szkoła w żaden specjalny sposób nie ukrywa się. Po prostu nie musi zabiegać o reklamę i o nowych uczniów. W ciągu ostatniego roku przybyło ich o połowę więcej niż rok wcześniej. Co tydzień przyjmuje się kilka nowych osób — dziś jest ponad 270 uczniów. Szczególnie dużo chętnych pojawiło się w ostatnich latach — pan Cobb przypuszcza, że stało się tak dzięki ekspansji zachodnich przedsiębiorstw i rozwojowi sektora prywatnego w Polsce.

Chętnych jest więcej niż miejsc. Pierwszeństwo mają dzieci amerykańskich dyplomatów, którym zagwarantowano przyjęcie do szkoły. Jednak uczy się tu młodzież z ponad 30 innych krajów. Dużo jest Brytyjczyków, sporą część stanowią także Polacy.

Rodziców, których dzieci zakwalifikowano do nauki w amerykańskiej szkole czekają poważne kolejne progi: opłata rejestracyjna (wpisowe) 100 dolarów, wpłata na fundusz rozbudowy szkoły (jednorazowa) 1000 dolarów i czesne — 6300 dolarów rocznie. Polacy mogą oczywiście wpłacać równowartość w złotówkach.

Szkoła amerykańska w Warszawie powstała w 1953 roku pod auspicjami ambasady amerykańskiej. Finansowo wspomagana jest przez Departament Stanu USA. Realizuje typowy amerykański program edukacyjny — dziewięć klas i zerówka (Kindergarten). Zerówka i najmłodsze klasy prowadzone są bez stopni, w klasach wyższych ocenia się literowym systemem amerykańskim według wyniku egzaminów testowych.

Pomoce naukowe — a wśród nich kilkanaście komputerów typu Apple — pochodzą niemal w całości ze Stanów Zjednoczonych, choć ostatnio szkoła kupiła kilka drobiazgów w Polsce, m.in. niektóre meble i papier. Z USA pochodzi także większość nauczycieli. Wyjątek stanowi nauczycielka języka miejscowego, która jest Polką.

Ten raj naukowy ma niewiele wspólnego z polskim systemem edukacyjnym i w zasadzie zamyka drogę na polskie wyższe uczelnie. System nauczania różni się podejściem do ucznia, akcentowaniem jego indywidualności i samodzielności, ale także programem — młodzież uczy się tu np. historii Stanów Zjednoczonych. Znacznie łatwiej natomiast dostać się absolwentom warszawskiej szkoły amerykańskiej na uczelnie za granicą. Szkoła ma wyrobioną markę, należy do dwóch międzynarodowych organizacji — europejskiej i amerykańskiej, które gwarantują wysoki poziom nauczania. Być może jednak w przyszłości cudzoziemcy z Warszawy nie będą skazani na dalszą naukę na Zachodzie. W planach jest stworzenie w stolicy Polski amerykańskiej szkoły wyższego stopnia — college'u.

(mdz)

Cultural Note . . .

Tysiąclatka (*szkoła tysiąclecia*) - one of the schools built in 1966 to commemorate the first millennium of the existence of the Polish state.

Exercise 6

Now scan the text on the previous page and answer these questions. To answer them write the first two words of the appropriate paragraphs.

1. Which paragraph tells you who attends the school?
2. Which paragraph tells you how expensive the school is?
3. Which paragraph tells you that the school is very popular?
4. Which paragraph tells you about the school's equipment?
5. Which paragraph tells you about the school's curriculum?
6. Which paragraph tells you about the exterior of the school building?
7. Which paragraph tells you that there are several foreign schools in Warsaw?
8. Which paragraph tells you about the differences between the American and Polish educational systems?

Exercise 7

Write the questions about the text on page 235 in column A that fit the answers in column B. The numbers in parentheses refer to the paragraphs where thetexts appear.

	A	B
a.	______________________...?	Szkoła amerykańska. (1st)
b.	______________________...?	Standardową tysiąclatkę. (2nd)
c.	______________________...?	Że szkoła się nie ukrywa. (3rd)
d.	______________________...?	Co tydzień. (3rd)
e.	______________________...?	Pan Cobb. (3rd)
f.	______________________...?	Dzieci amerykańskich dyplomatów. (4th)
g.	______________________...?	$6.300. (5th)
h.	______________________...?	W 1953 roku. (6th)
i.	______________________...?	Ambasady amerykańskiej. (6th)
j.	______________________...?	Amerykański. (6th)
k.	______________________...?	Z USA. (7th)
l.	______________________...?	Nie, zamyka. (8th)
m.	______________________...?	Wysoki poziom nauczania. (8th)
n.	______________________...?	Założenie collegu. (8th)

Exercise 8

Now you are going to read two articles about the Fulbright Act, but first try to answer the following questions.

1. What do you know about the Fulbright Act? Who was Mr. Fulbright? What are the aims of the act?

Now scan the articles on the next page and answer the questions below. Write your answers in Polish.

2. Which of the articles was published earlier?

   ____

3. Which of the articles mainly describes the steps to take to apply for a grant?

   ____

4. What is the other article about?

   ____

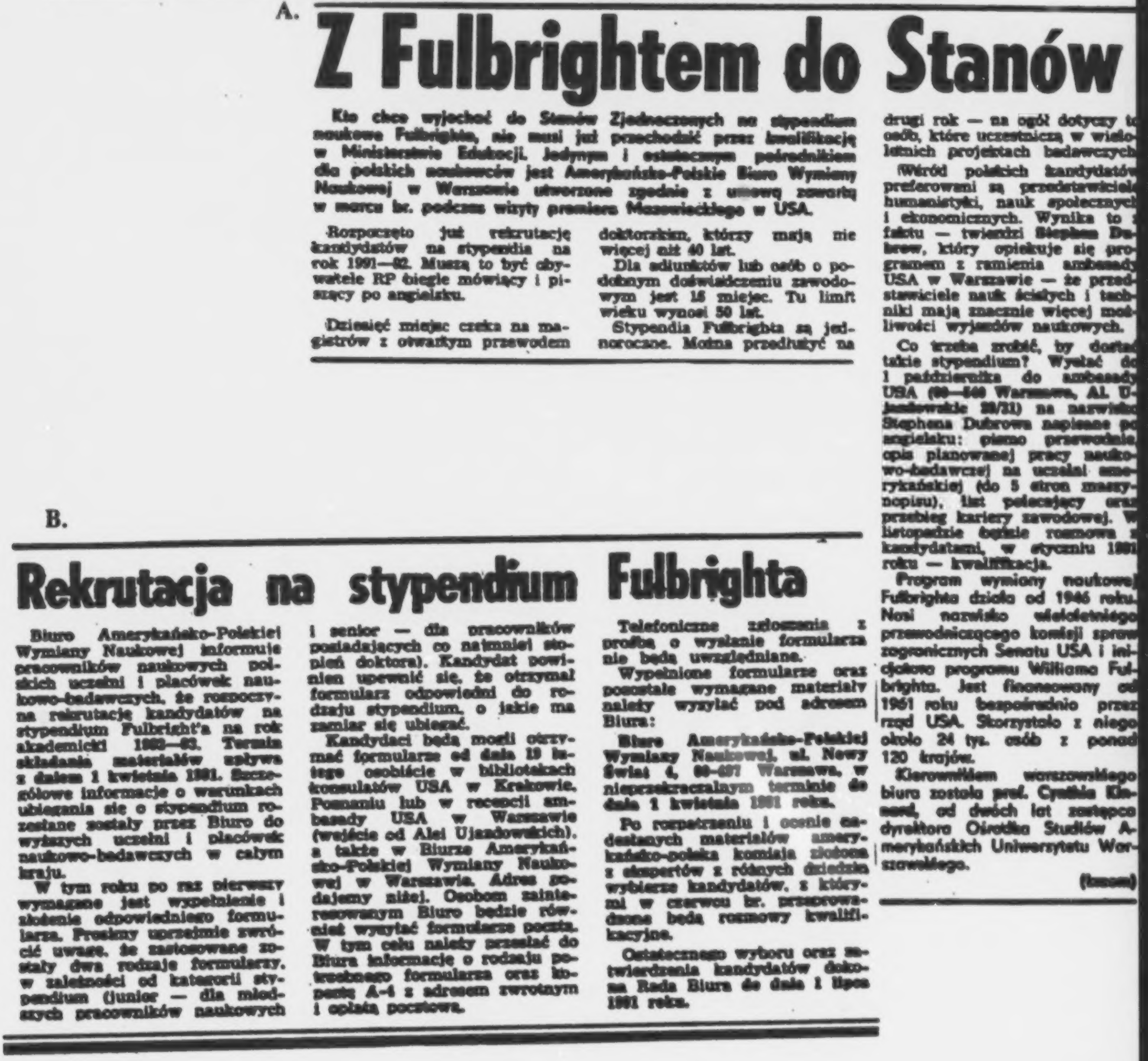

A.

Z Fulbrightem do Stanów

Kto chce wyjechać do Stanów Zjednoczonych na stypendium naukowe Fulbrighta, nie musi już przechodzić przez kwalifikację w Ministerstwie Edukacji. Jedynym i ostatecznym pośrednikiem dla polskich naukowców jest Amerykańsko-Polskie Biuro Wymiany Naukowej w Warszawie utworzone zgodnie z umową zawartą w marcu br. podczas wizyty premiera Mazowieckiego w USA.

Rozpoczęto już rekrutację kandydatów na stypendia na rok 1991—92. Muszą to być obywatele RP biegle mówiący i piszący po angielsku.

Dziesięć miejsc czeka na magistrów z otwartym przewodem doktorskim, którzy mają nie więcej niż 40 lat.

Dla adiunktów lub osób o podobnym doświadczeniu zawodowym jest 15 miejsc. Tu limit wieku wynosi 50 lat.

Stypendia Fulbrighta są jednoroczne. Można przedłużyć na
drugi rok — na ogół dotyczy t
osób, które uczestniczą w wielo
letnich projektach badawczych

Wśród polskich kandydató
preferowani są przedstawiciel
humanistyki, nauk społecznyc
i ekonomicznych. Wynika to
faktu — twierdzi Stephen Du-
brow, który opiekuje się pro-
gramem z ramienia ambasad
USA w Warszawie — że przed-
stawiciele nauk ścisłych i tech-
niki mają znacznie więcej moż-
liwości wyjazdów naukowych.

Co trzeba zrobić, by dosta
takie stypendium? Wysłać d
1 października do ambasad
USA (00—540 Warszawa, Al. U-
jazdowskie 29/31) na nazwisk
Stephena Dubrowa napisane p
angielsku: pismo przewodnie,
opis planowanej pracy nauko-
wo-badawczej na uczelni ame-
rykańskiej (do 5 stron maszy-
nopisu), list polecający ora
przebieg kariery zawodowej. W
listopadzie będzie rozmowa
kandydatami, w styczniu 199
roku — kwalifikacja.

Program wymiany naukowej
Fulbrighta działa od 1946 roku.
Nosi nazwisko wieloletniego
przewodniczącego komisji spraw
zagranicznych Senatu USA i ini-
cjatora programu Williama Ful-
brighta. Jest finansowany od
1961 roku bezpośrednio prze
rząd USA. Skorzystało z niego
około 24 tys. osób z ponad
120 krajów.

Kierownikiem warszawskiego
biura została prof. Cynthia Kla-
[illegible], od dwóch lat zastępca
dyrektora Ośrodka Studiów A-
merykańskich Uniwersytetu War-
szawskiego.

([illegible])

B.

Rekrutacja na stypendium Fulbrighta

Biuro Amerykańsko-Polskiej Wymiany Naukowej informuje pracowników naukowych polskich uczelni i placówek naukowo-badawczych, że rozpoczyna rekrutację kandydatów na stypendium Fulbright'a na rok akademicki 1992—93. **Termin składania materiałów upływa z dniem 1 kwietnia 1991.** Szczegółowe informacje o warunkach ubiegania się o stypendium rozesłane zostały przez Biuro do wyższych uczelni i placówek naukowo-badawczych w całym kraju.

W tym roku po raz pierwszy wymagane jest wypełnienie i złożenie odpowiedniego formularza. Prosimy uprzejmie zwrócić uwagę, że zastosowane zostały dwa rodzaje formularzy, w zależności od kategorii stypendium (junior — dla młodszych pracowników naukowych i senior — dla pracowników posiadających co najmniej stopień doktora). Kandydat powinien upewnić się, że otrzymał formularz odpowiedni do rodzaju stypendium, o jakie ma zamiar się ubiegać.

Kandydaci będą mogli otrzymać formularze od dnia 19 lutego osobiście w bibliotekach konsulatów USA w Krakowie, Poznaniu lub w recepcji ambasady USA w Warszawie (wejście od Alei Ujazdowskich), a także w Biurze Amerykańsko-Polskiej Wymiany Naukowej w Warszawie. Adres podajemy niżej. Osobom zainteresowanym Biuro będzie również wysyłać formularze pocztą. W tym celu należy przesłać do Biura informację o rodzaju potrzebnego formularza oraz kopertę A-4 z adresem zwrotnym i opłatą pocztową.

Telefoniczne zgłoszenia z prośbą o wysłanie formularza nie będą uwzględniane.

Wypełnione formularze oraz pozostałe wymagane materiały należy wysyłać pod adresem Biura:

Biuro Amerykańsko-Polskiej Wymiany Naukowej, ul. Nowy Świat 4, 00-497 Warszawa, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 kwietnia 1991 roku.

Po rozpatrzeniu i ocenie nadesłanych materiałów amerykańsko-polska komisja złożona z ekspertów z różnych dziedzin wybierze kandydatów, z którymi w czerwcu br. przeprowadzone będą rozmowy kwalifikacyjne.

Ostatecznego wyboru oraz zatwierdzenia kandydatów dokona Rada Biura do dnia 1 lipca 1991 roku.

Exercise 9

Now scan the articles to find which one gives you the following pieces of information. Circle the letter of the appropriate article. (Some of the facts are shown in only one, some in both.)

1. Research scientists in the exact sciences have more choices to take scientific trips. **A B**
2. The kind of documents needed to apply for a grant. **A B**
3. One can get an extension of a one-year grant for another year if participating in an extended research project. **A B**
4. Only Polish citizens proficient in both spoken and written English can apply. **A B**
5. Qualifying candidates must have interviews with the members of the Polish-American Commission for Scientific Exchange. **A B**
6. The name of the director of the Warsaw Bureau for Scientific Exchange. **A B**
7. The program has been financed by the American administration. **A B**
8. There are sixteen openings for research scientists pursuing postdoctoral degrees. **A B**
9. There are ten openings for scholars with a master's degree who are working on their Ph.D. **A B**
10. The kind of form one should fill out to apply for a grant. **A B**
11. Where to get the application forms. **A B**
12. William Fulbright was the chairman of the Foreign Affairs Commission of the U.S. Senate. **A B**

Exercise 10

Below is a reprinted fragment of an article about the cost of studying at various universities in Poland. The opening sentence is in its proper place but the rest of the sentences are printed in the wrong order. Arrange the sentences in the correct order.

(P) Prawie 15 mln zł kosztowały budżet państwa w ubiegłym roku akademickim studia przeciętnego studenta w Polsce.

__________ a. Wykształcenie lekarza kosztuje prawie 20 mln rocznie.
__________ b. Na drugim miejscu uczelnie artystyczne - ponad 21 mln rocznie.
__________ c. Niewiele tańsze są wyższe studia techniczne - na jednego studenta wypada po 20,5 mln zł.
__________ d. Najdroższe są szkoły morskie - za jednego studenta budżet płacił prawie 32 mln zł rocznie.
__________ e. Najmniej kosztowne są studia w akademiach teologicznych - jeden student kosztuje budżet ok. 5,5 mln zł.
__________ f. Znacznie tańsze są studia w uczelniach pedagogicznych (prawie 8,6 mln na osobę rocznie) i ekonomicznych (ok.8,2 mln zł).

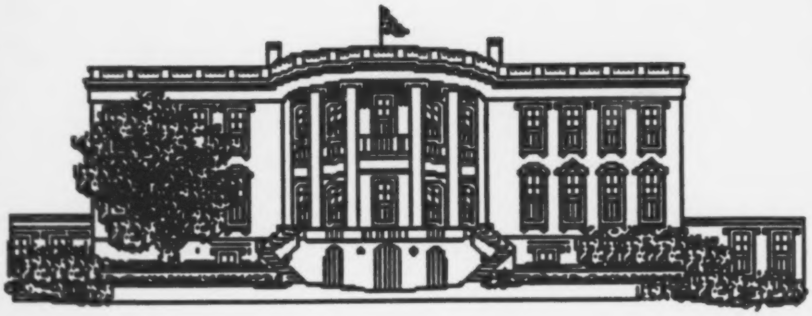

POLITICS

UNIT
49

(ACTFL Level: Advanced Plus)

Exercise 1

In this unit you will read a few articles about polls. The article below gives the results of one such poll. Scan the article to find the information necessary to supply the missing names and figures in the graphs below.

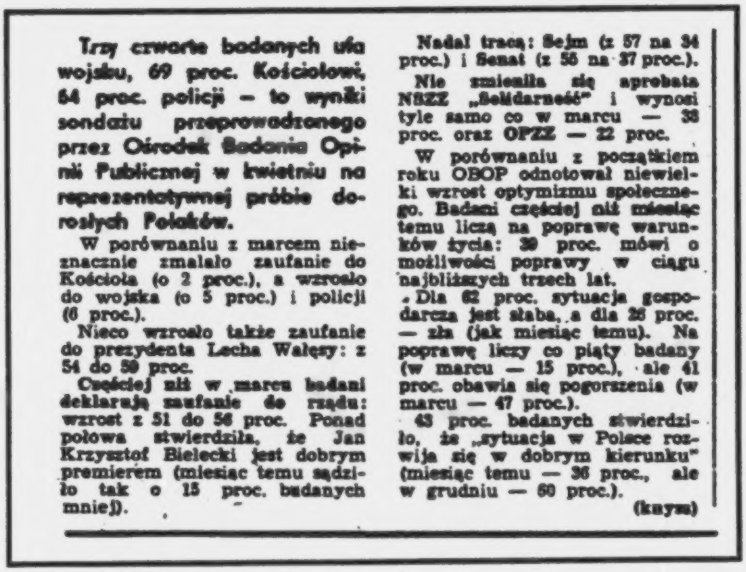

Trzy czwarte badanych ufa wojsku, 69 proc. Kościołowi, 64 proc. policji – to wyniki sondażu przeprowadzonego przez Ośrodek Badania Opinii Publicznej w kwietniu na reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków.

W porównaniu z marcem nieznacznie zmalało zaufanie do Kościoła (o 2 proc.), a wzrosło do wojska (o 5 proc.) i policji (6 proc.).

Nieco wzrosło także zaufanie do prezydenta Lecha Wałęsy: z 54 do 59 proc.

Częściej niż w marcu badani deklarują zaufanie do rządu: wzrost z 51 do 56 proc. Ponad połowa stwierdziła, że Jan Krzysztof Bielecki jest dobrym premierem (miesiąc temu sądziło tak o 15 proc. badanych mniej).

Nadal tracą: Sejm (z 57 na 34 proc.) i Senat (z 56 na 37 proc.).

Nie zmieniła się aprobata NSZZ „Solidarność" i wynosi tyle samo co w marcu — 38 proc. oraz OPZZ — 22 proc.

W porównaniu z początkiem roku OBOP odnotował niewielki wzrost optymizmu społecznego. Badani częściej niż miesiąc temu liczą na poprawę warunków życia: 39 proc. mówi o możliwości poprawy w ciągu najbliższych trzech lat.

Dla 62 proc. sytuacja gospodarcza jest słaba, a dla 26 proc. — zła (jak miesiąc temu). Na poprawę liczy co piąty badany (w marcu — 15 proc.), ale 41 proc. obawia się pogorszenia (w marcu — 47 proc.).

43 proc. badanych stwierdziło, że „sytuacja w Polsce rozwija się w dobrym kierunku" (miesiąc temu — 36 proc., ale w grudniu — 60 proc.).

(kayss)

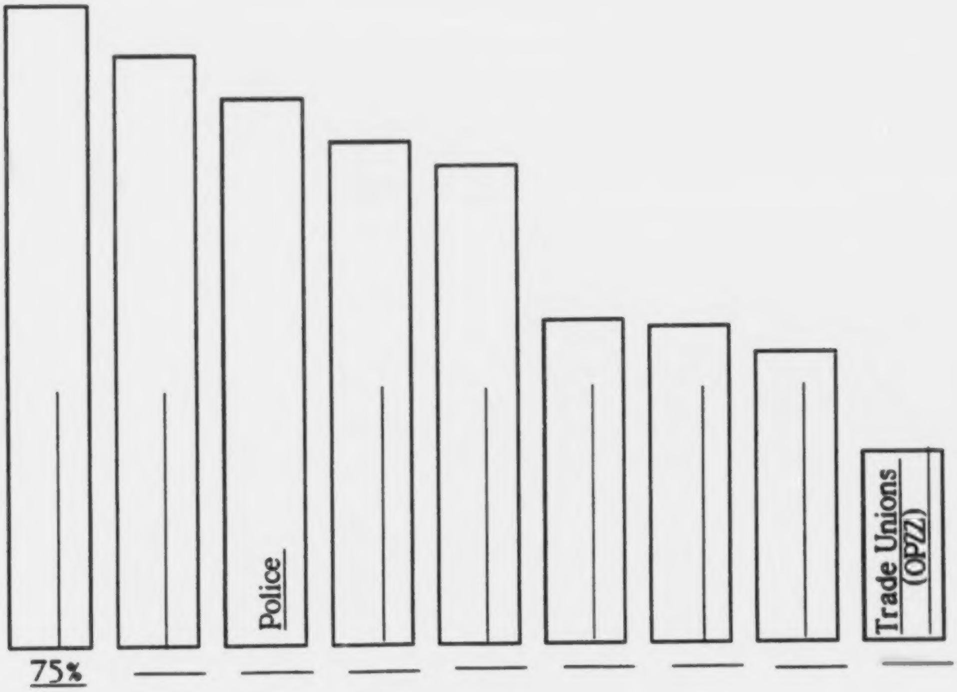

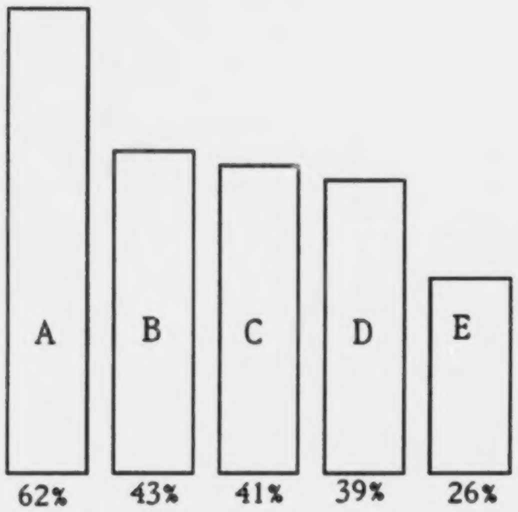

A - ____

____

B - ____

____

C - ____

____

D - ____

____

E - ____

____

Exercise 2

Suppose you were asked whether you would like to join the Center Alliance political party. Listed on the next page are the main tenets of the Alliance. Which do you agree with and which do you disagree with? Write your objections to those you do not agree with (include their numbers.) Write your answer in English in the space provided.

YOUR NOTES

PRZYSTĘPUJĘ DO POROZUMIENIA

CENTRUM

1. Uważam, że fundamentem dobrego ładu społecznego jest nauka Ewangelii o godności i wolności człowieka.

2. Uważam, że dobry rząd szanuje prawa obywateli, a rząd najbardziej efektywny to rząd wspierany przez lokalne społeczności.

3. Uważam, że dobrobyt bierze się z wolnej inicjatywy i przedsiębiorczości jednostek nieskrępowanych przez państwo.

4. Uważam, że ludziom należą się równe prawa i taka sama sprawiedliwość.

5. Uważam, że wspólne wszystkim ludziom umiłowanie wolności i pokoju spełnić się może tylko przez szacunek dla własnej tradycji.

6. Wreszcie uważam, że Polska ma prawo do pełnej demokracji, a służyć temu będzie przebudowa państwa.

7. Porozumienie ludzi, którym ideały solidarności, pluralizmu i wolnego rynku, samorządności społecznej i obywatelskiej odpowiedzialności wskazują drogę w działaniu politycznym, potrzebne jest szczególnie dzisiaj, gdy waży się przyszłość kraju.

8. Nasze porozumienie, Porozumienie Centrum, będzie tą siłą polityczną w kraju, która zapewni nam rządy szanujące nasze prawa i zasady.

(If you agree with all the points, pick two and give the reasons why you agree with those points.)

Exercise 3

Below you will see an article containing seven practical pieces of advice for voters published in a Polish newspaper before the 1991 parliamentary elections. Find two examples of a declarative sentence, two examples of an imperative sentence, and two examples of a conditional sentence. Write the examples you have found in the spaces provided.

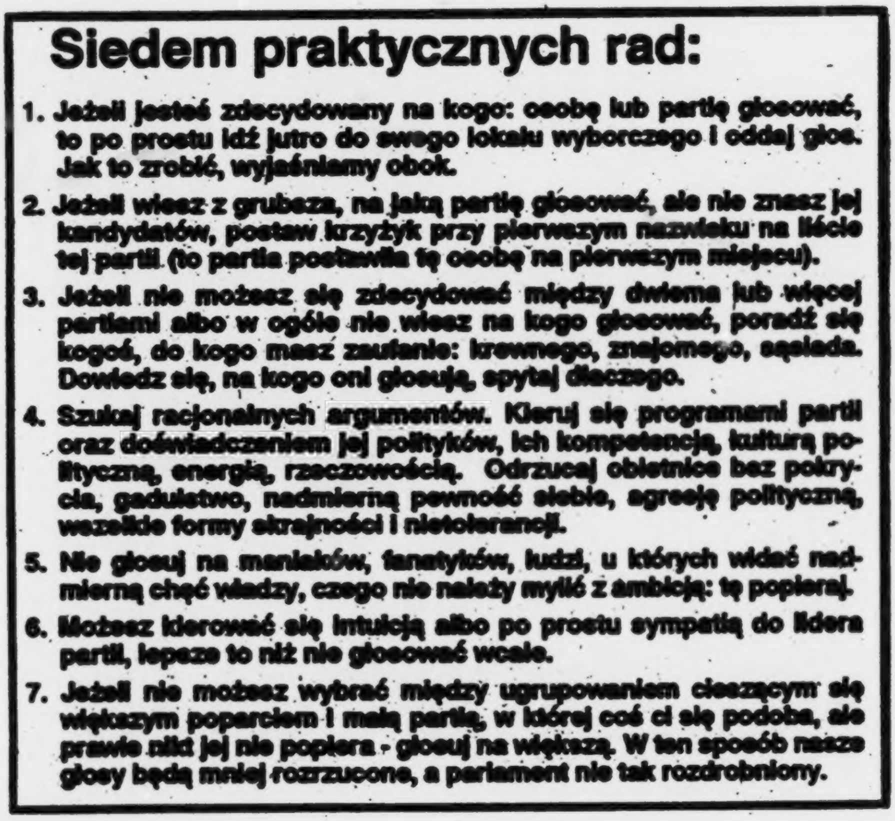

Siedem praktycznych rad:

1. Jeżeli jesteś zdecydowany na kogo: osobę lub partię głosować, to po prostu idź jutro do swego lokalu wyborczego i oddaj głos. Jak to zrobić, wyjaśniamy obok.
2. Jeżeli wiesz z grubsza, na jaką partię głosować, ale nie znasz jej kandydatów, postaw krzyżyk przy pierwszym nazwisku na liście tej partii (to partia postawiła tę osobę na pierwszym miejscu).
3. Jeżeli nie możesz się zdecydować między dwiema lub więcej partiami albo w ogóle nie wiesz na kogo głosować, poradź się kogoś, do kogo masz zaufanie: krewnego, znajomego, sąsiada. Dowiedz się, na kogo oni głosują, spytaj dlaczego.
4. Szukaj racjonalnych argumentów. Kieruj się programami partii oraz doświadczeniem jej polityków, ich kompetencją, kulturą polityczną, energią, rzeczowością. Odrzucaj obietnice bez pokrycia, gadulstwo, nadmierną pewność siebie, agresję polityczną, wszelkie formy skrajności i nietolerancji.
5. Nie głosuj na maniaków, fanatyków, ludzi, u których widać nadmierną chęć władzy, czego nie należy mylić z ambicją: tę popieraj.
6. Możesz kierować się intuicją albo po prostu sympatią do lidera partii, lepsze to niż nie głosować wcale.
7. Jeżeli nie możesz wybrać między ugrupowaniem cieszącym się większym poparciem i małą partią, w której coś ci się podoba, ale prawie nikt jej nie popiera - głosuj na większą. W ten sposób nasze głosy będą mniej rozrzucone, a parlament nie tak rozdrobniony.

1. Declarative sentences:

____

____

____

____

2. Imperative sentences:

____

____

____

____

3. Conditional sentences:

____

____

____

____

Exercise 4

Now scan the previous article and finish the sentences below.

1. If you know for which party to vote but you do not know the names of the candidates ____.
2. If you can't decide for whom to vote ______________________.
3. Let sensible arguments guide you ______________________.
4. Voting guided by intuition or liking ______________________.
5. If both a bigger and a smaller party are ______________________.

Exercise 5

Below you can see two short articles giving the results of surveys on various political and economic issues. The polls were conducted in September and October 1991. Read the headlines, scan the articles, look at the pie charts and decide which title goes with which article and what the pie graphs represent.

Title A

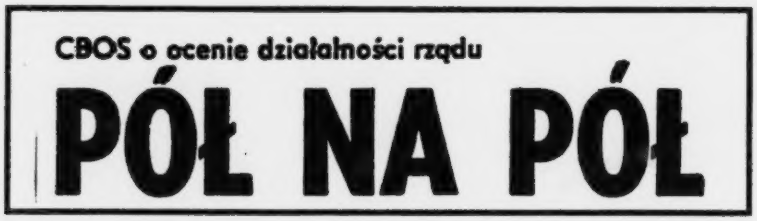

CBOS o ocenie działalności rządu

PÓŁ NA PÓŁ

Title B

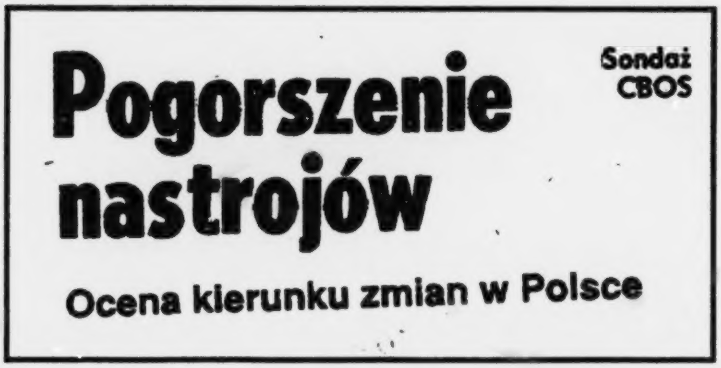

Pogorszenie nastrojów

Sondaż CBOS

Ocena kierunku zmian w Polsce

Text 1

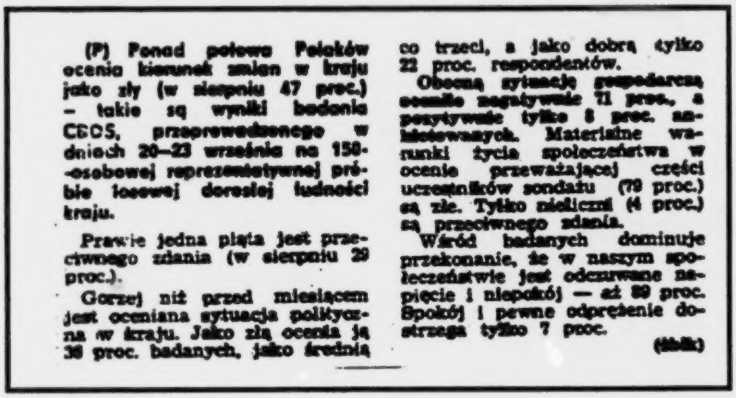

(P) Ponad połowa Polaków ocenia kierunek zmian w kraju jako zły (w sierpniu 47 proc.) – takie są wyniki badania CBOS, przeprowadzonego w dniach 20–23 września na 150-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Prawie jedna piąta jest przeciwnego zdania (w sierpniu 29 proc.).

Gorzej niż przed miesiącem jest oceniana sytuacja polityczna w kraju. Jako złą ocenia ją 38 proc. badanych, jako średnią co trzeci, a jako dobrą tylko 22 proc. respondentów.

Obecną sytuację gospodarczą ocenia negatywnie 71 proc., a pozytywnie tylko 8 proc. ankietowanych. Materialne warunki życia społeczeństwa w ocenie przeważającej części uczestników sondażu (79 proc.) są złe. Tylko nieliczni (4 proc.) są przeciwnego zdania.

Wśród badanych dominuje przekonanie, że w naszym społeczeństwie jest odczuwane napięcie i niepokój — aż 89 proc. Spokój i pewne odprężenie dostrzega tylko 7 proc.

([illegible])

Text 2

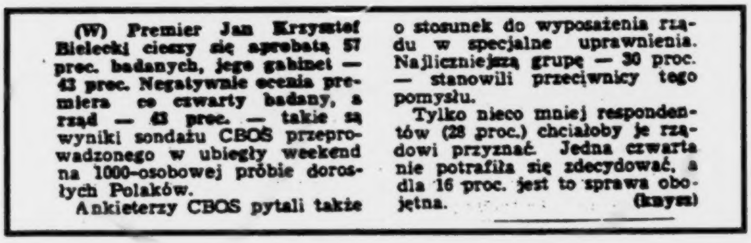

(W) Premier Jan Krzysztof Bielecki cieszy się aprobatą 57 proc. badanych, jego gabinet — 43 proc. Negatywnie ocenia premiera co czwarty badany, a rząd — 43 proc. — takie są wyniki sondażu CBOS przeprowadzonego w ubiegły weekend na 1000-osobowej próbie dorosłych Polaków.

Ankieterzy CBOS pytali także o stosunek do wyposażenia rządu w specjalne uprawnienia. Najliczniejszą grupę — 30 proc. — stanowili przeciwnicy tego pomysłu.

Tylko nieco mniej respondentów (28 proc.) chciałoby je rządowi przyznać. Jedna czwarta nie potrafiła się zdecydować, a dla 16 proc. jest to sprawa obojętna. (knysz)

For the pie charts, choose the descriptions from the following:

Ocena nastrojów
Ocena działalności rządu
Ocena działalności premiera
Ocena kierunku zmian w Polsce
Ocena sytuacji politycznej w kraju
Ocena sytuacji gospodarczej w Polsce

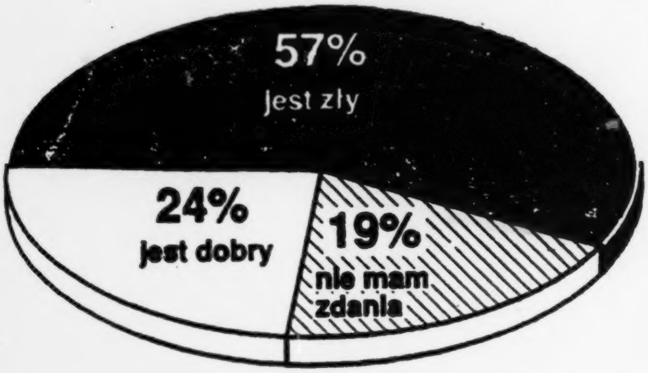
57%
jest zły
24%
jest dobry
19%
nie mam zdania

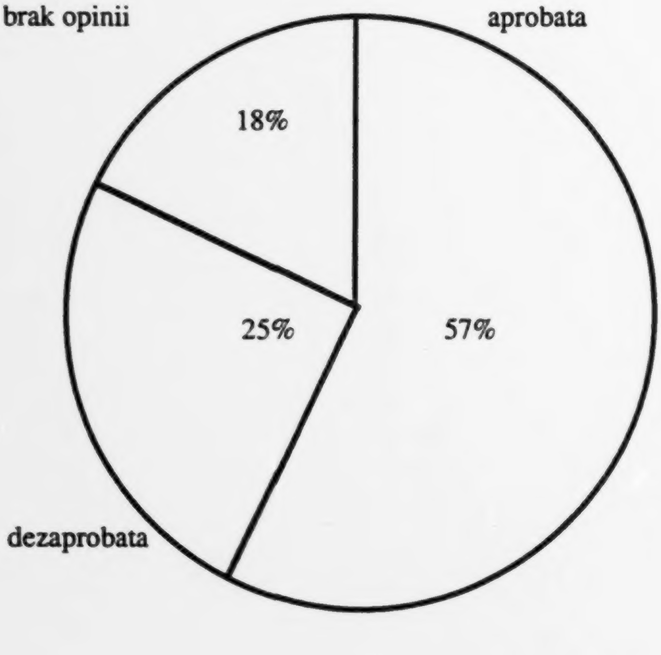
brak opinii
aprobata
18%
25%
57%
dezaprobata

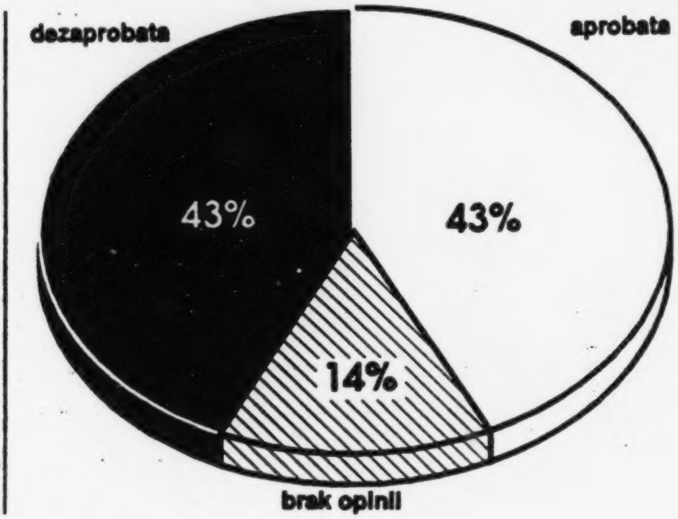

Exercise 6
Scan the article on the next page to find the information necessary to filling out the form below and concerning the person described in the article. Write your answers in Polish.

Last name ____________________ First name ____________________

Date of birth ____________________ Place of birth ____________________

Spouse ____________________ Children ____________________

Education ____

Place of work ____

Post ____

Religion ____

Interests ____

Addictions ____

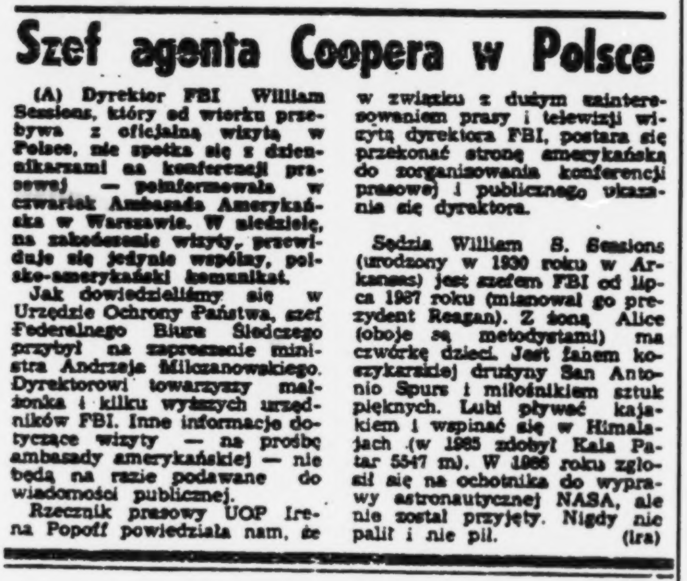

Szef agenta Coopera w Polsce

(A) Dyrektor FBI William Sessions, który od wtorku przebywa z oficjalną wizytą w Polsce, nie spotka się z dziennikarzami na konferencji prasowej — poinformowała w czwartek Ambasada Amerykańska w Warszawie. W niedzielę, na zakończenie wizyty, przewiduje się jedynie wspólny, polsko-amerykański komunikat.

Jak dowiedzieliśmy się w Urzędzie Ochrony Państwa, szef Federalnego Biura Śledczego przybył na zaproszenie ministra Andrzeja Milczanowskiego. Dyrektorowi towarzyszy małżonka i kilku wyższych urzędników FBI. Inne informacje dotyczące wizyty — na prośbę ambasady amerykańskiej — nie będą na razie podawane do wiadomości publicznej.

Rzecznik prasowy UOP Irena Popoff powiedziała nam, że w związku z dużym zainteresowaniem prasy i telewizji wizytą dyrektora FBI, postara się przekonać stronę amerykańską do zorganizowania konferencji prasowej i publicznego ukazania się dyrektora.

Sędzia William S. Sessions (urodzony w 1930 roku w Arkansas) jest szefem FBI od lipca 1987 roku (mianował go prezydent Reagan). Z żoną Alice (oboje są metodystami) ma czwórkę dzieci. Jest fanem koszykarskiej drużyny San Antonio Spurs i miłośnikiem sztuk pięknych. Lubi pływać kajakiem i wspinać się w Himalajach (w 1985 zdobył Kala Patar 5547 m). W 1986 roku zgłosił się na ochotnika do wyprawy astronautycznej NASA, ale nie został przyjęty. Nigdy nie palił i nie pił. (ira)

YOUR NOTES

Exercise 7
Scan the article again and answer the following questions in Polish.

1. What kind of visit was it?

____

2. Who invited Mr. Sessions to Poland?

____

3. Was a press conference originally planned?

____

4. What was planned to sum up the visit?

____

5. What was Ms. Popoff trying to achieve?

____

Exercise 8

In this exercise you will read an article presenting the results of a poll showing Poles' attitudes towards the American people and the USA. Skim the article first. Then read the phrases beneath the article summarizing each paragraph. Write the number of each phrase next to the appropriate paragraph.

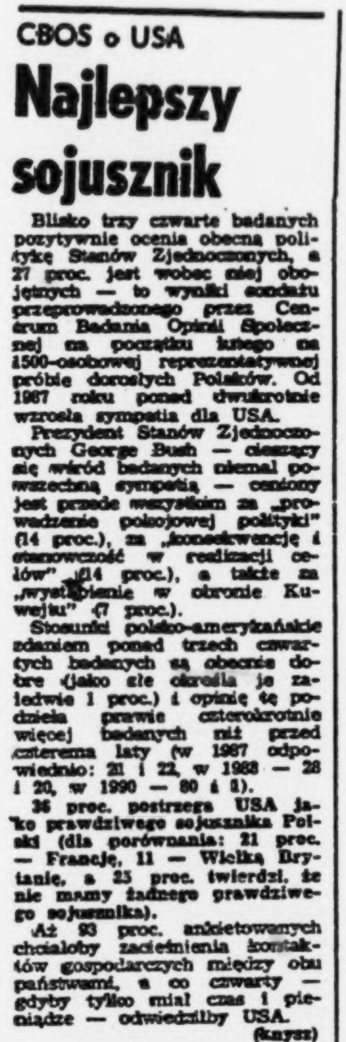

CBOS o USA

Najlepszy sojusznik

Blisko trzy czwarte badanych pozytywnie ocenia obecną politykę Stanów Zjednoczonych, a 27 proc. jest wobec niej obojętnych — to wyniki sondażu przeprowadzonego przez Centrum Badania Opinii Społecznej na początku lutego na 1500-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków. Od 1987 roku ponad dwukrotnie wzrosła sympatia dla USA.

____

Prezydent Stanów Zjednoczonych George Bush — cieszący się wśród badanych niemal powszechną sympatią — ceniony jest przede wszystkim za „prowadzenie pokojowej polityki" (14 proc.), za „konsekwencję i stanowczość w realizacji celów" (14 proc.), a także za „wystąpienie w obronie Kuwejtu" (7 proc.).

____

Stosunki polsko-amerykańskie zdaniem ponad trzech czwartych badanych są obecnie dobre (jako złe określa je zaledwie 1 proc.) i opinię tę podziela prawie czterokrotnie więcej badanych niż przed czterema laty (w 1987 odpowiednio: 21 i 22, w 1988 — 28 i 20, w 1990 — 80 i 1).

____

36 proc. postrzega USA jako prawdziwego sojusznika Polski (dla porównania: 21 proc. — Francję, 11 — Wielką Brytanię, a 23 proc. twierdzi, że nie mamy żadnego prawdziwego sojusznika).

____

Aż 93 proc. ankietowanych chciałoby zacieśnienia kontaktów gospodarczych między obu państwami, a co czwarty — gdyby tylko miał czas i pieniądze — odwiedziłby USA.

(knysz)

____

1. Sympatia dla Busha
2. USA najlepszym przyjacielem Polski
3. USA pożądanym partnerem gospodarczym
4. Wzrost aprobaty dla obustronnych stosunków
5. Wzrost aprobaty dla polityki Stanów Zjednoczonych

Exercise 9

Imagine you are a USIA representative in Poland expected to write a report on Poles' attitudes towards the USA, its president, and its policy. Scan the results of the poll presented in the article in the previous exercise and summarize it in five sentences. Be sure that your summary answers questions such as: How many Poles were surveyed? What is their attitude towards the USA? What is their attitude towards the president? What is their attitude towards bilateral relations? Were favorable attitudes on the rise/decline? Write your report in English in the spaces provided.

YOUR NOTES

Exercise 10

The two articles on the next page are about the same visit of the same person. Scan the articles to find the differences in the information. Write your answer in Polish in the space provided below.

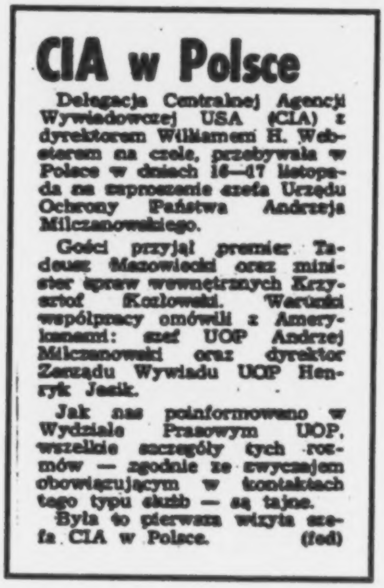

CIA w Polsce

Delegacja Centralnej Agencji Wywiadowczej USA (CIA) z dyrektorem Williamem H. Websterem na czele, przebywała w Polsce w dniach 16—17 listopada na zaproszenie szefa Urzędu Ochrony Państwa Andrzeja Milczanowskiego.

Gości przyjął premier Tadeusz Mazowiecki oraz minister spraw wewnętrznych Krzysztof Kozłowski. Warunki współpracy omówili z Amerykanami: szef UOP Andrzej Milczanowski oraz dyrektor Zarządu Wywiadu UOP Henryk Jasik.

Jak nas poinformowano w Wydziale Prasowym UOP, wszelkie szczegóły tych rozmów — zgodnie ze zwyczajem obowiązującym w kontaktach tego typu służb — są tajne.

Była to pierwsza wizyta szefa CIA w Polsce. (fed)

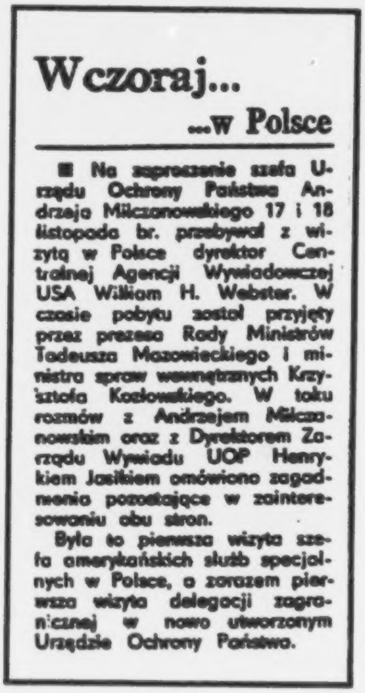

Wczoraj...

...w Polsce

■ Na zaproszenie szefa Urzędu Ochrony Państwa Andrzeja Milczanowskiego 17 i 18 listopada br. przebywał z wizytą w Polsce dyrektor Centralnej Agencji Wywiadowczej USA William H. Webster. W czasie pobytu został przyjęty przez prezesa Rady Ministrów Tadeusza Mazowieckiego i ministra spraw wewnętrznych Krzysztofa Kozłowskiego. W toku rozmów z Andrzejem Milczanowskim oraz z Dyrektorem Zarządu Wywiadu UOP Henrykiem Jasikiem omówiono zagadnienia pozostające w zainteresowaniu obu stron.

Była to pierwsza wizyta szefa amerykańskich służb specjalnych w Polsce, a zarazem pierwsza wizyta delegacji zagranicznej w nowo utworzonym Urzędzie Ochrony Państwa.

ENVIRONMENT

UNIT
50

(ACTFL Level: Advanced Plus)

The following two exercises are designed to prepare you for the text you will read in Exercise 3.

Exercise 1
First, locate and underline the grammatical subjects of the following sentences. Then rewrite the sentences putting the subject first. Make any necessary changes in the word order of the sentences.

a. W chwilę potem nastąpił drugi świt, tym razem już ostateczny.

b. Tyle trwało czwartkowe zaćmienie nad Meksykiem.

c. Pechowo zakończyła się amerykańsko-meksykańska próba zbadania zaćmienia z bliska.

d. Umieszczony w czwartek na orbicie i kosztujący 115 tys. dolarów fotometr (czyli skomputeryzowana kamera) miał przez dwie minuty zbierać unikalne dane na temat tego rzadkiego astronomicznego zjawiska, ale zawiódł.

e. Gorycz porażki osładza nieco fakt, że była to pierwsza udana próba wystrzelenia tego typu sprzętu rakietą.

YOUR NOTES

Exercise 2

Underline the parts which describe the italicized nouns and noun phrases in the sentences below.

a. Czwartkowe ciemności zakryły 10 000-kilometrowy *pas ziemi* od Wysp Hawajskich poprzez Amerykę Srodkową aż do Brazylii.

b. Gdy Księżyc zakrył tarczę Słońca w 95 proc. mieszkańcy słonecznych wysp mogli obserwować świecący czerwony *pierścień* z czarną dziurą pośrodku.

c. Przesądne *Meksykanki* oczekujące narodzin dziecka założyły w czwartek czerwone chusty dla ochrony przed *demonem*, który połknął Słońce i wypluł je dopiero po siedmiu minutach.

d. Niektóre plemiona Indian w zachodniej części Meksyku odbyły specjalnie przesuniętą na ten dzień *doroczną ceremonię ognia.*

e. Umieszczony w czwartek na orbicie i kosztujący 115 tys. dolarów *fotometr* (czyli skomputeryzowana kamera) miał przez dwie minuty zbierać unikalne dane na temat tego rzadkiego astronomicznego zjawiska, ale zawiódł.

Exercise 3

Now scan the text to answer the questions in Polish.

1. What will happen in 2132?

____

____

2. How big an area did the eclipse described in the article cover?

____

____

3. How long did it last?

____

____

4. What was 95% covered?

____

____

5. According to the beliefs of the Hawaiians', what is it an omen of?

6. Why did some Mexican women put red scarves on?

7. What happened in Mexico City?

8. What did some Indian tribes do?

9. What was sent into orbit?

10. What was the purpose of it?

11. What was the result of the enterprise?

12. Why was it not considered a complete failure?

13. When will another enterprise take place?

YOUR NOTES

ZAĆMIENIE TYSIĄCLECIA

Cztery fazy czwartkowego zaćmienia Słońca ***Fot. CAF—AP***

(P) Następne tak długie zaćmienie zdarzy się w 2132 roku. Czwartkowe ciemności zakryły 10 000-kilometrowy pas Ziemi od Wysp Hawajskich poprzez Amerykę Środkową aż do Brazylii.

Na Hawaje ciemność spadła dosłownie w chwilę po wschodzie Słońca. Gdy Księżyc zakrył tarczę Słońca w 95 proc., mieszkańcy słonecznych wysp mogli obserwować świecący czerwony pierścień z czarną dziurą pośrodku. W chwilę potem nastąpił drugi świt, tym razem już ostateczny.

Według wierzeń pierwotnych mieszkańców Wysp Hawajskich. Dzień Dwóch Świtów zapowiada koniec świata.

Przesądne Meksykanki oczekujące narodzin dziecka założyły w czwartek czerwone chusty dla ochrony przed demonem, który połknął Słońce i wypluł je dopiero po siedmiu minutach. Tyle trwało czwartkowe zaćmienie nad Meksykiem.

W Mexico City zapalono światła uliczne i reflektory na stadionach, niebo przecinały kolorowe smugi sztucznych ogni. Tysiące osób obserwowało zaćmienie z centralnego placu stolicy — Zocalo.

Niektóre plemiona Indian w zachodniej części Meksyku odbyły specjalnie przesuniętą na ten dzień doroczną ceremonię ognia.

Pechowo zakończyła się amerykańsko-meksykańska próba zbadania zaćmienia z bliska. Umieszczony w czwartek na orbicie i kosztujący 115 tys. dolarów fotometr (czyli skomputeryzowana kamera) miał przez dwie minuty zbierać unikalne dane na temat tego rzadkiego astronomicznego zjawiska, ale zawiódł. **Sonda nie przesłała żadnej informacji** — przyznali się astrofizycy z Florydy i Mexico City.

„Gorycz porażki osładza nieco fakt, że była to pierwsza udana próba wystrzelenia tego typu sprzętu rakietą" — oświadczył kierujący eksperymentem Nebil Misconi.

Kolejna próba przewidziana jest na czerwiec 1992, kiedy podobna sonda ma zbadać zaćmienie Słońca nad Karaibami. (Reuter)

(stek)

Exercise 4

From the following five possibilities, choose the one closest to stating the content of the article. If necessary skim the text itself for more information.

YOUR NOTES

1. The ozone hole
2. The greenhouse effect
3. The acid rain passage round the Earth
4. The influence of sun storms on the Earth
5. The relation between the seasons and the Sun

Słońce „dmie"

Co nam grozi?

(C). Za kilka dni dotrze do Ziemi następna fala cząstek wyrzuconych potężnym wybuchem na Słońcu. Dr Janusz Marianiuk z Centralnego Obserwatorium Geofizycznego w Belsku zaznacza, że są to tylko przypuszczenia: — Nasze urządzenia mogą bowiem zarejestrować burzę magnetyczną dopiero w momencie, gdy zaczyną oddziaływać na ziemską atmosferę. Nie jesteśmy w stanie uprzedzić o jej nadejściu, tak jak czynią to inne obserwatoria na świecie.

W tym roku wystąpiło już kilka burz magnetycznych, co związane jest z 11-letnim cyklem aktywności słonecznej (co 11 lat liczba i obszar plam na Słońcu powiększają się maksymalnie). Obecna burza magnetyczna trwa, z przerwami, od dwóch tygodni — wyjaśnia dr J. Marianiuk — 12 czerwca zanotowaliśmy chwilowe maksimum aktywności, od piątku (14 bm.) obserwujemy zmniejszenie promieniowania, co jednak o niczym nie świadczy. Bowiem cząstki korpuskularne — wysokoenergetyczne elektrony opuszczające powierzchnię Słońca — potrzebują kilku dni na dotarcie na Ziemię.

Astronomowie opisując to zjawisko mówią, że Słońce „dmie" na zewnątrz. Z szybkością równą jednej trzeciej prędkości światła wysyła strumień elektronów i protonów w kierunku Ziemi.

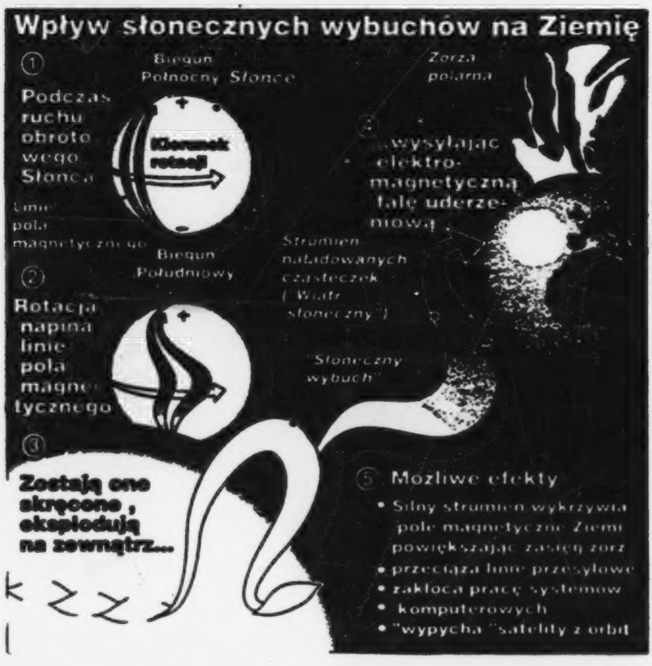
Wpływ słonecznych wybuchów na Ziemię
①
Biegun Północny
Słońce
Podczas ruchu obrotowego Słońca
Kierunek rotacji
Linie pola magnetycznego
Biegun Południowy
②
Rotacja napina linie pola magnetycznego
③
Zostają one skręcone, eksplodują na zewnątrz...
④
...wysyłając elektromagnetyczną falę uderzeniową
Zorza polarna
Strumień naładowanych cząsteczek („Wiatr słoneczny")
„Słoneczny wybuch"
⑤ Możliwe efekty
• Silny strumień wykrzywia pole magnetyczne Ziemi powiększając zasięg zorz
• przeciąża linie przesyłowe
• zakłóca pracę systemów komputerowych
• „wypycha" satelity z orbit

W nocy z 9 na 10 bm. rzeczywiście miał miejsce niezwykle silny wybuch na Słońcu — potwierdza prof. Jerzy Jankowski z Instytutu Geofizyki PAN. — Nasze dwa obserwatoria w Belsku i na Helu po pewnym czasie zarejestrowały dość silną burzę magnetyczną.

Jakie mogą być jej następstwa dla zjawisk zachodzących na Ziemi? Burze magnetyczne mają wpływ m.in. na stan jonosfery — mówi prof. J. Jankowski. — Zmiany w jonosferze powodują zakłócenia w łączności radiowej, utrudniają sprawne funkcjonowanie żeglugi, lotnictwa i załogowych lotów okołoziemskich, zdarza się więcej wypadków lotniczych. Mogą wystąpić wahania napięcia w długich liniach energetycznych.

Nie uzyskałam jednakże potwierdzenia wśród naszych naukowców o zależności między aktywnością słoneczną a pogorszeniem stanu zdrowia ludzi, poza lakonicznym stwierdzeniem, iż osoby bardziej wrażliwe mogą wyczuwać niewielkie zaburzenia.

Profesor Julian Aleksandrowicz sugerował już dobrych kilka lat temu, aby kliniki i szpitale, gdzie leczą się chorzy na serce i nadciśnienie, powiadamiać, kiedy wystąpi silna burza magnetyczna. Wielu naukowców (z Japonii, Włoch, Związku Radzieckiego, gdzie tego typu badania są prowadzone) twierdzi, że liczba wypadków śmiertelnych bywa w tym czasie 3-krotnie większa niż w dni spokojne. W Instytucie M. Plancka stwierdzono, że liczba zachorowań dość wyraźnie wzrasta w 2—3 dni po rozbłysku na Słońcu oraz w dniu wystąpienia burzy magnetycznej.

Warto przypomnieć, że w marcu 1989 r. nastąpił olbrzymi wybuch na Słońcu (trzeci co do wielkości, który udało się zaobserwować). Wywołał on silną burzę geomagnetyczną. Na pewien czas została przerwana ziemska łączność radiowa. Wyłączenie się kanadyjskiego systemu energetycznego przez kilka godzin sparaliżowało ten kraj. Zorze polarne pojawiły się nawet nad Zatoką Meksykańską. Ludzie nie chcieli wierzyć, że wszystkiemu była winna seria wybuchów na Słońcu.

Krystyna Forowicz

Exercise 5
Using the text in the previous exercise, locate the paragraphs whose topics are summarized in the phrases below. Write the first three words of each paragraph in the corresponding spaces.

1. An occurrence of a strong explosion on the Sun
____
2. Description of the phenomenon
____
3. Magnetic storms in 1991
____
4. Probability of a wave of sun particles reaching Earth
____
5. The effects of a huge solar disturbance a few years earlier
____
6. The influence of solar disturbances on people's health
____
7. The influence of solar disturbances on phenomena taking place on Earth
____

Exercise 6
1. In the first paragraph of the same text, find the words or phrases which have meanings similar to those given below.

   a. bardzo mała część czegoś - ______________________________
   b. dawać do zrozumienia - ______________________________
   c. domniemanie, podejrzenie - ______________________________
   d. dostrzec i zanotować - ______________________________
   e. ostrzec - ______________________________

2. How is *cząstka korpuskularna* defined in the second paragraph? Write your answer in Polish in the space provided below.
____
____

Exercise 7
Scan the text to find out which of the statements below are true (T), which are false (F), and which are not applicable (N/A).

T F N/A

1. Według Dr. Marianiuka nie jesteśmy w stanie przewidzieć, kiedy dotrze fala cząsteczek po burzy magnetycznej na słońcu. ☐ ☐ ☐
2. W roku, w którym powstał artykuł, miało miejsce jedenaście burz magnetycznych. ☐ ☐ ☐
3. Burze magnetyczne na Słońcu trwają dwa tygodnie. ☐ ☐ ☐
4. Cząstki korpuskularne docierają ze Słońca na Ziemię po kilku dniach. ☐ ☐ ☐
5. Strumień cząstek ze Słońca porusza się z prędkością równą prędkości połowie prędkości światła. ☐ ☐ ☐
6. Wybuchy na Słońcu powodują zakłócenia łączności radiowej, żeglugi, lotnictwa i załogowych lotów kosmicznych. ☐ ☐ ☐
7. Autorka nie uzyskała potwierdzenia zależności pomiędzy wybuchami słonecznymi a zaburzeniami zdrowia osób wrażliwych. ☐ ☐ ☐
8. Wielu uczonych twierdzi, że liczba wypadków śmiertelnych bywa w czasie burz słonecznych trzykrotnie większa niż normalnie. ☐ ☐ ☐
9. Profesor Julian Aleksandrowicz był polskim naukowcem. ☐ ☐ ☐
10. Nie wszyscy wierzą, że burze słoneczne mogą przynieść złe skutki. ☐ ☐ ☐

Exercise 8
Scan the article below first. Then fill out the blanks in the sentences that follow.

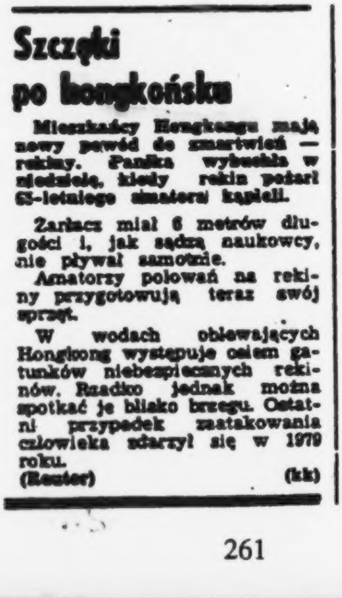

Szczęki po hongkońsku

Mieszkańcy Hongkongu mają nowy powód do zmartwień — rekiny. Panika wybuchła w niedzielę, kiedy rekin pożarł 65-letniego amatora kąpieli.

Żarłacz miał 6 metrów długości i, jak sądzą naukowcy, nie pływał samotnie.

Amatorzy polowań na rekiny przygotowują teraz swój sprzęt.

W wodach oblewających Hongkong występuje osiem gatunków niebezpiecznych rekinów. Rzadko jednak można spotkać je blisko brzegu. Ostatni przypadek zaatakowania człowieka zdarzył się w 1979 roku.

(Reuter) (kk)

1. The inhabitants of Hong Kong ______________________________________ .
2. A shark ______________________________________ man.
3. The shark was ______________________________________ .
4. According to scientists, the shark ______________________________________ .
5. ______________________________________ for another appearance of the killer.
6. ______________________________________ the waters off Hong Kong.

Exercise 9
Skim the articles below and for each one write a one-sentence summary in Polish emphasizing the human aspect of the disaster. Write your answers in the spaces provided.

1.

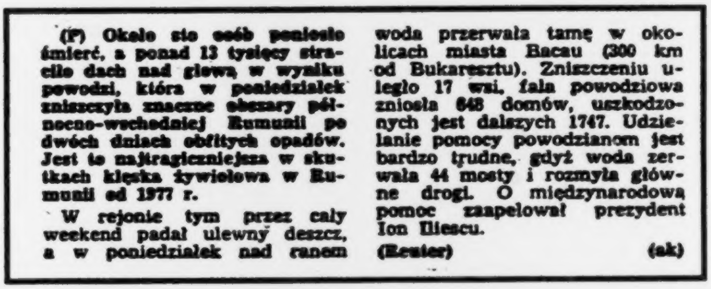

(P) Około sto osób poniosło śmierć, a ponad 13 tysięcy straciło dach nad głową w wyniku powodzi, która w poniedziałek zniszczyła znaczne obszary północno-wschodniej Rumunii po dwóch dniach obfitych opadów. Jest to najtragiczniejsza w skutkach klęska żywiołowa w Rumunii od 1977 r.

W rejonie tym przez cały weekend padał ulewny deszcz, a w poniedziałek nad ranem woda przerwała tamę w okolicach miasta Bacau (300 km od Bukaresztu). Zniszczeniu uległo 17 wsi, fala powodziowa zniosła 648 domów, uszkodzonych jest dalszych 1747. Udzielanie pomocy powodzianom jest bardzo trudne, gdyż woda zerwała 44 mosty i rozmyła główne drogi. O międzynarodową pomoc zaapelował prezydent Ion Iliescu.

(Reuter) (ak)

____

2.

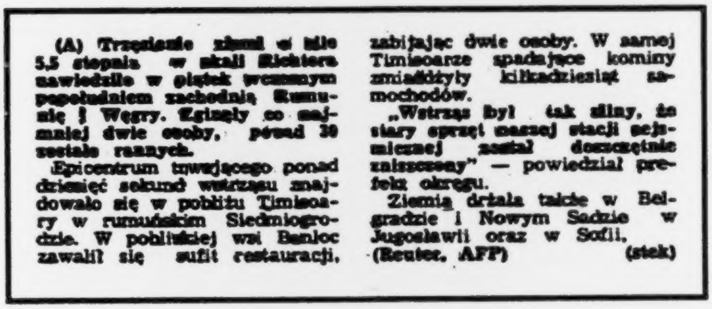

(A) Trzęsienie ziemi o sile 5,5 stopnia w skali Richtera nawiedziło w piątek wczesnym popołudniem zachodnią Rumunię i Węgry. Zginęły co najmniej dwie osoby, ponad 30 zostało rannych.

Epicentrum trwającego ponad dziesięć sekund wstrząsu znajdowało się w pobliżu Timisoary w rumuńskim Siedmiogrodzie. W pobliskiej wsi Banloc zawalił się sufit restauracji, zabijając dwie osoby. W samej Timisoarze spadające kominy zmiażdżyły kilkadziesiąt samochodów.

„Wstrząs był tak silny, że stary sprzęt naszej stacji sejsmicznej został doszczętnie zniszczony" — powiedział prefekt okręgu.

Ziemia drżała także w Belgradzie i Nowym Sadzie w Jugosławii oraz w Sofii.

(Reuter, AFP) (stek)

____

BEST COPY AVAILABLE

3.

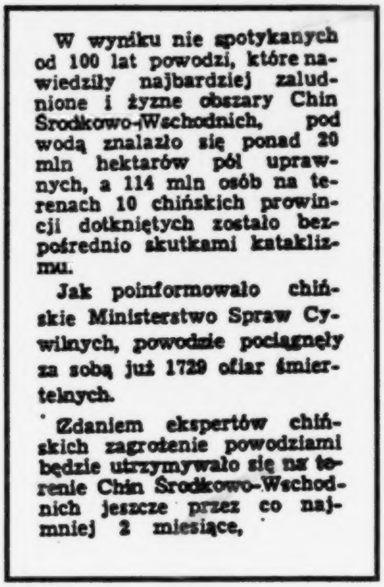

W wyniku nie spotykanych od 100 lat powodzi, które nawiedziły najbardziej zaludnione i żyzne obszary Chin Środkowo-Wschodnich, pod wodą znalazło się ponad 20 mln hektarów pól uprawnych, a 114 mln osób na terenach 10 chińskich prowincji dotkniętych zostało bezpośrednio skutkami kataklizmu.

Jak poinformowało chińskie Ministerstwo Spraw Cywilnych, powodzie pociągnęły za sobą już 1729 ofiar śmiertelnych.

Zdaniem ekspertów chińskich zagrożenie powodziami będzie utrzymywało się na terenie Chin Środkowo-Wschodnich jeszcze przez co najmniej 2 miesiące,

---

4.

Ulewne deszcze i powodzie, spowodowane przez tajfun "Gladys", pochłonęły w Korei Południowej już co najmniej 72 osoby, 30 uznano za zaginione, a ponad 2 tys. utraciło dach nad głową. Szkody materialne szacuje się na blisko 65 mln. dolarów ale nie wyklucza się, że mogą one wzrosnąć dwukrotnie, podobnie jak i liczba ofiar śmiertelnych. W niedzielę około 80 tys. chłopów, żołnierzy i pracowników służb publicznych przystąpiło do usuwania szkód. Za tak wysokie straty obwinia się służby meteorologiczne, które poinformowały, że groźny tajfun ominie kraj, donosi Reuter.

5.

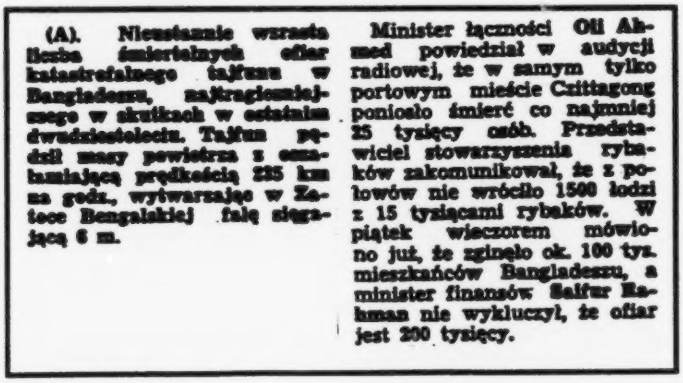

(A). Nieustannie wzrasta liczba śmiertelnych ofiar katastrofalnego tajfunu w Bangladeszu, najtragiczniejszego w skutkach w ostatnim dwudziestoleciu. Tajfun pędził masy powietrza z oszałamiającą prędkością 235 km na godz., wytwarzając w Zatoce Bengalskiej falę sięgającą 6 m.

Minister łączności Oli Ahmed powiedział w audycji radiowej, że w samym tylko portowym mieście Czittagong poniosło śmierć co najmniej 25 tysięcy osób. Przedstawiciel stowarzyszenia rybaków zakomunikował, że z połowów nie wróciło 1500 łodzi z 15 tysiącami rybaków. W piątek wieczorem mówiono już, że zginęło ok. 100 tys. mieszkańców Bangladeszu, a minister finansów Saifur Rahman nie wykluczył, że ofiar jest 200 tysięcy.

Exercise 10

Read the article below carefully; it cites two sources of contradictory information about the fate of the London Zoo. What are those sources and why are they contradictory? Write your answer in English in the space provided.

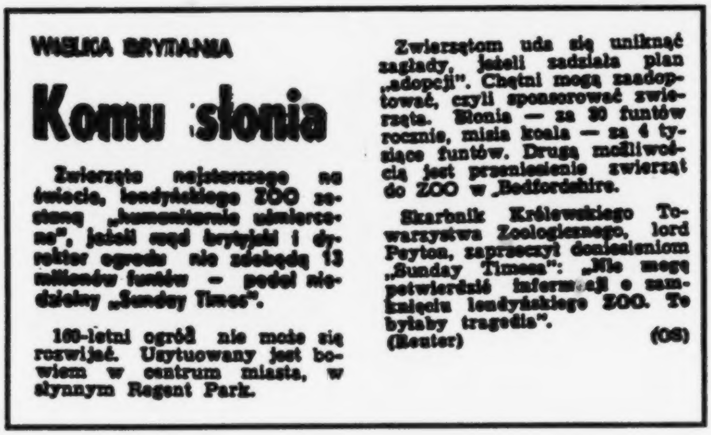

WIELKA BRYTANIA

Komu słonia

Zwierzęta najstarszego na świecie, londyńskiego ZOO zostaną „humanitarnie uśmiercone", jeżeli rząd brytyjski i dyrektor ogrodu nie zdobędą 13 milionów funtów – podał niedzielny „Sunday Times".

160-letni ogród nie może się rozwijać. Usytuowany jest bowiem w centrum miasta, w słynnym Regent Park.

Zwierzętom uda się uniknąć zagłady, jeżeli zadziała plan „adopcji". Chętni mogą zaadoptować, czyli sponsorować zwierzęta. Słonia — za 30 funtów rocznie, misia koala — za 4 tysiące funtów. Drugą możliwością jest przeniesienie zwierząt do ZOO w „Bedfordshire.

Skarbnik Królewskiego Towarzystwa Zoologicznego, lord Peyton, zaprzeczył doniesieniom „Sunday Timesa": „Nie mogę potwierdzić informacji o zamknięciu londyńskiego ZOO. To byłaby tragedia".

(Reuter) (OS)

Unit 31
Transportation - Advanced

Exercise 1

1. A
2. A
3. S
4. A
5. A
6. M
7. A
8. A
9. M
10. S
11. M
12. A
13. A
14. S
15. A
16. S
17. A

Exercise 2

1. active verb
2. active verb
3. active verb
4. active verb
5. passive verb
6. active verb
7. active verb
8. adjective

Exercise 3

Type of the plane	DC-9
Airlines	Wenezuelskie
Route	Maracaibo-Santa Barbara del Zulia
Location of the crash	w pobliżu jeziora Maracaibo
Date of the crash	we wtorek po południu
Cause of the crash	gęsta mgła
Number of casualties	zginęły 53 osoby

Answer Keys

Exercise 4

1. kolizja
   katastrofa
   stacja
   szpital
   instrukcja
   lokomotywa

2.

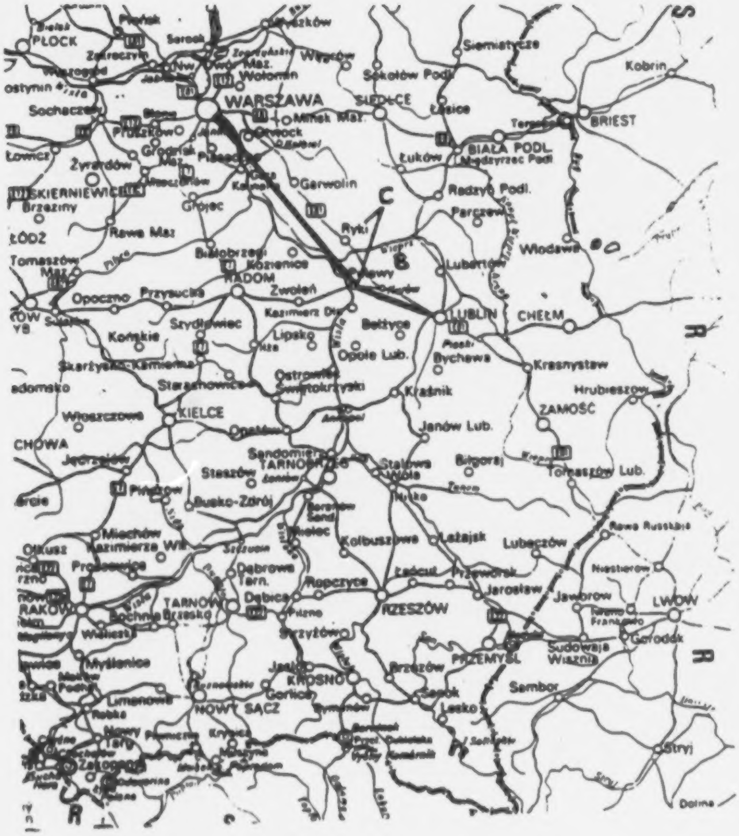
PŁOCK
WARSZAWA
SIEDLCE
Sokołów Podl.
Siemiatycze
Kobrin
BRIEST
Łosice
BIAŁA PODL.
Łuków
Radzyń Podl.
Parczew
Włodawa
Garwolin
Ryki
C
B
LUBLIN
CHEŁM
Sochaczew
SKIERNIEWICE
ŁÓDŹ
Grójec
Rawa Maz.
Opoczno
RADOM
Zwoleń
Kozienice
Szydłowiec
Lipsko
Opole Lub.
Bełżyce
Bychawa
Krasnystaw
Hrubieszów
ZAMOŚĆ
Kraśnik
Janów Lub.
Biłgoraj
Tomaszów Lub.
KIELCE
Włoszczowa
Jędrzejów
Pińczów
Busko-Zdrój
Staszów
Sandomierz
TARNOBRZEG
Stalowa Wola
Kolbuszowa
Leżajsk
Lubaczów
Miechów
Olkusz
Proszowice
KRAKÓW
Bochnia
Brzesko
TARNÓW
Dębica
Ropczyce
RZESZÓW
Łańcut
Przeworsk
Jarosław
Jaworów
LWÓW
Gródek
PRZEMYŚL
Sądowa Wisznia
Sambor
Myślenice
Limanowa
NOWY SĄCZ
Gorlice
Jasło
KROSNO
Brzozów
Sanok
Lesko
Zakopane
Nowy Targ
Stryj
Dolina

3. a. On Friday at 3 (3:20) p.m.
   b. A passenger train with a locomotive
   c. He saw the locomotive standing in the way about 200 meters ahead, he reduced his speed, and ran to the back of his locomotive.
   d. The two locomotives and the first car of the passenger train were seriously damaged.
   e. 46 passengers were injured.

Exercise 5

1. "Międzynarodowe targi samochodowe"; the phrase "*jak już informowaliśmy*"
2. Suzuki, Honda, Toyota, Nissan, Vitara, Samuray - Japan
   BMW - Germany
   Renault - France
   Pontiac - the USA
   Dab - Denmark
   Autosan - Poland
3. a. Honda
   b. Suzuki
   c. Pontiac
   d. Dab
   e. Autosan
4. a. Międzynarodowe Targi Samochodowe
   b. Autosalon warszawski
   c. Autosalon '91
5. a, b, d, e
6. The Yamacha water-scooter

Exercise 6

1. poinformował
2. zdecydował
3. ułatwi
4. poinformował
5. stracą
6. kosztuje
7. będzie miał

Exercise 7

1. "*znieść obowiązek wiz*"
2. five days
3. American businessmen
4. The Polish consulates will loose about $1 million a year because of cancelling obligatory Polish visas for American citizens.
5. A single Polish visa in the USA
6. All American citizens who do not try to find jobs or permanent stay in Poland
7. Cancel payments for American visas for Poles

Answer Keys

Exercise 8

1. T
2. T
3. T
4. F
5. T
6. F
7. F

Exercise 9

1\.

P S

a. 770 tys. dolarów bezzwrotnego kredytu dostało polskie lotnictwo na opracowanie generalnego planu rozwoju do 2005 roku.

P

b. Umowę w tej sprawie podpisali 27 sierpnia Główny Inspektor Lotnictwa

S

Cywilnego Zbigniew Dąbkowski i charge d'affairs ambasady USA Daryl Johnson.

P S

c. W przyszłym tygodniu zostanie w USA ogłoszony przetarg na zrobienie tego planu.

P

d. Firmę konsultingową, która będzie opracowywać plan, wybierze wspólna komisja

S

Inspektoratu i Amerykańskiego Biura Handlu i Rozwoju (Trade Development Plan), które dało nam kredyt.

2\.

Aug 27, 1990

An agreement was signed between the Polish Civil Aviation Association and the Trade Development Plan concerning a general development plan for Polish aviation till 2005. The agreement was signed by the General Inspector of Civil Aviation, Zbigniew Dąbrowski, and charge d'affairs of the American Embassy, Daryl Johnson. The amount of unrepayable credit given to Poland by the Trade Development Plan is $770,000.

The following week

The consulting firm for preparing the plan will be chosen by a commission consisting of members of the Civil Aviation Association and the Trade Development Plan.

Sept. '90 - Feb. '91

Working on the plan: Poland will get a free plan and the American side will be given the right to recommend firms for its implementation.

Exercise 10

a. 7
b. 5, 6
c. 4
d. 2
e. 3
f. 1

Unit 32
Food - Advanced

Exercise 1

1. sporządzanie
2. spożywanie
3. oka
4. zapach
5. apetyczna
6. poczucie piękna
7. soki trawienne
8. łaknienie
9. uspokajającymi
10. łagodnymi
11. słodkawymi

Exercise 2

1. wieprzowina - pork
   baranina - lamb
   wołowina - beef
   kozina - goat meat
   wielbłądzina - camel meat
   mięso kangura - kangaroo meat
   drób - poultry
   indyk - turkey
2. cieszą się
   jest rozpowszechniona
   jest zakazana
   panuje
   uznaje
   stroni
   uchodzi
   gardzą
   zjadają
   przedkładają
   trafia
3. a. to approve of - uznawać
   b. to avoid - stronić
   c. to be considered - uchodzić
   d. to end up in pots - trafiać do garnków
   e. to be popular - cieszyć się wzięciem
   f. to dominate - panować
   g. to loathe - gardzić
   h. to prefer - przedkładać

Exercise 3

1. Jest popularna w Chinach, ale zakazana w kuchniach muzułmańskich.
2. *'kuchniach muzułmańskich'*
3. Befsztyk
4. Według statystyk, Australijczycy zjadają najwięcej mięs różnego typu, z mięsem kangura włącznie. Wolą jednak wołowinę i baraninę.
5. Indyk w czekoladzie według przepisu odziedziczonego ponoć po Aztekach.

Exercise 4

A. 1 b
   2 a
   3 d
   4 c
   5 e

B. 1. In the intertropical zones
   2. Coconut shavings
   3. Cream

Exercise 5

1. kolendra - coriander
   pieprz - pepper
   imbir - ginger
   goździki - cloves
   kardamon - cardamom
   szafran - saffron
   anyżek - aniseed
   gałka muszkatołowa - nutmeg apple
   cynamon - cinnamon
   wanilia - vanilla
   kurkuma - turmeric
   mięta - mint
2. b
3. Because they are very hot and spicy.
4. Composition of relishes/savors.
5. a. Latin America, Mexico especially
   b. India, the states of Malabar and Madras, and Malaysia

Exercise 6

1. Cooking was brought to the stage of art by the old Asian, American, and African civilizations.
2. The multi-decade crossing of different cultures is reflected in cuisines of particular continents, regions, and nations.
3. Diets and taste preferences have been changed by the introduction of new cultures and importing previously unknown seasoning specialities.
4. The differences between cuisines are caused by geographic, climatic, as well as religious, ethnic, and ritual conditions.

Exercise 7

1. Jak doszło do otwarcia tej placówki?
2. sklep, placówka handlowa
3. sery
   wędliny
   ryby
   makarony
   owoce
   mleko
   pieczywo
4. a. m kw. = *metr kwadratowy* - square meter
   b. proc. = *procent* - per cent

Exercise 8

1. Nie, ponieważ sklep ten znajduje się w innej dzielnicy - na Ursynowie.
2. MarcPol
3. Przez siedem dni w tygodniu
4. Według właściciela, sklep ten jest tańszy niż inne sklepy.
5. Ponieważ mają niską marżę handlową i otrzymali bardzo korzystne warunki wynajmowania pomieszczenia, w którym znajduje się sklep.

Exercise 9

1. a. Farmer cheese - cut into small cubes
   b. Eggs - cut into smaller cubes than the cheese
   c. Radishes - wash carefully and slice
   d. Cucumber - cut into very small cubes
   e. Onions and onion sprouts - wash and cut
2. Cream, sour milk, salt, one spoon of sugar. Serve with radishes and lettuce leaves.

Exercise 10

c. Różnorodna i atrakcyjna oferta szczecińskiej gastronomii

Unit 33
Housing - Advanced

Exercise 1

1. Marriott
   Victoria
   Europejski
   Grand
   Metropol
   Solec
   Holiday Inn
   Forum
2. a. jedynka
   b. (pokój) dwuosobowy
   c. pięciogwiazdkowa
3. a. apartament prezydencki
   b. hotel pięciogwiazdkowy
   c. 3,5 miliona złotych

Exercise 2

1. T
2. F
3. T
4. F
5. T
6. F
7. T

Exercise 3

1. He is the third richest Pole according to the ranking list of the "Wprost" weekly.
2. At the corner of Komarowa St. and Domaniewska St. in the Mokotów quarter
3. $ 20 million
4. a. The PKO S.A. Bank
   b. American St. Vincent Hospital
   c. offices
5. The Polish construction companies who won the bid

Exercise 4

1. Będzie się w nim znajdował/ znajdować jeden apartment specjalny, 42 apartamenty dwuoosbowe i 399 pokoi.

2. a. W stylowym budynku ...
   b. Znajdować się tam będą ...

Answer Keys

Exercise 5

1. W połowie 1990
2. W połowie 1992
3. -jeden apartment specjalny
   - 42 apartamenty dwuosobowe
   - 390 pokoi
4. -restauracja
   - bar
   - kawiarnia
   - sklepy
   - butiki
   - punkty usługowe
   - oddziały banków
5. Zespół polsko-austriacki
6. Fachowcy z Austrii
7. Robotnicy polscy
8. Problem komunikacyjny w okolicy placu Zawiszy
9. Opóźnienie w realizacji pierwotnych zamierzeń
10. Mogą odnowić domy w okolicy.

Exercise 6

1. wzrosła (v), wzrost (n), przyrostu (n), rosnącą (adj), rosnące (adj), wzrostem (n), rosną (v)
2. b. opuszczać - to leave
   c. przenosić się - to move
3. - cieplejsze i mniej zanieczyszczone okolice
   - metropolie przyciągają nie tylko cieplejszym i świeższym powietrzem

Exercise 7

1. b
2.

	Increase	Decrease
Florida	12%	
New York		ab. 3%
Illinois		ab. 3%
Texas	✓	
Naples, Florida	77%	
Austin, Texas	60%	

3. b
4. d, e, f

Exercise 8

1. plac
2. strona
3. całkowita odbudowa północnej pierzei placu Teatralnego
4. c, e, f, k

Exercise 9

1. The Boston-Atlantic Ventures is representing a group of American firms.
2. The Boston-Atlantic Ventures proposed to completely rebuild the northern side of the Teatralny square.
3. Warsaw will give land worth at least $60 million.
4. The offer has not been accepted yet and there are other offers as well.
5. A group of Warsaw architects has won the competition for the project.
6. The project proposes to reconstruct the northern side in detail with modern interiors and a summer garden behind it.
7. The Sheraton Hotels Corporation wants to build hotels in larger Polish cities.
8. The Boston-Atlantic Ventures wants to use the income from running the parking lot for reconstruction of the Grand Theater in Warsaw.

Exercise 10

1. drapacz chmur/wieżowiec
2. 102 piętra
3. 60 lat
4. 50 mln dolarów
5. dzierżawy
6. obiektu
7. drapacz chmur/wieżowiec
8. nieruchomości (pl.)

Unit 34
Health - Advanced

Exercise 1

1. b
2. d
3. c
4. g
5. f
6. a
7. e

Exercise 2

1. It specifies what the unit does.
2. It characterizes the firm.
3. It gives the patient's profession.
4. It specifies the time that has passed since the diagnosis.
5. It gives the surgeon's name.
6. It describes the patient's condition when he was brought to the hospital.
7. It says who provided the information.

Exercise 3

Autorefraktometr, czyli komputer do badania wzroku

Ophthalmic Unit - kombajn okulistyczny, który z niewiarygodną precyzją i szybkością potrafi "powiedzieć" lekarzowi wszystko o oczach pacjenta. Nie tylko o wadach wzroku, także o jego chorobach.

Exercise 4

1. Warszawski Szpital Bielański
2. wolskich
3. Warszawski Szpital Bielański
   ZOZ Wola-Zachód
   Dziewięć wolskich przychodni
   Stołeczne Centrum Rehabilitacji w Konstancinie
4. 1. b. new system of health insurance
   2 d. allowing hospitals to conduct commercial activity
   3 c. gifts for medical service should not be taxed
   4 a. pay increase

Exercise 5

1. T
2. T
3. F
4. T
5. T
6. F
7. T

Exercise 6

1. a. *koneckich*
   b. *koneckim*
2. a. what? - *przeprowadził skomplikowaną operację serca*
   b. when? - *w nocy z 23 na 24 marca*
   c. where? - *w koneckim szpitalu*
   d. who? - *kilkunastoosobowy zespół pod kierunkiem chirurga, Janusza Stępnia*
3. W stanie bardzo ciężkim - bez tętna, bez oznak życia
4. Dwie godziny i piętnaście minut.
5. Umiejętności zespołu operującego i odporność organizmu pacjenta

Exercise 7

1. b. capsules.
2. a. components for producing large quantities of healthy blood.
3. a. During the last twelve years it was given to 18,000 sick people.
4. a. liver
   b. breasts
   d. brain
   e. bronchi
   g. thyroid gland
5. b. All his patients noticed its beneficial effects.
6. c. consults the patient's health history.
7. b. drink alcohol, coffee nor smoke cigarettes.

Exercise 8

1. a. Pierwsze spotkanie lekarzy europejskich Wschód - Zachód odbędzie się w Krakowie od 30 marca do 1 kwietnia pod hasłem "Medycyna humanitarna i prawa człowieka".
   b. Na zaproszenie organizacji "Medecins du Monde" - Lekarze Świata przyjedzie ok. 450 lekarzy i innych ludzi związanych z medycznymi stowarzyszeniami społecznymi.
   c. We wrześniu 1989 r. stowarzyszenie "Lekarze Świata" zarejestrowane zostało w Polsce.
   d. Działa w nim kilkudziesięciu lekarzy, głównie z Krakowa i Warszawy.

2. a. będą utrzymywali się
   b. dostaną
   c. mają zamiar
   d. odbędzie się
   h. przyjedzie

Exercise 9

1. Pierwsze spotkanie lekarzy europejskich Wschód - Zachód
2. "Medycyna humanitarna i prawa człowieka"
3. Najpierw powstała we Francji, w 1978, potem w innych krajach Europy Zachodniej
4. Organizacja "Medecins du Monde" przysyłała do Polski leki, mleko, odżywki
5. Stowarzyszenie "Lekarze Świata" zarejestrowane zostało w Polsce
6. a. zorganizowanie pomocy dla białoruskich dzieci, które chorują na skutek skażenia po wybuchu w Czernobylu
   b. otwarcie w Warszawie przychodni dla bezdomnych
   c. stworzenie sieci darmowych aptek
7. Najpierw dostaną subwencje z Paryża, potem będą utrzymywali się z datków

Exercise 10

1. c
2. a
3. b

Unit 35
Commerce - Advanced

Exercise 1

1. interes
2. bank, bankructwo
3. kasa
4. pieniądz
5. giełda
6. kapitał
7. płacenie

Exercise 2

1. A motorist
2. An industrialist and a merchant
3. 25 million dollars
4. 60,000 dollars

Exercise 3

1. T
2. T
3. F
4. F
5. T
6. T

Exercise 4

1. dotąd
2. a. niedawno
   b. obecnie
3. gnieździł się
4. tutejsza placówka
5. a, b, d, e, g, h, i

Exercise 5

1. T
2. T
3. T
4. F
5. F
6. F
7. T

Answer Keys

Exercise 6

1. 52 years
2.

TOURIST

   a. ticket booking
   b. hotel reservations
   c. car rentals

FINANCIAL

   a. money exchange
   b. selling and buying of traveler's checks
   c. replacing lost credit cards
   d. telegraphic transfer of money
3. a. introducing dollar credit cards
   b. introducing zloty credit cards
4. The fully convertible zloty
5. The AMEX wants to be a catalyst for foreign investment in Poland and to offer to businessmen what they are used to in the West.
6. 500 is the number of Polish shops and hotels accepting American Express credit cards and 1600 is the number of the branches that offer American Express services.

Exercise 7

1.

miej-sce	nazwisko	kraj	majątek w mld USD
1	Taikichiro Mori	Japonia	15
2	Yoshiaki Tsutsumi	Japonia	14
3	Sam Walton z rodziną	USA	18,5
27	Giovanni Agnelli	Włochy	4,3
62	Pablo Escobar i 3 bracia Ochoa	Kolumbia	2,5

2.

miej-sce	kraj	liczba miliarderów	majątek w mld USD
1.	Stany Zjednoczone	64	207
2.	Japonia	41	126
3.	Niemcy	40	N/A

Exercise 8

1. *"jednoosobowa spółka skarbu państwa z kapitałem akcyjnym 60 mld złotych. Będzie on podzielony na 60 tys. akcji imiennych o wartości nominalnej 1 mln złotych każda. Kapitał zapasowy spółki wynosi 10 mld złotych, a fundusz obrotowy 37 mld złotych."*
2. *"giełda zlokalizowana zostanie w gmachu byłego KC PZPR"*
3. *"oficjalne uruchomienie giełdy przewidziane jest (...) w czerwcu"*
4. *"przed wojną istniało w Polsce 6 giełd"*

Exercise 9

1.

Increase	**Decrease**
automatic washing machines	bicycles
color TV sets	mono tape recorders
record players	motorcycles
refrigerators	scooters
VCRs	

2.

	Number of color TV sets per 100 households
1988	30
1989	36
1990	49

3.

	cars	Number of record players per household	stereo tape recorders
1988	24.1	14.7	13.2
1990	26.2	13.6	24.5

Exercise 10

1. intelligent credit cards
2. automatic teller machines
3. an automatic system conducting bank operations

Unit 36
Communications - Advanced

Exercise 1

1. instalowanie
2. wydawnictw anglosaskich
3. numer kierunkowy
4. przekazania
5. sieci telefonicznej
6. centrale telefoniczne
7. komórkową

Exercise 2

1. b
2. b
3. b

Exercise 3

1. 63 miliony USD
2. Kredyt amerykański
3. Poprawić telefonizację Szczecina i okolic
4. Amerykańskie centrale międzymiastowe
5. Przed końcem 1992 r.
6. Zainwestować 50 mln dolarów w budowę telefonicznej sieci magistralnej i abonenckiej

Exercise 4

Title of the Show	First Polish Book Fair
Organizers	Interart International Co., "Dziennik Polski", "Nowy Dziennik"
Dates	Oct 11-13, 18-20
Places	Chicago, New York
Participants	Polish - American newspapers and Polish language publishing houses
Market size	Over 12 million

Exercise 5

1. *"możliwość utrzymania nieprzerwanej łączności z innymi abonentami. Radiotelefon zainstalowany np. w samochodzie, współpracuje z rozmieszczonymi na terenie całego kraju stacjami bazowymi."*
2. France Telecom and Ameritech International are two companies chosen out of nine which will cooperate with PPTT.
3. A cellular network is to be set.
4. Half of Polish territory is to be covered by a cellular telecommunication network.
5. After 5 years
6. The number of subscribers to the cellular telecommunication network after 5 years

Exercise 6

1. a. Jan 1991 - new international automatic exchange put to use in Warsaw
   b. Jan - Feb 1991 - international lines connected to the new exchange
   c. Feb - Jun 1991 - new automatic relays connected
   d. May 1991 - automatic line to the USA is operational
   e. Jun 30 1991 - automatic connections from Poland to all countries in the world are ready
2. He does not want subscribers to occupy the line before it is ready.
3. 100 telephone connections with the USA at the same time

Exercise 7

1. Delivering mail to the addressee on the same or next day after an airplane lands in the destination country
2. Federal Express
3. a. mail
   b. commercial documents
   c. information carriers (magnetic tapes and records, sound tapes, etc.)
   d. other goods
4. Prices of the mail to different continents
5. No
6. Yes

Exercise 8

Nadajnik

Exercise 9

1.

HAS	DOES NOT HAVE
a. door	c. handle
c. console table	d. soundproof glass
f. two compact disk players	
g. two high quality record players	
h. two high quality tape recorders	

2. One
3. 24
4. They are to listen and not to make phone calls.
5. When something important happens
6. 100 km
7. About 5 million listeners
8. 10 — 15 second commercials
9. French broadcasting stations

Exercise 10

4. Bank Swiatowy wspólnie z resortem telekomunikacji w Polsce opracował projekt usprawnienia telefonów.
2. O naszym zacofaniu w telefonizacji powszechnie wiadomo.
3. Opracowano mapkę 12 miast, w których zostaną zainstalowane nowe centrale.
1. Pożyczka Banku Swiatowego rozłożona jest na 17 lat.

Unit 37
Entertainment - Advanced

Exercise 1

c, a, b, d

Exercise 2

ATENEUM THEATER
Scene 61

Marian Hemar
"Firma"

Directed by
Edward Dziewoński

Setting by
Marcin Stajewski

Actors : E. Wiśniewska, W. Majerówna, L. Pietraszak, Z. Kęstowicz

Exercise 3

7:00 a.m.	CNN - Headline News, in English
8:10 a.m.	"Sesame Street"
11:00 a.m.	West German "Burda", fashion program for women
12:00	"Financial Times", TV edition for businessmen
1:00 p.m.	"Panorama Dnia" (news)
2:00 p.m.	CNN news
3:00 p.m.	"Sesame Street"
3:30 p.m.	"Strefa cienia", science fiction series for young viewers originated by Spielberg
5:00 p.m. (Tue)	"Niepotrzebny głód", English series
0:00-2:00 a.m.	night program from Wrocław

Answer Keys

Exercise 4

1.

Name	Category	Title
Quincy Jones	best album of the year	"Back on the Block"
Roy Orbison	best performer of the year	"Oh, Pretty Woman"
Mariah Carey	best female performer of the year	------------------------------------
Phil Collins	best single of the year	"Another Day in Paradise"

2. He is the only musician who got more Grammy awards at one time (eight) than Quincy Jones (seven).
3. Roy Orbison got a Grammy award for performing "Oh, Pretty Woman."
4. Roy Orbison died before the Grammies were awarded.

Exercise 5

1. b
2. c
3. a
4. b
5. b

Exercise 6

1. a. Cracow — The celebration turned into a drunken brawl which was ended by the intervention of the riot police.
   b. Warsaw — A group of hooligans destroyed the Christmas tree, and many participants broke champagne bottles, but the police did not intervene.
   c. Wrocław — The celebrations went quietly.

2.

	PLACE	PRICE	FOOD	DRINKS	ATTRACTIONS
Warsaw	a. Marriott Hotel	1.2 m. zl per person	French, Italian, American and Oriental	cash bar	samba, rumba, waltzes and rock n'roll
	b. Holiday Inn	900,000 zl	stuffed turkey	---------------	night at the hotel with breakfast included
	c. Hybrydy	65,000 zl	own	at the bar	
Łódź	Poznański Palace	700,000 zl	crabs in peaches, poultry in pineapples	---------------	three orchestras, entertainers, fur show
Beskid Sląski	Szczytowa	-------------	-------------	---------------	slalom for a champagne bottle
the Baltic	"Nieborów" and two other ferryboats	-------------	-------------	---------------	--------------------

Exercise 7

1.

	Hard Cover	Paperback
i.	"The Secret Pilgrim" by J. Le Carre	"Dances with Wolves" by M. Blake
ii.	"The Plains of Passage" by J. Auel	"The Bonfire of the Vanities" by T. Wolfe
iii.	--	"Misery" by S. King
iv.	"Four Past Midnight" by S. King	--
v.	--	"The Russia House" by J. Le Carre

2. "Clan of the Cave Bear"
3. The first liberated woman
4. 14 million copiesin paperback
5. 2
6. All of them were filmed and the movies are very popular as well.

Exercise 8

1. b
2. b
3. b
4. a
5. a

Exercise 9

1. a. Dalla Leleivaite Lithuania, runner-up
   b. Ewa Szymczak Poland, Queen of Europe '91
   c. Doria Yalcin Turkey, runner-up
2. $10,000
3. The Forest Opera in Sopot, Poland
4. Danuta Wałęsa, the President's wife
5. She is 24 years old, 172 cm high, and used to work as a model for "Telimena" agency. After winning the title of Miss Poland '90 she started to work for London's "Stone" fashion center.

Exercise 10

1. b
2. a
3. e
4. c
5. d

Unit 38
Education - Advanced

Exercise 1

1. f
2. b
3. e
4. g
5. a
6. c
7. h
8. d

Exercise 2

1. fees for studies — *"opłata za studia"*, *"1800 dolarów"*
2. problems of foreign students — *"trudności w nauce"*, *"niełatwo też im się zaaklimatyzować"*
3. requirements for foreign students — *"kandydaci na studia w Polsce muszą posiadać"*
4. the most popular courses — *"najwięcej jest chętnych"*, *"Polonia wybiera"*
5. the number of foreign students studying in Poland — *"1450 studentów zagranicznych (w tym 1050 polonijnych)"*

Exercise 3

1. ZSRR, Europa Srodkowo - Wschodnia i kraje arabskie
2. Swiadectwo ukończenia szkoły średniej z dobrymi wynikami
3. Studenci polonijni
4. Studenci polonijni nie posiadający wystarczających środków
5. Poparcie organizacji lub stowarzyszenia polonijnego potwierdzonego przez polski konsulat
6. Tak, na takich samych zasadach, jak studenci polscy
7. Cudzoziemcy, nie Polonia
8. Kierunki medyczne, techniczne i rolnicze
9. Kierunki humanistyczne: filologia polska, historia i socjologia
10. Trudności w nauce na pierwszym roku z powodu słabej znajomości języka polskiego i trudności z zaaklimatyzowaniem się w nowym środowisku

Exercise 4

1. a. to avoid/postpone the draft — 70% of male students
   b. to freely decide about time — over 30%
   c. to spend time in an attractive way — over 40%
   d. to avoid making decisions about life — over 60%

2. a. almost 40% — interested in the subject of their studies
   b. over 30% — to get a job in their chosen field
   c. less than 30% — "drive for creative work"
3. b
4. b
5. Half of Polish students are not interested in any political organizations and only less than 20% mention some organizations.

Exercise 5

1. a. matura
   b. egzamin dojrzałości
2. a. licea ogólnokształcące
   b. licea zawodowe
   c. technika
3. a. egzamin pisemny z języka polskiego
   b. egzamin pisemny z przedmiotu uwarunkowanego profilem szkoły
4. Arbiturienci, którzy z egzaminu pisemnego z języka polskiego otrzymali ocenę co najmniej dostateczną (3)

Exercise 6

1. a. elements of informatics in the 8th grade
   b. an obligatory Western language from the 5th grade on
2. a. not enough money to buy expensive equipment
   b. not enough Western languages teachers
3. A computer lab with ten posts equipped with Schneider microcomputers
4. Eighth graders and students belonging to the computer club
5. A language lab equipped with 24 cabins connected to the teacher's desk

Exercise 7

1. Financial help for foreign students who want to study English in Great Britain
2. d. Students can study for a period lasting from 2 weeks to 1 year.
   e. The foundation covers all costs of studies and insurance.
   f. Free of charge bed and board
   g. Several outstanding students will get additional scholarships allowing them to study in any British university, polytechnic or college for a period of six years.
3. British industry

Exercise 8

1. d
2. c
3. a, b, d
4. a, b, c

Exercise 9

1.

	Total	High Schools	Colleges
Peace Corps	55	33	22
Worldteach	42	38	5
Americans	97	----------------------------	----------------------------

2. Przysłanie 30 ochotników, którzy będą uczyć angielskiego
3. b
4.

Number of colleges	50
Number of teachers	około 250
Number of foreign teachers	ponad 70
Number of foreign teacher per college	1

Exercise 10

1. Yes
2. Students' motivation decreases and they eventually give up studying English.
3. a. I have no gift for learning a foreign language.
   b. English is so difficult, one should study it for a few years.
   c. I am too old for studying.
   d. Americans, Englishmen and Canadians speak awfully unclear.
4. Learning a lot of words and rules
5. Learn English by repeating whole sentences aloud and use only textbooks accompanied by cassettes. Study the language itself, not about the language.

Unit 39
Politics - Advanced

Exercise 1

1. otwarcie
2. located
3. a. Biuro Wolnych Wyborów w Warszawie
4. włoski dyplomata Luchino Cortese
5. Włochy

Exercise 2

1. Warszawa, ul. Krucza 38
2. Ministerstwo Przekształceń Własnościowych
3. Służyć informacją i pomocą organizatorom wyborów, instytucjom rządowym i pozarządowym wszystkich członków KBWE.
4. Jako wyraz uznania dla roli Polski w procesie KBWE
5. Szef Biura
6. Trzy lata
7. Za 105 lat

Exercise 3

1. a. the name of the party
   b. its headquarters
   c. its symbol/emblem described in words
   d. the way of choosing the body authorized to conduct its legal activities
   e. its constitution
   f. its program
   g. the first and last names, addresses and signatures of at least 15 people
2. a. 39 - the number of parties registered so far (late 1990)
   b. 150 - the number of all existing but not registered parties
3. a. union
   b. movement
   c. party
   d. forum
   e. congress
   f. front
   g. club
   h. union/association/alliance
   i. union
4. a. Polish
   b. Christian
5. Polish Party of Beer Friends

Exercise 4

1. 09/27
2. 10/27
3. 07/29
4. 10/13
5. 09/2
6. 08/3
7. 09/22
8. 10/6

Exercise 5

1. F
2. F
3. T
4. T
5. T

Exercise 6

1. a. the President of the College d'Europe in Brugia
   b. Polish Ambassador to France
2. a. the Chairman of the 'Solidarity' Press Foundation
   b. the Secretary of State in the Presidential Chancery
3. a. the Deputy Editor-in-Chief of the 'Solidarity' Weekly
   b. the Undersecretary of State in the Presidential Chancery

Exercise 7

1. Będzie zapewniać opiekę konsularną obywatelom USA w Iraku
2. Nie
3. 2 - 4 osoby
4. Około 100 Irakijczyków (wartownicy, kierowcy, etc.)
5. W budynku ambasady USA w Bagdadzie
6. Nie
7. Nie, jest to pierwszy przypadek.

Exercise 8

1. a. Jan Paweł II, Papież
   b. Franceso Cossiga, prezydent Włoch
   c. Giulio Andreotti, premier
2. a. jak najszybciej zakończyć sprawę zadłużenia (Polski)
   b. nawiązać większą współpracę
3. Europa bez Polski jest nieprawdopodobna i Polska musi być w Europie aktywna.

Answer Keys

Exercise 9

1. The President should be able to guarantee Poland's future in the modern world.

2. a. He delineated for Poland a safe course between unifying Germany and the collapsing Soviet Union.
   b. Thanks to a bold market economy, he led Poland down the road towards modern economy.
   c. He built foundations for democracy by liquidating communist lawlessness.

3. Tadeusz Mazowiecki walczył
   4 a. przy Okrągłym Stole
   3 b. w latach stanu wojennego, podczas strajków
   2 c. w *Solidarności* od jej początków w Stoczni Gdańskiej
   1 d. o wolną Polskę w opozycji demokratycznej lat siedemdziesiątych

Exercise 10

1. c
2. What is the structure of the Council? In English, list the bodies the Council consists of, their members, and chairmen.

Name of the body	Members	Chairman
1. Council of Ministers	foreign ministers of member countries or their delegates	Francisco-Fernandez Ordonez
2. Parliamentary Assembly	360 deputies from member countries' parliaments	Anders Bjoerck
3. 52 committees and subcommittees		
4. Secretariat		Catherine Lalumiere
5. Over 120 international committees		

3. a. English, French
   b. German, Italian, Spanish, Flemish, Portugal
4. The ultramodern 'House of Europe' designed by Henry Bernard
5. A motif from the 4th part of IXth Symphony by Beethoven
6. Twelve yellow stars on a sapphire background

Unit 40
Environment - Advanced

Exercise 1

1. jego, nim
2. *wszechstronny plan działania w dziedzinie ochrony środowiska, program ochrony środowiska*
3. Minister of Conservation
4. i. b
   ii. b
   iii. a
   iv. c
   v. b

Exercise 2

1. three billion dollars for a universal plan of conservation
2. in five years
3. renewable natural resources, the Arctic, national parks and game, and reducing the amount of waste produced and the use of energy
4. Canadians for active partnership in realization of the plan

Exercise 3

1.

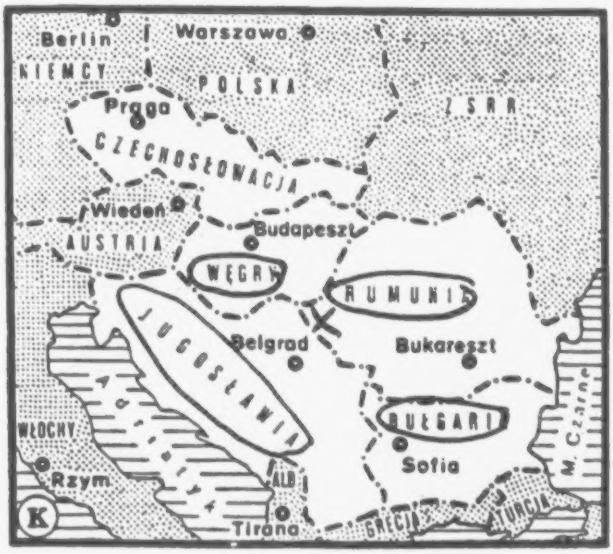
Berlin
NIEMCY
Warszawa
POLSKA
ZSRR
Praga
CZECHOSŁOWACJA
Wiedeń
AUSTRIA
Budapeszt
WĘGRY
RUMUNIA
JUGOSŁAWIA
Belgrad
Bukareszt
BUŁGARIA
Sofia
WŁOCHY
Rzym
Adriatyk
ALB
Tirana
GRECJA
TURCJA
M. Czarne
K

2. a. wstrząs
   b. trzęsienie
3. See the map.
4. No
5. c
6. b

Exercise 4

Date of the disaster	Not given
Regions affected	Soviet Georgia
Casualties	Not given
Materials destroyed	A few bridges around the city of Batumi

Exercise 5

1. "Smiertelne tornado"
   domki pojazdy
   huragan

   "Jedna z ofiar"
   trąba powietrzna
   miasteczko Andover w stanie Kansas

2. a. 1 — the length of the tornado
   b. 16 — number of people killed in Andover (according to one article)
   c. 19 — number of people killed in Andover (according to another article)
   d. 20 — time in minutes when the inhabitants of Andover were warned about an incoming tornado
   e. 25 — number of people killed in Kansas
   f. 28 — number of people killed in the central states of the USA
   g. 130 — distance in meters that a girl was transported by the tornado
   h. 200 — number of people hospitalized in Kansas
   i. 500 — number of trailers destroyed by the hurricane
   j. 5,000 — number of people who lost their houses
3. "If the tornado had eyes, I would have had the impression of looking in hell's pupils. The noise was so awful that it torn you to pieces," he said.

Exercise 6

1. a. *supertankowiec*
   b. *tankowiec*
   c. *statek*
2. a

3. From Thursday till Sunday the tanker was on fire. Explosions could be heard. The last explosion at 5:30 am sent a 100-meter-high column of fire. Five hours later the ship sank..
4. 100,000 tons
5. 20 km away from the port of Genoa
6. If the tanks break under the pressure of water and if the weather becomes stormy, then oil could cover the whole coast of Liguria.
7. A state of emergency in the region
8. No

Exercise 7

"przewoził 143 tys. ton ropy irańskiej"
"plama rozpościerała się na powierzchni 10 km kw."
"W piątek bilans katastrofy obejmował: 2 ofiary śmiertelne, 3 osoby zaginione, 31 rannych. Ofiary śmiertelne, których zwłoki wyłowione z wody, to kapitan statku i 38-letni marynarz."
"prowadzona jest szeroko zakrojona akcja, mająca na celu zapobieżenie skażeniu środowiska naturalnego"

Exercise 8

1. About 90°F
2. A young man collapsed in the underground passage in Warsaw, children cannot sleep at night and have problems breathing in hot apartments.
3. It was caused by the ozone hole.
4. The hot weather was caused by high-pressure over Scandinavia, and Central and Southern Europe, as well as the fact that sunrays travel the shortest distance from the sun in summer and are the strongest.
5. They made it more humid.

Exercise 9

deluge	earthquake, 6.5 degrees in the Richter scale
East-Central provinces	North-Western part of China
1,400 people dead	

Exercise 10

1. j
2. h
3. a
4. g
5. f
6. e
7. i
8. c
9. d
10. b

Unit 41
Transportation - Advanced Plus

Exercise 1

1. połączenie
2. miejscami
3. pasażerów
4. stąd
5. podróżowania
6. przewoźnikami
7. trasach
8. turystyczną

Exercise 2

1. Według informacji ...
2. Boeingi 737 ...
3. Boeing wygrał ...
4. Oprócz kontraktu ...
5. Firma Mc Donnell-Douglas ...
6. Zdaniem Piotra ...

Exercise 3

1. Nine Boeing 737 - 400 and 500 airplanes
2. Nine MD 80 airplanes and about 80 million dollars-worth of investment in the Polish airplane industry
3. Twelve A 320 and A 321 airplanes, about 40 million dollars-worth of investment in the Polish airplane industry, and the leasing of three Tu-154 airplanes from the Polish Airlines LOT
4. Because it offered the best prices, the lowest operational costs, and its planes have the best technical features.
5. It guarantees the transaction.
6. a. 5,500 km.
   b. 950 km/h
   c. from 110 up to 170
7. As the best-selling airplanes in the world; the ones which, since the beginning of their existence, have carried 3.1 billion passengers (half of the world's population), covered the distance equal to 88 trips from the Earth to the Sun and back, and spent 41 million hours (4680 years) in the air

Exercise 4

1. a. port
   b. parking
   c. terminal
   d. catering

2. a. *sfinalizowały* - finalized
   b. *fazę* - phase
   c. *inwestycję* - investment
   d. *konferencji* - conference
   e. *zmodernizowanie* - modernization
   f. *kontrolerów* - controller
   g. *beżowy* - beige
   h. *telekomunikacyjną* - telecommunication (adj.)

3. a. amerykański
   b. kontrakt
   c. telefoniczną
   d. infrastruktura
   e. pasażerów

Exercise 5

1. Polacy, strona polska
2. Polacy
3. Okęcie II
4. PP Porty Lotnicze
5. The last one

Exercise 6

1. 18 czerwca zachodnioniemiecki HOCHTIEF, amerykański Citibank, Przedsiębiorstwo Porty Lotnicze i LOT sfinalizowały kontrakt na budowę Okęcia II.
2. Wielkość światowych przewozów lotniczych jak się dziś ocenia do roku 2000 wzrośnie dwukrotnie.
3. Wyżej znajdzie się część biurowa (pomieszczenia LOT-u i innych linii, sala odpraw, pokoje meteorologów.
4. Na ostatnim, trzecim piętrze będą pomieszczenia techniczne, taras widokowy i stanowiska kontrolerów ruchu.
5. Kredytu, dzięki gwarancjom zachodnioniemieckiego Towarzystwa Ubezpieczeń Kredytów w Eksporcie Hermes, udzielił amerykański Citibank.
6. Całość ma kosztować ponad 700 mld zł.
7. Wiadomo, że w tym roku rząd da najwyżej 150 mld zł.

Exercise 7

technical rooms, terrace, traffic controllers *(4th floor)*
bureaus *(3rd floor)*
departures *(2nd floor)*
arrivals *(1st floor)*
technical equipment *(basement)*

Exercise 8

1. On Wirażowa St.
2. Żwirki i Wigury
3. Catering building
4. 300 million DM
5. a

Exercise 9

1. T
2. F
3. T
4. F
5. T
6. T
7. T

Exercise 10

1 a. Do tej pory kompozytor Borodin i Litwa nie mieli z sobą wiele wspólnego.

3 b. Dryfujący "Kompozytor Borodin", którego cała załoga leżała w sztok pijana, wpadł na "Litwę", której kapitan ponad dobę leżał upity do nieprzytomności w kajucie.

2 c. Sytuacja zmieniła się dzięki załogom dwóch statków o takich właśnie nazwach kursujących po Jenisieju na Syberii.

4 d. Efektem kolizji była śmierć jednego marynarza, zaginięcie innego, kilku rannych oraz duże straty materialne.

Unit 42
Food - Advanced Plus

Exercise 1

Meat	Poultry	Sea food
baranina - lamb *cielęcina* - veal *polędwica* - sirloin	*bażant* - pheasant *indyk* - turkey	*karp* - carp *krewetki* - shrimp *łosoś* - salmon *pstrąg* - trout *sandacz* - perch-pike *szczupak* - pike *tuńczyk* - tuna *węgorz* - eel

Exercise 2

1. trailers converted into bar kiosks
   cafés
   bars
   stores
2. The names of the newly open pizzerias
3. Because pizzas with these names are sold in all three pizzerias
4.

Name of the pizza	Ingredients	Price
Pescatore	tuna fish	25,000
Vesuvio	ham	25,000
Havall	ham, pineapple	30,000
Amore	mushrooms, tuna fish, onion	35,000
Primavera	bacon, salami, onion	40,000
Frutti di Mare	tuna fish, shrimp, mussels, anchovies	45,000
Fantazja	ingredients of any kind	50,000
Marinara	tomatoes, garlic	15,000
Napoli	anchovies	30,000
Metromilano	mushrooms	35,000
Calzone	ham	45,000
Prosciutto	ham	43,000
Roma	green pepper	40,000
Funghi	mushrooms	30,000
Extra	according to clients' wishes	80,000

Answer Keys

Exercise 3

1.

Name of the pizza	Ingredients
"Frutti di mare"	tuna fish, shrimp, anchovies, mussels
"Amore"	mushrooms, tuna fish, onions
"Banana"	ham, bananas, curry

2. a. The chef
   b. Proper preparation of the dough and proper ingredients in the sauce
   c. 25,000 to 60,000 zł.
   d. "UFO", 37 Barska St.
   e. favorable: *"pizzeria, co się zowie"*, *"na pewno każdy znajdzie coś dla siebie"*, *"polecamy pizzerię 'UFO'"*

Exercise 4

Nouns

1. e
2. c
3. a
4. f
5. d
6. b

Verbs

1. h
2. e
3. a
4. j
5. b
6. i
7. d
8. c
9. g
10. f

Exercise 5

1. peel, rinse, slice, steep in boiling water, cook with mushrooms
2. cut into tiny pieces, steep in a small amount of hot water and boil until it is soft
3 rinse, wring out, salt, brown in hot fat
4. rinse, wring out, salt, brown in hot fat
5. peel, slice
6. slice and put into bigos
7. cut into squares, render, add pork rind to *bigos*

Exercise 6

1. a. Christmas Eve
   b. New Year's Eve
2. New Year's Eve
3. b, c
4. Ice cubes
5. An egg
6. They add an egg with the shell to lemonade.
7. It should be carefully washed out and put into boiling water.
8. One 'liquefies' the shell by blending it.

Exercise 7

1. All of Wałęsa's presidential competitors except Tymiński
2. Two glasses of alcoholic cocktails and a choice of 30 trimmings
3. i. attracting attention because of its big size
   ii. put on ram's thorax covered with pie
   iii. c
4. turkey in malaga
5. i - c
   ii - b
   iii - a
6. pike, carp
7. cookies
8. a, h

Exercise 8

1. location and description of the pub
2. kind of beer served
3. kind of cuisine served
4. examples of dishes
5. hours the pub is open
6. a wish for more such places to be opened in Warsaw

Exercise 9

1. 'Heineken', 12,000 zł a glass
2. Scandinavian
3. lettuce, green and red pepper, two kinds of cheese (Brie and Gouda), two kinds of olives, pieces of raw cauliflower and raw mushrooms, shrimps, tomatoes, fresh cucumber, onion, dill, sauce (oil with vinegar)
4. Corn flower cake stuffed with frutti di mare and vegetables
5. trout
6. fillet of beef in Scandinavian sauce

Answer Keys

Exercise 10

1. b
2. d
3. c
4. a

Unit 43
Housing - Advanced Plus

Exercise 1

1. f
2. c
3. a
4. g
5. d
6. b
7. e

Exercise 2

1. Federal National Mortgage Association was founded in 1938, during the Great Depression by the US government.
2. The primary goal of the Association was to minimize the effects of the crisis in housing.
3. Today over six million American families live in houses which were bought with credit help from Fannie Mae.
4. Experts from Fannie Mae and Polish specialists met in Pułtusk to discuss how mortgage and secondary capital markets are to work in Poland.
5. These days in Poland there are no problems with buying materials, building lots, and the work force.
6. The problem is that people who want to have houses built have no money.
7. The Ministry of Construction, Ministry of Finance, Ministry of Ownership Transformation, the National Bank of Poland and other banks are interested in American expertise.

Exercise 3

1. a. F
   b. T
   c. T
   d. F
   e. T
   f. T

2. 1. O
   2. B
   3. P
   4. O
   5. B
   6. P
   7. O
   8. O
   9. B

10. O
11. B
12. B

Exercise 4

1. a. inwestycje/inwestowanie
    b. konferencja
    c. zorganizowanej
    d. program
    e. fundusz
    f. dyrektor
    g. organizacja
    h. prywatny
    i. kontakty
    j. projekt
2. a
3. b

Exercise 5

1. Kongres Stanów Zjednoczonych
2. Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości, prywatni przędsiębiorcy polscy i polsko-amerykańskie spółki
3. 250-300 dolarów amerykańskich
4. Przeciw - nie są to domy tanie i nie dla wszystkich
    Za - mogą się przyczynić do obniżenia cen mieszkań i domków jednorodzinnych w Polsce
5. Prywatnych producentów materiałów budowlanych
6. Organizatorzy, ci którzy budują
7. Włoski, kanadyjski i szwedzki
8. Budownictwo blokowe, kamienic i tanie budownictwo komunalne

Exercise 6

Będzie to artykuł o nieistniejącej firmie kanadyjskiej o nazwie OWL Homes International, która obiecuje, że będzie budować wielorodzinne domy w Warszawie.

Exercise 7

1. a. one of the most experienced construction firms in the world
    b. one that has existed for 20 years
    c. it has built 7,000 houses worth half a billion dollars
    d. it employs about 100 full-time employees

2. a. modern
   b. functional
   c. energy saving
   d. high standard of workmanship
3. a. cable and satellite television
   b. telephones
   c. locks are electronically protected

Exercise 8

1. b
2. b
3. b
4. b
5. a
6. b
7. b
8. a

Exercise 9

1. Nigdy tam o nich nie słyszano
2. Nie są zarejestrowane
3. Nie słyszano; najprawdopodobniej nie prowadzą żadnej działalności
4. Zostało wykreślone z rejestru, ponieważ nie złożyło sprawozdania o przychodach za rok 1990

Exercise 10

1. c
2. a
3. e
4. d
5. b

Unit 44
Health - Advanced Plus

Exercise 1

1. i (*ciśnienie krwi* - blood pressure)
2. f (*dzietność kobiet* - childbearing)
3. l (*górne drogi oddechowe* - upper air passage)
4. h (*jama ustna* - oral cavity)
5. j (*nałóg tytoniowy* - tobacco addiction)
6. a (*służba zdrowia* - health system)
7. d (*stacja krwiodawstwa* - blood donor station)
8. k (*system nerwowy* - nervous system)
9. e (*szczepionka przeciwgrypowa* - flu vaccine)
10. c (*wirus grypy* - flu virus)
11. g (*zapalenie płuc* - pneumonia)
12. b (*zawał serca* - heart stroke)

Exercise 2

1. a. Więcej ludzi umiera
   b. Maleje współczynnik umieralności niemowląt
   c. Migracja ludności ze wsi
   d. Niepokojącym objawem jest bezdzietność

2. Here are all the words:

   a. dłużej
   b. zmniejsza się
   c. rośnie
   d. przekracza
   e. maleje
   f. mniej
   g. (jest) wyższy
   h. więcej
   i. spadek
   j. wzrastająca
   k. rosnąca
   l. malejąca
   m. największa

Exercise 3

1. Z raportu o sytuacji ludnościowej w Polsce opracowanego przez prof. Jerzego Z. Holzera
2. Zmniejsza się średni okres życia

3. 38.2 miliony
4. Ilość niemowląt umierających zaraz po urodzeniu na tysiąc niemowląt
5. Jest trzykrotnie wyższy
6. a. zmiana tradycyjnego modelu rodziny
   b. wzrastająca rola związków nieformalnych
   c. rosnąca liczba rozwodów
   d. malejący odsetek matek lub ojców wychowujących samotnie dzieci
7. Są one bezdzietne lub posiadają tylko jedno dziecko
8. Z powodu migracji ludności ze wsi do miast, co z kolei spowodowało trudności ze znalezieniem żon przez młodych rolników

Exercise 4

1. a. 82 - average longevity of Japanese women
   b. 79 - average longevity of Japanese men
   c. 75 - average longevity of Polish women
   d. 66 - average longevity of Polish men
   e. 10 - number of fewer years that smokers live
2. b
3. c
4. b
5. a. lung cancer
   b. upper respiratory ailments
   c. cancer of the throat and larynx
   d. cancer of the oral cavity
6. According to Dr. M. Wood, nicotine causes stronger dependency than cocaine or heroin.
7. According to the same doctor, the first symptoms of illnesses fully develop 20 or even 30 years after a smoker reaches for the first cigarette.
8. a. more classes for non-smokers are offered by Western airlines
   b. special restaurants and movie theaters have been opened for non-smokers
   c. there is a stiff fine for smoking in non-smoking areas in Germany

Exercise 5

1. Regular consumption of fish:
   a. can prolong life after a heart attack
   b. guarantees proper development of a fetus's brain, nervous system and eyesight
   c. improves heart work and diminishes the magnitude of a heart stroke
   d. lowers blood pressure diminishing the risk of a heart attack or a stroke
   e. lowers blood cholesterol
   f. reduces the risk of heart-related illnesses
2. kwasem tłuszczowym
3. oleju rybnym (z ryb tłustych takich jak śledź, makrela lub sardynka)
4. wynikom badań nad kwasami "Omega 3"
5. duże ilości ryb i rzadziej cierpią na choroby serca

Exercise 6

1. O fakcie poświęcenia przez papieża Centrum Ambulatoryjnego Leczenia Dzieci, o obecnych gościach i o sympozjum na temat opieki medycznej w Europie Srodkowo-Wschodniej towarzyszącej uroczystości
2. O historii Instytutu Pediatrii w Krakowie i współpracy pomiedzy Instytutem i Fundacją Hope
3. O historii Fundacji Hope i rodzaju świadczonej przez niej pomocy
4. O różnych typach pomocy (finansowej, szkoleniowej i w postaci literatury fachowej) udzielonej Instytutowi przez Project Hope

Exercise 7

1. W 1956
2. Prezydent Dwight Eisenhower
3. Od okrętu wojennego przekształconego na pływający szpital
4. Okręt ze względów technicznych nie mógł dalej pływać
5. Szkolą lekarzy i pielęgniarki w krajach rozwijających się i potrzebujących takiej pomocy
6. Założycielem i prezydentem Fundacji Hope

Exercise 8

1st stage (1974) - rząd amerykański desygnuje Fundację Hope na sponsora Szpitala Pediatrycznego w Krakowie

2nd stage (1987) - Prezydent Bush otwiera Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej Dzieci; zostaje wmurowany kamień węgielny pod budowę Centrum Ambulatoryjnego

3rd stage (1992) - Centrum Ambulatoryjne przyjmie pierwszych pacjentów

Exercise 9

1. Szpital otrzymuje fundusze od Project Hope, a przyznawane co roku przez rząd amerykański, a także od amerykańskich instytucji i osób prywatnych
2. Fundacja dostarcza sprzęt i aparaturę medyczną, literaturę specjalistyczną
3. Polscy lekarze jeżdżą do Stanów na 4-6 miesięczne praktyki, a lekarze amerykańscy prowadzą kursy i seminaria oraz dokonują skomplikowanych zabiegów w Krakowie
4. Planuje się przekształcenie Instytutu Pediatrii w Krakowie w centrum szkolenia medycznego Europy Wschodniej

Exercise 10

1. b. Ale czy możemy mówić o epidemii?
2. d. Jakie to tereny?
3. e. Na świecie znana jest szczepionka przeciwgrypowa.
4. c. Czy dla nich ta choroba jest najbardziej niebezpieczna?
5. f. Ze słów pana wynika, że sytuacja nie jest dramatyczna, skąd zatem zamykanie szkół, zakaz odwiedzin w szpitalach?
6. a. A kiedy ostatni raz obserwowano falę zachorowań o takim samym nasileniu?

Unit 45
Commerce - Advanced Plus

Exercise 1

1. udziały
2. udziałowców
3. non stop
4. zyskach
5. możliwy
6. przedstawicielstwa
7. oferuje
8. przedstawiciel
9. partycypować
10. cena

Exercise 2

1. a. 700,000 zł. - basic needs
   b. 1,000,000 zł. - average per capita income a month
   c. 1,500,000 zł. - wealthy life, without financial worries
2. Some say that 150,000 a month is enough to live comfortably, others need 7 million zlotys to satisfy their basic needs.
3. How would you spend the money if you unexpectedly won a huge amount of money?
4. a. 16 percent - rent or buy an apartment
   b. 14 percent - renovate their apartments
   c. 13 percent - open their own business
   d. 12 percent - buy a new car
   e. 4 percent - travel
   f. 2 percent - entertainment, interesting vacations or buy new clothes
5. a. 16 percent - alcohol
   b. 15 percent - meet
   c. 10 percent - entertainment
   d. 9 percent - sweets
   e. 8 percent - clothes or cigarettes
6. a. they had enough money for everyday living and even managed to save - 16%
   b. they had hardly enough money to cover the costs of everyday expenses - 50%
   c. they had to use their savings or borrow money - 35%

Exercise 3

1. a. *tego* (1st paragraph) - drukowania kolorowych kart z życzeniami i tapet
   b. *niej* (1st paragraph) - drukarce
   c. *ich* (2nd paragraph) - fałszywych banknotów 50- i 100-dolarowych
   d. *(to) pierwsze* (3rd paragraph) - fałszowanie pieniędzy amerykańskich
   e. *drugie* (3rd paragraph) - fałszowanie pieniędzy zagranicznych

2. I. a. *pożyczył* - (he) borrowed
   - b. *jak podał* - as he claimed
   - c. *aby drukować* - to print
   - d. *zaczął podrabiać* - (he) began to forge/counterfeit

   II. a. *znaleziono* - was found
   - b. *miało powstać* - were meant to be/become

   III. a. *zajmujący się ściganiem* - dealing with prosecution
   - b. *zajmujący się ochroną* - dealing with (the) security (of)
   - c. *oświadczył* - (he) stated

Exercise 4

1. Mr. Joseph T. Hill of Orlando, Florida, borrowed a printing machine to print color post cards and wallpaper.
2. Instead, Mr. Hill started printing dollar bills and Polish 200,000 zloty bills.
3. The police found some $50 and $100 bills and a sheet from which he planned to prepare 15 fake 200,000 zloty bills.
4. Mr. Hill was found guilty of forgery.
5. Mr. Hill can be sentenced to up to 15 years in jail and/or $5,000 fee for each counterfeit American bill.
6. Mr. Hill can be sentenced to up to 5 years in jail and/or a $5,000 fee for each counterfeit Polish bill.
7. A representative of the American Secret Service said that Mr. Hill had been married to a Polish woman who was not involved in the crime.
8. Mr. Hill had visited Poland a few times.

Exercise 5

1. Polsce
2. kredytów
3. Polsce
4. kredyt
5. 100 milionów dolarów przeznaczonych na rozwój przetwórstwa rolnego
6. gazem
7. kredytów
8. gospodarki

Exercise 6

1. Bank Swiatowy pożyczył nam do tej pory 781 mln. dolarów.
2. Korzystają z nich i małe firmy prywatne, i kolosy w rodzaju PKP.
3. Polska powtórnie przystąpiła do Banku Swiatowego (w 1950 wystąpiła z niego) w czerwcu 1986 r., ale na kredyty przyszło jej poczekać aż cztery lata.
4. Bank nie jest instytucją charytatywną, zatem wspomaga finansowo jedynie tych, którzy zagwarantują szybką spłatę kredytu.

5. Pożyczka przeznaczona jest na sfinansowanie pomiarów zanieczyszczeń środowiska w Krakowie, Katowicach i Legnicy, i na badanie skażenia zlewiska górnej Wisły.
6. Projekt przewiduje: modernizację rozjazdów, w celu zwiększenia prędkości pociągów [...].
7. Przez pierwsze pięć lat nie trzeba spłacać zarówno rat, jak i odsetek.

Exercise 7

1. F
2. T
3. N/A
4. T
5. T
6. T
7. F
8. F
9. T
10. T
11. F
12. N/A
13. T

Exercise 8

Industry	Goals
gas industry	to increase the output of home/domestic gas, replace coal with gas in many households, modernize the gas network
transportation	for management changes, to modernize the railroad system
environmental protection	to finance the measurement of environmental pollution in some Polish cities, investigate the pollution of the upper Vistula basin
development of industrial exports	to modernize Polish banks, for export investments in the chemical, electromechanical, and timber industries
development of agricultural processing	to help private cooperatives and joint ventures train Polish managerial staff, buy equipment for the meat industry, buy beer bottling lines, and equip refrigeration facilities

Exercise 9

HOT

1. Macintosh Classic - posiada możliwości komputerów trzykrotnie droższych
2. Maszynka do golenia 'Sensor' - jej dwa ostrza idealnie przylegają do twarzy
3. Bezwonne koncentraty czosnku - mają podobno przeciwdziałać rakowi i obniżać poziom cholesterolu
4. Kamery video typu 'fuzzy' - korygowane jest w nich np. drżenie ręki
5. Pralki automatyczne typu 'fuzzy' - same się programują w zależności od wagi umieszczonej bielizny i temperatury wody

NOT

1. Japońskie komputery 'palmsize' - zbyt mała klawiatura nie pasująca do ręki dorosłego człowieka
2. Zegarek 'Dick Tracy' - nastolatkom film się nie podobał, natomiast dorośli nie chcieli wydawać $30 na zabawkę
3. Motocykle - wysokie stawki ubezpieczeniowe
4. Płatki zbożowe 'Benefit' - nie spełniały obietnic zawartych w reklamie
5. Papierosy - rosnące ceny
6. Wołowina - sprzyja chorobie wieńcowej oraz rakowi kręgosłupa
7. Pieczywo wysokowłókniste - przereklamowane
8. Zakupy na kredyt - recesja powodująca większą ostrożność konsumentów

Exercise 10

1 Jaki kapitał będzie zainwestowany w Polsce?
2 Czy w zakładach zatrudnieni będą Polacy? Słyszałam, że wymagania koncernu są bardzo wysokie.
3 Czy produkowana będzie tylko cola i czy tylko na potrzeby naszego rynku?
4 Jak ocenia pan warunki inwestowania w Polsce?
5 Jakie są dalsze plany koncernu związane z Polską i Europą Wschodnią?

Unit 46
Communications - Advanced Plus

Exercise 1

1. e
2. b
3. a
4. d
5. c

Exercise 2

1. a. buy a type A token
   b. buy a type B token
   c. buy a type C token
2. Type B tokens cost five times more than type A tokens
3. Type C tokens cost 10 times more than type A tokens
4. Telephones that can read phone cards
5. Type A tokens

Exercise 3

1. a. *je*
   b. *tam*
   c. *100 innych automatów w wersji standardowej*
2. siedem telefonów na karty magnetyczne.
3. kartę magnetyczną.
4. 600 zł.
5. w instrukcji obsługi lub na monitorze w telefonie.
6. wizytówek, kawałków plastyku ani tym podobnych fałszywych kart.
7. dwóch automatów do połączeń satelitarnych.
8. 100 standardowych aparatów Częstochowie.

Exercise 4

1.		1990	1991
a.	do not trust TV.	*29*	*44*
b.	think TV presents views opposed to those of the government.	*58*	*48*
c.	think TV represents the government's point of view.	*21*	*31*
d.	trusted programs about domestic affairs.	*64*	*49*

2. a. 59% - percentage of the viewers who think TV does not provide enough information about the president's actions and decisions
   b. 60% - percentage of the viewers who think TV does not provide enough information about the government's activities
   c. 61% - percentage of the viewers who think TV does not provide enough information about the population's attitudes, feelings, moods
   d. 64% - percentage of the viewers who think TV does not provide enough information about the upcoming parliamentary elections

Exercise 5

2. W porównaniu z lutym ubiegłego roku spadła wiarygodność programów informacyjno-publicystycznych TV, przybyło przekonanych, że telewizja prezentuje przede wszystkim punkt widzenia władz i sił ją popierających, telewidzowie chcieliby więcej wiedzieć co robi prezydent i rząd, jakie są nastroje społeczne, co z wyborami parlamentarnymi — takie są wyniki sondażu OBOP przeprowadzonego 4 i 5 lutego.

Exercise 6

1. F
2. T
3. F
4. F
5. T
6. F
7. T
8. T
9. T

Exercise 7

W ub. roku rada banków podjęła decyzję o budowie nowoczesnej sieci takich połączeń.

Exercise 8

a. 4th
b. 2nd
c. 6th
d. 1st

Answer Keys

Exercise 9

a. Rada banków
b. Bankowa sieć telekomunikacyjna
c. Bankowe Towarzystwo Teleinformatyczne
d. Będą posiadały 49% udziałów w spółce BTT
e. Sieć magistralna, która połączy 12 ośrodków obliczeniowych oraz 5 oddziałów Narodowego Banku Polskiego
f. Przyłączenie do sieci następnych 300 banków i oddziałów
g. Da to początek tworzenia regionalnej sieci połączeń

Exercise 10

1. Kto stelefonizował/miał stelefonizować Szczecin?
2. Jakie żetony są potrzebne, aby zadzwonić do Stanów?
3. Ile kosztuje (telefoniczna) karta magnetyczna na 200 impulsów?
4. Co (według Macieja Iłowieckiego) jest grzechem polskiego dziennikarstwa?
   Co (według Macieja Iłowieckiego) charakteryzuje polskie dziennikarstwo?
5. W jakim celu powstała/została zbudowana sieć TELEBANK?

Unit 47
Entertainment - Advanced Plus

Exercise 1

1. f
2. c
3. a
4. g
5. d
6. e
7. b

Exercise 2

1. a. nią
   b. autorką
   c. jej
   d. swych
   e. swej
   f. kandydatkę
   g. ją
2.

Polish Abbreviation	Full Polish Version	English Equivalent
a. ur.	urodzona	born
b. tzw.	tak zwanych	so called
c. m.in.	między innymi	among other things
d. wyd. pol.	wydanie polskie	Polish edition

3. *Jako kandydatkę do Nagrody Nobla wymieniano ją od co najmniej trzech lat.*

4. Republika Południowej Afryki wyróżniona została, w uznaniu toczących się tam przemian, wraz z nią.

Exercise 3

1. a. *"Swiat obcych ludzi"*
   b. *"Na pewno w któryś poniedziałek"*
   b. *"Schyłek burżuazyjnego świata"*
2. W tzw. krajach rozwijających się Afryki.
3. Walka krajów afrykańskich o wolność, proces dekolonizacji i rozdzierające je konflikty.

4. Efemeryczne dyktatury, agentury maoistowskie i kubańskie w Afryce, formowanie się elit władzy, nietolerancja rasowa, manipulowanie przez tajną policję partie oraz korupcja.
5. Jej debiutancka nowela została opublikowana.
6. Jest to wyraz uznania dla toczących się tam przemian.
7. Dziesięć powieści i dziewięć tomów opowiadań.

Exercise 4

1. O tym, jak radziła sobie na Zachodzie krążą legendy.
2. Dla 33-letniej Joanny jest to już przeszłość.
3. Inaczej działo się, gdy zostawała na ekranie sama.
4. Aktorstwa uczyła się w warszawskiej szkole teatralnej, Teatrze Dramatycznym i przed kamerą.

Exercise 5

1. wielkich polskiego ekranu
2. epizodach
3. przed kamerą
4. bezbarwna
5. błyszczeć
6. zostawała na ekranie sama
7. rozgłos
8. otworzy drzwi do światowego kina

Exercise 6

1. F
2. T
3. T
4. N/A
5. T
6. F
7. T
8. T
9. F
10. F

Exercise 7

1. d

2.

Foreign company	American company	Time of purchase	Price paid
Sony Corporation	CBS Records	--------------------	----------------
	Columbia Pictures	1989	
Matshushita	MCA	1990	$7 billion
R. Murdoch's	Metro-Goldwyn-Meyer/ United Artists	--------------------	----------------
------------------	20th Century Fox	--------------------	----------------

Exercise 8

1. a. Sprzęt elektroniczny Panasonic
   b. Universal Studio, wydawnictwo, park rozrywki i wypoczynku
   c. Prawie 25%
   d. Kupił Metro-Goldwyn-Meyer/United Artists
2. b

Exercise 9

1. Bob Geldof is an ex-leader of the Boomtown Rats band.
2. In 1984, shocked by a movie about famine in Ethiopia he persuades several British pop music stars to record the album "Do They Know It's Christmas."
3. In 1985 he organized the charity show "Live Aid."
4. "Live Aid" concerts in which over 60 bands and performers participated took place in London and Philadelphia.
5. The 16-hour-long show was watched via satellite by 1.5 billion people all over the world.
6. Geldof used the revenues from both shows to help save the lives of starving Ethiopians.
7. Geldof was nominated for the Nobel Peace Prize and knighted by Queen Elizabeth II.

Exercise 10

1. b
2. d
3. a
4. c

Unit 48
Education - Advanced Plus

Exercise 1

1. b
2. c
3. b
4. c
5. a
6. b
7. a
8. c
9. b

Exercise 2

1. Criticism of the American educational system is on the increase.
2. Diplomas from American colleges are getting more valuable/precious.
3. The number of Asian students in American colleges has been systematically increasing.
4. The number of African and Middle Eastern students in American colleges has decreased.
5. Among foreign students, economic studies are the most popular.

Exercise 3

1. F
2. T
3. F
4. T
5. T
6. T
7. T
8. N/A
9. T
10. N/A
11. T
12. T

Exercise 4

1. Tytuł: English. Ready-Steady-Go! Autorzy: Hilde Artner i Renate Seebauer.
   Wydawca: Bohmann Verlag — "Wiedza Powszechna" Warszawa
2. a. Dla studentów zrozpaczonych i roztargnionych, niezbyt pilnych i średnio zdolnych, którzy mają trudności z nauczeniem się nowego słownictwa
   b. Oba podręczniki wykorzystują materiały autentyczne a ćwiczenia można wykonać w podręcznikach
   c. Do studentów, którzy lubią podrożować, rozmawiać, oglądać telewizję satelitarną, lubią muzykę popularną, video i komputery a nienawidzą szkoły
   d. Piosenki w wykonaniu Boba Dylana i Cata Stevensa
   e. Podręcznik ten mobilizuje do nauki

Exercise 5

b

Exercise 6

1. Chętnych jest więcej
2. Rodziców, których
3. Dyrektor szkoły
4. Pomoce naukowe
5. Szkoła amerykańska
6. Budynek przy
7. W Warszawie
8. Ten raj

Exercise 7

a. Która ze szkół narodowych w Warszawie jest najbardziej znana?
b. Co przypomina z zewnątrz budynek, w którym mieści się szkoła amerykańska?
c. Co twierdzi dyrektor szkoły?
d. W jakich odstępach czasu przyjmuje się kilku nowych uczniów?
e. Kto jest dyrektorem szkoły?
f. Kto ma pierwszeństwo przy zapisie do szkoły?
g. Ile wynosi czesne?
h. Kiedy szkoła powstała?
i. Pod czyimi auspicjami powstała?
j. Jaki program nauczania jest realizowany w szkole?
k. Skąd pochodzi większość pomocy naukowych i nauczycieli w szkole?
l. Czy program szkoły otwiera możliwości kontynuowania nauki na polskich uczelnich?
m. Co gwarantuje należenie szkoły do dwóch organizacji międzynarodowych?
n. Co jest planowane w przyszłości w Warszawie?

Exercise 8

2. Tekst A (odnosi się do stypendiów na rok akademicki 1991/92)
3. Tekst B
4. Tekst A charakteryzuje stypendium naukowe im. W. Fulbrighta, wymienia jego rodzaje i podaje krótką historię

Answer Keys

Exercise 9

1. A
2. A, B
3. A
4. A
5. B
6. A
7. A
8. A
9. A
10. B
11. B
12. A

Exercise 10

1. d
2. b
3. c
4. a
5. f
6. e

Unit 49
Politics - Advanced Plus

Exercise 1

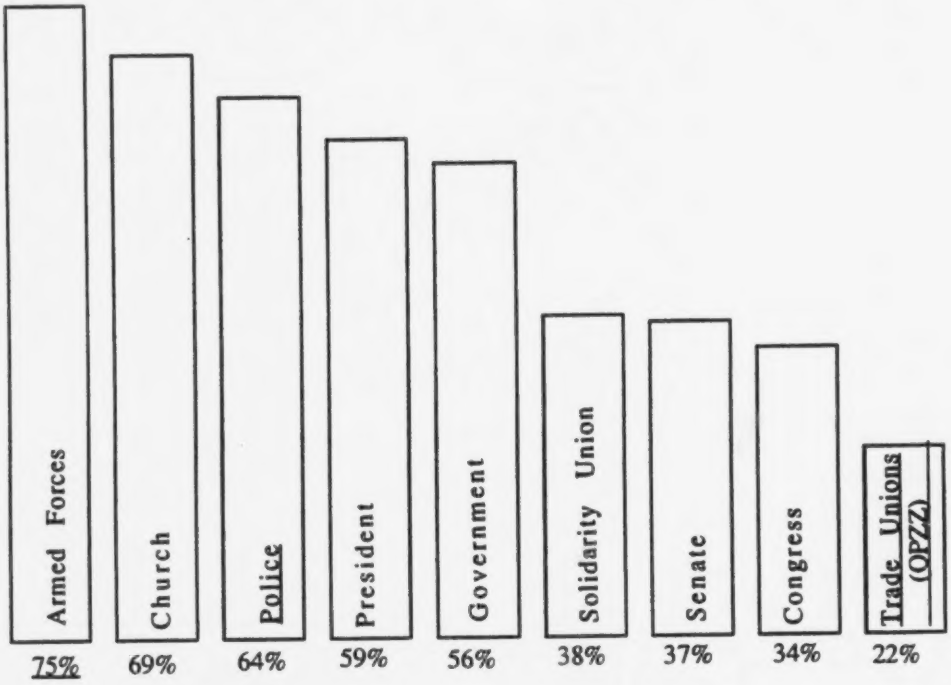

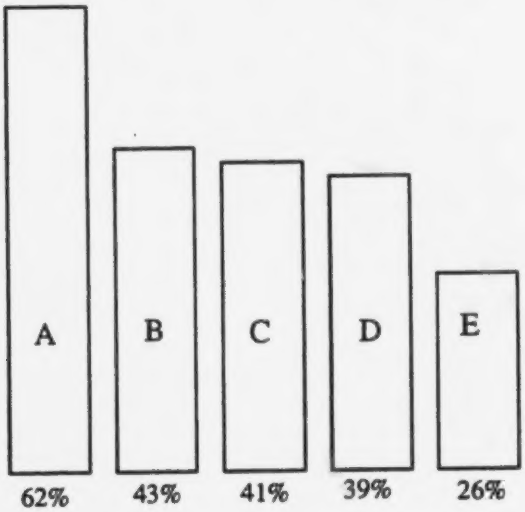

A - the percentage of those who claim that the economic situation is weak
B - the percentage of those who claim that the situation in Poland is developing in the right direction
C - the percentage of those who are afraid that the situation in Poland will worsen
D - the percentage of those who claim that living conditions will improve in the next three years
E - the percentage of those who claim that the economic situation is bad

Exercise 2

Here are their tenets as printed in the leaflet:

1. The gospel teaches that man's dignity and freedom are the foundation of a good social order
2. A good government respects civil rights, and the most effective government is the one supported by local societies
3. Prosperity comes from free initiative and the enterprise of individuals not limited by the state
4. People deserve equal rights and equal justice
5. Freedom and peace can be realized through respect for tradition only
6. Poland has the right to a full democracy
7. Poland needs people who in their political activities are guided by ideals of solidarity, pluralism, free market, social self-governing, and responsibility
8. The Center Alliance will be the political force in Poland guaranteeing a government respecting our rights and principles

Exercise 3

1. Declarative sentences:

   Jak to zrobić, wyjaśniamy obok.
   Możesz kierować się intuicją albo po prostu sympatią do lidera partii, lepsze to niż nie głosować wcale.

2. Imperative sentences:

   Dowiedz się, na kogo oni głosują, spytaj dlaczego.
   Szukaj racjonalnych argumentów.
   Kieruj się programami partii [...]
   Odrzucaj obietnice bez pokrycia [...]
   Nie głosuj na maniaków [...]

3. Conditional sentences:

   The remaining sentences

Exercise 4

1. put a check next to the first name on the list of this party
2. ask somebody for advice
3. not empty promises and extremism in any form
4. is better than not voting at all
5. vote for the bigger one to avoid fragmentation

Exercise 5

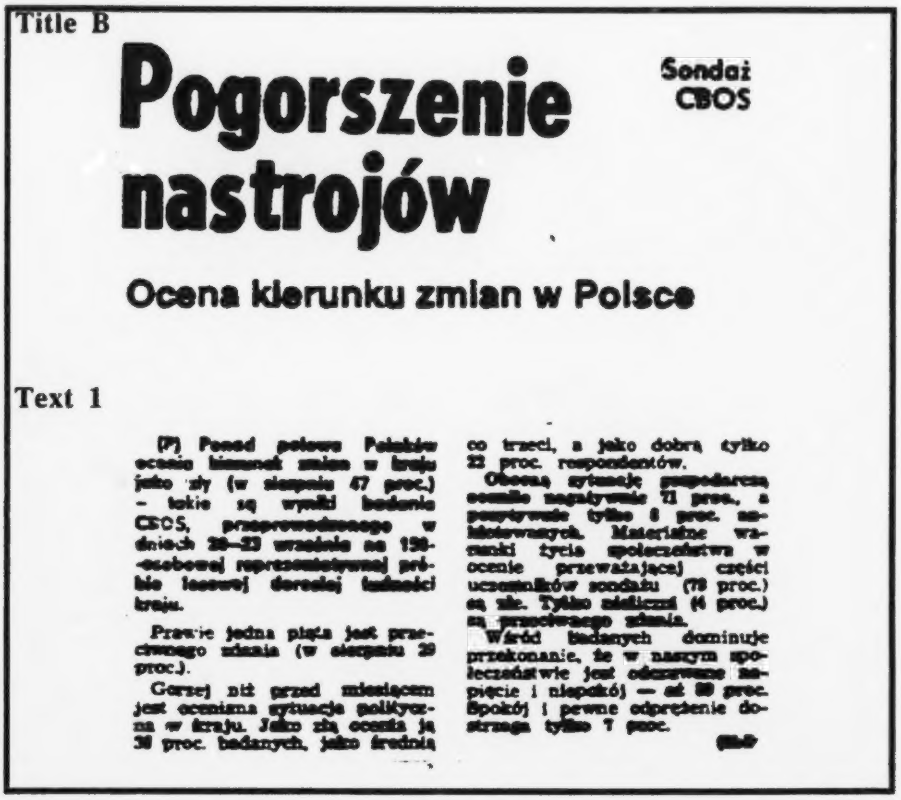

Title B

Pogorszenie nastrojów

Sondaż CBOS

Ocena kierunku zmian w Polsce

Text 1

(P) Ponad połowa Polaków ocenia kierunek zmian w kraju jako zły (w sierpniu 47 proc.) – takie są wyniki badania CBOS, przeprowadzonego w dniach 20–23 września na 150-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Prawie jedna piąta jest przeciwnego zdania (w sierpniu 29 proc.).

Gorzej niż przed miesiącem jest oceniana sytuacja polityczna w kraju. Jako złą ocenia ją 38 proc. badanych, jako średnią co trzeci, a jako dobrą tylko 22 proc. respondentów.

Obecną sytuację gospodarczą ocenia negatywnie 71 proc., a pozytywnie tylko 8 proc. ankietowanych. Materialne warunki życia społeczeństwa w ocenie przeważającej części uczestników sondażu (78 proc.) są złe. Tylko nieliczni (4 proc.) są przeciwnego zdania.

Wśród badanych dominuje przekonanie, że w naszym społeczeństwie jest odczuwane napięcie i niepokój — aż 80 proc. Spokój i pewne odprężenie dostrzega tylko 7 proc.

[illegible]

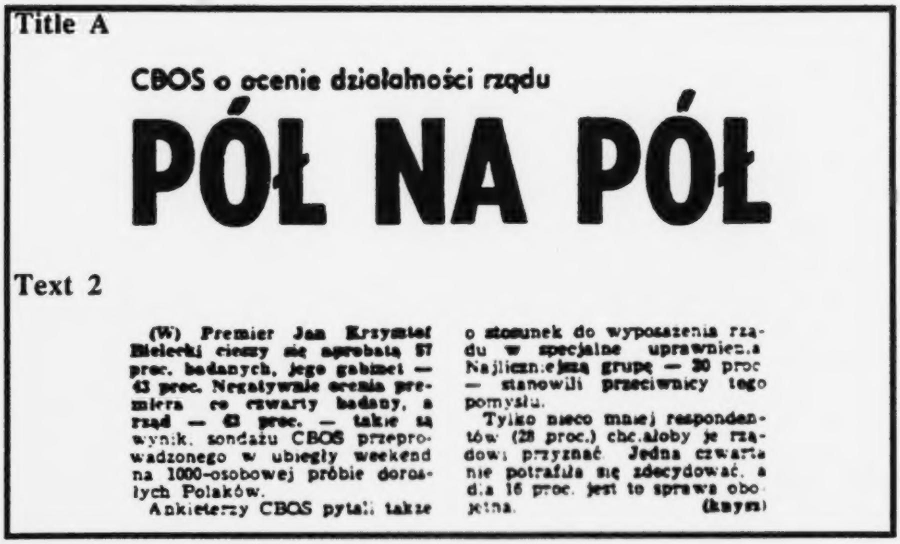

Title A

CBOS o ocenie działalności rządu

PÓŁ NA PÓŁ

Text 2

(W) Premier Jan Krzysztof Bielecki cieszy się aprobatą 57 proc. badanych, jego gabinet — 43 proc. Negatywnie ocenia premiera co czwarty badany, a rząd — 43 proc. — takie są wyniki sondażu CBOS przeprowadzonego w ubiegły weekend na 1000-osobowej próbie dorosłych Polaków.

Ankieterzy CBOS pytali także o stosunek do wyposażenia rządu w specjalne uprawnienia. Najliczniejszą grupę — 30 proc. — stanowili przeciwnicy tego pomysłu.

Tylko nieco mniej respondentów (28 proc.) chciałoby je rządowi przyznać. Jedna czwarta nie potrafiła się zdecydować, a dla 16 proc. jest to sprawa obojętna. (knysz)

BEST COPY AVAILABLE

Ocena kierunku zmian w Polsce

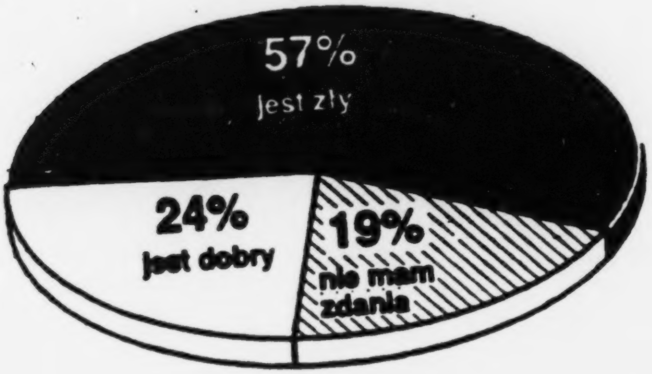

Ocena działalności premiera

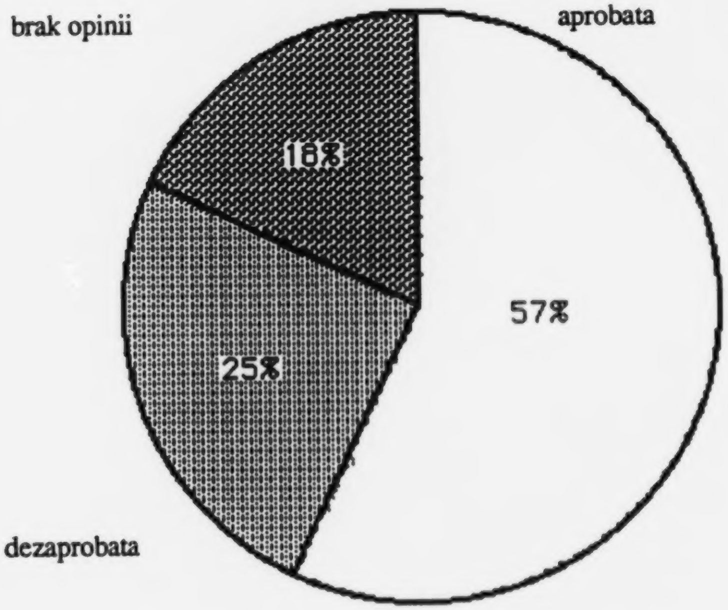

309

Ocena działalności rządu

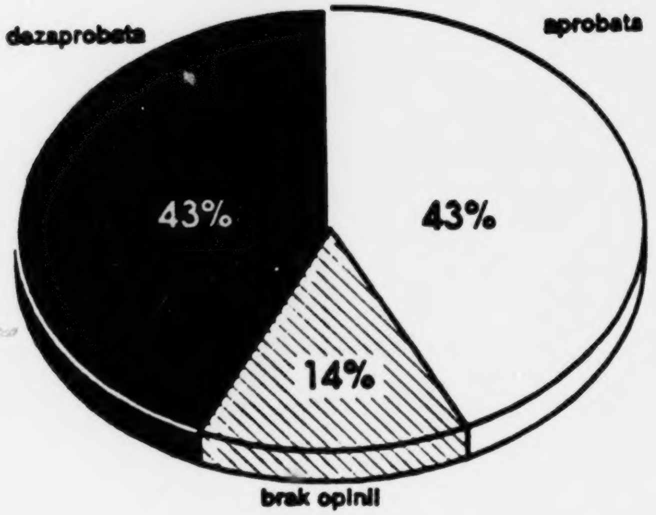

Exercise 6

Last name Sessions
First name William
Date of birth 1930
Place of birth Arkansas
Spouse Alice
Children 4
Education brak danych
Place of work FBI
Post dyrektor
Religion metodysta
Interests koszykówka, kajakarstwo, wspinaczka, sztuki piękne
Addictions żadne

Exercise 7

1. Oficjalna
2. Minister Andrzej Milczanowski
3. Nie
4. Polsko-amerykański komunikat
5. Zorganizowanie konferencji prasowej i publiczne ukazanie się dyrektora Sessionsa

Exercise 8

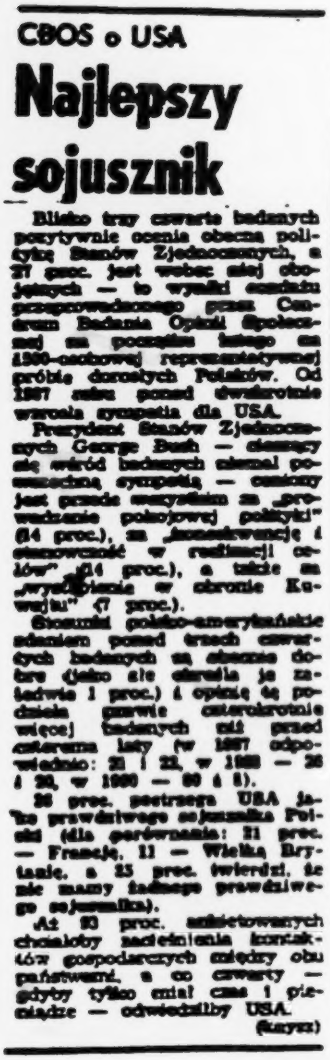

CBOS o USA

Najlepszy sojusznik

5. Wzrost aprobaty dla polityki Stanów Zjednoczonych

1. Sympatia dla Busha

4. Wzrost aprobaty dla obustronnych stosunków

2. USA najlepszym przyjacielem Polski

3. USA pożądanym partnerem gospodarczym

Exercise 9

A recent poll showed that 75 percent of 1,500 adult Poles positively evaluated current American policy. 27 percent of those surveyed were neutral. President Bush is unanimously popular among Poles. Polish-American relations are perceived by three quarters of Poles as good and this opinion is shared by four times as many Poles as four years ago. The USA is perceived as the best ally of Poland by 36 percent of Poles (France - 21 percent, Great Britain - 11 percent). 93 percent of Poles want closer economic relations between the two countries.

Exercise 10

One article says that W. H. Webster,CIA chief, visited Poland on November 17-18th, and the other claims that he visited Poland on November 16-17th.

Unit 50
Environment - Advanced Plus

Exercise 1

a. Drugi świt, tym razem już ostateczny, nastąpił w chwilę potem.
b. Czwartkowe zaćmienie nad Meksykiem tyle trwało.
c. Amerykańsko-meksykańska próba zbadania zaćmienia z bliska zakończyła się pechowo.
d. Umieszczony w czwartek na orbicie i kosztujący 115 tys. dolarów fotometr (czyli skomputeryzowana kamera) miał przez dwie minuty zbierać unikalne dane na temat tego rzadkiego astronomicznego zjawiska, ale zawiódł.
e. Fakt, że była to pierwsza udana próba wystrzelenia tego typu sprzętu rakietą, osładza nieco gorycz porażki .

Exercise 2

a. Czwartkowe ciemności zakryły 10 000-kilometrowy *pas ziemi* od Wysp Hawajskich poprzez Amerykę Srodkową aż do Brazylii.
b. Gdy Księżyc zakrył tarczę Słońca w 95 proc. mieszkańcy słonecznych wysp mogli obserwować świecący czerwony *pierścień* z czarną dziurą pośrodku.
c. Przesądne *Meksykanki* oczekujące narodzin dziecka założyły w czwartek czerwone chusty dla ochrony przed *demonem*, który połknął Słońce i wypluł je dopiero po siedmiu minutach.
d. Niektóre plemiona Indian w zachodniej części Meksyku odbyły specjalnie przesuniętą na ten dzień *doroczną ceremonię ognia*.
e. Umieszczony w czwartek na orbicie i kosztujący 115 tys. dolarów *fotometr* (czyli skomputeryzowana kamera) miał przez dwie minuty zbierać unikalne dane na temat tego rzadkiego astronomicznego zjawiska, ale zawiódł.

Exercise 3

1. Nastąpi kolejne tak długie zaćmienie Słońca.
2. 10 000-kilometrowy obszar Ziemi od Wysp Hawajskich do Brazylii.
3. Siedem minut.
4. Tarcza słoneczna.
5. Końca świata.
6. Żeby się ochronić przed 'demonem', który połknął Słońce.
7. Na ulicach zapalono światła, na stadionach reflektory, wystrzelono sztuczne ognie, a tysiące osób oglądało zaćmienie z centralnego placu stolicy Meksyku.
8. Odbyli oni doroczną ceremonię ognia, specjalnie przesuniętą na ten dzień.
9. Fotometr czyli skomputeryzowana kamera.
10. Zbieranie danych na temat tego unikalnego zjawiska.
11. Przedsięwzięcie zakończyło się niepowodzeniem.
12. Ponieważ była to pierwsza udana próba wystrzelenia fotometru rakietą.
13. W czerwcu 1992 roku.

Exercise 4

4. The influence of solar disturbances on the Earth

Exercise 5

1. W nocy
2. Astronomowie opisując to
3. W tym roku
4. Za kilka dni
5. Warto przypomnieć
6. Nie uzyskałam jednakże; Profesor Julian Aleksandrowicz
7. Jakie mogą być

Exercise 6

1. a. cząstka
   b. zaznaczać
   c. przypuszczenie
   d zarejestrować
   e. uprzedzić
2. *wysokoenergetyczny elektron opuszczający powierzchnię Słońca*

Exercise 7

1. F
2. N/A
3. F
4. T
5. T
6. T
7. T
8. T
9. N/A
10. T

Exercise 8

1. have new worries
2. ate a 65-year old (man)
3. six meters long
4. was not swimming alone
5. Shark hunters were preparing their equipment
6. There are eight species of dangerous sharks

Exercise 9

1. Sto osób zginęło na skutek powodzi w północno-wschodniej Rumunii
2. Dwie osoby zginęły w piątkowym trzęsieniu ziemi na Bałkanach
3. Prawie 2 tys. ofiar śmiertelnych na skutek powodzi w środkowo-wschodnich Chinach
4. 100 ofiar tajfunu Gladys w Korei Południowej
5. 200 tys. ofiar tajfunu w Bangladeszu .

Exercise 10

"Sunday Times" and lord Peyton, the Treasurer of the Royal Zoological Society. "Times" wrote that if the animals at the London Zoo did not have sponsors, they would have to be killed. Lord Peyton denied this information and any rumors about closing the Zoo.

APPENDIX A. REFERENCES

Unit 31

“53 zabitych w katastrofie samolotu“, Rzeczpospolita. March 8, 1991
“Kolizja pociągów“, Życie Warszawy. March 17, 1991
“Katastrofa kolejowa w Dęblinie“, Gazeta Wyborcza. March 18, 1991
“Targi samochodowe na Torwarze“, Express Wieczorny. April 29, 1991
“Międzynarodowe targi samochodowe“, Express Wieczorny. May 2, 1991
“Amerykanie bez wiz“, Życie Warszawy. March 22, 1991
“Balonem w starożytność“, Express Wieczorny. Jan 28, 1991
“Ameryka uczy latać“, Gazeta Wyborcza. August 28, 1990
“Kolizja pociągu w Dęblinie“, Rzeczpospolita. March 17, 1991

Unit 32

“Pizza”, Rzeczpospolita. May 08, 1991
“Można również na wynos”, Express Wieczorny. Jan 14, 1991
“Bigos”, Express Wieczorny. Jan 6, 1991
“Na Sylwestra” (edited), Życie Warszawy. Jan 1, 1991
“Był bal” (shortened), Gazeta Wyborcza. May 6, 1991
“Pierwszy pub”, Gazeta Wyborcza. Aug 12, 1990
“Szanghaj” (shortened), Rzeczpospolita. May 12, 1991

Unit 33

“Hotele dla bogaczy”, Express Wieczorny. May 15, 1991
“Bank w drapaczu”, Express Wieczorny. April 6, 1991
“Curtis Plaza na Mokotowie”, Express Wieczorny. April 5, 1991
“Cztery gwiazdki przy pl. Zawiszy”, Życie Warszawy. March 13, 1991
“Amerykanie wybierają Florydę i Teksas” by T. Wróblewski, Życie Warszawy. March 15, 1991
“Nike przegra z Sheratonem” by M. Chmielewski, Gazeta. June 5, 1991
“Empire State Building na sprzedaż”, Express Wieczorny. May 21, 1991

Unit 34

“Druga (okulistyczna) Japonia ...”, Express Wieczorny. March 20, 1991
“Protest szpitali ...”, Gazeta Wyborcza. June 6, 1991
“Człowiek, który pokonał raka”, Express Wieczorny.. April 29, 1991
“Życie wisiało na włosku”, Gazeta Kielecka. Sept 8, 1990
“Novit-cudowny specyfik”, Express Wieczorny.. March 3, 1991
“Lekarze Świata w Krakowie”, Gazeta Wyborcza. March 28, 1990
“Wrocławski szpital XXI wieku”, Gazeta Wyborcza. Feb 5, 1991

Unit 35

"Polak modli się do pieniądza", Gazeta Wyborcza. Feb 23, 1991
"S. Zasada ...", Rzeczpospolita. Jan 7, 1991
"Nowy bank w stolicy", Życie Warszawy. Jan 20, 1991
"Amerykanie doradcami ...", Rzeczpospolita. June 10, 1991
"American Express w Polsce", Gazeta Wyborcza. June 26, 1991
"Krezusi rodzą się w Tokio", Gazeta Wyborcza. July 9, 1991
"Fundament dla giełdy", Rzeczpospolita. April 14, 1991
"Magnetowidowy szał", Gazeta Wyborcza. July 10, 1991
"Pieniądze z automatu", Gazeta Wyborcza. Dec 19, 1989

Unit 36

"Telewizja kablowa", Rzeczpospolita. Jan 11, 1991
"Amerykańskie telefony", Gazeta Wyborcza. June 7, 1991
"Pierwsze targi ...", Rzeczpospolita. July 14, 1991
"W komórkowej sieci", Express Wieczorny. June 13, 1991
"Do USA ...", Gazeta Wyborcza. Dec 7, 1990
"Radio — Zet ...", Gazeta Wyborcza. Oct 1, 1990
"Bank Swiatowy dla telefonów", Życie Warszawy. Apr 25, 1991

Unit 37

"Movie Awards w TVP", Życie Warszawy. March 15, 1991
"'Grammy' rozdane", Gazeta Wyborcza. Feb 25, 1991
"Oscary", Gazeta Wyborcza. May 5, 1991
"Premiera w Ateneum", Życie Warszawy. Jan 31, 1991
"Codziennie 17 godzin", Gazeta Wyborcza. Nov 25, 1990
"Jak minęła noc", Gazeta Wyborcza. Jan 2, 1991
"Kupuj i czytaj" by M. Windurski, Gazeta Wyborcza. Jan 29, 1991 (abbr.)
"Zmarł Leonard Bernstein", Gazeta Wyborcza. Oct 16, 1990
"Polka najpiękniejsza w Europie", Gazeta Wyborcza. July 22, 1991
"Amerykański sen i wielkie pieniądze", Gazeta Wyborcza. Jan 30, 1991

Unit 38

"Na studia do Polski", Gazeta Wyborcza. Oct 25, 1990
"Dlaczego student zostaje studentem", Gazeta Wyborcza. Apr 23, 1991
"Dziś matura", Rzeczpospolita. May 7, 1991
"Nowe przedmioty ...", Express Wieczorny. Nov 5, 1990
"Angielski w Londynie dla wszystkich", Express Wieczorny. Nov 15, 1990
"Powitanie studentów, pożegnanie docentów", Gazeta Wyborcza. Sep 28, 1990
"Jeśli cudzoziemiec, to Anglik", Gazeta Wyborcza. Apr 4, 1991
"Może być łatwiej" by A. Piekarski, Express Wieczorny. Jun 3, 1991

Unit 39

"Międzynarodowa pomoc Wyborcza.", Gazeta Wyborcza. July 10, 1991
"Polskie partie polityczne", Gazeta Wyborcza. Jan 4, 1991
"Kalendarz wyborczy", Gazeta Wyborcza. July 5, 1991
"Orzeł", Gazeta Wyborcza. Feb 18, 1990
"Nominacje prezydenta" , Express Wieczorny. Jan 13, 1991
"Reprezentować Amerykanów w Iraku", Gazeta Wyborcza. June 3, 1991
"Wałęsa w Rzymie", Gazeta Wyborcza. Feb 5, 1991
"Organizacja 12 gwiazd", Rzeczpospolita. Feb 4, 1991

Unit 40

"Zielony plan w Kanadzie" Życie Warszawy. Dec 14, 1990
"Wstrząs na Bałkanach", Gazeta Wyborcza. July 14, 1991
"Huragan w Gruzji", Gazeta Wyborcza.Wyborcza. July 10 1991
"Jedna z ofiar ...", Express Wieczorny. April 29, 1991
"Smiertelne tornado", Gazeta Wyborcza. April 29, 1991
"Smiercionośny dywan", Gazeta Wyborcza. April 15, 1991
"Katastrofa ekologiczna", Rzeczpospolita. April 14, 1991
"Słońce wreszcie założyło kapelusz", Express Wieczorny. July 15, 1991
"Potop w Chinach", Express Wieczorny. July 16, 1991
"Trzęsienie ziemi w Chinach", Rzeczpospolita. Feb 27, 1991

Unit 41

"Jedni plajtują - drudzy zyskują" by K. Szcześniak (edited), Rzeczpospolita. Jan 18, 1991
"Zwyciężył Boeing", Gazeta Wyborcza. Nov 2, 1991
"Ośmioma rękawami w świat", Gazeta Wyborcza. Jul 10, 1990
"Powietrzne taxi ...", Gazeta Wyborcza. May 15, 1991
"Tramwaj za 2000 zł", Gazeta Wyborcza. Aug 13, 1991
"Pijany 'Borodin' ...", Express Wieczorny. Jul 9, 1991

Unit 43

"Kredyt po amerykańsku", Gazeta Wyborcza. Oct 9, 1990
"Amerykański styl na Mazurach", Express Wieczorny. Aug 26, 1991
"Dom, ale nie dla każedo", Rzeczpospolita. Feb 20, 1991
"Mieszkania dla naiwnych" by J. Kalabiński and Puch, P., Gazeta Wyborcza. Dec 6, 1991
"Budować po francusku", Gazeta Wyborcza. May 31, 1991

Unit 44

"Żyjemy coraz krócej", Gazeta Wyborcza. Oct 8, 1991
"Palenie skraca życie ...", Express Wieczorny. Jan 12, 1991
"Spożywając dużo ryb ...", Express Wieczorny. Feb 11, 1991
"HOPE - nadzieja na zdrowie" by A. Nowakowska, Gazeta Wyborcza. Aug 14, 1991
"Sezon grypy", Rzeczpospolita. March 19, 1991

Unit 45

“Jest interes do zrobienia...”, by P. Wujec, Gazeta Wyborcza. Oct 4, 1991
“Ile chcemy zarobić”, Gazeta Wyborcza. Jan 30, 1991
“Amerykanin fałszował polskie banknoty!”, Gazeta Pomorska. Aug 13, 1990
“Dają nawet na piwo”, Gazeta Wyborcza. July 11, 1990
“Co jest ‘hot’, co jest ‘not’”, by J. Kalabiński, Gazeta Wyborcza. Jan 28, 1990
“‘Coca-Cola’ inwestuje w Polsce” by J. Halena, Życie Warszawy. March 13, 1991

Unit 46

“Amerykanie stelefonizują Szczecin”, Rzeczpospolita. April 19, 1991
“Dwudziestozłotówki stanieją”, Gazeta Wyborcza. April 27, 1990
“Wyrzuć monetę”, Gazeta Wyborcza. Oct 10, 1991
“Spada wiarygodność TV”, Gazeta Wyborcza. Feb 16-17, 1991
“Polski Newsweek”, Gazeta Wyborcza. Dec 14, 1990
“Co interesuje Amerykanów”, 24 godz. June 17, 1990

Unit 47

“Sława jest zabawniejsza...” by G. Brzozowicz and Chmiel M., Gazeta Wyborcza. June 05, 1991
“Nadine Gordimer...”, Gazeta Wyborcza. Oct 04, 1991
“Nasza Joanna...”, Gazeta Wyborcza. Sept 10, 1991
“Hollywood uczy się japońskiego” by M. Windurski, Gazeta Wyborcza. Jan 10, 1991
“Japończycy uczą się Hollywoodu”, Gazeta Wyborcza. Jan 10, 1991
“Sława jest zabawniejsza...” by G. Brzozowicz i Chmiel M., Gazeta Wyborcza. June 05, 1991

Unit 48

“Po naukę do USA” by Z. Krajewska, Rzeczpospolita. Jan. 3, 1991
“Angielski dla zrozpaczonych” by J. Tomkowski, Gazeta Wyborcza. Aug. 29, 1991
“Edukacja po amerykańsku”, Życie Warszawy., April. 9, 1991
“Z Fulbrightem do Stanów”, Gazeta Wyborcza. July 23, 1990
“Rekrutacja na stypendium Fulbrighta”, Gazeta Wyborcza. Feb, 18, 1991
“Teolog najtańszy, najdroższy filmowiec”, Gazeta Wyborcza. July. 9, 1991

Unit 49

“Wojsko, Kościół, policja”, Gazeta Wyborcza. Apr 23, 1991
Deklaracja Porozumienia Centrum
“Siedem praktycznych rad”, Gazeta Wyborcza. Oct 27, 1991
“Pół na pół”, Gazeta Wyborcza. Sept 01, 1991
“Pogorszenie nastrojów”, Gazeta Wyborcza. Oct 08, 1991
“Szef agenta Coopera w Polsce”, Gazeta Wyborcza. Dec 04, 1991
“Najlepszy sojusznik”, Gazeta Wyborcza. Feb 27, 1991
“CIA w Polsce”, Gazeta Wyborcza. Nov 22, 1990
“Na zaproszenie szefa ...”, Rzeczpospolita. Nov 21, 1990

Unit 50

"Zaćmienie tysiąclecia" Gazeta Wyborcza. July 14, 1991
"Co nam grozi?" by K. Forowicz, Rzeczpospolita. June 16, 1991
"Szczęki po hongkońsku" Gazeta Wyborcza. June 13, 1991
"Rumunia pod wodą" Gazeta Wyborcza. July 31, 1991
"Tajfun w Korei" Express Wieczorny. Aug 26, 1991
"Wstrząs na Bałkanach" Gazeta Wyborcza. July 14, 1991
"Powodzie-coraz większe zniszczenia w Chinach" Rzeczpospolita. July 18, 1991
"Setki tysięcy ofiar kataklizmu" Rzeczpospolita. May 5, 1991
"Komu słonia" Gazeta Wyborcza. April 8, 1991

APPENDIX B. Copyrights

1 - Transportation
    "Travel - 1" © 1985 by Tom Christopher
2 - Food
    "Eat, Drink ..." Wet Paint™, © Doubl-Click Software, Inc.
3 - Housing
    "Buildings" © 1985 by Tom Christopher
4 - Health
    HyperCard by Bill Atkinson, v. 1.2.1., © 1987-88 Apple Computer
5 - Commerce
    "Charge!" Wet Paint™, © Doubl-Click Software, Inc.
6 - Communications
    "Desk" © 1985 by Tom Christopher
7 - Entertainment
    "Seasonal" © 1985 by Tom Christopher
8 - Education
    Clip Art by John D. Ford, published on DiskWorld #12, ©1989 Softdisk Inc.
9 - Politics
    "Buildings" © 1985 by Tom Christopher
10 - Environment
    "Map" by Mark Davis, v. 1.1., © 1987-88 Apple Computer